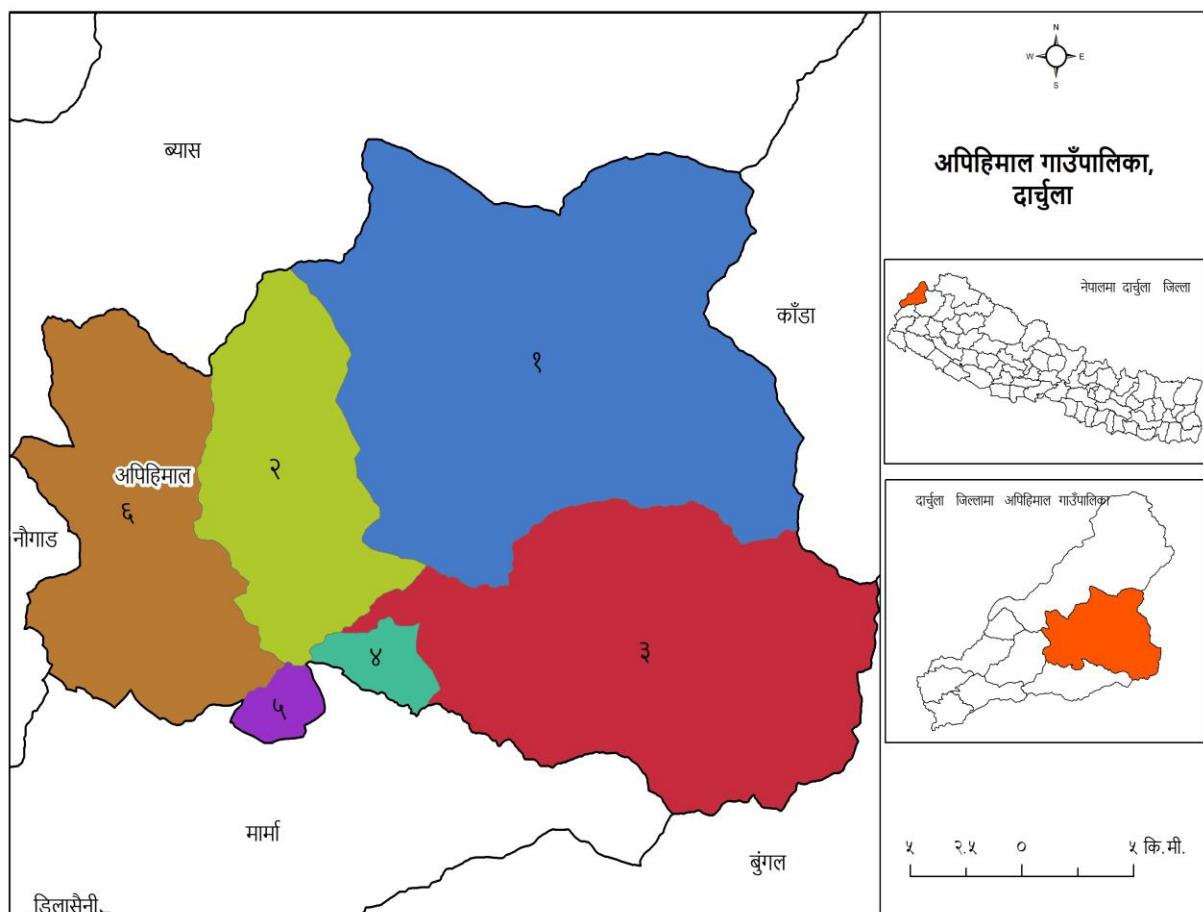

जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना अपिहिमाल गाउँपालिका दार्चुला

२०७६

अपिहिमाल गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
खण्डेश्वरी, दार्चुला

प्राविधिक सहयोग : ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, तेस्रो चरण

अपिहिमाल गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, खण्डेश्वरी, दार्चुला सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

प.सं :

च.नं. :

धन्यवाद ज्ञापन

स्थानीय तहलाई नेपालको संविधान एवं स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएका अधिकार एवम् अन्य प्रचलित कानूनहरूको परीक्षित भित्र रही स्थानीय स्रोतसाधन एवं सम्पदाहरूको उचित व्यवस्थापन गर्ने कार्य अन्तर्गत आफ्ना क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने अधिकार भए अनुरूप यस अपिहिमाल गाउँपालिकामा जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाका विभिन्न खुइकिलाहरु सहभागितात्मक र समावेशी योजना प्रकृयाका माध्यमबाट सम्पन्न गर्दै गाउँपालिकाको गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको दस्तावेज तयार पार्न सफल भएका छौं । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्रत्येक बडामा सघन सामाजिक र प्राविधिक विश्लेषणको आधारमा तयार पारिएको यस गुरुयोजनाले खानेपानी, सिंचाई, उर्जा, वातावरण तथा पर्यावरण संरक्षण, स्वच्छता तथा सरसफाई प्रवर्द्धनका साथै जीविकोपार्जन सम्बन्धित योजनाहरूलाई समाविष्ट गरेको छ । विद्यमान स्थितिसँग अवगत हुनु र भविष्यका लागि योजना तयार पार्नुले मात्र नागरिकका अपेक्षा सम्बोधन गर्न सक्दैन । योजनाको सफल कार्यान्वयन पक्षलाई समेत लाभ प्राप्तिका लागि उत्तिकै ध्यान दिनु जरुरी हुन्छ । यस सन्दर्भमा यस गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना निर्माणमा संलग्न गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरु, सम्पूर्ण राजनैतिक दल, समाजसेवी, बुद्धिजिबि, महिला, अगुवा कृषकहरु तथा गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु लगायत गाउँपालिकामा क्रियाशिल विभिन्न संघ-संस्था तथा आम जनसमुदायहरूमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना निर्माणमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग सहित प्रतिवेदन तयार गर्नमा सहयोग गर्ने ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना, तेश्रो चरण (Rural Village Water Resources Management Project, RVWRMP- III), गाउँपालिका लगायत सम्बद्ध संस्था तथा सम्बन्धित विज्ञहरूमा विशेष आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

यस गाउँपालिकाले भविष्यमा आफैनै स्रोतबाट सञ्चालन गर्ने जलस्रोत तथा जीविकोपार्जन सम्बन्धी योजनाहरु कार्यान्वयन गर्दा वा अन्य बाह्य निकायको सहयोगमा कार्यान्वयन गर्दा यस गुरुयोजनामा तय गरिएको प्राथमिकताक्रमको अनिवार्य रूपमा अनुशरण एवं पालना गर्ने तथा गराउने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु । गाउँपालिका आफैले निर्माण गरेको जलउपयोग गुरुयोजनाको कार्यान्वयनमा समेत योजना निर्माणका समय जस्तै सरोकारवाला सम्पूर्ण महानुभावहरूको साथ सहयोग पाउनेमा आशातित हुँदै जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्णमा हार्दिक अपील गर्दछु ।

धर्मनन्द सिंह मन्याल
(गाउँपालिका अध्यक्ष)

विषय-सूची

१ अध्याय : परिचय १

१.१	जलउपयोग गुरुयोजनाको अवधारणा तथा परिचय	1
१.२	जलउपयोग गुरुयोजनाको उद्देश्यहरु	2
१.३	जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको मुख्य दृष्टिकोण तथा उद्देश्यहरु.....	3
१.४	जलउपयोग गुरुयोजना र सुशासन.....	3
१.५	जलउपयोग गुरुयोजनाले समेट्ने क्षेत्र	3
१.६	जलउपयोग गुरुयोजना तयारी प्रकृया तथा चरणहरु	5
१.६.१	तयारी तथा पुर्व योजना तर्जुमा चरण.....	5
१.६.२	क्षमता विकास चरण	5
१.६.३	अध्ययन चरण	5
१.६.४	योजना तर्जुमा चरण.....	6
१.६.५	कार्यान्वयन चरण	6
१.७	जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका सैद्धान्तिक आधारहरु	7
१.७.१	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलित कानूनहरु.....	7
१.७.२	गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमा प्रकृया	8
१.७.३	जलउपयोग गुरुयोजना र जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयारीका मुख्य मितिहरु.....	9

२ अध्याय : गाउँपालिकाको पाश्वर्चित्र ११

२.१	अवस्थिति तथा भुगोल	11
२.२	गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरीहरुको विवरण	12
२.३	भु-उपयोग विवरण	12
२.४	प्रमुख खोलानालाहरु	13
२.५	जलउपयोग गुरुयोजनामा जलवायु परिवर्तन र जोखिम व्यवस्थापन.....	14
२.६	गाउँपालिकाको खाद्यान्त आपूर्तीको वर्तमान अवस्था.....	15
२.७	मौसमी पात्रो.....	16
२.८	स्थानीय दक्ष प्राविधिक जनशक्ति तथा मानव संसाधन	16
२.९	उपलब्ध सेवाकेन्द्र, कार्यालय तथा कार्यरत संघ संस्थाहरु	17
२.१०	स्थानीय निर्माण सामग्रीहरु उपलब्धताको अवस्था	18
२.११	विद्यमान सामुदायिक संस्था तथा सहकारीहरुको वर्तमान अवस्था	18

३ अध्याय : विद्यमान जलस्रोतको अवस्था र प्रयोग १९

३.१	विद्यमान जलस्रोतहरुको विश्लेषण.....	19
३.१.१	जलस्रोतको संख्या तथा प्रकारका आधारमा विश्लेषण.....	20
३.१.२	जलस्रोतहरुको क्षमता आधारमा विश्लेषण	20
३.१.३	जलस्रोतहरुको अवस्थितिका आधारमा विश्लेषण	21
३.१.४	जलस्रोतहरुको गुणस्तरका आधारमा विश्लेषण	22
३.१.५	जलस्रोतमा विवाद	23
३.२	विद्यमान खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था विश्लेषण	23
३.२.१	विद्यमान खानेपानी योजनाहरु, लाभान्वित घरधुरी तथा सञ्चालन अवस्था	23
३.२.२	विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संस्थागत तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनको अवस्था.....	23
३.२.३	गाउँपालिका स्तरीय सरसफाई तथा स्वच्छताको विद्यमान अवस्था.....	23
३.२.४	संस्थागत तथा विद्यालयहरुको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था	24
३.२.५	स्वास्थ्य संस्था तथा क्लिनिक	25
३.२.६	खानेपानीको वर्तमान अवस्था तथा पहुँच	26
३.२.७	विद्यमान खानेपानी प्रयोगको सुविधास्तर विश्लेषण	27
३.३	विद्यमान सिंचाई योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको अवस्था	29
३.३.१	विद्यमान सिंचाई योजनाहरुको सञ्चालन अवस्था तथा लभान्वित घरधुरीहरु	29
३.३.२	विद्यमान सिंचाई योजनाहरुको संस्थागत तथा मर्मत सम्भारको अवस्था	29
३.४	ग्रामीण जलउर्जा.....	30
३.४.१	विद्यमान जलउर्जा तथा लाभान्वित क्षेत्रहरु	30
३.४.२	विद्यमान जलउर्जा क्षेत्रका योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको संस्थागत अवस्था	30
३.५	वैकल्पिक तथा नविकरणीय उर्जा	30
३.५.१	विद्यमान वैकल्पिक उर्जाको अवस्था	30
३.५.२	वातावरण तथा पर्यावरण संरक्षणको विद्यमान अवस्था.....	31
३.६	निर्माणाधिन जलस्रोत सम्बन्धी योजनाहरुको वर्तमान अवस्था	31

४ अध्याय : परिकल्पना तथा रणनीति ३२

४.१	गाउँपालिकाको क्षेत्रगत परिकल्पना तथा योजना छनौटका आधारहरु	32
४.१.१	खानेपानी,सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु.....	32
४.१.२	सिंचाई तथा विविकोपार्जन क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु	33
४.१.३	वातावरण तथा पर्यावरण क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु	33

४.१.१	ग्रामीण जलउर्जा क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु	34
-------	---	----

५ अध्याय : जलउपयोग गुरुयोजना..... ३५

५.१	गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय तथा आवधिक योजना	35
५.१.१	बहुउपयोगी योजना प्रणाली	36
५.१.२	खानेपानी योजनाहरु	36
५.१.३	सिंचाई योजनाहरु	37
५.१.४	ग्रामीण उर्जा योजना	38
५.१.५	वातावरण तथा पर्यावरण	39
५.२	जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन रणनीति	40
५.२.१	खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता रणनीति	40
५.२.२	गुरुयोजनाको कार्यान्वयनमा सुशासन तथा लैंगिक समावेशीकरण	41

६ अध्याय : जिविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना..... ४२

६.१	अपिहमाल गाउँपालिकाको जीविकोपार्जन कार्यान्वयन आवधिक योजना	42
६.१.१	बस्तु तथा सेवा विकास र विस्तार क्षेत्रका क्रियाकलापहरु	42
६.१.२	उत्पादन सम्बन्धि क्षेत्रका क्रियाकलापहरु	43
६.१.३	व्यवसाय तथा उच्चमशिलता विकास सम्बन्धि क्रियाकलापहरु	45
६.१.४	बजार विकास तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि क्षेत्रका क्रियाकलापहरु	46
६.१.५	घरवारी व्यवस्थापन तथा सिंचाई योजना	47
६.१.६	व्यावसायिक खेती तथा उत्पादनाका लागि प्राथमिकीकरण गरिएका मुख्य बालिहरु	47
६.१.७	जिविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना रणनीति	49

७ अध्याय : गुरुयोजनाको अनुगमन,कार्यान्वयन तथा बजारीकरण ५०

७.१	जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन	50
७.२	जलउपयोग गुरुयोजनाको अद्यावधि	50
७.३	जलउपयोग गुरुयोजना बजारीकरण तथा परिचालन रणनीति	50

संलग्न तालिकाहरूको सुची :

तालिका नं. १	: जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका प्रमुख चरण तथा मितिहरु	10
तालिका नं. २	: गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरी विवरण	12
तालिका नं. ३	: गाउँपालिकाको बडागत रूपमा भु-उपयोग सम्बन्धि विवरण	13
तालिका नं. ४	: बडागत रूपमा खाद्यान्त आपूर्तिको अवस्था	15

तालिका नं. ५ : गाउँपालिकाका महिला र पुरुषहरुको मौसमी काममा व्यस्त हुने अवस्था.....	16
तालिका नं. ६ : बडागत रूपमा उपलब्ध स्थानीय दक्ष जनशक्तिहरुको विवरण.....	17
तालिका नं. ७ : बडागत रूपमा उपलब्ध स्थानीय सेवाकेन्द्रहरु	17
तालिका नं. ८ : बडागत रूपमा सामुदायिक संस्थाहरुको वर्तमान अवस्था.....	18
तालिका नं. ९ : बडागत रूपमा जलस्रोतहरुको प्रकारका आधारमा विश्लेषण	20
तालिका नं. १० : बडागत रूपमा पानीका स्रोतहरुको क्षमता विश्लेषण	21
तालिका नं. ११ : बडागत रूपमा जलस्रोतहरुको अवस्थिति विश्लेषण	22
तालिका नं. १२ : बडागत रूपमा जलस्रोतहरुको गुणस्तर विश्लेषण	22
तालिका नं. १३ : घरायसी सरसफाई तथा स्वच्छताको विद्यमान अवस्था	24
तालिका नं. १४ : विद्यालय तथा संस्थागत सरसफाई र स्वच्छताको विद्यमान अवस्था	25
तालिका नं. १५ : स्वास्थ्य संस्थावाट उपचार तथा परामर्श लिएका विरामी संख्या र रोगहरुको अवस्था	26
तालिका नं. १६ : बडागत रूपमा खानेपानी उपयोगको वर्तमान अवस्था	27
तालिका नं. १७ : खानेपानीको विद्यमान सुविधास्तर वर्गीकरण तथा विश्लेषण गर्ने सूचकहरु	28
तालिका नं. १८ : गाउँपालिकाको आधार वर्ष र गुरुयोजना समायोजन समयको घरधुरी र सुविधास्तर.....	29
तालिका नं. १९ : गाउँपालिकाको बडागत रूपमा वैकल्पिक उर्जा प्रयोगको विद्यमान अवस्था	30
तालिका नं. २० : निर्माणाधिन योजनाहरु र लाभान्वित घरधुरी विवरण	31
तालिका नं. २१ : पञ्चवर्षीय योजनाहरुको अनुमानित घरधुरी सहितको सारांश विवरण	36
तालिका नं. २२ : प्रस्तवित वहउपयोगी योजनाहरुको विवरण	36
तालिका नं. २३ : प्रस्तवित खानेपानी योजनाहरुको विवरण	37
तालिका नं. २४ : प्रस्तवित लघु सिँचाई योजनाहरुको विवरण	37
तालिका नं. २५ : प्रस्तवित लघुजलविद्युत क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण	38
तालिका नं. २६ : प्रस्तवित सुधारिएको पानीघटट क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण	38
तालिका नं. २७ : प्रस्तावित बातावरण तथा पर्यावरण क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण	39
तालिका नं. २८ : पालिकाको समग्र जीविकोपार्जनको पञ्चवर्षीय योजना विवरण	42
तालिका नं. २९ : पालिकाको बस्तु तथा सेवा विकास र विस्तारको पञ्चवर्षीय योजना विवरण	43
तालिका नं. ३० : गाउँपालिकाको बस्तु र सेवा विकास तथा विस्तार सम्बन्धि पञ्चवर्षीय योजनाको बडागत विवरण.....	43
तालिका नं. ३१ : गाउँपालिकाको जीविकोपार्जनका सम्बन्धि कृषिमा आधारित समग्र योजनाको विवरण	44
तालिका नं. ३२ : गाउँपालिकाको जीविकोपार्जनका सम्बन्धि कृषिमा आधारित योजनाको बडागत विवरण	44
तालिका नं. ३३ : गाउँपालिकाको व्यवसाय तथा उद्यमशिलता विकास सम्बन्धि योजनाको विवरण	45
तालिका नं. ३४ : गाउँपालिकाको पालिकाको बजार विकास तथा प्रवर्द्धन पञ्चवर्षीय योजना विवरण.....	46
तालिका नं. ३५ : गाउँपालिकाको बजार विकास तथा सहजताको आधारमा स्थान वा बडागत योजना विवरण	46
तालिका नं. ३६ : गाउँपालिकाको घरबारी व्यवस्थापन सम्बन्धि लक्ष	47
तालिका नं. ३७ : व्यवसायिक उत्पादनका लागि बडा अनुसार प्राथमिककरण गरिएका मुख्य बालिहरु	48

संलग्न चित्रहरुको सुची

चित्र नं. १ : जलउपयोग गुरुयोजना तथा जलस्रोत व्यवस्थापनकुर्सी.....	4
चित्र नं. २ : जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका मुख्य चरण तथा खुइकिलाहरु.....	7
चित्र नं. ३ : गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरी	12
चित्र नं. ४ : गाउँपालिकाको भु-उपयोग सम्बन्धी अवस्था विश्लेषण	13
चित्र नं. ५ : गाउँपालिकाको खाद्यान्न आपुतिको अवस्था विश्लेषण	15

चित्र नं. ६ : गाउँपालिकामा मानिसहरुको मौसमी काममा व्यस्त हुने अवस्था.....	16
चित्र नं. ७ : गाउँपालिकामा उपलब्ध जलस्रोतहरुको अवस्था विश्लेषण.....	19
चित्र नं. ८ : जलस्रोतहरुको उलब्धता र प्रकारका आधामा विश्लेषण	20
चित्र नं. ९ : जलस्रोतहरुमा उपलब्ध पानीको परिमाणका आधामा विश्लेषण.....	20
चित्र नं. १० : उपलब्ध जलस्रोतहरुको अवस्थिति तथा उचाइका आधामा विश्लेषण	21
चित्र नं. ११ : विद्यमान जलस्रोतहरुमा उपलब्ध पानीको गुणस्तर विश्लेषण	22
चित्र नं. १२ : विभिन्न रोगहरु सम्बन्धी स्वास्थ्य संस्थाहरुको तथ्यांक विश्लेषण	25
चित्र नं. १३ : गाउँपालिकामा विद्यमान खानेपानीको अवस्था विश्लेषण	26
चित्र नं. १४ : घरधुरीहरुले वर्तमान खानेपानीको सुविधास्तर विश्लेषण	28
चित्र नं. १५ : क्षेत्रगत योजनाहरुको अनुमानित लागत तथा प्रस्तावित घरधुरी विवरण	35

संलग्न अनुसूचिहरुको सुची

अनुसूचि नं. १	टोल स्तरीय जनसंख्या तथा घरधुरीहरुको विवरण
अनुसूचि नं. २	टोल अनुसार कृषि तथा अन्य पेशागत विवरण
अनुसूचि नं. ३	टोल स्तरीय सरसफाईको विद्यमन अवस्था
अनुसूचि नं. ४	विद्यमान सामुदायिक संस्थाहरुको हालको अवस्था
अनुसूचि नं. ५	विद्यमान सहकारी संस्थाहरुको वर्तमान सञ्चालन अवस्था
अनुसूचि नं. ६	विद्यमान विद्यालय तथा संस्थागत सरसफाई र खानेपानीको वर्तमान अवस्था
अनुसूचि नं. ७	विद्यमान जलस्रोतहरुको क्षमता, प्रकार, अवस्थिती लगायतको विस्तृत विवरण
अनुसूचि नं. ८	स्वाथ्यचौकी बाट प्राप्त स्वास्थ्य सम्बन्धीविवरण
अनुसूचि नं. ९	गाउँपालिकामा विभिन्न स्थानीय सामाजीहरुको उपलब्धताको अवस्था
अनुसूचि नं. १०	टोल अनुसार खानेपानी प्रयोगको वर्तमान अवस्था
अनुसूचि नं. ११	टोल अनुसार खानेपानी वर्तमान सुविधास्तर तथा कठिनता विष्लेषण
अनुसूचि नं. १२	विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सञ्चालन अवस्था
अनुसूचि नं. १३	विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको मर्मत सम्भार तथा संस्थागत अवस्था
अनुसूचि नं. १४	विद्यमान परम्परागत सिंचाइकुलो योजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन को अवस्था
अनुसूचि नं. १५	विद्यमान लघु सिंचाई योजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन को अवस्था
अनुसूचि नं. १६	विद्यमान सुधारिएको तथा परम्परागत घटट योजनाहरुको वर्तमान सञ्चालन अवस्था
अनुसूचि नं. १७	विद्यमान लघुजलविधुत् योजनाहरुको हालको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको अवस्था
अनुसूचि नं. १८	निर्माणाधिन जलश्रोतसम्बन्धीयोजनाको वर्तमान अवस्था
अनुसूचि नं. १९	तर्जुमा गरिएका बहुउयउपयोगी योजनाहरुको प्राथमिकताक्रम अनुसारको सुचि
अनुसूचि नं. २०	तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरुको प्राथमिकताक्रम अनुसारको सुचि
अनुसूचि नं. २१	तर्जुमा गरिएका आधुनिक तथा लघु सिंचाइयोजनाहरुको प्राथमिकताक्रम अनुसारको सुचि
अनुसूचि नं. २२	तर्जुमा गरिएका लघुजलविधुत् योजनाहरुको प्राथमिकताक्रम अनुसारको सुचि
अनुसूचि नं. २३	तर्जुमा गरिएका सुधारीएको पानीघटट प्राथमिकता क्रम योजनाहरुको सुचि
अनुसूचि नं. २४	तर्जुमा गरिएका बातावरण तथा जलबायु परिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धीयोजनाहरुको सुचि

१ अध्याय : परिचय

१.१ जलउपयोग गुरुयोजनाको अवधारणा तथा परिचय

नेपालको संविधान २०७२ बाट प्राप्त अधिकार, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा उल्लेखित अधिकार क्षेत्रहरु, दीगो विकास लक्ष्य (सन् २०१६-२०३०)

क्षेत्रगत विकास योजनाहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय लक्ष्यहरुलाई प्राप्त गर्ने र प्रभावकारी जलस्रोत व्यवस्थापनद्वारा नागरिकको मौलिक अधिकार सुरक्षण गर्न व्यवस्थित योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

यसरी संविधान, ऐन नियमावलिहरुले गरेका प्रवन्ध तथा दीगो विकास लक्ष्यहरु हासिल गर्नमा जलउपयोग गुरुयोजनाले गाउँपालिकाहरुलाई एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन गर्न योगदान पुर्याउने देखिएको छ । यसका अतिरिक्त गुरुयोजनाको कार्यान्वयन पश्चात् जलवायु परिवर्तन तथा सेवाहरूको न्यायोचित वितरण तथा सेवाहरूमा विद्यमान असमानता घटाउन सहयोग पुऱ्याउनुका साथै स्थानीय स्तरमा उन्नत जीविकोपार्जनका अवसरहरूमा सुधार हुने विश्वास गरिएको छ । नेपाल सरकारको नीति नियमहरु, अन्तराष्ट्रिय स्तरमा जनाएका प्रतिवद्धता तथा छलफल, एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन कार्यक्रम र यस क्षेत्रमा प्राप्त भएको अनुभवका आधारमा हेल्मटास स्विस इन्टर कोपरेशन नेपालले सन् २००१ देखि नै जलउपयोग गुरुयोजना (Water Use Mater Plan) का पद्धतिहरुलाई अगाल्दै आएको छ भने यसको महत्व र प्रभावकारितालाई वुझेर अन्य संस्थाहरुले पनि अनुसरण गर्दै आएका छन् । त्यस्तै नेपाल सरकार र फिनल्याण्ड सरकारको संयुक्त सहयोगमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना (Rural Village Water Resources Management Project) ले सन् २००६ देखि नै जलउपयोग

गुरुयोजनालाई परियोजना क्रियाकलापको आधार बिन्दु मान्दै स्थानीय निकायहरूमा परियोजनाका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ । हाल सम्म नेपालमा विभिन्न संघ संस्था मार्फत साविकका दर्जनौ गाविसहरूमा जलउपयोग गुरुयोजना तयार भई सफल कार्यान्वयनमा आएका छन् । जलउपयोग गुरुयोजनाको सफल सिकाईका आधारमा हाल एशिया तथा अफ्रीकी मूलुकका केही देशहरूमा समेत लोकप्रिय बन्दै गईरहेको छ । जलस्रोतको योजना तयार गर्न

नेपालको संविधान तथा अन्य कानूनी प्रावधान :

संविधानको भाग-३ मा रहेको मौलिक हक र कर्तव्यमा उल्लेखित

- धारा ३० को उपधारा १ मा स्वच्छ वातावरणको हकमा “प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाच्न पाउने हक हुनेछ”
- धारा ३ : उपधारा ४ मा स्वास्थ्य सम्बन्धी हकमा “प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको हक हुनेछ”

स्थानीय तहको अधिकारको सूचीमा :

- खानेपानी, साना जलविधुत आयोजना, बैकल्पीक उर्जा भनी उल्लेखित छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ :

-परिच्छेद-६, योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, २४ मा योजना बनाई कार्यान्वयन

गर्ने: “गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीय स्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत योजना बनाई कार्यान्वय गर्नु पर्नेछ” भनी उल्लेख गरेको ।

जलउपयोग गुरुयोजना परिचय:

कृतै निश्चित स्थानमा उपलब्ध पानीका स्रोतहरुको विकास र न्यायोचित तथा समतामूलक वितरण गर्नका लागि समुदायकै सहभागितामा तयार गरिने जलस्रोत क्षेत्रको आवधिक योजना जलउपयोग गुरुयोजना हो । जलउपयोग गुरुयोजनामा उपलब्ध जलस्रोतहरु विश्लेषण, लागत अनुमान, सहयोगी सरोकारवाला पहिचान गर्नुका साथै लगानी नीति, लक्ष्य, परिकल्पना समेत समेटिन्छ । गुरुयोजना समुदायको क्षमता विकास गर्न, स्रोतहरुको विवेकपूर्ण उपयोग गर्न, वातावरण सरक्षण गर्न, पानीको बहुउपयोगीता गर्न, जलस्रोत सम्बन्धी विवाद समाधान गर्नका साथै सुशासन कायम गरिका क्षमता अभिवृद्धी गर्न समेतका लागि क्षेत्रगत योजना तर्जुमाको दीर्घकालिन औजारका रूपमा लिन सकिन्छ ।

१९९२ मा रियोदिजनरियोमा सम्पन्न सयुक्त राष्ट्र संघका वातावरण र विकास सम्मेलनको एजेण्डा २१ मा एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी अवधारणालाई अनुमोदन गरेको । उक्त सम्मेलनले एकीकृत जलस्रोतको सिद्धान्त भनि निम्न बुद्धि पारित गरेको छ :

- शुद्ध पानी सिमित र जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेको छ, जुन बाँच्न विकास गर्न तथा वातावरणीय दृष्टीकोणले अत्यावश्यक छ ।
- पानीको विकास र व्यवस्थापन सहभागितात्मक विधिको आधारमा हुनु पर्दै जसले उपभोक्ता, योजनाविद, नीति निर्मातालाई समाहित गर्दछ ।
- पानीको सुरक्षात्मक व्यवस्थापन मा महिलाहरुको भुमिका महत्वपूर्ण हुन्छ ।
- पानी सामुदायिक बस्तु हुनुका साथै यसको सामाजिक र आर्थिक रूपले उच्च महत्व रहेको छ ।

गुरुयोजना एक एकीकृत, सहभागितात्मक र समावेशी प्रकृया हो। ये प्रकृयाले स्थानीय स्तरमा पानीको प्रयाप्तता र पानीको आवश्यकतालाई सुनिश्चित गर्दछ। साथै स्थानीय समुदायमा पिछडिएका समुहहरूलाई आफ्नो समुदाय वा समुदाय समुदायका बीचमा पानीको समानुपातिक वितरणको लागि अधिकार र शासकिकरणको लागि साभा थलो प्रदान गर्दछ।

पानीको उपलब्धता र मात्रा सम्बन्धित भूगोल अनुसार फरक फरक हुन सक्छ। जसले समय समयमा यसका विविध उपयोग र स्वामित्वलाई लिएर उपभोक्ताहरू बीच वैमनश्यता, विवाद र कहिले काही संघर्षका स्थिति समेत उत्पन्न हुने गरेको देखिन्छ। तसर्थ दीगो विकासका लागि जलस्रोत विकासका विभिन्न क्षेत्रहरू जस्तैः खानेपानी, सिँचाई, जलविद्युत, वातावरण तथा पर्यावरण आदि संग संगै र एक अर्कालाई सहयोग पुर्याउने किसिमले लैजानुपर्ने हुन्छ। यसरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र जल क्षेत्रका सम्पुर्ण आवश्यकताहरू संग संगै सम्बोधन गर्न, जलस्रोतका विविध पक्षहरूबीच सामन्जस्यता कायम गर्न र पर्यावरणमा सन्तुलन कायम गर्न एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापनको समष्टिगत अवधारणालाई अवलम्बन गरि सहभागितामूलक योजना तर्जुमा गर्नु आवश्यक देखिन्छ।

राज्यको पुर्नसंरचना पश्चात निर्माण गरिएका पालिकाहरूको अधिकार क्षेत्र, नागरिकका अपेक्षा तथा संविधानले गरेको परिकल्पना परिपूर्ति गर्न जलउपयोग गुरुयोजनामा आधारित योजनाकार्यान्वयनको सफल इतिहासले पालिकाहरूको क्षेत्रगतपरिकल्पना साकार पार्न अझै भुमिका खेल्ने देखिन्छ। एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन को समग्र पक्षहरूको विश्लेषण, स्पष्ट कार्यान्वयन सम्बन्धी परिकल्पना सहितको लक्ष्य र गुरुयोजना निर्माणमा प्रयोग गरिएका सान्दर्भिक औजारहरू तथा सरोकारवालाहरूसंगको समन्वय तथा साझेदारिले भविष्यमा योजना कार्यान्वयन समेत सफल हुनुका साथै पालिकामा यस क्षेत्रको दीगो विकास हुने प्रवल सम्भावना देखिन्छ।

१.२ जलउपयोग गुरुयोजनाको उद्देश्यहरू

जलउपयोग गुरुयोजनाको उद्देश्य भनेको स्थानीय स्तरमा जलस्रोतको प्रभावकारी, समानुपातिक, पारंदर्शी र दक्ष रूपले पानीको बहुउपयोग गर्न एकीकृत योजनाको विकास गर्नु हो। यस योजनाले आफ्नो समुदायभित्र र समुदाय-समुदायका बीचमा जलस्रोतको सही उपयोग, समानुपातिक वितरण तथा बाँडफाड मार्फत दीगो रूपमा सबै प्रकारका आवश्यकताहरू पुरा गर्न सुनिश्चितता प्रदान गर्दछ।

जलउपयोग गुरुयोजनाका विशिष्ट उद्देश्यहरू यसप्रकार छन्

- सम्बन्धित भूगोल भित्रको बस्तु स्थिति पत्ता लगाउनुका साथै जलस्रोतसंग सम्बन्धित सुचना तथा सुविधाहरू पहिचान गर्ने।
- पानीका उपलब्ध सबै स्रोतहरूको विश्लेषण गरी स्रोतहरूको न्यायोचित र विवेकपूर्ण वितरण गर्ने साथै योजना प्रति अपनत्वको भावनाको विकास गरी निर्मित संरचनाहरूलाई दीगो बनाउन।
- जलस्रोतहरूको बहुउपयोग गर्नको लागि अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन योजना तय गरि यस क्षेत्रमा दीर्घकालिन लगानी प्राप्त गर्ने।
- वातावरणीय दीगोपनाको साथै जल सम्बन्धी भौतिक पुर्वाधारहरू र तिनको दीगो व्यवस्थापनको संस्थागत र वित्तीय व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्न।
- जलस्रोत क्षेत्रको लगानी नीति तथा दुरदृष्टि (VISION) निर्माण गरि लक्ष्य हासिल गर्न आन्तरिक तथा बाह्य स्रोत तथा सरोकारवाला पहिचान गर्न।
- पालिका स्तरका जलस्रोत र यस संग सम्बन्धित प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण गर्न, पालिकालाई पूर्ण सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धन गर्ने।
- जलश्रोत, सरसफाई र स्वच्छताको क्षेत्रमा पारदर्शीता, सहभागिता र जवाफदेहिताको अभ्यासको माध्यमवाट सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने।

१.३ जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको मुख्य दृष्टिकोण तथा उद्देश्यहरु

समुदायको जीविकोपार्जन सुधार तथा आय आर्जन बृद्धिको लागि व्यवसाय तथा उद्यमशिलता विकास र प्रवर्द्धन महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । उत्पादनका स्रोतहरुको उपलब्धता, कच्चा पदार्थको सहज उपलब्धता, प्रविधिसँग सम्बन्धित ज्ञानको प्रयाप्तता, सिपको विकास, बजारको उपलब्धता जस्ता कुराहरुले व्यवसाय तथा उद्यमलाई प्रभाव पारेको हुन्छ । यसप्रकार जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाले समुदायमा विद्यमान रहेको स्रोत साधनहरुको पहिचान, सहक्षेत्र विश्लेषण तथा खडकिएका अभावहरु तथा समस्याहरुको पहिचान गरि भावि कार्यान्वयनमा सहजता ल्याउछ ।

जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाका विशिष्ट उद्देश्यहरु यसप्रकार छन् :

- यसले समुदायमा विद्यमान रहेका स्थानीय स्रोत साधनहरुको पहिचान तथा सम्भाव्यता अध्ययन गरी भावि कार्यान्वयनको मार्गदर्शन प्राप्त गर्दछ ।
- समुदायलाई स्थानीय स्रोत साधनहरुको उपयोगिता, त्यसको परिचालन तथा महत्वको बोध गराउने ।
- सम्भावित सह क्षेत्रहरुको विश्लेषण गरी भावि कार्यान्वयनका लागि सम्भावित क्रियाकलापहरुको प्राथमिकता क्रम तय गरी कार्यान्वयनको पाटोमा सहजता ल्याउने ।
- समुदायलाई जीविकोपार्जन क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा लक्ष निर्धारणमा सहयोग पुर्याउने
- समुदायलाई स्रोत साधनहरु लगायत क्षेत्रगत लगानी जुटाउनमा सहजता ल्याउने
- सरोकारवालाहरुलाई निर्विवादित बातावरणमा लगानी गर्न तथा क्रियाकलापहरु कर्यान्वयनमा सहजता हुने ।

१.४ जलउपयोग गुरुयोजना र सुशासन

जलउपयोग गुरुयोजना जलश्रोत, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने एउटा प्रभावकारी प्रकृया एवं औजार हो । जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमा प्रकृया समष्टीगतरूपमा पारदर्शीता, सहभागिता र जवाफदेहिताको अभ्यास हो । यसले लैंड्रिङ समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणलाई विशेष जोड दिएको छ । जलउपयोग गुरुयोजनाको तर्जुमा सम्बन्धित पालिकामा बसोवास गर्ने सबै घरधुरीको सहभागितामा गठित पालिका स्तरीय मूल समिति र वडा स्तरीय उप समितिहरुले गर्दछन् । यी समितिहरुले नै आ-आफ्नो क्षेत्रमा जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमाको लागि समन्वय, सामाजिक परिचालन र नेतृत्व गर्दछन् । यी सबै समितिहरुमा उक्त क्षेत्रमा बसोवास गर्ने महिला तथा विभिन्न जातजातीहरुको समानुपातिक प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिएको हुन्छ ।

जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमा गर्ने क्रममा पालिका भित्र रहेका जलस्रोतहरुको पहिचान र तिनलाई के मा उपयोग गर्ने भन्ने निर्णय पालिका भित्र बसोवास गर्ने सबैको सहभागितामा गरिन्छ । यस्तो निर्णय प्रकृयामा सम्भव भए सम्म प्रत्येक घरधुरीबाट कम्तिमा पनि एक जना महिला र एक जना पुरुष सदस्य सहभागी हुनु पर्ने प्रावधान गरिएको छ । यस योजनामा जलस्रोत र सरसफाइको क्षेत्रमा कार्यान्वयन गरिने परियोजनाहरुको निर्विवादित प्राथमिकताक्रम तोकिएको हुन्छ । उक्त प्राथमिकताक्रम अनुसार परियोजनाहरुको परिचालन तथा कार्यान्वयन गर्न गराउन सम्बन्धित पालिकाले सक्रिय भुमिका निर्वाह गर्नेछ । जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमा लागि स्पष्ट रूपमा परिभाषित चार वटा चरणका १७ वटा खुडकिलाहरु छन् । प्रत्येक खुडकिलामा के के क्रियाकलापहरु गरिन्छ र को को सहभागि हुन्नेन् भन्ने कुरा सम्बन्धित सबैलाई अग्रीम जानकारी गराइन्छ ।

१.५ जलउपयोग गुरुयोजनाले समेट्ने क्षेत्र

कुनै निश्चित क्षेत्र भित्र अवस्थित पानीका स्रोतहरु (पृथ्वीको सतह माथी वा सतहका वा सतह भित्रका) को व्यवस्थापनगरी दीगांगो उपयोग गर्न गुरुयोजनाले समेट्ने क्षेत्रहरुलाई जलस्रोत व्यवस्थापनकुर्सीका माध्यमबाट व्याख्या गर्ने गरिन्छ ।

- ❖ **जलस्रोत व्यवस्थापनकुर्सी :** जलउपयोग गुरुयोजनालाई विद्यमान कानुनी प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न तथा गुरुयोजना तयारीलाई सहज बनाउनुका साथै योजना निर्माण प्रकृयालाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि जलउपयोग व्यवस्थापनकुर्सिको अवधारणालाई अवलम्बन गरिएको छ । यो अवधारणा सरोकारवालाहरुको

बुझाईमा एकरूपता ल्याउन निकै प्रभावशाली औजारका रूपमा रहेको छ । जलस्रोत व्यवस्थापनकुर्सीले औल्याएका र गुरुयोजनाले समट्ने ४ (चार) वटा क्षेत्रहरुको चर्चा तल गरिएको छ ।

- ❖ **खानेपानी तथा सरसफाई :** खानेपानीका योजनाहरु (नयाँ, मर्मत, पुर्ननिर्माण, सेवा विस्तार र सतह, भुमिगत, वर्षात आदि), स्रोत सुधार तथा संरक्षण, स्वच्छता, सरसफाई र चर्पी निर्माण, व्यक्तिगत, घरेलु तथा वातावरणीय सरसफाई खुला दिसा मुक्त तथा पूर्ण सरसफाई योजना र योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार रणनीति आदि ।
- ❖ **सिंचाई तथा निकास :** परम्परागत कुलो सिंचाई योजना र लघु तथा आधुनिक पोखरि सिंचाई योजनाहरु र ढल निकास । परम्परागत सिंचाई (कुलो, नहर) प्रणाली हालको सिंचाई प्रणालीहरुको मर्मत सम्भार तथा पुनःनिर्माण आदि । आधुनिक सिंचाई (फोहरा सिंचाई, थोपा सिंचाई, प्लाष्टिक पोखरी) करेसाबारीको लागि लघु सिंचाई, खेर जाने पानीको उचित निकास तथा घरवारी व्यवस्थापनमा प्रयोग ।
- ❖ **वातावरण तथा पर्यावरण :** स्रोतसुधार तथा संरक्षण, स्रोतहरुको पुर्नभरण, पुनर्धारण तथा पुनरप्रयोग क्रियाकलापहरु, वर्षातको पानी संकलन, विभिन्न पोखरीहरु निर्माण तथा (मनोरञ्जनात्मक र धार्मिक, माछापोखरी, आहाल), बन व्यवस्थापन, चरन क्षेत्रहरुको व्यवस्थित विकास, पाखो तथा गहा सुधार, नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, वातावरणीय सरसफाई आदि ।
- ❖ **जलशक्ति र अन्य :** परम्परागत तथा सुधारिएको पानीघट्ट, साना जलविद्युत उत्पादन आदि । पानीमिल, सुधारिएको घट्ट, घरेलु उद्योगका लागि पानी, लघु जलविद्युत योजना, माछा पोखरी, जनावरका लागि पानी, धार्मिक प्रयोजनका एवं जलक्रिडास्थलका लागि पानी, उन्नत स्तरको जीविकोपार्जन लघुवित्त विकास (सामुदायिक संस्था र सहकारी)

जलस्रोत व्यवस्थापन कुर्सी

चित्र नं. १ : जलउपयोग गुरुयोजना तथा जलस्रोत व्यवस्थापनकुर्सी

१.६ जलउपयोग गुरुयोजना तयारी प्रकृया तथा चरणहरु

जलउपयोग गुरुयोजनाको अन्तिम प्रतिवेदन पालिकास्तरमा गरिएका क्रियाकलापहरुको नतिजा हो । यी क्रियाकलापहरुमा फिल्डस्तरमा गरिएका क्रियाकलापहरु, कार्यालयमा गरिएका अध्ययनहरु, संस्थागत विकासका कार्यहरु र क्षमता विकासका क्रियाकलापहरु पर्दछन् । फिल्डमा गरिएका कार्यहरुमा प्राथमिक तथ्याङ्क संकलन जस्तै जनसंख्या, स्वास्थ्य, सरसफाई, पानीका स्रोतहरु, विद्यमान सुविधा तथा योजनाहरुको विवरण आदि । यस्तै संस्थागत विकास कार्यमा विभिन्न संस्था, समिति तथा निकायहरुको जानकारी पर्दछन् । यस्तै क्षमता विकासमा विभिन्न तहमा उपलब्ध गराइएका औपचारिक तालिमहरु, भेलाहरु तथा जनचेतना अभिवृद्धिका क्रियाकलापहरु पर्दछन् । गुरुयोजना तयारी कार्यलाई एकरूप बनाउन तथा यस कार्यमा समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने चरणवद्ध कार्यपद्धति निर्माण गरि कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । यस प्रक्रियामा निम्न अनुसारका पाँचवटा चरण अन्तर्गत १७ वटा खुड्किलामा आधारित रही जलउपयोग गुरुयोजनाको कार्य सम्पादन गरिन्छ ।

१.६.१ तयारी तथा पुर्व योजना तर्जुमा चरण

जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रारम्भिक चरण भित्र स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिका) हरुको आवश्यकता, उत्सुकता, लगानी प्रतिवेदन आदिमा आधारित भई स्थानीय तह छनौट गर्ने, स्थानीय तहहरु सँग गुरुयोजना निर्माण र प्राविधिक सहयोगका लागि सम्झौता, परामर्श बैठक र अन्तर्क्रिया लगायत सेवा प्रदायक संस्था र व्यक्ति छनौट तथा तालिम लगातयका क्रियाकलापहरु गरिन्छन् ।

१.६.२ क्षमता विकास चरण

जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका सम्पुर्ण कार्यहरुको अगुवाई तथा नेतृत्व सबै स्थानीय तह (गाउँपालिका र नगरपालिका) बाट गर्नुपर्ने भएको हुदा यस चरणमा जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका लागि स्थानीय स्तरमा विभिन्न सरोकारवालाहरुको क्षमता विकास गर्ने कार्यहरु गरिन्छन् । जस अन्तर्गत गाउँपालिका र नगरपालिका स्तरमा जलउपयोग गुरुयोजना सम्बन्धी परामर्श गोष्ठी तथा अभिमुखिकरण, वडा स्तरमा जलउपयोग गुरुयोजना तयारी प्रक्रिया सम्बन्धी परामर्श बैठक र अभिमुखिकरण गोष्ठी, वडा तहमा दलित, महिला तथा पिछडिएका बर्गहरुको लागि क्षमता विकास तालिम, उप-जलाधार स्तरीय गुरुयोजना तथ्याङ्क संकलनमा समन्वय र सहयोग गर्न स्वयम् सेवी सहजकर्ता छनोट, विभिन्न प्राविधिक समितिहरु गठन तथा अभिमुखिकरण बैठक र अन्तरक्रिया आदी क्रियाकलापहरु गरिन्छ । यो चरणमा अध्ययन चरणमा सम्पादन गरिने क्रियाकलापहरु सम्बन्धी विस्तृत कार्ययोजना तयार गरिन्छ ।

१.६.३ अध्ययन चरण

यस चरणमा क्षमता विकास चरणमा तयार गरिएको कार्ययोजनामा आधारित भई उप-जलाधार क्षेत्र स्तरीय PRA भेला र बैठकहरुका माध्यमबाट सामाजिक स्रोत नक्सांकनको कार्य गर्नुका साथै सो क्षेत्रको विद्यमान अवस्था पहिचान गर्नुको लागि गहन रूपले सामाजिक र प्राविधिक अध्ययन गर्ने जस्ता कार्य सम्पादन गरिन्छन् । उक्त कार्यहरुको लागि प्रत्येक जलाधार क्षेत्रमा ३ देखि ५ दिन सम्म (भौगोलिक कठिनता तथा घरधुरी संख्या र अवस्थिति अनुसार फरक पर्न सक्ने) सामाजिक र प्राविधिक क्षेत्रका कर्मचारिहरु छुट्टा छुट्टै टोली तयार गरी उक्त क्षेत्रका लागि समन्वय गर्न तोकिएका स्वं सेवीहरुको सहयोगमा विद्यमान तथ्याङ्क संकलन एवं अवस्था विश्लेषण कार्यमा संगलग्न हुन्छन् । यस कार्यमा उक्त उप-जलाधार क्षेत्र भित्रका सम्पुर्ण टोल तथा वस्तीहरुको घरधुरी सहितको तथ्याङ्क, विद्यमान खानेपानी तथा सरसफाईको तथ्याङ्क, निर्माण सम्पन्न एवं चालु अवस्थामा रहेका जलस्रोतसंग सम्बन्धित सबै क्षेत्रका योजनाहरुको तथ्याङ्क संकलन एवं सञ्चालन अवस्था विश्लेषण, विद्यमान पानीका स्रोतहरुको सूची तयार र क्षमता मापन तथा सम्भावित प्रयोग हुन सक्ने क्षेत्रहरुको पुर्वानुमान एवं पहिचान लगायत सो क्षेत्र भित्रका सम्पुर्ण संघसंस्थाहरुको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छताको तथ्याङ्कहरु संकलन गरी निश्चित ढाँचाका फारमहरुमा भरी हरेक क्षेत्रको अवस्था विश्लेषण गर्ने कार्य गरिन्छ । यो चरण भित्र आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहका प्राविधिक समिति सदस्यहरु, पालिका भित्र कार्यरत जलस्रोत सम्बद्ध क्रियाशिल शाखाहरु, गै.स.स.हरुसंगको समन्वयमा तथ्याङ्कहरु संकलन समेत गरिन्छ । वडा भित्रका सम्पुर्ण उप-जलाधार क्षेत्रहरुको तथ्याङ्क संकलन पश्चात गुरुयोजनाका तथ्याङ्क संकलन ढाँचाहरुमा तथ्याङ्क प्रविष्टी सहित योजना तर्जुमा चरणको तयारी समेत यस चरणमा गरिन्छ ।

१.६.४ योजना तर्जुमा चरण

यस चरणमा उप-जलाधार क्षेत्रहरूको विद्यमान संकलित तथ्याङ्कहरूको आधारमा सबै क्षेत्रलाई विश्लेषण गरी उप-जलाधार क्षेत्र स्तरवाट जलस्रोत संग सम्बन्धित सबै (खानेपानी, पूर्ण सरसफाई, उर्जा, वातावरण र पर्यावरण, संस्थागत विकास, स्थानीय मानव संसाधन विकास एवं आयआर्जन तथा जिविकोपार्जन) क्षेत्रको आवश्यकता पहिचान गरी सबै क्षेत्रका क्षेत्रगत योजनाहरू तर्जुमा गरी बडाका जनप्रतिनिधीहरूको नेतृत्वमा योजनाहरूको बडास्तरीय प्राथमिककरण गरिन्छ। आवश्यकता पहिचान गर्ने कार्य समुदायको विद्यमान अवस्था, कठिनता विश्लेषण, वास्तविक माग र प्राविधिक परामर्शलाई समेत आधार मानिन्छ। बडामा योजना तर्जुमा गर्दा योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई बडाले कार्यान्वयन गर्ने तथा बाह्य सहयोग र कार्यान्वयन गरिने गरि छुटाएर गाउँपालिका र नगरपालिका स्तरको गुरुयोजनामा समावेश गर्ने गरि तय गरिन्छ। बडा स्तरको योजना तर्जुमा गोष्ठी सामान्यतया २ दिनको हुने भए पनि स्रोत तथा संकलित तथ्याङ्क, प्रस्तावित योजना स्तरीय भूगोलको पुनरावलोकन गर्नु पर्ने अवस्थामा यो प्रकृया एक बडाका लागि २ देखि ३ दिन सम्मको हुन सक्छ। बडा स्तरवाट तर्जुमा गरिएका योजनाहरूलाई अन्तिम रूप दिई जलउपयोग गुरुयोजनामा समावेश गर्नको लागि गाउँपालिका र नगरपालिका स्तरमा ३ दिने जलउपयोग गुरुयोजना लगानी नीति तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी आयोजना गरी सहभागितात्मक ढंगवाट सबै योजनाहरूको प्रस्तुतिकरण, आवश्यक छलफल एवं समायोजन एवं प्राथमिककरण गरी स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला सहयोगी संघ-संस्थाहरूबाट योजनाहरूको कार्यान्वयन, परिचालन एवं प्राथमिकता क्रमको अनुसरण गर्न प्रतिबद्धता सहित अनुमोदन गर्ने कार्य सम्पन्न गरिन्छ। गाउँपालिका स्तरको जलउपयोग गुरुयोजना लगानी नीति तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी पश्चात योजना तथा कार्यक्रमहरूको सामाजिक तथा प्राविधिक तथ्याङ्कहरूलाई गुरुयोजनाका तथ्याङ्क संकलन ढाँचाहरूमा तथ्याङ्क प्रविष्टी पश्चात गुरुयोजना विज्ञहरूबाट प्रमाणीकरण गरी गुरुयोजना विज्ञहरूको सहजिकरणमा सप्टवेयरमा इन्टी गर्ने, तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरी गुरुयोजनाको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य गरिन्छ। उक्त मस्यौदा गुरुयोजनालाई अन्तिम स्वीकृतिका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको परिषद्मा पेश गरी परिषद्को स्वीकृती पछि सो को परिचालन, बजारिकरण तथा कार्यान्वयनका लागि सरोकारवालाहरूसँग विभिन्न चरणका बैठक र अन्तक्रिया तथा गुरुयोजना तथ्याङ्क र प्रस्तावित योजनाहरूको प्रस्तुति गर्ने कार्यहरु पनि यसै चरणमा सम्पादन गरिन्छ।

१.६.५ कार्यान्वयन चरण

यो जलउपयोग गुरुयोजनाको अन्तिम चरण हो जसमा सम्पुर्ण योजनाहरूको कार्यान्वयन, उपलब्धिहरूको मापन एवं समिक्षा जस्ता कार्यहरु सम्पदन गरिने छन्। यस चरणमा जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रथमिकता क्रममा रहेका योजनाहरूको अनुसरण, कार्यान्वयन, स्रोत परिचालन, अनुगमन मूलयांकन एवं सम्पर्क समन्वय का गतिविधिहरू सञ्चालन गरी जलउपयोग गरुयोजनाको उपलब्धि हासिल गरिनुको साथै समय सापेक्ष गाउँपालिकाले जलउपयोग गुरुयोजनाको कार्यान्वयन स्थितिको समिक्षा गरी अवश्यकता अनुसार गुरुयोजनाको अद्यावधिक गरिने छ।

चित्र नं. २ : जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका मुख्य चरण तथा खुड्किलाहरु

१.७ जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका सैद्धान्तिक आधारहरु

१.७.१ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलित कानूनहरु

- ❖ **नेपालको संविधान :** नेपालको संविधानको विभिन्न भाग तथा धाराहरुमा जलस्रोत क्षेत्र सम्बन्धी प्रावधानहरु रहेका छन् जलउपयोग गुरुयोजना र जलस्रोत विकास सम्बन्धित केहि प्रावधान निम्मानुसर रहेका छन्।
  - मौलिक हक: धारा ३५: स्वास्थ्य सम्बन्धी हक: प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईमा पहुँचको हक हुनेछ।
  - धारा ५१: राज्यका नीतिहरु, जनसहभागितामा आधारित स्वदेशी लगानीलाई प्राथमिकता दिई जलस्रोतको बहुउपयोगी विकास गर्ने।
  - जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण र नदीको व्यवस्थापन गर्दै दीगांगो र भरपर्दो सिंचाईको विकास गर्ने।
  - जनसाधारणमा वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी चेतना बढाई औद्योगिक एंव भौतिक विकासबाट वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्युनिकरण गर्दै वन, वन्य जन्तु, पंक्षी, बनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्द्धन र दीगांगो उपयोग गर्ने।
  - वातावरणीय सन्तुलनका लागि आवश्यक भु-भागमा वन क्षेत्र कायम गर्ने।

- प्रकृती, वातावरण वा जैविक विविधता माथी नकारात्मक असर परेको वा पर्न सक्ने अवस्थामा नकारात्मक वातावरणीय प्रभाव निर्मल वा न्युन गर्ने उपयुक्त उपायहरु अवलम्बन गर्ने ।
- स्थानीय तहको अधिकारको सूची : खानेपानी, साना जलविधुत आयोजना, बैकल्पिक उर्जा
- स्थानीय तहको अधिकारको सूची : जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण

माथी उल्लेखित सबैधानिक व्यवस्थाहरुले समेत स्थानीय तहहरुको पानी क्षेत्रको विकासका लागि निर्दिष्ट योजना बनाउनु पर्ने सैद्धान्तिक आधार निर्माण भएको देखिन्छ । संविधानका अतिरिक्त स्थानीय तहहरुको संचालनका लागि जारि भएको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा समेत खानेपानी, सिंचाई, वातावरणीय सवाल तथा उर्जा विकास जस्ता जलस्रोत क्षेत्रका सवालहरु सम्बोधन गर्न यथेष्ट व्यवस्था रहेको पाईन्छ । पानी क्षेत्रका निर्दिष्ट योजनाहरुको नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन जस्ता अधिकार स्पष्ट रूपमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा रहेका छन् । यसरी स्थानीय सरकारहरुले जलश्रोतको समष्टिगत विकासका लागि नीति निर्माण गरि आवधिक योजनाहरु मार्फत नागरिका संबिधानतह रहेका अधिकार सुनिश्चित गर्न गुरुयोजना एक बलियो औजारका रूपमा रहने देखिन्छ ।

माथि उल्लेख गरिएका राष्ट्रिय स्तरका कानुनी प्रवन्धका अतिरिक्त दीगो विकास लक्ष्यको लक्ष्य नं. ६ ले समेत खानेपानी तथा सरसफाईको निर्धारित मार्गचित्र प्रस्त्रयाएको छ । अन्तराष्ट्रिय स्तरमा नेपालले समेत प्रतिबद्धता जाहेर गरेको दीगो विकास लक्ष्य हासिल गर्नु स्थानीय सरकारहरुले प्रकृयागत विकासमा ध्यान पुऱ्याउनु पर्ने देखिन्छ । जलस्रोत क्षेत्रको समष्टीगत विकासका लागि उपलब्ध कानुनी प्रवन्ध तथा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरु हासिल गर्न जलउपयोग गुरुयोजना निर्माणको औचित्य अझै बढी पुष्टी हुन्छ ।

१.७.२ गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमा प्रकृया

- ❖ **वडा तहको योजना तर्जुमा तथा प्राथमिकीकरण गोष्ठी :** गाउँपालिका स्तरको जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमाका सन्दर्भमा वडा तहको योजना तर्जुमा महत्वपूर्ण खुट्किलाका रूपमा लिईन्छ । जलस्रोत क्षेत्रका आधारभूत तथ्याङ्क संकलन, तथ्याङ्क विश्लेषण कार्य, योजना तर्जुमा तथा योजनाको कार्यान्वयन समेत वडा भित्र गरिने हुदा यो चरणलाई गुरुयोजनाको अभिन्न खुट्किलाका रूपमा लिईएको हो । वडा भित्रका गुरुयोजनाले औल्याएका तथ्याङ्क संकलन पश्चात वडाका जननिर्वाचित प्रतिनिधीहरु, पानी क्षेत्रका सरोकारवाला माझ २ दिने योजना तर्जुमा तथा प्राथमिकीकरण गोष्ठी सञ्चालन गरिन्छ । वडा स्तरीय यस गोष्ठीमा सम्पादन हुने क्रियाकलापहरुको सारांश तल उल्लेख गरिएको छ ।
- संकलित तथ्याङ्कहरुको प्रस्तुती, छलफल, विश्लेषण, प्रमाणीकरण (जनसंख्या र घरधुरी, पानीका स्रोतहरु, जलस्रोत क्षेत्रका विद्यमान पूर्वाधार अवस्था आदी)
- आवश्यकता महसुशिकरण तथा माग संकलन
- प्रस्तावित मागमा आधारित योजनाहरु आवश्यकता अनुसार काटछाट, समायोजन तथा प्राथमिकीकरण
- ❖ **गाउँपालिका तहको जलयपयोग गुरुयोजना लगानी नीति, योजना तर्जुमा तथा प्राथमिकीकरण गोष्ठी :** यस प्रकृया अन्तरगत गाउँपालिकाको वडा तहबाट तर्जुमा गरी प्राथमीकीकरण गरिएका योजनाहरुको बास्तविकतामा रही गाउँपालिका स्तरको प्राथमिकता क्रम निर्धारणको लागि नीतिगत आधारहरु तय गरिन्छन् । उक्त कार्यको सारांश विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ
- ❖ **विद्यमान स्थिति मापन र महसुशिकरण :** गाउँपालिका क्षेत्रमा विद्यमान जलस्रोत क्षेत्रका विकासका योजनाहरु र सो को सञ्चालन व्यवस्थापन मा उपभोक्ताहरुको व्यवहार तथा प्रतिबद्धता, अति गरिब वस्तीहरु, पानीका

स्रोतहरूको विश्वसनियता, वातावरणीय जोखिम लगायतलाई सहभागीहरु मार्फत प्रस्तुत गर्न लगाई गुरुयोजनाको आगामी लक्ष्य निर्माणका लागि यो सेसनमा महसुशिकरण गराइन्छ ।

- ❖ **परिकल्पना :** यस सत्रमा गाउँपालिकाको समग्र परिकल्पना हाँसिल गर्नको लागि केही जलस्रोत क्षेत्र संग सम्बन्धित पञ्चवर्षीय क्षेत्रगत परिकल्पनाहरु निर्माण गरिन्छन् । परिकल्पना निर्माण गर्दा गाउँपालिकाको क्षेत्रगत लगानी सम्भावना, सम्भावित साझेदार निकायहरु, गाउँपालिका क्षेत्रका अवसर र सम्भावना आदिलाई मध्यनजर गरि निर्माण गरिन्छ ।
- ❖ **लगानी नीति तथा योजना छनौटका आधारहरु निर्धारण :** गाउँपालिकाका वडाहरूबाट गुरुयोजनामा प्रस्तावित योजनाहरु कार्यान्वयन गर्न, आवधिक परिकल्पना अनुसारको लक्ष्य हाँसिल गर्नका साथे योजनाहरुको प्राथमिकिकरणका लागि क्षेत्रगत लगानी नीति, नीतिमा आधारित सुचक र सुचकको व्याख्या सम्बन्धी छलफल गरिन्छ । योजना गर्जुमा गोष्ठीमा विभिन्न क्षेत्रका साझा वा सर्वमान्य सुचकहरूलाई समुह छलफल गरिन्छ र आवश्यकता र स्थानीय परिवेश अनुसार थप लगानी नीतिहरु माथी समेत छलफल गरि जनप्रतिनिधीहरु मार्फत मतदान गरि लगानी नीति तथा योजना छनौटका आधारहरुको तय गरिन्छ । लगानी नीति र सुचकहरु तय गरीसकेपछि सोही सुचकहरुको आधारमा योजनाहरुको प्राथमिकिकरण गरी क्षेत्रगत योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम अनुसारको पञ्चवर्षीय सूची तयार गरिन्छ ।
- ❖ **खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी बिनियमावलीहरुको तयारी :** जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन चरणलाई सहजताका साथ सम्पादन गर्न, पालिकाहरुको क्षेत्रगत ऐन कानुनहरु निर्माणमा सहजता तथा निर्माण सम्पन्न योजनाहरुको नियमित सञ्चालन तथा व्यवस्थापन का योजनासंग सम्बन्धित विभिन्न बिनियमावलीहरु निर्माण गरिन्छ । स्थानीय परिवेश, आवश्यकता आदीलाई ध्यान दिई नियमावलीहरु सहभागीहरु मार्फत निर्माण गरिने गरिन्छ ।
- ❖ **विद्यमान सरोकारवालाहरुको पहिचान तथा लेखाजोखा :** गुरुयोजनाको लक्ष्य हाँसिल गर्न कार्यान्वयनको प्रक्रियामा सह लगानीका लागि सम्भावित साझेदार तथा सरोकारवालाहरु सहभागीहरु मार्फत पहिचान तथा लेखाजोखा गर्ने कार्य गरिन्छ । विगतमा जलस्रोत विकासका क्षेत्रमा गाउँपालिका क्षेत्रको भू-गोलमा सहयोग गरेका तथा भविष्यमा समेत सहयोग गर्न सक्ने सम्भावित सरोकारवालाहरु पहिचान गर्ने कार्य सहभागीहरु मार्फत गरिन्छ ।

१.७.३ जलउपयोग गुरुयोजना र जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयारीका मुख्य मितिहरु
गाउँपालिका स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका लागि साबिककाजलउपयोग गुरुयोजनाको तथ्यांकहरूलाई पुनरावलोकन तथा साबिककावडागत तथ्यांकहरूलाई एकत्रित गर्ने कार्य परियोजना सहयोग इकाईबाट सम्पादन गरिएको थियो । तत्पश्चात जलउपयोग गुरुयोजना तयारीको सामाजिक तथा प्राविधिक कार्यमा सहजिकरण गर्न छनौट गरिएका परामर्शदाता तथा सहयोगी संस्थाका कर्मचारीहरुका लागि गाउँपालिका स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयारी प्रकृया सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी आवधिक फिल्ड कार्ययोजना समेत तयार गरी फिल्ड परिचालन गरिएको थियो । जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयारीका मुख्य चरणहरु तथा सम्पादन मितिहरु तलको तालिका नं. १ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १ : जलउपयोग गुरुयोजना तथारीका प्रमुख चरण तथा मितिहरु

क्र.सं.	क्रियाकलाप विवरण	सम्पादन मिति (महिना / वर्ष)
१	साबिकका गुरुयोजनाहरुको तथ्यांक एकत्रित तथा समायोजन	२०७४ माघ
२	सहजकर्ताहरु छनौट तालिम तथा फिल्ड परिचालन	२०७४ फाल्गुन
३	गाउँपालिका स्तरीय परामर्श बैठक तथा अभिमुखिकरण	२०७४ फाल्गुन
४	वडा स्तरीय परामर्श बैठक तथा अभिमुखिकरण	२०७४ फाल्गुन
५	साबिकका गुरुयोजनाहरुको तथ्यांकमाथि छलफल तथा प्रमाणीकरण	२०७४ फाल्गुन
६	वडास्तरीय योजना तर्जुमा गोष्ठी	२०७५ माघ–फाल्गुन
७	गाउँपालिका स्तरीय लगानी नीति, क्षेत्रगत परिकल्पना निर्माण तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी	२०७५ फाल्गुन
८	जलउपयोग गुरुयोजनाको मस्यौदा प्रतिवेदन तथारी	२०७६
९	जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रतिवेदन गाउँसभाबाट पारित	२०७६

२ अध्याय : गाउँपालिकाको पाश्वचित्र

२.१ अवस्थिति तथा भुगोल

प्रदेश: सुदूरपश्चिम

जिल्ला: दर्चुला

गाउँपालिका: अपिहिमाल

समावेश गरिएका साबिकका गाउँपालिकाहरु : घुसा, खण्डेस्वरी, गुल्जर र सितोला (विस्तृत तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।)

वडा नं.	समावेश भएका साबिकका गा.बि.स.हरु	साबिकका वडाहरु	वडा नं.	समावेश भएका साबिकका गा.बि.स.हरु	साबिकका वडाहरु	
१	घुसा	१,२,३	५	गुल्जर	१	
२	घुसा	४,५,६,७,८,९	६	सितोला	५,६,७,८	
३	खण्डेस्वरी	१,२,३,४,५				
४	खण्डेस्वरी	७,८,९				

भौगोलिक अवस्थिति: २९°३२'१७" देखि २९°५९'३५" उत्तरी अक्षांस र ८१°४३'१७" देखि ८१°०४'१५" पूर्वी देशान्तर

गाउँपालिकाको जम्मा क्षेत्रफल: ६१३.९५ वर्ग किलोमिटर

सिमाना: पूर्वमा बझाङ जिल्ला, पश्चिममा व्याँस र नौगाड गाउँपालिका र बुङल नगरपालिका, उत्तरमा व्याँस गाउँपालिका, र दक्षीणमा मार्मा गाउँपालिका रहेकोछ भने गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय यस गाउँपालिकाको वडा नं. ४ खण्डेश्वरीमा रहेको छ ।

स्थानीय बजार: खण्डेस्वरी, मकरीगाड, घुसा, पाथा

मुख्य नजिकको बजार : लटीनाथ, पारीबगड, गोकुले

सामाजिक रितिरिवाज र चाड पर्व: वडा दर्शै, तिहार, भुवा पर्व, माघी संक्रान्ति, विशु संक्रान्ति, चौदशी, जनैपूर्णिमा आदि रहेका छन् ।

पोशाक: पुरुषहरुले दौरा, सुरुवाल, कोट, टोपी र महिलाहरुले गुन्यू, चोलो, पोते आदि भेषभुषाका रूपमा लगाउने गर्दछन् ।

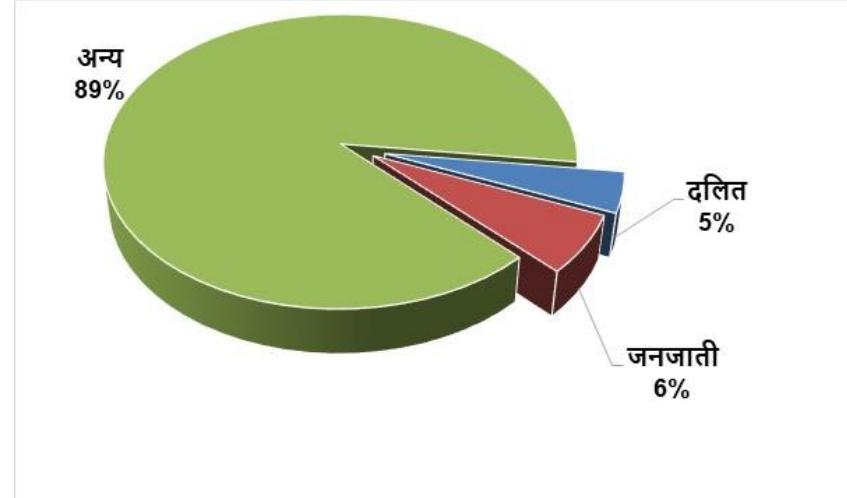
गाउँपालिका सम्मको यात्रा: गाउँपालिका सम्म पुगनको लागि भ्रमण शुरुगर्ने स्थान :

बाट	सम्म	दुरी (कोश / कि.मि. / माइल आदि)	बाटो (कालो पत्रे सडक/ग्रामेल मोटर बाटो /कच्ची मोटर बाटो /गोरेटो /पैदल बाटो)	लाग्ने समय (घण्टा मिनेट)	माध्यम (मोटर/पैदल)
गाउँपालिका देखि	जिल्ला सदरमुकामा	१२० कि.मि.	कालोपत्रे/कच्ची सडक/गोरेटो बाटो	२४ घण्टा	मोटर/पैदल यात्रा
वडा नं. १	गाउँपालिका कार्यालय	१३ कि.मि.	गोरेटो बाटो	५ घण्टा	पैदल यात्रा
वडा नं. २	गाउँपालिका कार्यालय	८ कि.मि.	गोरेटो बाटो	३ घण्टा	पैदल यात्रा
वडा नं. ३	गाउँपालिका कार्यालय	११ कि.मि.	गोरेटो बाटो	४ घण्टा	पैदल यात्रा

वडा नं. ४	गाउँपालिका कार्यालय	० कि.मि.	गोरेटो बाटो	पैदल यात्रा
वडा नं. ५	गाउँपालिका कार्यालय	८ कि.मि.	कच्ची सडक/गोरेटो बाटो	मोटर/पैदल यात्रा
वडा नं. ६	गाउँपालिका कार्यालय	१३ कि.मि.	कच्ची सडक/गोरेटो बाटो	मोटर/पैदल यात्रा

२.२ गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरीहरूको विवरण

गाउँपालिका स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजना समायोजन प्रकृया का लागि साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको तथ्यांकहरू लाई विश्लेषण गर्दा यस गाउँपालिकामा जम्मा १२५ वटा मुख्य बस्तीहरू भएको देखिन्छ । त्यसैगरी २०६८ भन्दा पछिका विभिन्न मितिमा तयार गरिएका साविकका जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रतिवेदन अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरधुरी संख्या १३०६ रहेको छ । कूल घरधुरीहरूमध्ये ५% दलित घरधुरी, ६% जनजाती र बाँकी ८९% जनजातीहरू रहेका छन् । उक्त घरधुरीहरूको अवस्था विश्लेषण चित्र नं. ३ मा गरीएको छ । गाउँपालिकाको वडागत रूपमा रहेको वस्ती संख्या र घरधुरीहरूको विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. २ मा प्रस्तुत गरिएको छ, भने टोलगत आधारमा थप विस्तृत विवरण अनुसुची-१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ३ : गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरी

तालिका नं. २ : गाउँपालिकाको जातिगत आधारमा घरधुरी विवरण

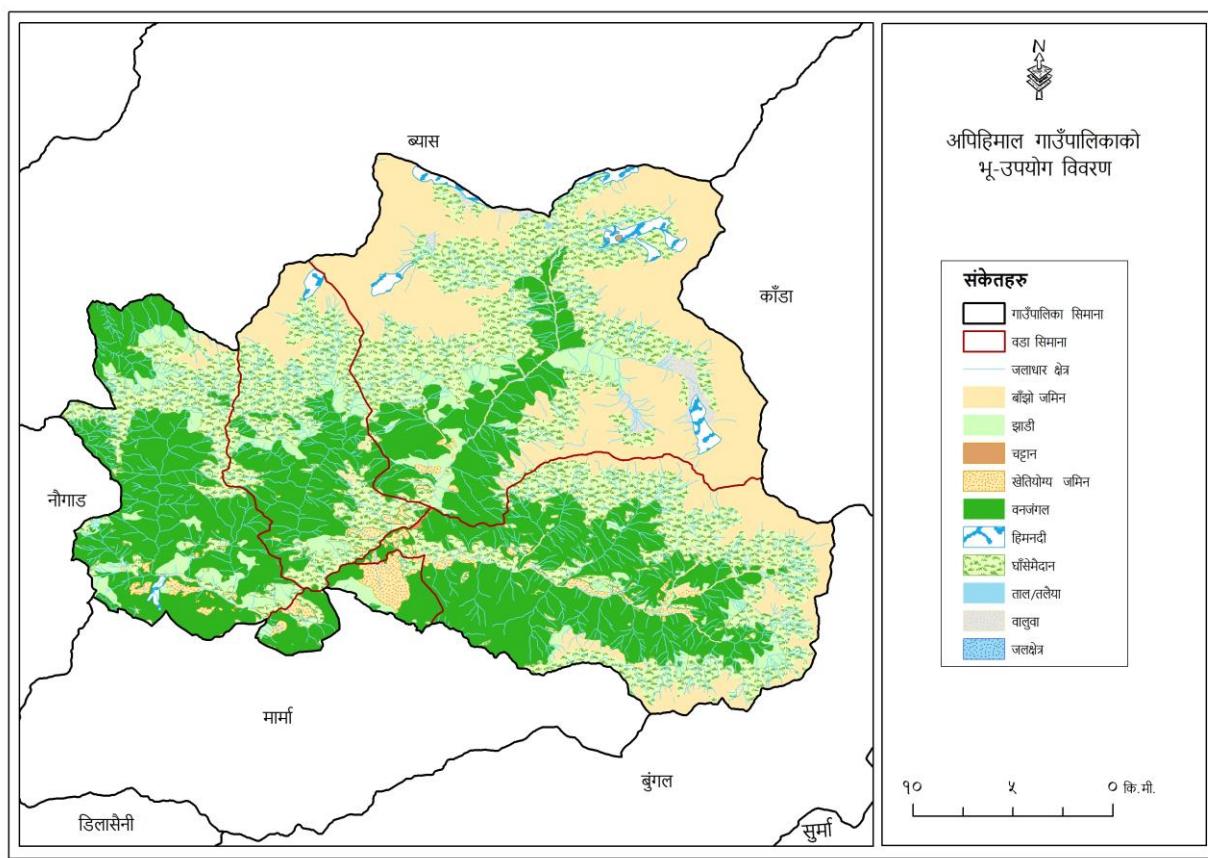
वडा नं.	जम्मा बस्ती संख्या	आधार वर्षको घरधुरी संख्या (२०६८-२०७४)			
		दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा
१	२१	०	०	१०१	१०१
२	३९	०	०	१८३	१८३
३	२७	०	०	३१२	३१२
४	१८	२५	०	२६५	२९०
५	९	१६	०	११२	१२८
६	११	१६	८३	१९३	२९२
जम्मा	१२५	५७	८३	११६६	१३०६

झोत : साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

२.३ भु-उपयोग विवरण

यस गाउँपालिकामा वन जंगलको अवस्था राम्रो देखिन्छ । गाउँपालिकाको कूल भूभाग ६१२२५.०० हेक्टर मध्ये करिब २१४७९ हेक्टर अर्थात करिब ३५.१% हिस्सा वन जंगलले ओगटेको छ । त्यसै गरि ३१.८% भु-भाग घाँसे मैदान, २२.३% बाँझो जमिन, ५.७% भाडी क्षेत्र रहेको देखिन्छ, भने खेतीयोग्य जमिनको हिस्सा २.१% मात्र रहेको देखिन्छ । अरु वालुवा जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

क्षेत्र, ताल तलैया, हिमनदी र चट्टान क्षेत्र एकदमै कम रहेको देखिन्छ। गाउँपालिकाको भु-उपयोगको अवस्था विश्लेषण चित्र नं. ४ मा गरिएका छ, भने वडागत रूपमा थप विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

चित्र नं. ४ : गाउँपालिकाको भु-उपयोग सम्बन्धी अवस्था विश्लेषण

तालिका नं. ३ : गाउँपालिकाको वडागत रूपमा भु-उपयोग सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बाँझो जमिन	झाडी	चट्टान	खेती योग्य जमिन	वनजंगल	हिमनदी	घाँसे मैदान	ताल तलैया	बलौटे जमिन	जम्मा
१	९८०६	११२८	१२	८३	३७२९	७८८	७७२९	१३	६६२	२३९५०
२	९७४	५०६		१३६	२७५५	८०	३५८३		१२	८०४६
३	२७१४	५०५	२०	३८३	७५५६		५५८१		१२९	१६८८७
४		१७५		३९८	४५३		४५		३	१०७४
५		३०		१०९	५१३		१०८		८	७६८
६	१५९	११६२	२	११६	६४७३	५२	२४२८		२८	१०४९९
जम्मा	१३६५२	३५०६	३३	१३०५	२१४७९	९२०	१९४७४	१३	८४३	६१२२५
%	२२.३%	५.७%	०.१%	२.१%	३५.१%	१.५%	३१.८%	०.०%	१.४%	१००.०%

२.४ प्रमुख खोलानालाहरू

यस गाउँपालिकाको मुख्य जलाधार क्षेत्र भनेको चौलानी नदी रहेको छ। स-साना खोलाहरू पनी हिमालय क्षेत्रबाट उत्पन्न भएका हुदा मुख्य खोलाहरूमा पनी पानीको मात्रा प्रयाप्त देखिन्छ। चौलानी नदी, गौलागाड, कापुखोला, घट्टेखोला, सेलाखोला, गोथीगाड, भिडखोला लगायत कुरमुल जस्ता स्रोतहरू यस गाउँपालिकाको लागि मुख्य

जलउपयोग गुरुजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अधिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

श्रोतको रूपमा रहेका छन् । अन्य दह तथा स-साना खोला/खोल्सीहरु रहेको यस गाउँपालिकामा विभिन्न जलश्रोतका सम्भावनाहरु रहेका छन् । अगामी दिनहरुमा यी स्रोतहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनबाट यस गाउँपालिकामा खानेपानी, सिँचाइलगायत उर्जाको सेवाहरु विस्तार गर्न सकिने सम्भावना प्रवल देखिन्छ ।

२.५ जलउपयोग गुरुयोजनामा जलवायु परिवर्तन र जोखिम व्यवस्थापन

साधारण शब्दमा जलवायु परिवर्तन भन्नाले कम्तिमा ३० वर्षको अवधिमा औषत वर्षा तथा तापक्रममा आएको परिवर्तन बुझिन्छ । वर्षामा आएको परिवर्तनले औषत वर्षामा परिवर्तन आउनु अर्थात कुनै ठाँउमा थोरै समयमा धेरै वर्षा हुनु, पानी पर्ने मात्रा र दिनहरु घटनु र कुनै ठाँउमा सुख्खा पर्नु हो भने तापक्रममा आएको परिवर्तनले हिँउ परलनु, सतहि पानी र बातावरणको तापक्रम बढनु हो । हेर्दा यो कुरा जति सरल भएपनि यसले जीविकोपार्जनमा पारेको नकरात्मक असरको गम्भीरता धेरै महत्वपूर्ण छ । जलवायु परिवर्तनको मुख्यतः जलस्रोत तथा कृषि क्षेत्रमा नकरात्मक असर परिहेको र यसका कारणबाट स्थानीयको जीविकोपार्जनमा गम्भीर असर परिहेको छ ।

जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा सुरक्षण

पानीका स्रोतहरु जस्तै खोलानाला, तालतलैया तथा मूलहरु वर्षाको पानीमा भर पर्दछन् । वर्षा संगसंगै जमिनको भुवनोट र माटोको कारणबाट वर्षाको पानी जमिन भित्र पस्ने प्रकृयालाई असर गरिरहेको हुन्छ । तसर्थ स्रोतमा पानीको बहाव कायम गर्न र संरक्षण गर्नका लागि जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र सुरक्षण जरुरी हुन्छ । सुरक्षित पानीका लागि स्रोत भन्दा माथिको क्षेत्रमा प्रसस्त रुख विरुद्धा हुन जरुरी छ । बनजंगलले परेको पानी बग्ने गतिलाई कम गरी जमिन भित्र पानी पस्ने प्रकृयालाई बढाउनका साथै सतहको मलिलो माटो बग्नबाट समेत रोक्ने काम गर्दछ र बाढी पहिरोको जोखिम कम गर्दछ । वर्तमान “स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४” ले पनी विपद् जोखिम न्यूनिकरण, जलाधार तथा पानीका मुहान संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय स्तरका योजनाहरुको तजुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्न सक्ने अधिकार बडा समिति, गाउँपालिका र नगरपालिकालाई दिइको छ ।

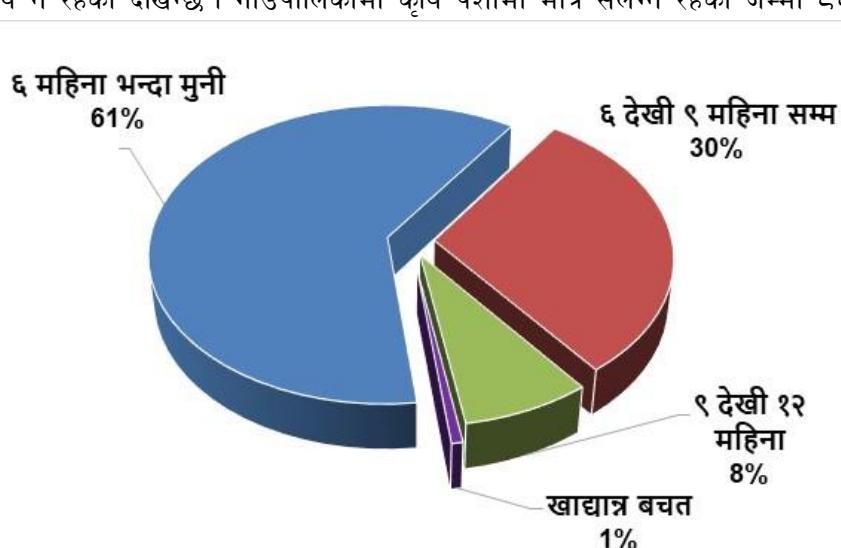
जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र सुरक्षणका लागि गर्न सकिने क्रियाकलापहरु

- स्रोतमा वर्षा पछि आउन सक्ने पानीको क्षेत्र सिमाक्न गर्ने र स्रोतहरु माथिबाट सडक निर्माण गर्दा ठुला यन्त्रहरुको सकभर प्रयोग नगर्ने ।
- जमिनको प्राकृतिक भिरालोपन सकभर कायम गर्ने ।
- जलाधार क्षेत्र भित्र वृक्षारोपण गर्ने र सुरक्षण गर्ने तथा सामुदायिक बन कायम गर्ने ।
- पोखरीको माध्यमबाट वर्षाको पानीलाई भण्डारण गर्नेतथा पुराना तथा परम्परागत पोखरीहरुलाई पुर्ननिर्माण तथा पुर्नस्थापना गर्ने ।
- वायो ईन्जिनियरिङ्को माध्यमबाट पहिरो तथा भुखलन रोक्ने ।
- जलाधार क्षेत्र भित्र खुला चरिचरनमा पुर्णत बन्देज लगाउने ।
- पानीका स्रोतहरु तथा बनेका विकासका संरचनाहरु माथि भल तर्काउने नालीहरुको निर्माण गर्ने र रेखदेख गर्ने
- सतहमा बग्ने पानीलाई विभिन्न संरचनाहरु मार्फत रुकावट पैदा गरी जमिनमा पानी पसाउने तथा माटो बगाउने कार्यलाई न्युन गर्ने ।
- सिँचित क्षेत्रको विस्तार गर्ने ।
- कृषिमा समयानुकूल प्रविधि, बालिनाली तथा जीविकोपार्जनका माध्यमहरु अपनाउने ।
- योजनाबद्धरूपमा सबै पानीका स्रोतहरु तथा जोखिम स्थानहरुको नक्साक्न, अनुगमन, बहाव रेकर्ड तथा अध्यावधी गरिरहने र सुधारको कार्य योजना बनाउने र लागु गर्ने ।
- जलाधार क्षेत्रलाई दुप्रित हुनबाट बचाउन समुदायले आफ्नो सामाजिक नियमावली बनाई लागु गर्ने ।

२.६ गाउँपालिकाको खाद्यान्त आपूर्तीको बर्तमान अवस्था

यस गाउँपालिकाको प्रमुख पेशा कृषि नै रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकामा कृषि पेशामा मात्र संलग्न रहेका जम्मा ददै घरधुरीहरुको आफ्नै उत्पादनबाट भएको खाद्यान्त आपूर्तिको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा यस गाउँपालिकाका ५४४ (६१%) घरधुरीहरुलाई आफ्नै उत्पादनबाट ६ महिना भन्दा कम समय खाद्यान्त पुग्ने अवस्था देखिन्छ । त्यसैगरी २६६ (३०%) घरधुरीहरुलाई ६ देखि ९ महिना सम्म पुग्ने, ६९ (८%) घरधुरीहरुलाई ९ देखि १२ महिना सम्म खान पुग्ने अवस्था देखिन्छ भने बांकी ६ (१%) घरधुरीलाई मात्र बचत हुने अवस्था देखिन्छ । औसत रूपमा कम वर्षा र सुख्खा मौसमका कारणबाट कृषि उत्पादन न्यून रहेको हुँदा प्रत्यक्ष असर खाद्यान्त आपूर्तीमा पर्ने हुँदा यस गाउँपालिकाका मानिसहरुले वैकल्पिक आयश्रोतको रूपमा नोकरी, ज्याला मजदुरी, वडीबुटी संकलन लगायतको व्यापार व्यवसायहरु सञ्चालन तथा बैदेशिक रोजगारी पनि गरेको देखिएको छ । खाद्यान्त आपूर्ति को अवस्था विश्लेषण चित्र नं. ५ र वडागत विवरण तालिका नं. ४ मा गरिएको छ भने थप विस्तृत विवरण अनुसुची-२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ५ : गाउँपालिकाको खाद्यान्त आपूर्तिको अवस्था विश्लेषण

तालिका नं. ४ : वडागत रूपमा खाद्यान्त आपूर्तिको अवस्था

खाद्यान्त प्रयासता	वडागत घरधुरी संख्या						जम्मा
	१	२	३	४	५	६	
६ महिना भन्दा मुनी	४७	६६	२२८	२०३	०	०	५४४
६ देखि ९ महिना सम्म	५३	९२	६८	५३	०	०	२६६
९ देखि १२ महिना	१	२४	११	३३	०	०	६९
खाद्यान्त बचत	०	०	५	१	०	०	६

स्रोत : साबिकको गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०७१-२०७४)

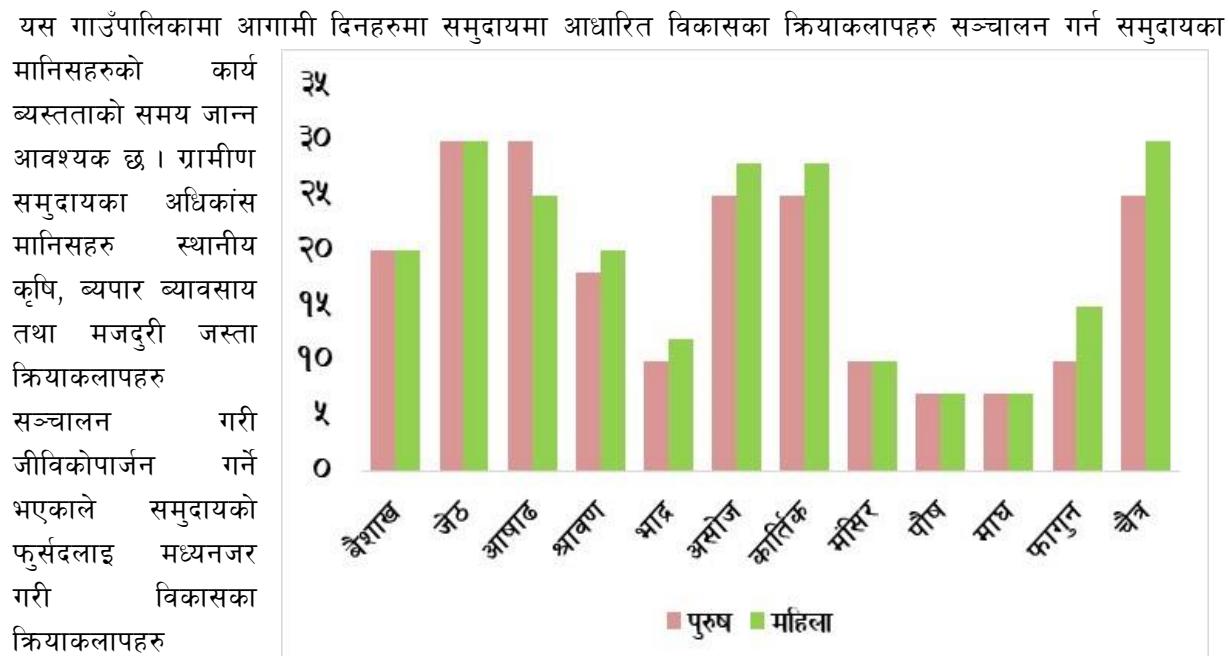
(तथ्याक विश्लेषण गर्दा वडा नं. ५ र ६ को तथ्यांक उपलब्ध नभएको हुँदा यसमा सबेश गरिएको छैन)

गाउँपालिकामा मुख्य जीविकोपार्जनका स्रोतहरु : बाँस तथा निगालो खेती तथा सामग्रीहरु निर्माण, अल्लो लगायत सिजन अनुसारका विभिन्न जडीबुटीहरु संकलन, प्रशोधन तथा विक्रीवितरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने मुख्य बालीहरु : धान, मकै, गहु, आलु, जौ आदी

गाउँपालिका क्षेत्रमा रोजगारीका प्रमुख अवसरहरु : बाँस निगालोको स्थानीय सामग्री निर्माण, विभिन्न खाले व्यापार लगायत सिजन अनुसार यार्सागुम्बा, अल्लो, सतुवा, गुच्छी च्याँउ संकलन आदी ।

२.७ मौसमी पात्रो

चित्र नं. ६ : गाउँपालिकाका मानिसहरुको मौसमी काममा व्यस्त हुने अवस्था

। तसर्थ समुदायको

फुर्सदिको समय थाहा पाउन महिना अनुसार मौसमी पात्रो तयार पारिएको छ । यस गाउँपालिकाको विभिन्न समयमा तयार पारिएका वडागत गुरुयोजनाका प्रतिवेदनहरुलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकाका मानिसहरु जेठ, अषाढ, असौज, कार्तिक र चैत्र महिनामा स्थानीय खेतीपाती, सिजन अनुसारको खर संकलन, जडिबुटी संकलन, भण्डारण तथा विक्री वितरण व्यावसायले गर्दा व्यस्त हुने अवस्था प्राप्त तथ्यांकले देखाएको छ । त्यस कारण बाँकी अन्य महिनाहरु केही फुर्सदिला देखिएका कारण विकास निर्माणका गतिविधिहरुमा समुदायलाई सहभागिता गराउन सकिने सम्भावना देखिन्छ । समग्रमा यस गाउँपालिकामा पुरुषको भन्दा महिलाहरु सिजन अनुसारको काममा बढी व्यस्त हुने अवस्था तथ्यांक विश्लेषणले देखाउछ । वडाका महिला र पुरुषको प्रत्येक महिना व्यस्त हुने समयको को विश्लेषण चित्र नं. ६ मा गरिएको छ भने थप विस्तृत विवरण तालिका नं. ५ उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५ : गाउँपालिकाका महिला र पुरुषहरुको मौसमी काममा व्यस्त हुने अवस्था

सिजन अनुसारको काममा महिला र पुरुषको व्यस्त रहने समय दिनमा												
महिना	बैशाख	जेठ	आषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
पुरुष	20	30	30	18	10	25	25	10	7	7	10	25
महिला	20	30	25	20	12	25	25	10	7	7	15	30

स्रोत : साबिकको गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

२.८ स्थानीय दक्ष प्राविधिक जनशक्ति तथा मानव संसाधन

कुनै पनि विकास निर्माणका क्रियाकलापहरुलाई गुणस्तरीय र दीगो रूपमा सञ्चालन गर्न स्थानीय स्तरमा सिप भएका दक्ष जनशक्ति हुन अति आवश्यक छ । यस गाउँपालिकामा कुल २७९ जना विभिन्न दक्षता र सीप भएका जनशक्ति

उपलब्ध छन् । जसमध्ये सबैभन्दा बढी हुँगाको गारो लगाउने र काठको काम गर्ने मिस्त्रीहरु देखिन्छ । गाउँपालिकामा उपलब्ध जनशक्तिहरुको वडागत रूपमा विस्तृत विवरण तलको तालिका नं.६ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६ : वडागत रूपमा उपलब्ध स्थानीय दक्ष जनशक्तिहरुको विवरण

मानव संसाधन विवरण	वडागत रूपमा उपलब्ध मानव संसाधन (संख्या)						जम्मा संख्या
	१	२	३	४	५	६	
दक्ष मिस्त्री (कामदार)	१८	१६	३५	१७	०	०	८६
मर्मत सम्भार कार्यकर्ता	२	५	१	०	०	६	१४
स्थानीय चर्पी निर्माण कार्यकर्ता	६	६	०	०	०	७	१९
काठको काम गर्ने मिस्त्री	१५	१३	३५	२१	०	०	८४
विद्युत् प्राविधिक	०	३	११	२	०	०	१६
आकाशे घैंटो बनाउने मिस्त्री	०	०	०	०	०	०	०
महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	३	५	५	४	१	१	१९
जलस्रोत प्राविधिक	०	०	०	२	०	२	४
कृषि प्राविधिक	३	१	०	१	०	०	५
पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	०	०	०	०	०	०	०
सामाजिक परिचालक	१	३	०	०	०	०	४
अगुवा कृषक	५	७	६	३	२	५	२८
जम्मा	५३	५९	९३	५०	३	२१	२७९

स्रोत : साबिकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

२.९ उपलब्ध सेवाकेन्द्र, कार्यालय तथा कार्यरत संघ संस्थाहरु

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सेवा केन्द्रको रूपम हरेक वडामा आधारभूत विद्यालयहरु रहेका छन् । त्यसैगरी ३ वटा स्वास्थ्य चौकीहरु पनि रहेका छन् । हाल स्थानीय तहको संरचना निर्माण भएपछि हरेक वडामा वडाकार्यालयहरु स्थापित भएका छन् । केही वडाहरुमा लघुवित सेवाको लागि ३ वटा सहकारी संस्थाहरु विद्यमान रहेको देखिन्छन् । उक्त संघसंस्थाहरुको विद्यमान खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी विवरण अर्को खण्डमा उल्लेख गरिएको छ भने थप विस्तृत विवरण तालिका नं. ७ र अनुसूची नं. ६ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७ : वडागत रूपमा उपलब्ध स्थानीय सेवाकेन्द्रहरु

संस्थाको किसिम	जम्मा संख्या संख्या	छात्रा संख्या	छात्र संख्या	शिक्षक/कर्मचारी संख्या	जम्मा
आधारभूत विद्यालय	२६	१०५३	८३३	९७	१९८३
माध्यमिक विद्यालय	०	०	०	०	०
अन्य विद्यालय	०	०	०	०	०
पालिका र वडा कार्यालय	७				
स्वास्थ्य संस्था	४				
भेटनरी/ कृषि / सहकारी	५				

स्रोत : साबिकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

२.१० स्थानीय निर्माण सामग्रीहरु उपलब्धताको अवस्था

यस गाउँपालिकामा स्थानीय स्रोत तथा निर्माण सामग्रीहरुको प्रयाप्तता रहेको छ। दुङ्गा, बालुवा, काठ, गिट्टी र बाँस जस्ता स्थानीय निर्माण सामग्रीहरु वडाको हाता भित्र नै उपलब्ध छन् भने घरको छतको लागि आवश्यक पर्ने स्लेटका लागि केही वडाहरुले सम्बन्धित वडा भन्दा बाहिर जानुपर्ने बाध्यता रहेको छ। वडामा दुंगाको श्रोतको लागि गाउँपालिकाका सबै वडाहरुको विभिन्न ठाउँहरुमा प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध हुने सम्भावना छ भने बालुवाको लागि गाउँपालिका नजिक रहेको चौलानी नदीका विभिन्न पायक पर्ने स्थनहरुमा प्रयाप्त रहेको देखिन्छ। दुंगा र गिट्टी गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध भईराखेको छ भने बालुवा र काठको लागि केही वडाहरुलाई अरु वडाहरुमा जानुपर्ने बाध्यता रहेको छ। वडा अनुसार स्थानीय सामग्री उपलब्धता सम्बन्धी थप विस्तृत विवरण अनुसूचि नं. ९ मा उल्लेख गरिएको छ।

२.११ विद्यमान सामुदायिक संस्था तथा सहकारीहरुको वर्तमान अवस्था

यस गाउँपालिकाको विभिन्न मितिमा तयार पारिएका साविकको जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रतिवेदनहरुलाई विश्लेषण गर्दा वडाहरुमा विभिन्न सेवा प्रदायक संघ संस्था तथा कार्यकमहरुको सहयोगमा सामाजिक र आर्थिक विकासका लागि सामुदायिक संस्थाहरुको गठन एवं परिचालन गरेको पाईन्छ। यस गाउँपालिकामा जम्मा १०० वटा सामुदायिक संस्थाहरु रहेको छन् जसमध्ये ४३ वटा महिला सामुदायिक संस्थाहरु रहेका छन् भने बाँकि ५७ वटा मिश्रित सामुदायिक संस्था रहेका देखिन्छ। उक्त १०० वटा सामुदायिक संस्थाहरु मध्ये ८६ वटा सक्रिय रहेका छन् भने बाँकी १४ वटा निस्कृय रहेको देखिन्छ। तथ्यांक संकलन अवधि सम्म १०० वटै सा.स.हरुमा कुल बचत पुँजी रु. १०,६३५,९९२.०० रहेको छ विस्तृत तलको तालिका नं. ८ मा उल्लेख छ। त्यसै गरी विद्यमान सामुदायिक संस्थाहरुको सशक्तीकरण र संस्थागत विकासको लागि यस गाउँपालिकामा थप ३ वटा सहकारी संस्थाहरु रहेको देखिन्छ। उक्त ३ वटै सहकारी संस्थाहरुले बचत तथा ऋण सेवा परिचालन गरिराखेका छन्। उक्त सामुदायिक संस्था र विद्यमान सहकारी संस्थाहरुको विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूचि नं. ४ र ५ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ८ : वडागत रूपमा सामुदायिक संस्थाहरुको वर्तमान अवस्था

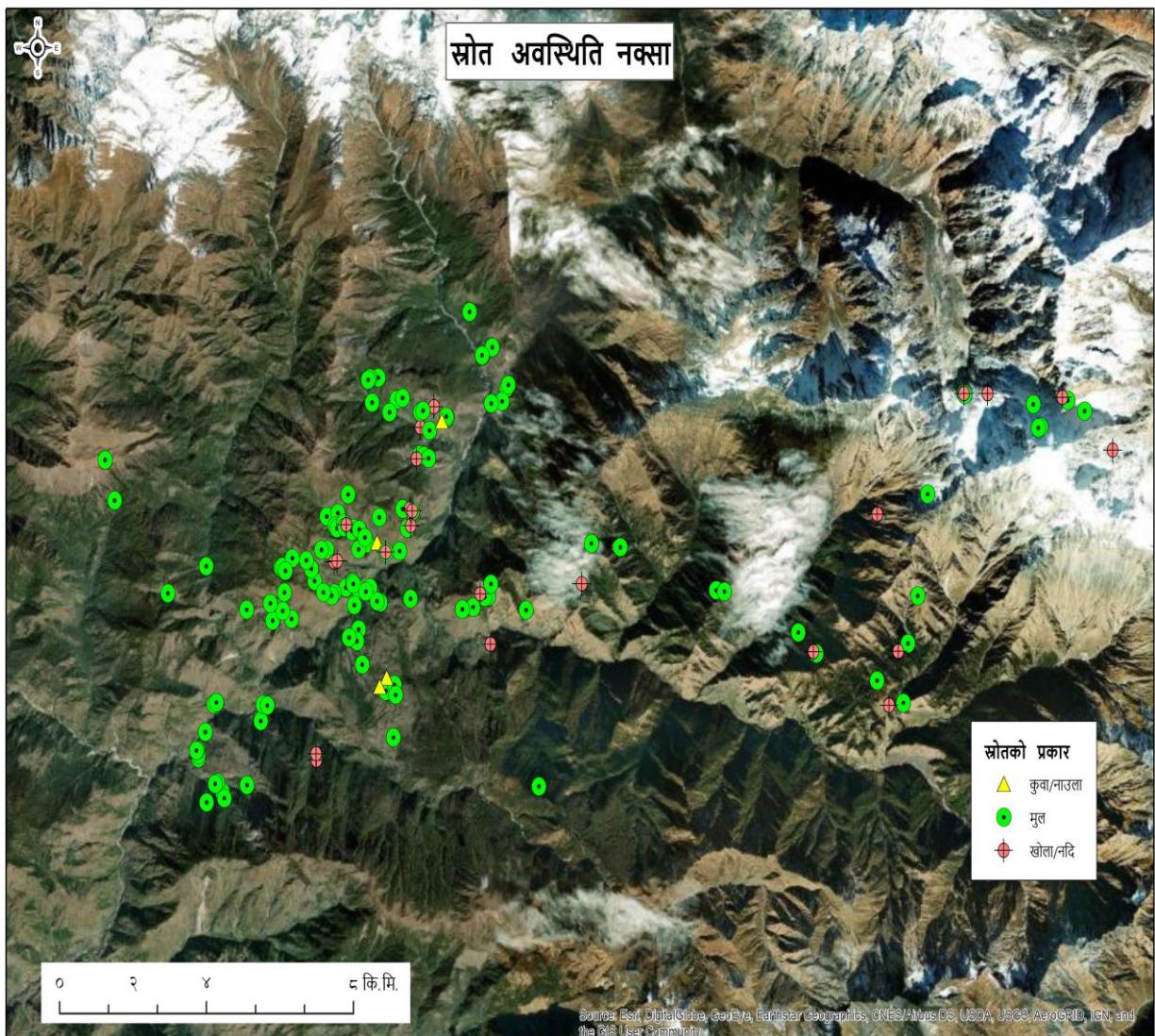
वडा नं.	संस्थाको किसिम		सक्रियता		सदस्यहरु		जम्मा पूँजी
	मिश्रित	महिला	सक्रिय	निस्कृय	महिला	पुरुष	
१	६	७	१३	०	२७७	५०	१,१९८,०००.००
२	१०	१०	२०	०	३९५	८८	१,२६८,५००.००
३	११	५	१६	०	३०५	९७	३,२८५,०००.००
४	१२	९	२०	१	५९९	१०७	४,४१२,८००.००
५	०	१	१	०	३३	०	१५,०००.००
६	१८	११	१६	१३	१७५	४१८	४५६,६९२.००
जम्मा	५७	४३	८६	१४	१७८४	७६०	१०,६३५,९९२.००

स्रोत : साविकका गाविसस्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

३ अध्याय : विद्यमान जलस्रोतको अवस्था र प्रयोग

३.१ विद्यमान जलस्रोतहरुको विश्लेषण

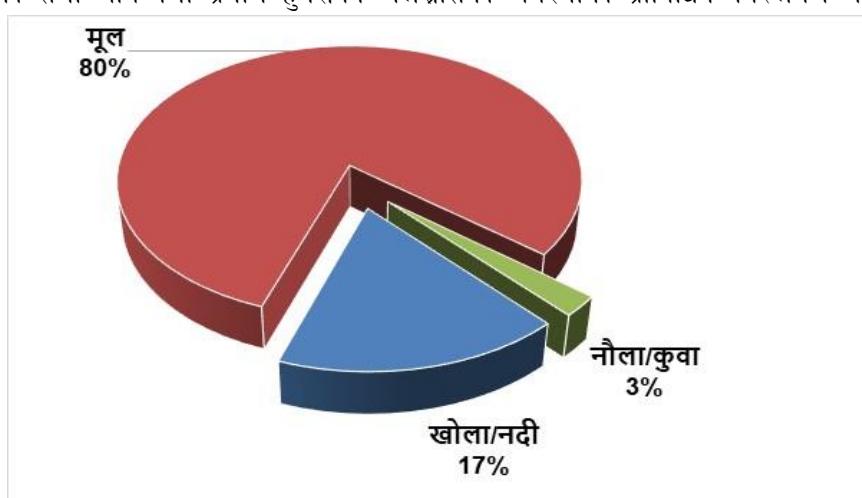
जलउपयोग गुरुयोजनाको महत्वपूर्ण अंगको रूपमा विद्यमान जलस्रोतहरुको विश्लेषण पर्दछ । पानीका स्रोतहरुमा पानी यथेष्ट परिमाणमा उपलब्ध छ, वा छैन, गुणस्तर के कस्तो रहेको छ, पानीका स्रोतहरुको अवस्थिति वस्तीहरुको तुलनामा माथी वा तल कता छ, जलस्रोतहरुको विद्यमान प्रयोग स्थिति र भविष्यको उपयोगको संभावना के-कस्तो रहेको छ, मुहानहरुमा विवाद छ/छैन भन्ने अवस्थाको विश्लेषण जलउपयोग गुरु योजनाको अध्ययन चरणमा सामाजिक तथा प्राविधिक अध्ययनका माध्यमबाट गरिन्छ । जस अन्तरगत गाउँपालिकामा वर्तमान अवस्थामा प्रयोगमा रहेका तथा भविष्यमा प्रयोगको सम्भावना रहेका हरेक स्रोतहरुको स्थलगत अवलोकन गरी सामाजिक तथा प्राविधिक विश्लेषण गरिन्छ । तथ्याङ्क संकलन गर्ने गरिन्छ । यस गाउँपालिकामा जलउपयोग गुरुयोजना तयारीका क्रममा ठूला साना गरी जम्मा जम्मी १६७ वटा स्रोतहरुको सर्वेक्षण तथा सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको थियो । उपलब्ध जलस्रोतहरुको विस्तृत तथ्याङ्क र वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण यस अध्यायमा प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त स्रोतहरुको विस्तृत विवरण अनुसूचि नं. ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ७ : गाउँपालिकामा उपलब्ध जलस्रोतहरुको अवस्था विश्लेषण

३.१.१ जलस्रोतको संख्या तथा प्रकारका आधारमा विश्लेषण

गाउँपालिकामा हाल प्रयोगमा रहेका तथा भविष्यमा प्रयोग हुनसक्ने जलस्रोतको अवस्थाको प्राविधिक विश्लेषण गर्दा यस अपिहिमाल गाउँपालिकामा जम्मा १६७ वटा पानीका स्रोतहरू उपलब्ध रहेका छन् । उक्त स्रोतहरूमध्ये १३४ वटा मूल तथा खोल्साहरू, २९ वटा नदी तथा खोला र बाँकी ४ वटा नौला तथा कुवाहरू रहेका छन् । अवस्थित पानीका स्रोतहरूको हिसाबले हेर्दा सबभन्दा बढी जलस्रोतहरूको संख्या वडा नं. २ मा रहेका छन् भने सबभन्दा कम वडा नं. ४ मा रहेको देखिन्छ । चित्र नं. ८ मा उक्त जलस्रोतहरूको प्रकारको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ भने वडागत विवरण तलको तालिका नं. ९ मा उल्लेख गरिएको छ । उपलब्ध जलस्रोतहरूको थप विस्तृत विवरण अनुसूची ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. ८ : जलस्रोतहरूको उलब्धता र प्रकारका आधारमा विश्लेषण

तालिका नं. ९ : वडागत रूपमा जलस्रोतहरूको प्रकारका आधारमा विश्लेषण

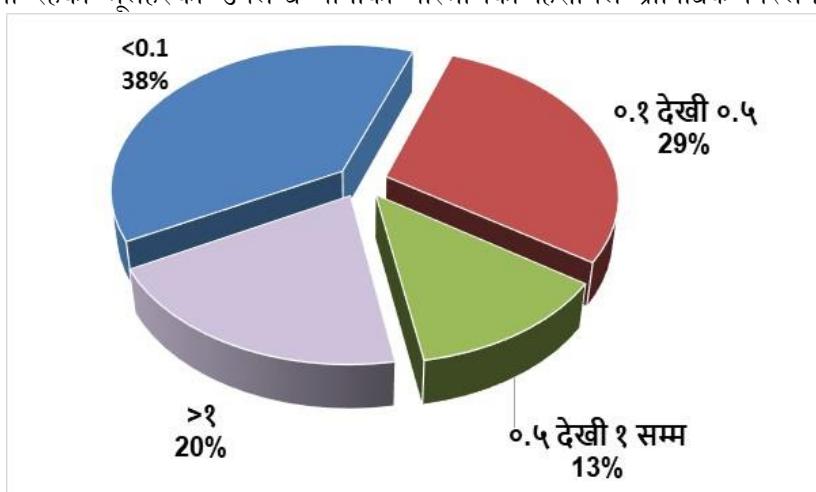
श्रोतका प्रकारहरू	श्रोत संख्या (वडागत)						जम्मा संख्या
	१	२	३	४	५	६	
खोला/नदी	३	६	१५	३	२	०	२९
मूल	२५	४१	३१	१५	२२	०	१३४
नौला/कुवा	१	१	०	२	०	०	४
जम्मा	२९	४८	४६	२०	२४	०	१६७

स्रोत : साबिकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६६-२०७४)

(नोट : गाउँपालिकाको वडा नं. ६ तथा साबिकको सितोला गाविसको श्रोतहरू उपलब्ध नभएको हुदा यसमा बिल्लेशण गरिएको छैन)

३.१.२ जलस्रोतहरूको क्षमता आधारमा विश्लेषण

यस गाउँपालिकामा विद्यमान अवस्थामा रहेका मूलहरूको उपलब्ध पानीको परिमाणको हिसाबले प्राविधिक विश्लेषण गर्दा मापन योग्य भएका जम्मा १६५ वटा मूलहरू मध्ये करिव ३८% मूलहरूमा पानीको बहाव ०.१ लिटर प्रति सेकेन्ड वा सो भन्दा कम रहेको छ, २९% मूलहरूमा ०.१ देखि ०.५ सम्म प्रति सेकेन्ड, १३% मूलहरूमा ०.५ देखि १ लिटर प्रति सेकेन्ड सम्म रहेको छ भने बाँकी २०% मूलहरूमा मात्र पानीको बहाव १ लिटर प्रति सेकेन्ड वा सो भन्दा बढी पाईएको छ । चित्र नं ९ मा विद्यमान स्रोतहरूको क्षमता विश्लेषण गरिएको छ र तालिका नं. १० मा वडा अनुसारको

चित्र नं. ९ : जलस्रोतहरूमा उपलब्ध पानीको परिमाणका आधारमा विश्लेषण

विवरण उल्लेख गरीएको छ भने उक्त मूलहरुको थप विस्तृत प्राविधिक तथा सामाजिक विवरण अनुसूची नं. ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १० : वडागत रूपमा पानीका स्रोतहरुको क्षमता विश्लेषण

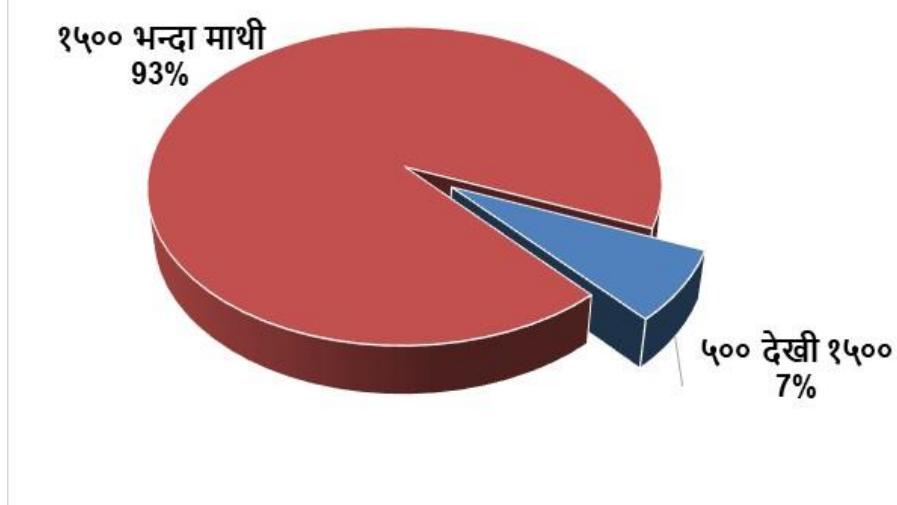
श्रोतको क्षमता (लि.प्र.से.)	श्रोत संख्या (वडागत)						जम्मा संख्या
	१	२	३	४	५	६	
<0.1	१८	२३	१३	८	१	०	६३
०.१ देखी ०.५	८	१५	१०	५	१०	०	४८
०.५ देखी १ सम्म	१	३	७	४	६	०	२१
>१	१	७	१६	३	६	०	३३
जम्मा	२८	४८	४६	२०	२३	०	१६५

स्रोत : साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६६-२०७४)

(नोट : गाउँपालिकाको वडा नं. ६ तथा साविकको सितोला गाविसको श्रोतहरु उपलब्ध नभएको हुदा यसमा विश्लेषण गरिएको छैन)

३.१.३ जलस्रोतहरुको अवस्थितिका आधारमा विश्लेषण

गाउँपालिकामा रहेका विद्यमान स्रोतहरुको सम्भावित प्रयोजनलाई यकिन गर्नको लागि सामाजिक तथा प्रविधिक अध्ययनको क्रममा हरेक स्रोत र मुख्य वस्तीहरुको अवस्थित उचाई पनी मापन गरिएको थियो । प्रत्येक विद्यमान स्रोतहरुको अवस्थित उचाई र उपलब्ध क्षमता मापनबाट स्रोतहरुको सम्भावित प्रयोजन र समेट्न सकिने वस्तीहरुको यकिन गरी योजनाहरुमा स्रोतहरुको बाँडफाड तथा क्षेत्रगत योजनाहरु तर्जुमा गरिएका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका विद्यमान स्रोतहरुको अवस्थित उचाईको माध्यमबाट विश्लेषण गर्दा सर्वेक्षण गरिएका जम्मा १६७ वटा विद्यमान स्रोतहरु मध्ये करिब ९३% स्रोतहरु समुद्रसतहदेखी १५०० मिटर भन्दा माथिको उचाईमा अस्थित रहेका छन् भने बाँकी ७% स्रोतहरु ५०० देखी १५०० मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित छन् । उक्त विद्यमान स्रोतहरुको अवस्थिति विश्लेषण माथिको चित्र नं. १० मा र र वडागत विवरण तलको तालिका नं. ११ मा उल्लेख गरिएको छ भने प्रत्येक स्रोतहरुको थप विस्तृत अनुसूची नं. ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १० : उपलब्ध जलस्रोतहरुको अवस्थिति तथा उचाईका आधारमा विश्लेषण

जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

तालिका नं. ११ : वडागत रुपमा जलस्रोतहरुको अवस्थिति विश्लेषण

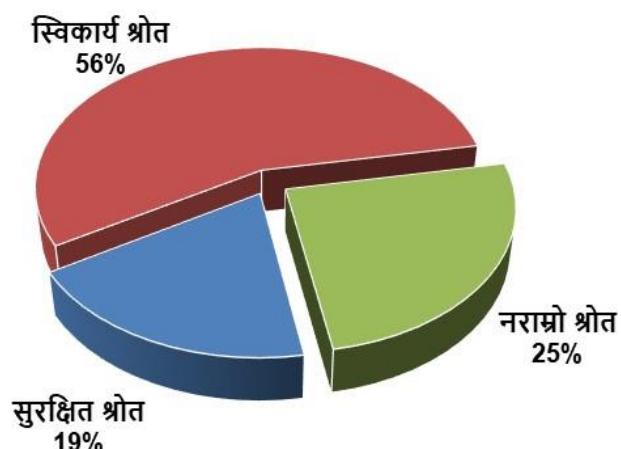
श्रोतको उचाई (मि.)	श्रोत संख्या (वडागत)						जम्मा संख्या
	१	२	३	४	५	६	
५०० सम्म	०	०	०	०	०	०	०
५०० देखि १५००	०	०	०	०	१२	०	१२
१५०० भन्दा माथी	२९	४८	४६	२०	१२	०	१५५
जम्मा	२९	४८	४६	२०	२४	०	१६७

स्रोत : साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

(नोट : गाउँपालिकाको वडा नं. ६ तथा साविकको सितोला गाविसको श्रोतहरु उपलब्ध नभएको हुदा यसमा बिष्टेशण गरिएको छैन)

३.१.४ जलस्रोतहरुको गुणस्तरका आधारमा विश्लेषण

यस गाउँपालिकामा मापन गरिएका मुहानहरुको गुणस्तर लाई विश्लेषण गर्दा अधिकांश मुहानहरुमा राम्रो गुणस्तर पाईएको छ, जस अन्तरगत जम्मा १६७ वटा स्रोतहरुमध्ये ३२ वटा (१९%) मुहानहरुमा पानीको गुणस्तर राम्रो तथा सुरक्षित पाईएको छ। त्यसैगरी ९३ वटा (५६%) मुहानहरुमा ठिकै तथा स्वीकार्य र बाँकी, ४२ वटा (२५%) मुहानहरुमा पानीको गुणस्तर नराम्रो अथवा सुधार गर्नुपर्ने देखिएको छ जसमा खोला / नदी तथा नौला / कुवा रहेका छन्। त्यसैले

भविष्यमा खानेपानी प्रयोजनका लागि चित्र नं. ११ : विद्यमान जलस्रोतहरुमा उपलब्ध पानीको गुणस्तर विश्लेषण मुहानहरुको प्रयोग गर्दा मुहान तथा पानीको गुणस्तरलाई ध्यान दिई योजनाहरुको निर्माण गर्नुपर्ने तथा उपभोक्ताहरुलाई पनी सचेतीकरण गर्नुपर्ने देखिन्छ। सुरक्षित गुणस्तर भएका मुहानहरुलाई पिउनको लागि प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ भने नराम्रो गुणस्तर भएका मुहानहरुलाई सिँचाइ तथा अन्य उर्जा प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ। जलस्रोतहरुको गुणस्तरको विश्लेषण माथिको चित्र नं. ११ मा उल्लेख गरिएको छ भने वडागत रुपमा रहेका जलस्रोतहरुको थप विस्तृत विवरण तालिका नं. १२ र अनुसुची नं. ७ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. १२ : वडागत रुपमा जलस्रोतहरुको गुणस्तर विश्लेषण

श्रोतको गुणस्तर	श्रोत संख्या (वडागत)						जम्मा संख्या
	१	२	३	४	५	६	
सुरक्षित श्रोत	६	१०	१३	१	२	०	३२
स्विकार्य श्रोत	१८	३१	१३	११	२०	०	९३
नराम्रो श्रोत	५	७	२०	८	२	०	४२
जम्मा	२९	४८	४६	२०	२४	०	१६७

स्रोत : साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

(नोट : गाउँपालिकाको वडा नं. ६ तथा साविकको सितोला गाविसको श्रोतहरु उपलब्ध नभएको हुदा यसमा बिष्टेशण गरिएको छैन)

३.१.५ जलस्रोतमा विवाद

समुदायमा सामाजिक, राजनीतिक वा आर्थिक कारणले गर्दा विभिन्न किसिमका मूल विवादहरु विद्यमान रहेका पाइन्छन्। जलउपयोग गुरुयोजना तयारीको क्रममा प्राविधिक एवं सामाजिक विश्लेषण गर्दा स्थानीय समुदायको सहयोगमा यस गाउँपालिकामा कूल १६७ वटा पानीका स्रोतहरुको पहिचान गरिएको थियो। स्रोत पहिचानको समयमा यी स्रोतहरुमा विवाद छ/छैन भनी एकिन गरिएको थियो। विवाद कम गर्न पानीको उपयोग सम्बन्धी योजनाहरु बनाउदा सहभागीतात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई ध्यान दिइएको छ। भविश्यमा योजना निर्माण अथवा सञ्चालन गर्नको लागि मुहानमा हुने सम्बन्धी विवादलाई समेत कम गर्न स्थानीय समुदायको सहयोग, सहभागीतामा र स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुको बडा तथा गाउँपालिकास्तरीय योजना तर्जुमा कार्यकाशाला गोष्ठि स्तरमै व्यापक छलफल गरी प्रायजसो स्रोतहरु विवादरहित पार्ने प्रयास गरिएको थिया जस अन्तर्गत जलस्रोत ऐन कानुनका प्रावधानहरुलाई समेत मध्यनजर गरी योजना तर्जुमा प्रकृया सम्पन्न गरिएको थियो।

३.२ विद्यमान खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था विश्लेषण

३.२.१ विद्यमान खानेपानी योजनाहरु, लाभान्वित घरधुरी तथा सञ्चालन अवस्था

यस गाउँपालिकामा जम्मा ३४ वटा पाइप प्रणालीमा आधारित खानेपानी योजनाहरु विभिन्न निकायहरुको सहयोगमा विगत २५ देखि सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। निर्माण भएका अधिकांश योजनाहरु नेवा, गरिबि निवारण कोष र ग्रामीण जलश्रोत व्यवस्थापन परियोजनाको सहयोगमा सम्पन्न भएको देखिन्छ। उक्त योजनाहरुपनि निर्धारित प्राविधिक मापदण्ड अनुसार निर्माण नहुनु तथा उचित सञ्चालन व्यवस्थापन एवं कमजोर मर्मत सम्भारका कारणले हाल जम्मा २४ वटा योजनाहरु मात्र सञ्चालनमा रहेको र सञ्चालनमा रहेका योजनाहरुमध्ये पनी प्रायजसो योजनाहरु आंशिक रूपमा मात्र सञ्चालित रहेका छन्। विद्यमान अवस्थामा रहेका योजनाहरुले पनि योजना क्षेत्रका सबै घरधुरीहरुलाई नियमित सेवा दिन नसकेको अवस्था विद्यान छ। यसकारण आगामी दिनहरुमा यस गाउँपालिकामा सेवा नपुगेको क्षेत्रमा नयाँ योजनाहरुको निर्माण र सेवा पुगेको क्षेत्रमा विद्यमान योजनाहरुको अवस्था विश्लेषण गरी मर्मत सम्भार तथा दीगोपनाका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ। थप जानकारी अनुसूची १२ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.२.२ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संस्थागत तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनको अवस्था

यस गाउँपालिकाका विभिन्न मितिमा तयार पारिएका जलउपयोग गुरुयोजनाको तथ्यांकहरुलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकाका करिब १०११ घरधुरीहरु एकपटक विद्यमान खानेपानी योजनाहरुबाट लाभान्वित भएको पाइन्छ, तर संरचनाहरुको उचित निर्माण, नियमित सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको अभाव लगायत राम्रो व्यवस्थापनको कमिले गर्दा उचित सुविधास्तर कायम राख्न सकिएको छैन। कुनै पनि योजनाको दीगोपनाको लागि प्राविधिक मापदण्ड आनुसार निर्माण गरिनु एवं नियमित मर्मत सम्भार व्यवस्थापन एउटा प्रमुख आधार हो। मर्मत सम्भारको अभावमा कुनै पनि योजनाले आफ्नो डिजाईन अवधिसम्म सेवा दिन सक्दैन। यस यस गाउँपालिकामा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनको अवस्था ज्यादै कमजोर छ। गाउँपालिकामा विद्यमान रहेका ३४ बटै योजनाहरुको व्यवस्थापकीय अवस्था तथा मर्मत सम्भारको अवस्था कमजोर नै छ। योजनाहरुको नियमित सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि उपभोक्ता समिति दर्ता गराई कार्य सञ्चालन गर्ने, संरचनाहरु प्राविधिक मापदण्ड अनुसार निर्माण गर्ने, नियमित रूपमा पानी शुल्क संकलन, उ.स.को बैठक तथा वार्षिक साधारणसभा लगायत जनसुनवाई जस्ता कार्यक्रमहरु गर्नुपर्ने देखिन्छ। अगामी दिनमा यस गाउँपालिकामा योजनाहरु निर्माण गराउदा उ.स. स्तरमा दीगोपनाको औचित्य गराई योजनामा मर्मत सम्भार तथा संस्थागत विकासका क्रियाकलापहरुलाई बढी प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ। उक्त विद्यमान योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन अवस्थाको थप जानकारी अनुसूची १३ मा उल्लेख गरिएकोछ।

३.२.३ गाउँपालिका स्तरीय सरसफाई तथा स्वच्छताको विद्यमान अवस्था

हाल यस गाँपालिकाका हरेक घरधुरीमा सौचालय निर्माण भइ गाउँपालिका नै खुल्ला दिशामुक्त भएतापनी आधार वर्षको तथ्यांक संकलनको बेलामा केहि सौचालयहरु निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको तल अल्लेखित तथ्यांकले देखाउछ। गाउँपालिकामा केही सामाजिक कुरीतिहरु जस्तै: महिनावारी भएको बेला चर्पी र धारा प्रयोग गर्न नदिने अवस्था रहेको जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

कारणले खोलानालाहरुमा केहि ठाउंमा खुल्ला दिशा देखिने अवस्था रहेको छ । संस्थागत सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था विश्लेषण गर्दा विशेषगरि विद्यालयहरुमा चर्पी निर्माण गरिए तापनि उचित व्यवस्थापनको अभावमा विद्यालय वरिपरि खुल्ला दिशा देखिने तथा बालबालिकाहरुलाई चर्पी प्रयोगमा कठिनाई रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाका करिब ८५७ घरधुरीहरुले पशुपालन गरीराखेको तर गोठेमलको अवस्था भने एकदमै न्यून रहेको पाईन्छ । सरसफाईका अन्य महत्वपूर्ण अंगहरु अन्तरगत भाडासुकाउने चांग र फोहरुफाल्ने खाडलहरु व्यवस्थापन पनी एकदमै न्यून घरधुरीहरुमा देखिन्छ । यसप्रकार आगामी दिनहरुमा यस बडामा घरायसी तथा व्यक्तिगत सरसफाईका क्रियाकलापहरुमा गाउँपालिका लगायत अन्य सरकोकारबालहरुले प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ । यस यस गाउँपालिकाको समग्र सरसफाई स्थिति र विभिन्न भागहरुको विद्यमान अवस्था बडागत रूपमा तालिका नं १३ मा उल्लेख गरिएको छ भने टोलस्तरीय विस्तृत विवरण अनुसूची ३ मा दिइएको छ ।

तालिका नं. १३ : घरायसी सरसफाई तथा स्वच्छताको विद्यमान अवस्था

वार्ड नं.	जम्मा घरधुरी	जम्मा चर्पीको संख्या		फोहोर फाल्ने खाडल भएको घर संख्या	भाडा सुकाउने चांग भएको घर संख्या	पशुपालन भएको घरसंख्या	गोठेमल व्यवस्थापन भएको घरसंख्या
		सुधारिएको चर्पी भएको घरसंख्या	चर्पी प्रयोग भएको घरसंख्या				
१	१०१	२०	१०१	६८	८४	९८	०
२	१८३	१५८	१६०	७५	९७	१७७	०
३	३१२	२९९	३१०	१३९	२२६	२९६	५४
४	२९०	२७६	२८६	९९	२१५	२८६	४४
५	१२८	१२१	०	०	०	०	०
६	२९२	१९६	१९६	०	०	०	०
जम्मा	१३०६	१०७०	१०५३	३८१	६२२	८५७	९८

झोत : साबिकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

३.२.४ संस्थागत तथा विद्यालयहरुको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवहार प्रवर्द्धनकालागि विद्यालय तथा संस्थागत सरसफाई र स्वच्छता कायम हुन अति आवश्यक छ । सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न र व्यवहार परिवर्तनका लागि विद्यालय एउटा महत्वपूर्ण घर भएको कारणले विद्यालयहरु सरसफाई र स्वच्छता कायम गर्न संवाहक को रूपमा काम गर्न सक्दछन् । आधार वर्षको गुरुयोजनाको तथ्यांकलाई विश्लेषण गाउँपालिका भरीमा भएका २६ वटा विद्यालयहरुमध्ये जम्मा २२ वटा विद्यालयहरुमा खानेपानी र २४ वटामा सौचालयको व्यवस्था भएको देखिन्छ । अधिकांश विद्यालयहरुमा बालबालिकाको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयहरु निर्माण गरेको देखिन्छ । आगामी दिनमा यस गाउँपालिकामा विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दा विद्यालय सरसफाईका गतिविधिहरुलाई विधेश ध्यान दिन जस्ती देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा सरकारी कार्यालय अन्तर्गत गाउँपालिका, बडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकी, अधाभुत स्वास्थ्य केन्द्र, कृषी र भेटनरी रहेका छन् । उक्त कार्यरत सरकारी कार्यालयहरु मध्ये अधिकांस कार्यालयहरुमा सौचालयको व्यवस्था भएको तर खानेपानीको व्यवस्था भने गरिएको छैन । सरकारी कार्यालय लगायत संघ संस्थाहरुमा आम समुदायको नियमित आवत जावत हुने स्थान भएकाले उक्त कार्यालयमा सुरक्षित सौचालय, खानेपानी तथा फोहर व्यवस्थापनको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ । विद्यालय र संस्थागत खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी विवारण तालिका नं १४ र थप विस्तृत विवरण अनुसूची ६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

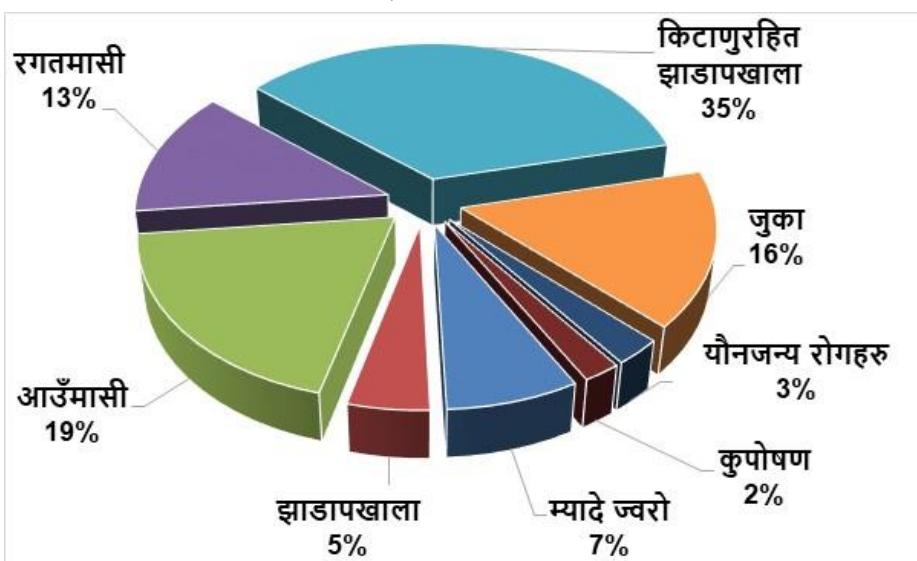
तालिका नं. १४ : विद्यालय तथा संस्थागत सरसफाई र स्वच्छताको विद्यमान अवस्था

संस्थाको किसिम	जम्मा संस्था संख्या	खानेपानीको व्यवस्था भएका संस्था संख्या	सौचालयको व्यवस्था भएका संस्था संख्या	फोहर फाले खाडलको व्यवस्था भएका संस्था संख्या
आधारभूत विद्यालय	२६	२२	२४	१६
माध्यमिक विद्यालय	०	०	०	०
अन्य विद्यालय	०	०	०	०
पालिका र वडा कार्यालय	७	१	७	२
स्वास्थ्य संस्था	४	१	४	३
भेटनरी/ कृषी / सहकारी	५	०	२	१

स्रोत : सार्विकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

३.२.५ स्वास्थ्य संस्था तथा क्लिनिक

यस गाउँपालिकामा जम्मा तिन वटा स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेको देखिन्छ । विभिन्न आर्थिक बर्षमा उक्त स्वास्थ्य संस्थाहरूवाट संकलन गरेको तथ्यांकहरूलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिका भरिमा विभिन्न रोगहरूबाट प्रभावित भई स्वास्थ्य संस्थावाट करिब ५२२ विरामीहरूले उपचार तथा उपयुक्त परामर्श लिएको अवस्था तथ्यांक विश्लेषणले देखाउछ । परामर्श लिएका विरामीहरूमध्ये सबैभन्दा बढी भाडापखाला आउमासी र जुका बाट प्रभावित भएको देखिन्छ ।

चित्र न. १२ : विभिन्न रोगहरू सम्बन्धी स्वास्थ्य संस्थाहरूको तथ्यांक विश्लेषण

गाउँपालिकामा प्रायः जसो पानीजन्य रोगहरूको प्रकोप देखिएका कारण पिउने पानीको व्यवस्थापनलाई विषेश ध्यान दिनुपार्ने देखिन्छ । साथै उक्त रोगहरूको व्यवस्थापन तथा रोकथामका लागि गाउँपालिकामा, चर्पिको नियमित प्रयोग, हरेक घरधुरी तथा संघसंस्थाहरूमा साबुनपानीले हात धुने स्थानको व्यवस्थापन, आम जनचेतना, आनीबानीमा परिवर्तन लगायत पुर्ण सरसफाईका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकामा विद्यमान विभिन्न रोगहरूको अवस्था विश्लेषण चित्र नं १२ मा र वडागत थप विस्तृत विवरण तालिका नं. १५ र अनुसुचि नं. ८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

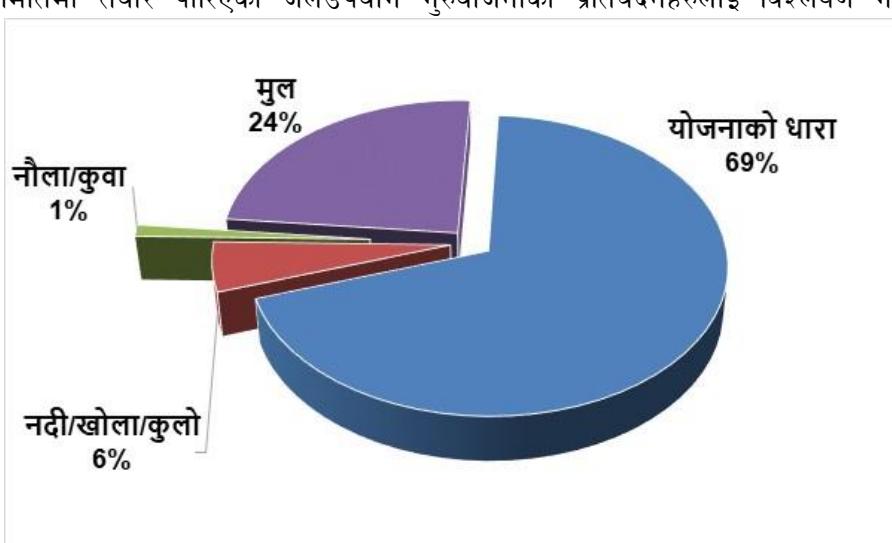
तालिका नं. १५ : स्वास्थ्य संस्थावाट उपचार तथा परामर्श लिएका विरामी संख्या र रोगहरुको अवस्था

क्र.सं.	ICD Code	रोगको नाम	जम्मा संख्या		
			फैला	पूँछ	झम्पा
1	A01	म्यादे ज्वरो	२३	१६	३९
2	A09	झाडापखाला	१२	१२	२४
3	A06	आउँमासी	५५	४६	१०१
4	A03	रगतमासी	३५	३२	६७
5	K52	किटाणुरहित झाडापखाला	९९	८४	१८३
6	B82	जुका	४५	३८	८३
7	A64	यौनजन्य रोगहरु	१३	१	१४
8	E46	कुपोषण	६	५	११
जम्मा			२८८	२३४	५२२

स्रोत : साबिकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

३.२.६ खानेपानीको वर्तमान अवस्था तथा पहुँच

यस गाउँपालिकाको विभिन्न मितिमा तयार पारिएका जलउपयोग गुरुयोजनाको प्रतिवेदनहरूलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकाभरी विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुको सहयोगमा ठुला साना गरी करिब ३४ वटा खानेपानी योजनाहरु निर्माण गरेको देखिन्छ । उक्त योजनाहरूवाट निर्माणका क्रममा गाउँपालिकाका करिब १०११ घरधुरीहरु लाभान्वित भएतापनी हाल उक्त घरधुरीहरूले आशिक रूपमा मात्र सुविधा पाइराखेको देखिन्छ । योजना निर्माण भए तापनी उचित सचेतना तथा मर्मत संभारको अभाव, र उपभोक्ता समितिको कम प्रभावकारिता/क्रियाशिलताका कारण उक्त योजनाहरूबाट उपयुक्त सुविधा स्तर हासिल गर्न नसकेको अवस्था विद्यमान छ । जलउपयोग गुरुयोजना निर्माणको बेलाको तथ्याकालीन विश्लेषण गर्दा कूल घरधुरी मध्ये करिब १% घरधुरीहरूले अझै नौला/कुवा, ६% घरधुरीहरूले नदी/खोला तथा कुलोको पानी पिउनको लागि प्रयोग गरिरहेको पाईन्छ जुन गुणस्तरको माध्यमबाट नराम्रो मानिन्छ । व्यवस्थित योजनाको धाराबाट पानी उपभोग गर्ने घरधुरीहरुकोपनी सुविधास्तर पुर्ण रूपमा राम्रो देखिदैन । चित्र नं. १३ विद्यमान खानेपानीको अवस्था विश्लेषण गरिएको छ, र वडागत अनुसारको तथ्यांक तालिका नं. १६ मा दिईएको छ, भने टोल स्तरीय पानी उपभोगको विस्तृत विवरण अनुसूची १० दिइएको छ ।

चित्र नं. १३ : गाउँपालिकाको विद्यमान खानेपानीको अवस्था विश्लेषण

जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

तालिका नं. १६ : वडागत रूपमा खानेपानी उपयोगको वर्तमान अवस्था

वडा नं.	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)				जम्मा घरधुरी
	योजनाको धारा	नदी/खोला/कुलो	नौला/कुवा	मुल	
१	३०	८	०	६४	१०२
२	१०४	२५	०	५३	१८२
३	२६३	१८	०	३१	३९२
४	२४१	०	१६	३३	२९०
५	०	०	०	१२८	१२८
६	२६५	१९	०	८	२९२
जम्मा	९०३	७०	१६	३१७	१३०६

स्रोत : साविकका गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६८-२०७४)

३.२.७ विद्यमान खानेपानी प्रयोगको सुविधास्तर विश्लेषण

कुनैपनी समुदाय भित्र बसोबास गर्ने घरधुरीहरूको खानेपानीको वर्तमान उपभोगको अवस्था वा खानेपानी उपलब्धताका आधारमा सहज वा असहज के-कस्तो छ भनी जनाउनुलाई सुविधास्तर वा कठीनता (Hardship) भन्ने गरिन्छ । जलउपयोग गुरुयोजना निर्माण गर्दा हरेक घरधुरीहरूको विद्यमान पानी उपभोगका दृष्टीकोणले अध्ययन गरी समुदायहरूको विद्यमान सुविधास्तर वा कठीनता अंक निर्धारण गरिन्छ । सुविधास्तर निर्धारणले एकातिर वर्तमानमा समुदायको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था आँकलन गर्न सकिन्छ भने अर्कोतर्फ गुरुयोजनाको सिद्धान्त बमोजिम भविष्यमा योजना तर्जुमा गर्दा पानीको न्यायोचित वितरण गर्न समेत मदत पुग्दछ । निम्न सुचकहरूको विश्लेषण बाट विद्यमान खानेपानीको यकिन गरिन्छ ।

सुविधास्तर निर्धारणका सुचकहरू :

सुविधास्तर निर्धारणका लागि ४ वटा सुचकहरू (QARQ) को समुदायस्तरमा अध्ययन गरिन्छ ।

- १) उपलब्ध पानीको परिमाण (Quantity)
- २) औसत पानी भर्न लाग्ने समय (Accessibility to the water sources/ Fetching time)
- ३) स्रोतको विश्वसनियता (Reliability)
- ४) पानीको गुणस्तर (Quality)

घरधुरीहरूमा खानेपानी उपभोगको सुविधास्तर वा कठिनता स्तरकाको विश्लेषण माथि उल्लेखित सुचकहरूको आधारमा गुरुयोजना तयारीको तेश्रो चरण (अध्ययन चरण) मा गर्ने गरिन्छ । यस गाउँपालिकाको गुरुयोजना तयारी गर्दा गुरुयोजना सहजकर्ताहरूले उप जलाधार क्षेत्र वा साविकका गुरुयोजनाहरूको तथ्यांकलाई वडास्तरीय बैठकमा समिक्षा गरी सहभागितात्मक लेखाजोखाको माध्यमबाट समुदायका घरधुरीहरूले वर्तमानमा प्रयोग गरीराखेको धारा, नौला, कुवा, खोला, कुलो तथा नदी आदी को यकिन गरी खानेपानी सुविधालाई तलको तालिकाकामा उल्लेखित सुचकहरूका आधारमा पत्ता लगाई घरधुरी तथा बस्तीहरूको विद्यमान खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण गरेको छ ।

तालिका नं. १७ : खानेपानीको विद्यमान सुविधास्तर वर्गीकरण तथा विश्लेषण गर्ने सूचकहरू

सुविधा स्तर	सुचक १	सुचक २	सुचक ३	सुचक ४
	परिमाण (लिटर/व्यक्ति / दिन)	औसत पानी भर्ने समय (मिनेट)	विश्वसनियता (महिना/बर्ष))	पानीको गुणस्तर
पहिलो (राम्रो) (SL-1*)	४५ भन्दा बढी	१५ मि. भन्दा कम	१२ महिना	संरक्षित र सुरक्षीत श्रोत
दोश्रो (औसत) (SL-2*)	४५ भन्दा कम तर २५ भन्दा बढी	१५ भन्दा बढी तर ३० मि. भन्दा कम	१२ भन्दा कम तर ११ भन्दा बढी	स्वीकार्य श्रोत
तेश्रो (नराम्रो) (SL-3*)	२५ भन्दा कम	३० मि. भन्दा बढी	११ भन्दा कम	नराम्रो श्रोत

*SL: Service Level

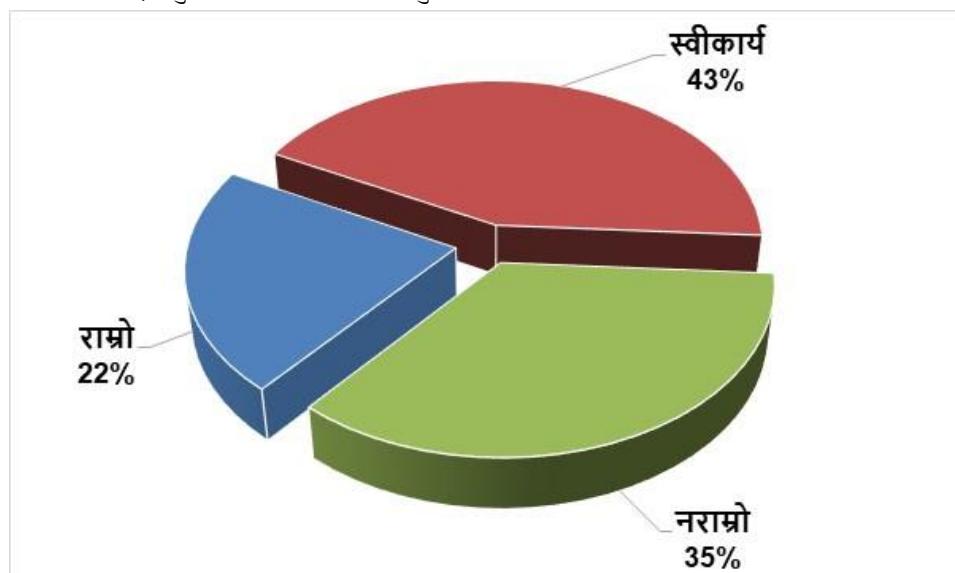
माथी उल्लेख गरिएका सुचकहरूलाई एकमुष्ट विश्लेषण गरि समुदायको विद्यमान खानेपानी उपभोगको अवस्थालाई एकिन गर्ने गरिन्छ ।

उल्लेखित सुचकहरू मध्ये कुनै एक सुचक कमजोर देखिन गएमा सम्बन्धित बस्तीको समग्र खानेपानीको सुविधाका हिसाबले कमजोर छ भर्नी आकलन गर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिकाको

जलउपयोग गुरुयोजना समायोजनाका समयको सुविधास्तरलाई विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकाका

करिब ३५ प्रतिसत घरधुरीहरूले अझै कठिन

तथा नराम्रो सुविधास्तर उपभोग गरिराखेको अवस्था तथ्यांक विश्लेषणले देखाउछ । त्यासैगरी करिब ४३ प्रतिसत घरधुरीहरूले स्वीकार्य सुविधास्तर उपभोग गरिराखेका छन भने केवल २२ प्रतिसत घरधुरीहरूले मात्र राम्रो तथा निर्धारित मापदण्ड अनुसारको सुविधास्तर उपभोग गरिराखेको अवस्था देखिन्छ उक्त आवस्थाको विश्लेषण चित्र नं. १४ मा उल्लेख गरिएको छ । यस गाउँपालिकाका घरधुरीहरूको आधार बर्ष र गुरुयोजना निर्माण समायोजन गर्दाको घरधुरी र सुविधास्तर तलको तालिका नं १८ मा उल्लेख गरिएको छ भने बस्ती अनुसारको थप विस्तृत विवरण अनुसूची नं ११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १४ : घरधुरीहरूले वर्तमान खानेपानीको सुविधास्तर विश्लेषण

तालिका नं. १८ : गाउँपालिकाको आधार वर्ष र गुरुयोजना समायोजन समयको घरधुरी र सुविधास्तर

बडा नं.	आधार वर्षको घरधुरी र सुविधास्तर (२०६८-२०७४)				हालको घरधुरी र सुविधास्तर (२०७५)			
	जम्मा घरधुरी	राम्रो	स्वीकार्य	नराम्रो	जम्मा घरधुरी	राम्रो	स्वीकार्य	नराम्रो
१	१०१	०	५३	३६	१०१	१०१	०	५३
२	१८३	०	७३	१२२	१८३	०	७३	१२२
३	३१२	०	१९८	११४	३१२	०	१९८	११४
४	२९०	७५	१०८	१०७	२९०	७५	१०८	१०७
५	१२८	०	४३	८५	१२८	०	४३	८५
६	२९२	१४३	१२२	२७	३१३	१२५	१८०	८
जम्मा	१३०६	२१८	५९७	४९१	१३२७	३०१	६०२	४८९

स्रोत : जलउपयोग गुरुयोजनाहरूको समिक्षा तथा समायोजन २०७५

३.३ विद्यमान सिँचाई योजनाहरूको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको अवस्था

३.३.१ विद्यमान सिँचाई योजनाहरूको सञ्चालन अवस्था तथा लभान्वित घरधुरीहरू

यस गाउँपालिकाको कूल भु-भाग ६१२२५ हेक्टर रहेको छ। उक्त भु-भाग मध्ये खेतीयोग्य जमिनको भु-भाग करिव १३०५ मात्र रहेको छ। हाल सम्म यस गाउँपालिकामा सिँचाई योजनाहरू निर्माणको अवस्था एकदमै न्यून देखिन्छ। गाउँपालिकामाभरी गरिवि निवारण कोसको सहयोगमा परम्परागत सिँचाई कुलो र आधुनिक सिँचाई गरी जम्मा ३ वटा योजनाहरू मात्र निर्माण गरिएको प्राप्त तथ्यांकले देखाउछ। उक्त सबै योजनाहरू आंशिक रूपमा मात्र सञ्चान रहेको देखिन्छ। उक्त योजनाहरूवाट करिब ३२ घरधुरीका ३७६ रोपनी खेतहरू सिंचित भएको देखिन्छ। यसकारण यस गाउँपालिकामा आगामी दिनहरूमा सिँचाई क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी योजनाहरू निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ। योजनाहरूमा भएका स्रोतहरूको प्रयाप्तताका कारणले आगामी दिनहरूमा उक्त योजनाहरूको मर्मत सम्भार एवं स्तरोउन्नती गरी थप सिँचाई सेवा क्षेत्र बढ्दि गर्न सकिने सम्भावना प्रवल देखिन्छ। उक्त विद्यमान सिँचाई योजनाहरूको थप विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूची नं. १४ र १५ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.३.२ विद्यमान सिँचाई योजनाहरूको संस्थागत तथा मर्मत सम्भारको अवस्था

यस गाउँपालिकामा विद्यमान अवस्थामा रहेका ३ वटा सिँचाई योजनाहरूको संस्थागत तथा मर्मत सम्भारको अवस्था एकदमै कमजोर रहेको छ। कुनैपनी योजनामा दीगो संस्थागत अवधारणा अवलम्बन गरिएको छैन। उक्त योजनाहरूमा उपभोक्ता समिति गठन तथा मर्मत सम्भार कार्यकर्ताको नियुक्ती र नियमित पानी शुल्क को व्यवस्था गरिएको छैन। केवल एउटा योजना मात्र दर्ता प्रक्रियाबाट निर्माण भएको देखिन्छ। यसकारण आगामी दिनमा यस गाउँपालिकामा योजनाहरू निर्माण गराउदा गाउँपालिका लगायत अन्य सरोकारबालाहरूले उ.स. स्तरमा दीगोपनाको औचित्य गराई योजनामा मर्मत सम्भार तथा संस्थागत विकासका क्रियाकलापहरूलाई बढी प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ। उक्त योजनाहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको अवस्था क्रमशः अनुसूची नं. १४ र १५ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.४ ग्रामीण जलउर्जा

३.४.१ विद्यमान जलउर्जा तथा लाभान्वित क्षेत्रहरु

यस अपिहिमाल गाउँपालिकामा जलउर्जा क्षेत्रमा गुरुयोजना तयार हुदा सम्म जम्मा ६९ वटा योजनाहरु सम्पन्न भएको देखिन्छ, जसमा ५ वटा लघुजलविद्युत् योजना, ११ वटा सुधारीएको पानीघटट योजना छन भने बाँकी सबै परम्परागत घटट योजनाहरु रहेका छन्। उक्त योजनाहरु मध्ये हाल ६९ योजनाहरु सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ, र उक्त योजनाहरुबाट गाउँपालिकाका करिब ९५ प्रतिसत भन्दा बढी घरधुरीहरुले सेवा पाईराखेको देखिन्छ, भने लघुजलविद्युत् योजनाहरुको लाभान्वित घरधुरी करिब ३२५ रहेको छ। सञ्चालनमा रहेका योजनाहरुको थप विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूचि नं. १६ र १७ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.४.२ विद्यमान जलउर्जा क्षेत्रका योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको संस्थागत

अवस्था

यस गाउँपालिकामा जलउर्जाको क्षेत्रमा जम्मा ६९ वटा योजनाहरु भएको देखिन्छ। विद्यमान अवस्थामा रहेका उक्त योजनाहरु मध्ये केवल विद्युत्का बाहेक अरु कुनैपनी योजनामा दीगो सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको अभ्यास गरेको देखिदैन। गाउँपालिकामा भएक विद्यमान विद्युत्का ५ वटा योजनाहरुमध्ये केवल २ वटा योजनाहरुमा मर्मत सम्भार को व्यवस्थापन गरिएको छ, भने ५ वटै योजनाहरुमा अपरेटरको व्यवस्था गरेको देखिन्छ। अगामी दिनहरुमामा यस गाउँपालिकामा योजनाहरु निर्माण गराउदा योजनाको दीगोपना, मर्मत सम्भार तथा संस्थागत विकासका क्रियाकलापहरुलाई बढी प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ। उक्त योजनाहरुको थप विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूचि नं. १६ र १७ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.५ वैकल्पिक तथा नविकरणीय उर्जा

३.५.१ विद्यमान वैकल्पीक उर्जाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा रहेका जम्मा १३०६ घरधुरीहरुमध्ये करिब ६७१ घरधुरीहरुले उर्जाको श्रोतको लागि नविकरणीय तथा वैकल्पिक उर्जा अन्तर्गत सोलारको प्रयोग गरीराखेको देखिन्छ। वायोग्यांसको अभ्यास भने गाउँपालिकामा कुनैपनी घरधुरीले गरेको देखिदैन। यसका साथै खाना पकाउन यस गाउँपालिकाका शतप्रतिसत घरधुरीहरु दाउरामा मात्र आश्रित रहेतापनि हाल सुधारिएको चूलो प्रयोग गर्ने घरधुरीहरु एकदमै न्यून रहेको देखिन्छ। गाउँपालिका भरीमा तथ्यांक संकलनको बेलासम्म जम्मा ३९७ घरधुरीहरुमा मात्र सुधारिएको चूलो भएको अवस्था विद्यमान तथ्यांक विश्लेषण देखाउछ। यस गाउँपालिकाको वैकल्पिक उर्जा प्रयोगको वडागत अवस्था तलको तालिका नं. १९ मा र टोल अनुसारको थप विस्तृत विवरण अनुसूची नं. ३ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. १९ : गाउँपालिकाको वडागत रूपमा वैकल्पिक उर्जा प्रयोगको विद्यमान अवस्था

वडा नं.	जम्मा घरधुरी	सोलार प्रयोग गर्ने घरधुरी	बयोग्यांस प्रयोग गर्ने घरधुरी	सुधारिएको चूलो प्रयोग गर्ने घरधुरी
१	१०१	१००	०	२९
२	१८३	१५२	०	३०
३	३१२	२०७	०	१६०
४	२९०	१७९	०	१५५
५	१२८	९१	०	२३
६	२९२	१४२	०	०
जम्मा	१३०६	८४१	०	३९७

स्रोत : साबिकको गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको प्रतिवेदन विश्लेषण (२०६६-२०७४)

३.५.२ वातावरण तथा पर्यावरण संरक्षणको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिकाको कूल भु-भाग ६१२२५ हेक्टर रहेको छ र उक्त भु-भाग मध्ये करिब २१४७९ वा ३५.१% हिस्सा वनजंगलको रहेतापनी हाल घट्टो अवस्थामा छ। यसका साथै जलबायु परिवर्तनको दिन प्रतिदिनको असरहरु, जनसंख्या बढ्दिदर, खेतीपाती, पशुपालनका कारण वनजंगल क्षेत्र बढी फाडानी भइराखेको छ, भने अर्कोतर्फ गाउँपालिका क्षेत्रमा नदी कटान, बर्षातको भल, बाढी र पहिरोहरुका कारणले गर्दा वातावरणमा असर गरेको छ। लामो अवधिसम्म जलस्रोतको सेवा लिन र पर्यावरणीय सन्तुलन कायम राख्न जलाधार क्षेत्र, वनजंगल क्षेत्रहरु संरक्षण गर्नु पर्ने देखिन्छ। जलउपयोग गुरुयोजना निर्माणको क्रममा प्राप्त तथ्यांक हेर्दा यस वडामा हालसम्म वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धी योजना, क्र्याकलापहरु सञ्चालन नभएको देखिन्छ। यसकारण आगमी दिनहरुमा क्षेत्रगत योजना निर्माण गर्दा वातावरण, पर्यावरण तथा जलबायु अनुकूलन सम्बन्धि क्र्याकलापहरु अन्य योजनाहरुको अन्तरनिहित क्र्याकलापको रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

३.६ निर्माणाधिन जलस्रोत सम्बन्धी योजनाहरुको वर्तमान अवस्था

जलउपयोग गुरुयोजना समिक्षा तथा समायोजनको समयमा यस गाउँपालिकामा खानेपानी क्षेत्रलाई लक्षित गरि जम्मा ३ वटा योजनाहरु निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको देखिन्छ। उक्त सबै योजनाहरु वडाकार्यालय/गाउँपालिका र RVWRMP सहयोगमा सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। उक्त योजनावाट लाभान्वित हुने घरधुरी तथा योजना सम्बन्धि विस्तृत विवरण तालिका नं. २० मा उल्लेख गरिएको छ, भने थप विस्तृत विवरण अनुसूचि नं. १८ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. २० : निर्माणाधिन योजनाहरु र लाभान्वित घरधुरी विवरण

वडा नं.	योजनाको क्षेत्र				जम्मा योजना संख्या	लाभान्वित घरधुरीहरु
	बहुउपयोगी	खानेपानी	सिंचाई कुलो	लघु सिंचाई		
१	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०
४	०	१	०	०	१	१५९
५	०	२	०	०	२	९८
६	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	३	०	०	३	२५७

स्रोत : साबिकको गाविस स्तरीय जलउपयोग गुरुयोजनाहरुको समिक्षा तथा समायोजन २०७५

४ अध्याय : परिकल्पना तथा रणनीति

यस अपिहिमान गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा तथा समायोजन कार्य स्थानीय जनप्रतिनिधीहरु लगायत विद्यमान सरोकारवालाहरुको व्यापक सहभागिता, सकृदाता तथा चरणबद्ध कार्यतालिका अनुसार गाउँपालिकाका बस्तीहरुको वास्तविक अवस्था, विद्यमान स्रोत साधनहरुको सम्भावना तथा वर्तमानको वास्तविक आवश्यकतामा आधारित भई निर्माण गरिएको छ । गाउँपालिकाले पञ्चवर्षीय (आ.व. २०७५/७६ देखि २०८०/८१) सम्मका लागि क्षेत्रगत रूपमा आवधिक परिकल्पनाहरु (VISION) निर्माण गरि गुरुयोजनाले निर्धारण गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने लक्ष्य कायम गरिएको छ । यस अपिहिमाल गाउँपालिकाले तपसिल बमोजिमका क्षेत्रगत परिकल्पनाहरु तथा योजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु योजना तर्जुमा गोष्ठी मार्फत तय गरेको छ ।

४.१ गाउँपालिकाको क्षेत्रगत परिकल्पना तथा योजना छनौटका आधारहरु

४.१.१ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु

परिकल्पना (Vision)

"शुद्ध खानेपानी सफा घर आगन अपिहिमाल गाउँपालिकाको पहिचान
पुर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउने ३ वर्षे अभियान"

योजना छनौट तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरु (Investment Policy Options)

१. सेवा नपुगेको क्षेत्र तथा अति कठिनतामा रहेका वर्गहरुलाई प्राथमिकता (Hardship)
२. जनसंख्या वृद्धि भईराखेको मुख्य क्षेत्रलाई प्राथमिकता
३. अति गरिब तथा पछाडी पारिएका वर्गहरुलाई प्राथमिकता
४. कम लगानिमा धेरै जनसंख्या लाभान्वित हुने योजनहरुलाई प्राथमिकता
५. असल व्यवहार तथा प्रतिबद्धता भएका समुदायलाई प्रोत्साहन गर्ने
६. लक्षित सुविधास्तर हाँशिल तथा सेवा स्तर विस्तार गर्ने

४.१.२ सिँचाई तथा विविकोपार्जन क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु

परिकल्पना (Vision)

"व्यवस्थित प्राविधि सहितको कृषि व्यवसाय तथा जडीबुटी खेतिमा बृद्धि
नाफा रोजगारी सम्भ्यतामा हाम्रो अपिहिमालको समृद्धि"

योजना छनौट तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरु (Investment Policy Options)

१. बहुउपयोगी क्षेत्रका योजनाहरूलाई प्राथमिकता
२. बढी क्षेत्र समेट्ने तथा सेवा क्षेत्र बढ्दी गर्न सकिने योजनाहरूलाई प्राथमिकता
३. प्रतिव्यक्ति कम लागत र बढी जनसंख्या लाभान्वीत हुने योजनाहरूलाई प्राथमिकता
४. आयआर्जनलाई टेवा पुऱ्याउने तथा प्रती इकाई बढी फाईदा हुने क्षेत्रलाई प्राथमिकता

४.१.३ वातावरण तथा पर्यावरण क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु

परिकल्पना (Vision)

"रुख रोपौ ४ वर्ष भित्र अपिहिमाल हरियाली बनाउने हो
पहिरो रोकी घाँस दाउदा, स्वच्छ हावा र शुद्ध पानी घर घर ल्याउने हो"

योजना छनौट तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरु (Investment Policy Options)

१. मुल संरक्षण (पुर्नधारण, पुर्नभरण, पुन प्रयोग) लाई प्राथमिकता
२. वृक्षारोपणका तथा पहिरो रोकथामका क्रियाकलापलाई प्राथमीकता
३. भु-क्षय रोकथाम तथा वायो इन्जीनीयरीड जस्ता कृयाकलालाई प्राथमीकता

४.१.१ ग्रामीण जलउर्जा क्षेत्रको आवधिक परिकल्पना तथा रणनीतिहरु

परिकल्पना (Vision)

" सुधारिएको पानीघट्ट र बिद्युतीकरण प्रविधि, यसैगरी अघि बढे अपिको समृद्धि

एक घर एक सुधारिएको चुलो हाम्रो शान, २०२२ भित्र घरभित्रको धुवामुक्त अभियान"

योजना छनौट तथा प्राथमिकीकरणका आधारहरु (Investment Policy Options)

१. बढी जनसंख्या लाभान्वीत हुने क्षेत्रका योजनाहरूलाई प्राथमिकता
२. आयआर्जन तथा जिविकोपार्जन लाई टेवा पुऱ्याउने क्षेत्रका योजनाहरूलाई प्राथमिकता
३. लक्षीत वर्गको बसोबास भएको क्षत्रलाई प्राथमिकता
४. मर्मत सम्भार तथा पुनः सञ्चालन गर्नु पर्ने योजनालाई प्राथमीकता

गाउँपालिकाको जलउपयोग गुरुयोजना निर्माणका क्रममा सहभागितात्मक आवश्यकता पहिचान र सामाजिक तथा प्राविधिक विश्लेषणको आधारमा पानीको उपयोग जस्तै खानेपानी, सिँचाई, साना-जलविद्युत, बहुउपयोग र अन्य प्रयोगको लागि जलस्रोतहरूको विश्लेषण गरिएको थियो । यो विश्लेषणले वर्तमान पानीको अवस्था, पानीको मात्रा, व्यवस्थापनको चलन, समस्या र जलश्रोतको संभाव्य उपयोगको वारेमा विस्तृत जानकारी प्रदान गरेको छ । गुरुयोजना निर्माण क्रममा स्थानीय भूगोलमा बसोबास गर्ने जनसमुदाय, क्षेत्रगत विज्ञ जनप्रतिनिधी लगायतका सरोकारवाला व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई सामाजिक-प्राविधिक विश्लेषणको उपलब्धिहरूको वारेमा जानकारी दिने, कार्य योजना तयार गर्ने तथा योजना तर्जुमा तथा प्राथमिककरण कार्यशाला गोष्ठीहरु पालिकाका प्रत्येक वडाहरूमा आयोजना गरिएको थियो । गुरुयोजना तयारीमा संलग्न सरोकारवालाहरूले विगतमा जलस्रोत क्षेत्रको अनुभव, उपलब्ध तथ्याङ्क माथीको छलफल तथा महशुसीकरणका आधारमा प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सूची तयार गरेका छन् ।

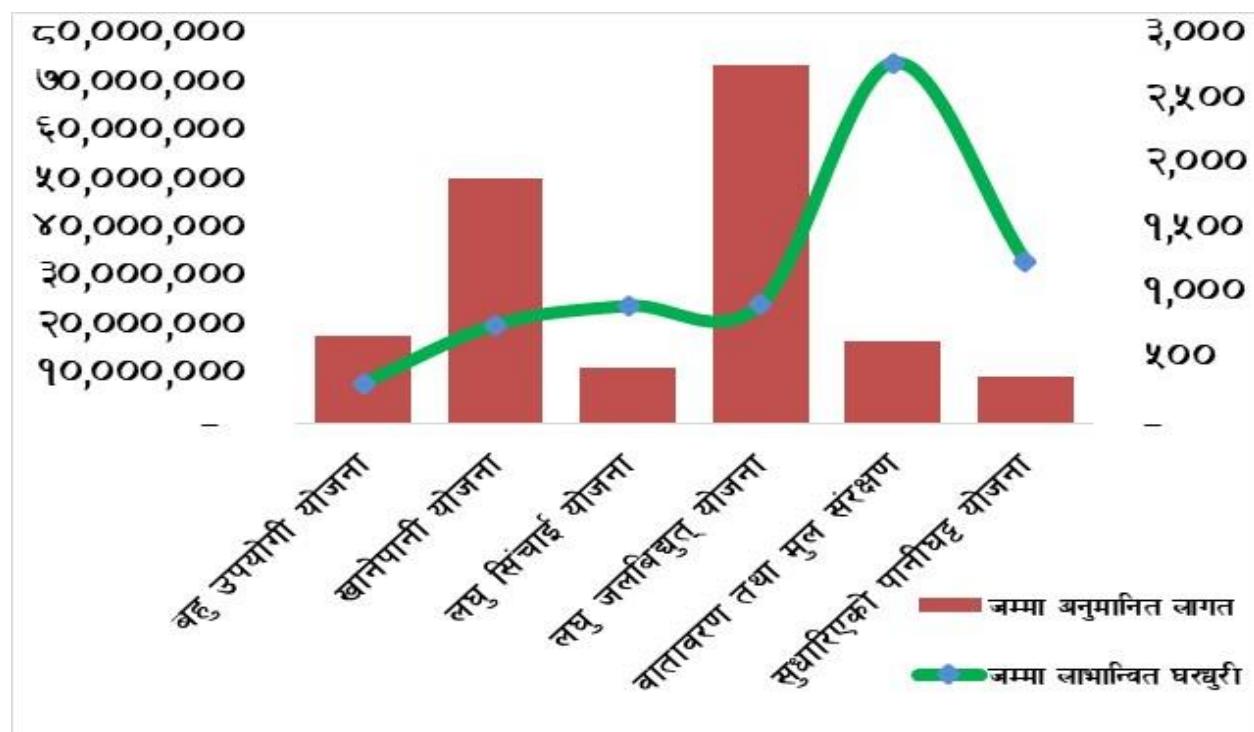
वडा स्तरको योजनाहरूको प्राथमिकीकरण पानीको कठिनाई, समावेशी, गरिबी, र सामाजिक स्वीकार्यता आदीको आधारमा गरिएको थियो भने गाउँपालिकास्तरमा योजनाहरूलाई पालिकाको आवधिक परिकल्पना र लगानी नीतिलाई विश्लेषण गरि तयार गरिएको थियो । गुरुयोजनामा प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूका लागि लाग्ने लागत अनुमान गतविगतका प्राविधिक विश्लेषणहरु तथा प्रति व्यक्ति लागत का आधारमा योजनाहरूलाई सम्पादन गर्न लाग्ने अनुमानित लागतका आधारमा अनुमान गरिएको छ ।

५ अध्याय : जलउपयोग गुरुयोजना

५.१ गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय तथा आवधिक योजना

यस अपिहिमाल गाउँपालिकामा विद्यमान जलस्रोतहरू, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अवस्था, आर्थिक तथा प्राविधिक पक्षहरूको अध्ययन र छलफल तथा जन आवश्यकतामा आधारित भई जलउपयोग गुरुयोजनाको अभिन्न अंग आवधिक योजना तयार गरिएको हो । आवधिक योजना अन्तर्गत गाउँपालिकाका ६ वटै वडाहरूमा योजना तर्जुमा मार्फत जम्मा सबै क्षेत्रका क्षेत्रगत २१३ योजनाहरू पहिचान गरी प्राथमिकता क्रम सहित गुरुयोजनामा संलग्न गरिएका छन् ।

प्रस्तावित योजनाहरूलाई योजनाको प्रकृति, कार्यान्वयनका लागि पर्न सक्ने बाह्य सहयोग, प्रविधि विकल्प, लागत अनुमान आदिलाई आधार मानी विभिन्न क्षेत्रका क्षेत्रगत योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिका र वडा स्तर गरि दुई भागमा विभाजन गरी प्राथमिकता क्रम अनुसारको छुटटाछुटटै सूची तयार गरिएको छ । योजना तर्जुमाको समयमा वडा र पालिकाबाट कार्यान्वयन गर्नका लागि पहिचान भएका जम्मा २१३ वटा क्षेत्रगत योजनाहरू मध्ये ८ वटा बहु-उपयोगी योजना, २१ वटा खानेपानी योजना, ३२ वटा लद्यु सिंचाई योजना तथा ८ वटा लद्यु जलविधुत योजना, ४८ वटा सुधारिएको पानीघटट र ९६ बातावरण, पर्यावरण तथा मूल संरक्षण क्षेत्रका योजनाहरू रहेका छन् । उक्त पञ्चवर्षीय योजनाहरूको अनुमानित लागत तथा प्रस्तावित घरधुरीहरूको विश्लेषण तलको चित्र नं. १५ मा गरिएको र थप क्षेत्रगत सारांश विवरण तलको तालिका नं. २१ मा राखिएको छ, भने पञ्चवर्षीय योजनाहरूको योजनागत विस्तृत विवरण अनुसूची १९ देखी २१ सम्ममा उल्लेख गरिएको छ ।

चित्र नं. १५ : क्षेत्रगत योजनाहरूको अनुमानित लागत तथा प्रस्तावित घरधुरी विवरण

तालिका नं. २१ : पञ्चवर्षीय योजनाहरुको अनुमानित घरधुरी सहतिको सारांश विवरण

योजनाहरुको क्षेत्र / प्रकृति	जम्मा प्रस्तावित योजना संख्या	जम्मा लाभान्वित घरधुरी	योजनाहरुको जम्मा अनुमानित लागत
बहु उपयोगी योजना	८	३११	१८,०८४,०००
खानेपानी योजना	२१	७६४	५०,४२४,०००
लघु सिंचाई योजना	३२	९०९	११,३५५,०००
लघु जलविद्युत् योजना	८	९२२	७३,७६०,०००
सुधारिएको पानीघट्ट योजना	४८	१,२५४	९,६००,०००
वातावरण तथा मूल संरक्षण	९६	२,७८७	१६,८००,०००
जम्मा	२१३	६,९४७	१८०,०२३,०००

स्रोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.१.१ बहुउपयोगी योजना प्रणाली

बहुउपयोगी योजना प्रणालीमा एक भन्दा बढी जलस्रोत विकासका क्रियाकलापहरु समावेश भएका हुन्छन् । यसप्रकारका योजनाले पानीको समुचित उपयोग गरी मूल संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनमा पनी सहयोग गर्दछ । बहुउपयोगी योजनाहरुको व्यवस्थापन बाट कम लगानीमा बढी फाईदा हुने तथा आयआर्जनमा समेत टेवा पुग्ने अवसर प्राप्त हुन्छ । वडा तथा गाउँपालिकास्तरीय आवश्यकता पहिचान तथा योजना तर्जुमाको समयमा यस गाउँपालिकामा विभिन्न क्षेत्रलाई लक्षित गरि जम्मा ८ वटा बहुउपयोगी क्षेत्रका योजनाहरु प्राथमिकीकरण गरिएका छन् । उक्त योजनाहरुमा प्रायः जसो उर्जा, खानेपानी र सिंचाईको सम्भावना बढी देखिएको छ । यसरी पहिचान गरिएका योजनाहरुमध्ये भावि कार्यान्वयनको लागि ८ वटा योजनाहरु सिफारिस गरिएका छन् । उक्त योजनाहरुको वडागत विवरण तलको तालिका नं. २२ मा उल्लेख गरिएका छ भने प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूची र थप विस्तृत विवरण अनुसूची नं १९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २२ : प्रस्तावित बहुउपयोगी योजनाहरुको विवरण

वडा नं	प्रस्तावित योजनाहरुको संख्या		प्रणालीमा आधारित योजना संख्या		घरधुरी	अनुमानित लागत
	नयाँ	मर्मत / पुन निर्माण / सेवा विस्तार	MHP+IWM	WS+MIT		
१	४	०	०	४	१०१	६,६६६,०००
२	३	०	१	२	१९१	१०,१६४,०००
३	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०
६	१	०	०	१	१९	१,२५४,०००
जम्मा	८	०	१	७	३११	१८०,०८४,०००

स्रोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.१.२ खानेपानी योजनाहरु

यस गाउँपालिकाका उपभोक्ताहरुको विवरण खानेपानीको सुविधास्तरलाई मध्यनजर गरी गाउँपालिकामा जम्मा २१ वटा खानेपानीका योजनाहरु प्रस्ताव गरी पञ्चवर्षीय योजनामा समावेश गरिएका छन् । उक्त प्रस्तावित योजनाहरुको भावी कार्यान्वयनका लागि सबै योजनाहरु गाउँपालिकामा नै सिफारिस गरिएका छन् । उक्त योजनाहरुको व्यवस्थापन पश्चात गाउँपालिकाको १ देखि ६ वटै बडाका ७६४ घरधुरीहरुलाई सफा सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध हुने सम्भावना जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

देखिन्छ । प्रस्तावित खानेपानी योजनाबाट नसमेटीएका तथा बाँकी रहन गएका घरधुरीहरूलाई विद्यमान खानेपानी अन्तर्गत मर्मतका योजनाहरूमा समावेश गरिएको छ । गाउँपालिकामा विद्यमान रहेका तथा प्रस्ताव गरिएका योजनाहरूको दीगो मर्मत सम्मार तथा नियमित सञ्चालन तथा व्यवस्थापन का लागि गाउँपालिकाले यस गुरुयोजनाको आगामी अध्यायमा उल्लेख गरेका विनियमहरूलाई लागु गरि उक्त सबै योजनाहरूलाई प्रकारकारी रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसरी तर्जुमा गरिएका योजनाहरूको वडागत विवरण तालिका नं. २३ मा र कार्यान्वयनका लागि वडा र गाउँपालिकामा सिफारिस गरिएका योजनाहरूको प्राथमिकता क्रम अनुसारको अनुसूची- २० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २३ : प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरूको विवरण

वडा नं.	प्रस्तावित योजनाहरूको संख्या		प्रणालीका आधारमा योजना संख्या		लाभान्वित घरधुरी संख्या	अनुमानित लागत
	नयाँ	मर्मत/पुनर्निर्माण	पाईप प्रणाली	लिफ्ट		
१	१	०	१	०	४८	३,१६८,०००
२	२	०	२	०	१२०	७,९२०,०००
३	११	०	११	०	२४५	१६,१७०,०००
४	३	०	३	०	२११	१३,९२६,०००
५	०	०	०	०	०	०
६	४	०	४	०	१४०	९,२४०,०००
जम्मा	२१	०	२१	०	७६४	५०,४२४,०००

झोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.१.३ सिँचाई योजनाहरू

यस यस गाउँपालिकामा सिँचाईको विद्यमान अवस्था विश्लेषण गरी विभिन्न प्रविधिका जम्मा ३२ वटा आधुनिक सिँचाईका योजनाहरू तर्जुमा गरिएका छन् । उक्त सबै योजनाहरूले विषेश गरी जीविकोपार्जनका कृयाकलापहरूलाई लक्षित गरेको छ । उक्त योजनाहरूको व्यवस्थापनपछी करिव ९०९ घरधुरीका २१५१ रोपनी खेतहरूमा सिँचाई तथा आयआर्जनका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्न सकिने अनुमान गरिएको छ । योजना तर्जुमाको समयमा योजनाहरूको लगानी र प्रकृति हेरी उक्त सबै योजनाहरू भावि कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकामा नै सिफारिस गरिएका छन् । प्रस्तावित लघु सिँचाई योजनाहरूका वडागत विवरण तालिका नं. २४ मा उल्लेख गरिएका छ भने प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूची अनुसूची- २१ उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २४ : प्रस्तावित लघु सिँचाई योजनाहरूको विवरण

वडा नं.	प्रस्तावित योजनाहरूको संख्या		लाभान्वित विवरण	घरधुरी	अनुमानित लागत
	नयाँ	मर्मत / पुनर्निर्माण / सेवा विस्तार			
१	३	०	३२५	९८	३,२५०,०००
२	१	०	१००	११०	१,०००,०००
३	१५	०	३३३	३१५	३,३२५,०००
४	५	०	४४३	१४६	४,४३०,०००
५	५	०	७००	७०	७,०००,०००
६	३	०	२५०	१७०	२,५००,०००
जम्मा	३२	०	२१५१	९०९	२१,५०५,०००

झोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.१.४ ग्रामीण उर्जा योजना

गाउँपालिकाको विद्यमान उर्जाको अवस्थालाई विश्लेषण गरी गुरुयोजना समायोजनाका क्रममा ८ वटा लघु जलविद्युत योजनाहरु प्रस्ताव गरिएका छन्। उक्त योजनाहरुको व्यवस्थापनपछी गाउँपालिकाका करिब ९२२ घरधुरीहरुलाई बिजुली बत्तिको सेवा पुर्याउन सकिने सम्भावना अनुमान गरिएको छ। उक्त योजनाहरु मध्ये २ वटा योजनालाई मर्मत सम्भार गरी सञ्चालनमा ल्याउन पर्ने देखिन्छ, भने बाँकी ५ योजनाहरु नयाँ प्रस्ताव गरिएका छन्। उक्त ८ वटै योजनाहरुलाई भावि कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकामा नै सिफारिस गरिएको छ। उक्त योजनाहरुको वडागत विवरण तलको तालिका नं. २५ मा उल्लेख गरिएका छ भने प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूची अनुसूची-२२ उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. २५ : प्रस्तावित लघुजलविद्युत क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण

वडा नं.	प्रस्तावित योजनाहरुको संख्या		लाभान्वित घरधुरी	अनुमानित लागत
	नयाँ	मर्मत / पुन निर्माण / सेवा विस्तार		
१	०	०	०	००
२	१	०	५८	४,६४०,०००
३	२	३	३११	२४,८८०,०००
४	१	०	८५	६,८००,०००
५	०	०	०	००
६	१	०	४६८	३७,४४०,०००
जम्मा	५	३	९२२	७३,७६०,०००

झोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

त्यसै गरी गाउँपालिकाका अन्य वडाहरुको उर्जाको विद्यमान अवस्थालाई लक्षित गरी गाउँपालिकामा थप ४८ वटा सुधारिएको पानी घट्टका योजनाहरु तर्जुमा गरिएका छन्। उक्त सबै योजनाहरु निर्माण गर्न सकिएमा वडाका करिब सतप्रतिसत घरधुरीहरुलाई कुटानी/पिसानीको सेवा प्रयाप्त मात्रामा पुग्ने सम्भावना देखिन्छ। पहिचान भएका सबै योजनाहरु नयाँ निर्माण गर्नुपर्ने नै देखिन्छन् र भावि कार्यान्वयनका लागि ३७ वटा योजनाहरु गाउँपालिकामा र बाँकी २१ वटा योजनाहरु वडामा सिफारिस गरिएको छ। उक्त योजनाहरुका वडागत विवरण तालिका नं. २६ मा र प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूची अनुसूची-२३ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. २६ : प्रस्तावित सुधारिएको पानीघट्ट क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण

वडा नं.	प्रस्तावित योजनाहरुको संख्या		लाभान्वित घरधुरी	अनुमानित लागत
	नयाँ	मर्मत / पुन निर्माण / सेवा विस्तार		
१	५	०	११७	१,०००,०००
२	९	०	१६१	१,८००,०००
३	१९	०	३६१	३,८००,०००
४	६	०	१८३	१,२००,०००
५	२	०	१४८	४००,०००
६	७	०	२८४	१,४००,०००
जम्मा	४८	०	१२५४	९,६००,०००

झोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.१.५ वातावरण तथा पर्यावरण

यस गाउँपालिकामा नदीको कटान, जंगल फडानी, बर्षातको भल तथा बाढी पहिरो र अपर्याप्त वातावरण संरक्षणका कारणले गर्दा जलवायु परिवर्तनले प्रत्यक्ष असर गरेको देखिन्छ । हाल भइरहेको जलवायु परिवर्तनका असरहरु अभ आकामक हुने संभावना रहेको देखिन्छ । यसबाट प्रत्यक्ष असर हुने क्षेत्रहरु विशेषगरी कृषि, बन जंगल, जलस्रोत र उर्जा, स्वास्थ्य र जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरु पर्दछन् । गाउँपालिकामा बन जंगलको भ-भाग बढी भएतापनी क्रमशः घटदो तथा निकै चिन्ताजतक अवस्थामा छ । कम वृक्षारोपणका कारणले पानीका मुहानहरु सुक्ने क्रममा छन् । बेला बेलामा जाने विभिन्न खाले पहिरो र नदी कटान, बन फडानी लगायत बाटोघाटो र सडक निर्माण जस्ता गतिविधिहरुका कारणले वातावरणलाई प्रत्यक्ष रूपमा असर परिरहेको छ ।

यसप्रकारका विविध समस्याहरुलाई न्यूनिकारण गर्न वातावरण पर्यावरण तथा जलवायुपरिवर्तन अनुकूलन सम्बन्धी विभिन्न क्रियाकलापहरु तय गरिएका छन् । जस अन्तर्गत पानीका स्रोतहरु संरक्षण, नदी कटान निन्त्रण, उचित ढल निकास र पहिरो नियन्त्रण, बहुउद्देश्य नर्सरी स्थापना तथा वृक्षारोपण जस्ता विभिन्न खाले ९६ वटा योजनाहरुको सम्भावना अध्ययन गरी प्राथमिककरण गरेको छ । उक्त तर्जुमा गरिएका वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धी योजनाहरुबाट वडाका शतप्रतिशत घरधुरीहरु लाभान्वित भई छिमेकी वडाहरुलाई समेत सेवापुग्ने सम्भावना छ । यसप्रकार आगामि दिनहरुमा यस वडामा विकास निर्माणका गतिविधिहरु सञ्चालन संगसगै यी क्रियाकलापहरुलाई बढी प्राथमिकता दिई सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसरी तर्जुमा गरिएक सबै योजनाहरु भावी कार्यान्वयनको लागि वडा र गाउँपालिका दुवै तहमा सिफारिश गरिएका छन् । उक्त तर्जुमा गरिएका क्रियाकलाप तथा योजनाहरुको वडागत विवरण तलको तालिका नं. २७ मा र थप प्राथमिकता क्रम अनुसारको थप विवरण अनुसूची- २४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. २७ : प्रस्तावित वातावरण तथा पर्यावरण क्षेत्रका योजनाहरुको विवरण

वडा नं.	प्रस्तावित योजनाहरुको संख्या		प्रणालीका आधारमा योजना संख्या					घरधुरी लाभान्वित	अनुमानित लागत
	तर्जुमा	मूल	मूल संरक्षण / संवर्धन	वृक्षारोपण	पहिरो तथा नियन्त्रण	हुलुनिन्त्रण	तटबन्ध भ-भ-नियन्त्रण		
१	३०	०	८	१६	३	३	८४०	५,२५०,०००	
२	४८	०	८	३१	६	३	११८९	८,४००,०००	
३	२	०	२	०	०	०	६०	३५०,०००	
४	४	०	४	०	०	०	१२६	७००,०००	
५	४	०	२	०	०	२	१६०	७००,०००	
६	८	०	०	४	०	४	४१२	१,४००,०००	
जम्मा	९६	०	२४	५१	९	१२	२७८७	१६,८००,०००	

स्रोत : साबिकको जलउपयोग गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५

५.२ जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन रणनीति

५.२.१ खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता रणनीति

जलउपयोग गुरुयोजनामा प्रथमिकीकरण गरिएका सबै क्षेत्रका क्षेत्रगत योजनाहरूको प्राथमिकता क्रम अनुसार परिचालन, कार्यान्वयन एवं दीगो सञ्चालन व्यवस्थापन का लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रदान गरेका अधिकारहरूको उपयोग गरि तपसिल क्षेत्रका विनियमहरू निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- पालिका स्तरमा सञ्चालन गरिने खानेपानी योजनाहरूमा अनिवार्य पानी शुल्क उठाउने प्रबन्ध गरिने छ ।
- योजनाहरूलाई नियमित सञ्चालन तथा व्यवस्थापन का लागि अनिवार्य रूपमा मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिले पालिकाको योजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन नीतिको पुर्णपालना गर्दै योजना मर्मत सम्भार व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नेछ ।
- खानेपानी योजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा योजनाको तयारी चरण देखि नै उपभोक्ता समिति गठन, मर्मत सम्भार कार्यकर्ता छानौट, क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू आदिमा लैझीक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण को भावनालाई समेटिएको हुनेछ ।
- प्रत्येक खानेपानी योजनाहरूमा पानी सुरक्षा योजना तयार गरि लागु गरिने छ, साथै पानीको गुणस्तरमा ध्यान दिईने छ ।
- पालिका अन्तर्गतको क्षेत्रमा सक्षम सहकारी भएमा उपभोक्ता समिति सो सहकारीमा आबद्ध भई मर्मत सम्भार कोष बृद्धि तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनमा मा सहकारी संग सहकार्य गर्नेछ ।
- पानीको मुहान संरक्षण र वरिपरिको वातावरण संरक्षण सम्बन्धी (चरिचरन क्षेत्र, प्लाष्टिक निषेधित क्षेत्र घोषणा, पानी मैत्री वृक्षारोपण) जस्ता नीति नियमहरू गाउँ र नगरसभा मार्फत पारित गरि कार्यान्वयन गर्नेछ ।
- सरोकारवालाहरूको सहभागितामा सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न दिवसहरूमा सहभागी भई गाउँपालिकास्तरको अभियानात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिने छन् ।
- गाउँपालिका तथा वडाहरूसँग वरीपरीको तटीय क्षेत्रको जलउपयोग सम्बन्ध, मुहान विवाद आदी विषयमा सहकार्य समन्वयका लागि छलफल गरि आवश्यक विनियमहरू त्य गरी लागु गरिने छन् ।
- गुरुयोजना कार्यान्वयनका अवधिमा यस गाउँपालिका क्षेत्रका नागरिकको खानेपानीमा सेवा स्तर बढ़ी गर्न नियमित समिक्षा तथा तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने कार्य गरिने छ ।
- गुरुयोजना कार्यान्वयनका अवधिमा यस पालिका क्षेत्रका नागरिकको खानेपानीमा सेवा स्तर बढ़ी गर्न नियमित समिक्षा तथा तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने कार्य गरिने छ ।
- पानीको स्रोतहरूमा हास हुन नदिन तथा स्रोत संरक्षणका लागि पानीको पुनर्धारण, पुनर्भरण तथा पुनर्प्रयोगकालागि-3R प्रविधिकाबारे उपभोक्ता स्तरमा सचेतना क्रियाकलापहरूका साथै IEC (सूचना, शिक्षा, संचार) सामग्री निर्माण गरि नागरिक सचेतना बढाईने छ ।
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरमा पानी क्षेत्रका विवाद समाधानका लागि गुनासो सुनवाई संयन्त्र निर्माण गरिने छ ।
- जलस्रोत क्षेत्रका योजना कार्यान्वयन गर्दा संरचनाहरूको निर्माण गुणस्तर कायम गर्न प्राविधिक जनशक्ति सहितको योजना कार्यान्वयन अवधि भरि निरन्तर अनुगमन गरिने छ ।
- योजनामा उपभोक्ताको अपनत्व बढाउन योजना संचालनका लागि उपभोक्ताको सहलगानी कोष योजना सञ्चालन पूर्व नै तय गरि योगदान सुनिश्चितता गरिने छ ।
- उपभोक्ता तहको संस्थागत सुशासन (उ.स.रमुहान दर्ता, उ.स. बार्षिक साधारण सभा, नियमित बैठक, जन लेखा परिक्षण लगायत पारदर्शिता सम्बन्धी क्रियाकलाप आदी) कायम गर्न उ.स.को सम्झौता पूर्व नै सुशासन प्रावधानहरू अनिवार्य रूपमा तयाग गरिने छन् ।

- उपभोक्ता तथा सरोकारवालाहरुको संजाल निर्माण गरि अवलोकन भ्रमण, समन्वय, साझेदारी गरि राम्रा पक्षहरु सिकाई आदान/प्रदानको व्यवस्था गरिने छ ।

५.२.२ गुरुयोजनाको कार्यान्वयनमा सुशासन तथा लैंगिक समावेशीकरण

यस जलउपयोग गुरुयोजनाको कार्यान्वयन प्रकृयामा पारदर्शीता, सहभागिता र जवाफदेहिता को अभ्यास मार्फत सुशासनको प्रवर्द्धन र लैंगीक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण को सुनिश्चितता गराउन तपसिलका नीति लिईने छ ।

- प्रत्येक वर्ष यस गाउँपालिका लगायत अन्य कार्यरत संघ संस्थाहरुको जलश्रोत, सरसफाइ र स्वच्छता को क्षेत्रमा उपलब्ध बजेट समिक्षा गरी सो बारे सबै उपभोक्तालाई अग्रिम जानकारी गराइनेछ ।
- उपलब्ध बजेट तथा जलश्रोत, सरसफाइ र स्वच्छतासित सम्बन्धित अन्य सुचना तथा जानकारी मा सबै उपभोक्ताहरुको पहुँचका लागि आम संचार माध्यमको प्रयोग गरिनेछ ।
- यो जलउपयोग गुरुयोजना यस गाउँपालिका भित्र जलस्रोत, सरसफाइ र स्वच्छताका क्षेत्रमा गरिने सम्पुर्ण लगानीहरुको प्रमुख आधारको रूपमा रहनेछ । उपलब्ध बजेट तथा श्रोतसाधनले सम्भव भए सम्म परियोजनाहरु कार्यान्वयन गर्दा जलउपयोग गुरुयोजनामा उल्लेखित प्राथमिकता अनुरूपने गरिनेछ ।
- जलउपयोग गुरुयोजना तर्जुमाको चरणमा भै यसको कार्यान्वयनमा समेत महिला हरुको समान सहभागिता तथा दलित, जनजाती तथा पिछडिएको वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी सम्बन्धित उपभोक्ताहरुको सकृद सहभागिता रहनेछ । परियोजनाहरुको निर्माण, सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धित उपभोक्तहरुले गठन गरेको उपभोक्ता समितिको प्रत्यक्ष संलग्नतामा हुनेछ ।
- सबै उपभोक्ता समितिहरुमा सम्बन्धित क्षेत्रमा बसोवास गर्ने महिलाहरुको समान तथा विभिन्न जात जातीहरुको समानुपातिक प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिनेछ । समितिका प्रमुख पदहरुमा समेत महिलाहरुको कमितमा ५०% सामाजिक विभेदमा परेका जात जातीहरुको समानुपातिक प्रतिनिधित्व अनिवार्य गराईनेछ ।
- गुरुयोजना कार्यान्वयनमा उपभोक्ता समिति गठन तथा पुर्नगठन गर्दा लैङ्गिग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण लाई ध्यान दिई महिलाहरुको समान सहभागिता तथा दलित, जनजाती तथा पिछडिएको वर्गको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी पदाधिकारी तथा सदस्यहरु समावेश गरिनेछ ।
- यो जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयनको क्रममा महिला र सामाजिक विभेदमा परेका जात जातीहरुको क्षमता अभिवृद्धीका लागि विशेष पहल गरिनेछ । उनीहरुलाई लक्षित गरेर विभिन्न क्षमता विकास क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछन् । क्षमता विकासका कृयाकलापहरुको लागि सहभागी छनौट गर्दा समेत लैङ्गिग समानाता तथा सामाजिक समावेशीकरण लाई ध्यान दिनुपर्नेछ ।
- स्रोत र साधनले भ्याए सम्म यस अन्तर्गत निर्माण गरिने सबै भौतिक संरचनाहरुलाई महिला, बालबालीका, अपाङ्ग र वृद्ध मैत्री बनाइनेछन् । मुख्यतया खानेपानी र सरसफाइ परियोजनाका सबै संरचनाहरु महीलाहरुको महिनावारीको बेलाको स्वच्छता व्यवस्थापन र उनीहरुको घरायसी कार्यबोझ न्यूनिकरण हुनेगरी निर्माण गरिनेछन् ।
- यस गुरुयोजना अन्तर्गत निर्माण गरिने सबै योजनाहरुमा सुशासन नीति अगाल्दै अनिवार्यरूपमा सार्वजनिक सुनवाई, सार्वजनिक समिक्षा र सार्वजनिक परिक्षण गरिनेछन् । यी सबैमा कार्यहरुमा आम उपभोक्ता र सेवा प्रदायक बीचको अन्तर्कृया र संवादलाई विशेष जोड दिईनेछ । परियोजनाहरुका भौतिक संरचनाहरु र तिनले प्रदान गर्ने सेवाको गुणस्तर र दीगोपनाको लागि उक्त योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्था पूर्णरूपमा जवाफदेहि हुनेछ ।

६ अध्याय : जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना

६.१ अपिहिमाल गाउँपालिकाको जीविकोपार्जन कार्यान्वयन आवधिक योजना

यस गाउँपालिकाले ६ वटै बडाहरुको जीविकोपार्जनको अवस्था विश्लेषण पछि गाउँपालिका पदाधिकारीहरु र सरोकारवाला निकायहरु बीच बृहत छलफल गरी सहभागितात्मक प्रक्रियाबाट यो जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना तयार पारेको छ। स्थानीय जनताको चाहना, संभावना, स्थानीय श्रोत साधनको उपलब्धता, प्राविधिक र सामाजिक सहजता जस्ता तत्वहरु पनि योजना तर्जुमा गर्दा विचार गरिएको थियो। समुदायको आवश्यकता पहिचान गा.पा. स्तरिय योजना तर्जुमा गोष्ठी मार्फत गरिएको थियो। उक्त योजना निर्माण गर्दा मुख्यतया विद्यमानमा वस्तु तथा सेवाको अवस्था, उत्पादनको अवस्था, व्यवसाय तथा उद्यमशिलताको अवस्था र बजारको अवस्थाको विश्लेषणको आधारमा जीविकोपार्जनका सम्भावित सम्बन्धित क्षेत्रहरुमा सम्बोधन गर्ने गरी तयार पारिएको छ। खासगरी पालिकाका समुदायको जीविकोपार्जन सुधार गर्नको लागि वस्तु तथा सेवा सम्बन्धि, उत्पादन सम्बन्धि, व्यवसाय तथा उद्यमशिलता सम्बन्धि र बजार सम्बन्धि सह क्षेत्रहरुको समानुपातिक तथा बैज्ञानिक तवरले क्रियाकलापहरुको संयोजन गरी दीगोपनको लागि कार्यान्वयन गर्न विशेष ध्यान दिई योजना तयार गरिएको छ। यसका साथसाथै पालिकाका प्रत्येक घरधुरीमा पोषण बृद्धि तथा खाद्य सुरक्षालाई मध्यनगर गरी ५ वर्ष भित्र “प्रत्येक घरधुरी व्यवस्थित घरवारी” भन्ने मूल मन्त्रलाई ध्यानमा राखी पालिकाका प्रत्येक घरधुरीमा व्यवस्थित घरवारीलाई निरन्तरता दिइने छ। कृषिको क्षेत्रमा उत्पादन बृद्धि गर्नको लागि सम्भाव्यताका आधारमा सिंचाई योजना निर्माणमा विशेष जोड दिइएको छ, जुन जलउपयोग गुरुयोजनाको सिंचाई शिर्षक अन्तरगत यस पालिकाका लागि प्रस्ताव गरिएका सिंचाई योजनाहरु उल्लेख गरिएको छ। पालिकाले मुख्यतया हरेक क्षेत्रहरुको क्रियाकलापहरुलाई प्राथमिकता दिएको छ, जसमा वस्तु तथा सेवाको क्षेत्र, उत्पादनको क्षेत्र, व्यवसाय तथा उद्यमशिलताको क्षेत्र र बजारको क्षेत्र रहेका छन्। हरेक क्षेत्रमा छुट्टाछुट्टै प्राथमिकताक्रम तोकिएको छ। प्राथमिकताको क्षेत्रगत विवरण तलको तालिका नं २८ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. २८ : पालिकाको समग्र जीविकोपार्जनको पञ्चवर्षिय योजना विवरण

क्षेत्र	कुल प्रस्ताव गरिएका क्रियाकलापहरु	लाभान्वित हुने घरधुरी वा व्यक्ति	अनुमानित कुल लागत रु.
वस्तु तथा सेवा विकास तथा विस्तार सम्बन्धि क्रियाकलापहरु	५		
उत्पादन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु (सह क्षेत्रहरु)	७		
व्यवसाय तथा उद्यमशिलता सम्बन्धि क्रियाकलापहरु (क्षेत्रहरु)	१२		
बजार विकास तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि क्रियाकलापहरु	५		
जम्मा	२९		

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

६.१.१ वस्तु तथा सेवा विकास र विस्तार क्षेत्रका क्रियाकलापहरु

समुदायको जीविकोपार्जन सुधारको लागि अति आवश्यक वस्तु तथा सेवासँग सम्बन्धित जीविकोपार्जनका क्षेत्रहरुमा पालिकास्तरमा संचालन हुने क्रियाकलापहरु समावेश भएका छन्। यस प्रकारका क्रियाकलापहरुले कृषकहरु तथा उद्यमी व्यवसायिहरुका लागि आवश्यक पर्ने उत्पादनका साधनहरु र प्राविधिक सेवाहरु प्रदान गरी जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछन्। कृषक तथा उद्यमी व्यवसायिहरुलाई आवश्यक परेको वस्तु तथा सेवा स्थानीयस्तरमै उपलब्ध हुदा हुदै आवश्यक परेको बेला उनीहरूले लिन सक्छन र त्यसबाट अधिकतम फाइदा लिन सक्छन्। गाउँपालिकाको आवश्यकता पहिचान, वस्तु तथा सेवा उपलब्धताको विश्लेषण र समुदायको आवश्यकता पहिचान गर्न सेवा मागको सम्भावना, स्थानीय स्रोत व्यक्तिहरुको उपलब्धता, व्यवसायिक उत्पादनको संभावना, सेवा प्रदायकहरुको

उपस्थिति जस्ता छनौटका आधारहरु प्रस्तुत गरी सोको आधारमा विश्लेषण गरी कियाकलापहरु पहिचान गरी प्राथमिकता तय भएका छन् । उक्त पहिचान भएका कृयाकलापहरुको सुचि तालिका नं. २९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २९ : पालिकाको बस्तु तथा सेवा विकास र विस्तारको पञ्चवर्षीय योजना विवरण

क्षेत्र	कुल प्रस्ताव गरिएको संख्या	आ.व.अनुसारको लक्ष्य				
		२०७५/ ०७६	२०७६/ ०७७	२०७७/ ०७८	२०७८/ ०७९	२०७९/ ०८०
एग्रोभेट स्थापना	२		१	१		
बहुउद्देशीय नर्सरी स्थापना	४		१	१	१	१
स्थानीय कृषि स्रोत व्यक्ति विकास	७		३	२	२	
सामुदायिक पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता विकास	२		१	१		
कृषि सहकारी विकास	१		१			
मासुपसल स्थापना	१			१		
जम्मा	१७		७	६	३	१

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

यस पालिकामा बस्तु र सेवा विकास तथा विस्तारसँग सम्बन्धित जीविकोपार्जनका कियाकलापहरुमा २ वटा एग्रोभेट स्थापना, ४ वटा बहुउद्देशीय नर्सरी स्थापना, ६ वटा स्थानीय कृषि स्रोत व्यक्ति, २ वटा सामुदायिक पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता, १ वटा कृषि सहकारी संस्था, १ वटा माशु पसल गरी जम्मा १६ वटा कृयाकलापहरु विकास तथा विस्तार गरी सम'दायको जीविकोपार्जन प्रवर्द्धनका लागि पाँच वर्ष भित्र सम्पन्न गर्ने गरी लक्ष्य निर्धारण गरिएकौ छ । बस्तु र सेवा विकास तथा विस्तार क्षेत्रहरुका कृयाकलापहरुको वडागत विवरण तलको विवरण तालिका नं. ३० मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३० : गाउँपालिकाको बस्तु र सेवा विकास तथा विस्तार सम्बन्धि पञ्चवर्षीय योजनाको वडागत विवरण

क्षेत्र	कुल प्रस्ताव गरिएको संख्या	वार्ड वा स्थान सहजता अनुसारको लक्षित संख्या					
		१	२	३	४	५	६
एग्रोभेट स्थापना	२				१		१
बहुउद्देशीय नर्सरी स्थापना	४	१		१	१		१
स्थानीय कृषि स्रोत व्यक्ति विकास	६	१	१	१	१	१	१
सामुदायिक पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता विकास	२			१			१
कृषि सहकारी विकास	१				१		
मासु पसल स्थापना	१				१		
जम्मा	१६	२	१	३	५	१	४

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

सो लक्ष्य पुरा गर्नको लागि पालिकाको आफ्नो लगानीको साथै दातृ निकाय, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सहयोगको आशा गरिएको छ । यी कियाकलापहरुबाट पालिकाका सबै घरभुरीहरुले सेवा पाउने छन् भने सो क्षेत्रमा संलग्न व्यक्तिहरुले स्थानीयस्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारी प्राप्त गर्नेछन् ।

६.१.२ उत्पादन सम्बन्धि क्षेत्रका कियाकलापहरु

समुदायको जीविकोपार्जन सुधारको लागि अति आवश्यक विभिन्न क्षेत्रको उत्पादनसँग सम्बन्धित जीविकोपार्जनका क्षेत्रहरुमा पालिकास्तरमा संचालन हुने कियाकलापहरु समावेश भएका छन् । यस प्रकारका कियाकलापहरुले कृषकहरु तथा उद्यमी व्यवसायिहरुका लागि ठाउँ सुहाउँदो र कच्चा पदार्थमा आधारित सहक्षेत्रहरुको पहिचान गरी जीविकोपार्जनमा टेवा पुयाउन महत्वपुर्ण भुमिका खेल्दछन् । कृषक तथा उद्यमी व्यवसायिहरुलाई बजारको माग अनुसार उत्पादन गर्न सकेकृषकहरुको आयस्तर वृद्धि तथा जीविकोपार्जन सुधार गर्न सकिन्दछ । यसरी जीविकोपार्जन सुधारका लागि कृषिमा

आधारित खेतीहरु जस्तैः तरकारी, फलपफुल, पशुपालन, कुखुरापालन, च्याउँखेती माहुरी पालन, मसलाखेती, नगदेबालीहरु, आदि जस्ता सहक्षेत्रहरु यस पालिको लागि उपयुक्त देखिन्छन् । पालिकाको आवश्यकता पहिचान तथा सम्भाव्यता, लाभान्वित हुने जनसंख्या, बजारको माग, सडकको पहुँच, विद्यमान प्रयासहरु वा लगानी इतिहास, लगानीको सम्भावना जस्ता छनौटका आधारहरु प्रस्तुत गरी सोको आधारमा विश्लेषण गरी विभिन्न क्रियाकलापहरु प्राथमिककरण गरिएका छन् । यसरी पहिचान भई प्राथमिककरण गरिएका क्रियाकलापहरुको विस्तृत सुचि तालिका नं. ३१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३१ : गाउँपालिकाको जीविकोपार्जनका सम्बन्धि कृषिमा आधारित समग्र योजनाको विवरण

सहक्षेत्र	कुल समेट्ने घरधुरीहरु	आ.व.अनुसारको लक्ष्य				
		२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९	२०७९/०८०
व्यवसायिक तरकारी खेती	३५०	३०	११५	९५	७५	३५
व्यवसायिक फलपफुल खेती	४२५	६५	१३४	८०	९६	५०
व्यवसायिक मसला खेती	३७७	२०	१३५	१०५	७४	४३
व्यवसायिक तरकारी नर्सरी	५६	२५	१५	१०	६	
व्यवसायिक राडिपाखि उद्योग	३		१	१	१	
व्यवसायिक फलफुल गैरकाप्ट वन पैदावार तथा नर्सरी खेती	५३०	१९५	११५	९५	९०	३५
जम्मा	१७४१	३३५	५१५	३८६	३४६	१६३

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

यस पालिकामा समुदायको जीविकोपार्जनका लागि कृषिमा आधारित उत्पादनसँग सम्बन्धित जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरुमा ३५० घरधुरीमा व्यवसायिक तरकारी खेती, ४२५ घरधुरीमा व्यवसायिक फलपफुल खेती, ३७७ घरधुरीमा व्यवसायिक मसला खेती, ५६ घरधुरीमा व्यवसायिक तरकारी नर्सरी खेती र ५३० घरधुरीहरुले गैरकाप्ट वन पैदावारहरुको व्यवसायिक रूपमा उत्पादन गरी समुदायको जीविकोपार्जन प्रवर्द्धनका लागि पाँच वर्ष भित्र सम्पन्न गर्ने गरी लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । साथै उत्पादनका कृषीमा आधारित सहक्षेत्रहरुको वडागत विवरण तलको तालिका ३२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३२ : गाउँपालिकाको जीविकोपार्जनका सम्बन्धि कृषिमा आधारित योजनाको वडागत विवरण

सहक्षेत्र	कुल समेट्ने घरधुरीहरु	वडा अनुसारको लक्ष्य					
		१	२	३	४	५	६
व्यवसायिक तरकारी खेती	३५०	६०	४५	७५	९०	३०	५०
व्यवसायिक फलफुल खेती	४२५	९०	७५	१२५	६०	३५	४०
व्यवसायिक मसला खेती	३७७	८५	७५	५०	४६	८०	४१
व्यवसायिक तरकारी नर्सरी खेती	५६	१०	१२	८	१५	८	३
व्यवसायिक फलफल गैरकाप्ट वन पैदावार तथा नर्सरी	५३०	५०	९२	९०	१२०	९०	८८
व्यवसायिक राडिपाखि उद्योग	३	१	२		०		
जम्मा	१७४१	२९६	३०१	३४८	३३१	२४३	२२२

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

सो लक्ष्य पूरा गर्नको लागि पालिकाको आफ्नो लगानीको साथै दातृ निकाय, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सहयोगको आशा गरिएको छ । यी क्रियाकलापहरुबाट सम्बन्धित सहक्षेत्रमा व्यवसायिक रूपमा लाग्ने घरधुरीहरुको दीगो जलउपयोग गुरुयोजना तथा जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना, अपिहिमाल गाउँपालिका, २०७६

जीविकोपार्जन सुधार हुनेछ भने सो क्षेत्रमा संलग्न व्यक्तिहरूले स्थानीयस्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारीको अवसर प्राप्त गर्नेछन् ।

६.१.३ व्यवसाय तथा उद्यमशिलता विकास सम्बन्धि कियाकलापहरु

समुदायको जीविकोपार्जन सुधार तथा आय वृद्धिको लागि व्यवसाय तथा उद्यमशिलता विकास र प्रवर्द्धन महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा पहिचान भएको छ । पालिकामा हालसम्म खासै कृषिमा आधारित व्यवसाय र उद्यमहरु संचालनमा रहेको पाइदैन । उत्पादनका श्रोतहरूको उपलब्धता, कच्चा पदार्थको सहज उपलब्धता, प्रविधिसँग सम्बन्धित ज्ञानको प्रयाप्तता, सिपको विकास, बजारको उपलब्धता जस्ता कुराहरूले व्यवसाय तथा उद्यमलाई प्रभाव पारेको हुन्छ । यस पालिकाको हालको अवस्था विश्लेषण गर्दा स्थानीयहरूको जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन सक्ने सम्भावनाको आधारमा पालिकास्तरमा संचालन हुने कियाकलापहरु समावेश भएका छन् । यस प्रकारका कियाकलापहरूले कृषकहरु तथा उद्यमी व्यवसायिहरूका लागि ठाउँ सुहाउँदो र कच्चा पदार्थमा आधारित सहक्षेत्रहरूको पहिचान गरी जीविकोपार्जनमा टेवा पुन्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछन् । कृषक तथा उद्यमी व्यवसायिहरूलाई बजारको माग अनुसार उत्पादन गर्न सके कृषकहरूको आयस्तर वृद्धि तथा जीविकोपार्जन सुधार गर्न सकिने हुन्छ । यसरी जीविकोपार्जन सुधारका लागि कृषिमा आधारित व्यवसायहरु र उद्यमहरु जस्तै: मसला ग्राइन्डिंग प्याकेटिंग, आलु चिप्स बनाउने, दालमोठ बनाउने, बाँस निगालोको सामाग्री निर्माण, अचार उद्योग, मौरीपालन तथा मह प्रशोधन, काष्ठ उद्योग, आदि जस्ता व्यवसाय तथा लघु तथा सानाउद्योगहरु यस पालिकाको लागि उपयुक्त देखिन्छन् । पालिकाको आवश्यकता पहिचान तथा सम्भाव्यता, कच्चा पदार्थको उपलब्धता, बजारको माग, बजारको पहुँच, लगानीको सम्भावना, उपलब्ध प्रविधि जस्ता छनौटका आधारहरु प्रस्तुत गरी सोहीको विष्लेषणको आधारमा विभिन्न कियाकलापहरु पहिचान गरी प्राथमिकीकरण गरिएका छन् । यसरी प्राथमिकीकरण गरिएका लघुउद्यमशिलता सम्बन्धि कृयाकलाप तथा योजनाहरूका पञ्चवर्षिय सुचि तलको तालिका नं. ३३ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३३ : गाउँपालिकाको व्यवसाय तथा उद्यमशिलता विकास सम्बन्धि योजनाको विवरण

सहक्षेत्र	कुल व्यवसायी तथा उद्योगी संख्या	आ.व.अनुसारको लक्ष्य				
		२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९	२०७९/०८०
आलु चिप्स	३०		१०	८	७	५
दालमोठ उद्योग	१८	१	९	४	३	१
राजमा ग्राइन्डिंग तथा च्याकेजिंग	१८		६	५	४	३
अचार उद्योग	२५	५	५	५	५	५
मसला प्रसोधन उद्योग	१०	२	२	२	२	२
काष्ठ फर्निचर उद्योग	१०	२	२	२	२	२
राडिपाखि उद्योग	३	२	१			
जडिवुट प्रसोधन उद्योग	६		२	१	१	२
डालेचुक प्रशोधन उद्योग	३		१	१	१	
फलफुल प्रशोधन	६		२	२	२	
जम्मा	१२३	१२	४०	३०	२७	२०

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

माथि उल्लेखित लक्ष्य पूरा गर्नको लागि पालिकाको आफ्नो लगानीको साथै दातृ निकाय, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सहयोगको आशा गरिएको छ । यी कियाकलापहरूबाट सम्बन्धित सहक्षेत्रमा व्यवसायिक रूपमा लाग्ने घरधुरीहरूको दीगो जीविकोपार्जन सुधार हुनेछ भने सो क्षेत्रमा संलग्न व्यक्तिहरूले स्थानीयस्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारीको अवसर प्राप्त गरी सेवा प्रदान गर्नेछन् ।

६.१.४ बजार विकास तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि क्षेत्रका कियाकलापहरु

समुदायको जीविकोपार्जन सुधार तथा उत्पादित बस्तुहरुको सहज विक्रीको लागि बजारको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । उत्पादन भएका कृषिजन्य बस्तुहरुको बजार विकास तथा प्रवर्द्धनका यस पालिकामा संचालन हुने आवश्यक कियाकलापहरु समावेश भएका छन् । यस प्रकारका कियाकलापहरुले कृषकहरु तथा उद्यमी व्यवसायिहरुले उत्पादन गरेका चीजबस्तुहरु सहजै रूपमा विक्री वितरण गरी आय वृद्धिमा टेवा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछन् । कृषक तथा उद्यमी व्यवसायिहरुले उप्पादन गरेका बस्तु तथा सेवाहरु स्थानीयस्तरमै विक्री हुने हुँदा उत्पादकहरुलाई अप्लायारो पर्ने र उत्पादन त्यसै खेर फाल्नु पर्ने अवस्था रहदैन र त्यसबाट अधिकतम फाइदा लिन सक्छन् । पालिकाको हालको अवस्था, उत्पादनको मात्रा, उत्पादनको सम्भावना, उत्पादनको इतिहास, हालको बजारको अवस्थिति, सबल सहकारीको अवस्थिति जस्ता छनौटका आधारहरु प्रस्तुत गरी सो को आधारमा विश्लेषण गरी कियाकलापहरु पहिचान गरी प्राथमिकता तय भएका छन् । पालिकाकाको कुर्षि उपजहरुको बजारिकरणका लागि पहिचान गरिएका प्रास्तवित संरचनाहरुको पञ्चवर्षिय विवरण तलको तालिका नं. ३४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३४ : गाउँपालिकाको पालिकाको बजार विकास तथा प्रवर्द्धन पञ्चवर्षिय योजना विवरण

क्षेत्र	कुल प्रस्ताव गरिएको संख्या	आ.व.अनुसारको लक्ष्य				
		२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९	२०७९/०८०
सहकारी स्थापना	६		२	२	१	१
संकलन केन्द्र निर्माण	६		२	२	१	१
सेलार घर निर्माण	६		२	२	१	१
हाट बजार संचालन	६		२	२	१	१
रस्टिक स्टोर	४		१	१	१	१
जम्मा	२८		९	९	५	५

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

यस पालिकामा उत्पादित बस्तुहरुको व्यवस्थित बजार विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि छनौट भएका कियाकलापहरुमा ६ वटा कुर्षि सहकारी स्थापना, ६ वटा सेलार घर, ६ वटा संकलन केन्द्र निर्माण, ६ वटा स्थानमा हाट बजार संचालन, ४ वटा रस्टिक स्टोर गरी जम्मा २८ संरचनाहरुको विकास तथा विस्तार गरी समुदायले उत्पादन गरेका बस्तुहरुको सहज विक्री वितरणको अवस्था सुजना गर्नका लागि पाँच वर्ष भित्र सम्पन्न गर्ने गरी लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । साथै उत्पादक तथा व्यवसायीहरुको दुवानी सहजताको आधारमा संरचनाहरुको वडागत वा स्थान विशेषको आधारमा योजनाको विवरण तलको तालिका नं. ३५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३५ : गाउँपालिकाको बजार विकास तथा सहजताको आधारमा स्थान वा वडागत योजना विवरण

क्षेत्र	कुल प्रस्ताव गरिएको संख्या	वार्ड वा स्थान सहजता अनुसारको लक्षित संख्या						
		१	२	३	४	५	६	
सहकारी स्थापना	६	१	१	१	१	१	१	
संकलन केन्द्र निर्माण	६	१	१	१	१	१	१	
सेलार घर निर्माण	६	१	१	१	१	१	१	
हाट बजार संचालन	६	१	१	१	१	१	१	
रस्टिक स्टोर	४	१	१		१	१		
जम्मा	२८	५	५	४	५	५	४	

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

मथि उल्लेखित लक्ष्य पूरा गर्नको लागि पालिकाको आफ्नो लगानीको साथै दातृ निकाय, गैरसरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सहयोगको आशा गरिएको छ । यी कियाकलापहरुबाट पालिकाका सबै घरधुरीहरुले सेवा पाउने छन् भने सो क्षेत्रमा संलग्न व्यक्तिहरुले स्थानीयस्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारी प्राप्त गर्नेछन् ।

६.१.५ घरवारी व्यवस्थापन तथा सिंचाई योजना

यस जिविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना अन्तरगत गाउँपालिकाका प्रत्येक घरधुरीहरुमा यसका प्रत्येक घरधुरीमा पोषण बृद्धि तथा खाद्य सुरक्षालाई मध्यनगर गरी ५ वर्ष भित्र “प्रत्येक घरधुरी व्यवस्थित घरवारी” भन्ने मूल मन्त्रलाई ध्यानमा राखी पालिकाका प्रत्येक घरधुरीमा व्यवस्थित घरवारीलाई निरन्तरता दिइने लक्ष कायम गरिएको छ।

यस पालिकामा जीविकोपार्जन र लघुउद्यमको प्रशस्त संभावनाहरुको साथै पोषण बृद्धिका लागि घरवारी व्यवस्थापन पनि गर्नु पर्ने देखिन्छ। विभिन्न संघसंस्थाको सहयोगमा जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरु संचालन हुँदै आएको देखिएपनि व्यवस्थित घरवारीको निरन्तरताको अभाव देखिन्छ। घरवारी व्यवस्थापन अन्तर्गत तरकारी खेती र फलफूल खेती प्रमुख रूपले कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ। हाल गरिरहेको प्रयास र समुदायको चाहना अनुसार खासगरी मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल खेती, मसलाखेती, पशुवस्तुको लागि डालेघाँस जस्ता बालीनालीहरु लगाउँदै आइरहेको पाइन्छ। वडामा अवस्थित घरधुरीको आधारमा यस पालिकाका सबै घरधुरीमा घरवारी स्थापना गर्न सो क्रियाकलापहरुको प्रस्ताव वडागतरूपमा तयार भएको छ। गाउँपालिकाको घरवारी व्यवस्थापन योजनाको वडागत विवरण तलको तालिका नं. ३६ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ३६ : गाउँपालिकाको घरवारी व्यवस्थापन सम्बन्धि लक्ष

वार्ड नं.	गाउँपालिकाको कुल घरधुरी संख्या	समेटनु पर्ने कुल घरधुरी संख्या	आ.व.अनुसार घरवारी व्यवस्थापनको लक्ष्य				
			२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९	२०७९/०८०
१	१०१	९०	३०	३०	३०		
२	१७८	१७०	३०	३०	५०	६०	
३	२९१	२७५	३३	९०	६०	६०	३२
४	२७३	१७५	१३३	४२			
५	१४१	१४०	९२	४८			
६	२२४	२१०	६०	६०	६०	३०	
जम्मा	१२०८	१०६०	३७८	३००	२००	१५०	३२

श्रोत : गाउँपालिका स्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमा २०७५

कृषिको क्षेत्रमा उत्पादन बृद्धि गर्नको लागि सम्भाव्यताका आधारमा सिंचाई योजना निर्माणमा विशेष जोड दिइएको छ। जुन जलउपयोग गुरुयोजनाको सिंचाई शिर्षक अन्तरगत यस पालिकाका लागि प्रस्ताव गरिएका सिंचाई योजनाहरु उल्लेख गरिएको छ। जस अन्तरगत बहुउपायेगी योजनाहरु र आधुनिक सिंचाई प्रविधिहरु रहेका छन्। प्रस्ताव गरिएका सिंचाई योजनाहरुको विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूचि नं. १९ र २१ मा उल्लेख गरिएको छ।

६.१.६ व्यावसायिक खेती तथा उत्पादनाका लागि प्राथमिकीकरण गरिएका मुख्य बालिहरु

यस गाउँपालिकाको वडास्तरिय सम्भाव्यता अध्ययन तथा योजना तर्जुमाको समयमा हरेक वडामा व्यावसायिक रूपमा गर्न सकिने तरकारी खेती, पशुपालन, मसला खेती, गैरकाप्ट बन पैदावारहरु, फलफूल खेती लगायत पकेट क्षेत्रका लागि व्यापक छलफल गरी सहक्षेत्र विष्लेशण गरिएको थियो। यस क्रममा सम्बन्धित समुदायका कृषकहरुको गतविगतको उत्पादन सिकाई तथा फाईदा र भविश्यको सम्भावनाहरुलाई विष्लेशण गरी हरेक क्षेत्रका मुख्य ३ देखी ५ वटा बालि तथा कृयाकलापहरुलाई प्राथमिकतामा राखेको छ, र जसको माध्यमबाट अगामी दिनहरुमा उक्त कृयाकलापहरुको कार्यान्वयनमा सहजता आउने छ। यसरी प्राथमिकरण गरिएका बाली तथा कृयाकलापहरुको वडागत विवरण तलको तालिका नं. ३७ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ३७ : व्यवसायिक उत्पादनका लागि वडा अनुसार प्राथमिककरण गरिएका मुख्य बालिहरु

प्राथमिकता क्रम	वडा अनुसार प्राथमिककरण गरिएका मुख्य बालिहरुको विवरण						
	१	२	३	४	५	६	
क)	व्यवसायिक तरकारी खेति तर्फ प्राथमिकतामा रहेका मुख्य ५ वटा बालीहरु						
१	राजमा	आलु	आलु	आलु	आलु	आलु	
२	आलु	काउली	बन्दा	टमाटर	टमाटर	बन्दा	
३	फर्सि	राजमा	राजमा	काउली	बन्दा	काउली	
४	करेला	काउली	जिरा	बन्दा	काको	टमाटर	
५	केराउ	गाजर	फर्सि	फर्सि	फर्सि	राजमा	
ख)	व्यवसायिक मसला खेति तर्फ प्राथमिकतामा रहेको मुख्य ५ वटा बालीहरु						
१	लसुन	खुर्सानी	खुर्सानी	खुर्सानी	खुर्सानी	खुर्सानी	
२	क्षत्तिको जिरा	लसुन	क्षत्तिको जिरा	हल्दी	लसुन	लसुन	
३	धनिया	वेसार	लसुन	धनियाँ	वेसार	धनिया	
४		प्याज		प्याज	धनिया	वेसार	
५		धनियाँ		लसुन	प्याज	प्याज	
ग)	व्यावसायिक फलफुल खेति तर्फ प्राथमिकतामा रहेको मुख्य ५ वटा बालीहरु						
१	स्याउ	स्याउ	स्याउ	पुलम	अमिलो	स्याउ	
२	ओखर	ओखर	ओखर	नासपाती	ओखर	आरु	
३	नास्पाती	नास्पाती	नास्पाती	स्याउ	आरु	ओखर	
४	आरु	आरु	आरु	ओखर	पुलम	सुन्तला	
५	पुलम	पुलम	पुलम	आरु	सुन्तला	स्याउ	
घ)	पकेट क्षेत्र बिस्तार तर्फ प्राथमिकतामा रहेका मुख्य २ वटा बालिहरु						
१	आलु	आलु	आलु	आलु	वेसार	लसुन	
२	राजमा	राजमा	स्याउ	स्याउ	सिटरस	टिमुर	
ङ)	व्यवसायिक गैरकाष्ट वन पैदावार तर्फ प्राथमिकतामा रहेका मुख्य ३ वटा बालिहरु						
१	चिराइतो	खिरौला	टिमुर	टिमुर	निगालो	चिराइतो	
२	वन लसुन	चिराइतो	निगालो	निगाला	वाँस	सतुवा	
३	सतुवा	सतुवा	लोक्ता	चिराइतो	दालचिनी	टिमुर	
च)	व्यवसायिक पसुपालन तर्फ प्राथमिकतामा रहेका मुख्य २ वटा क्षेत्रहरु						
१	भेडापालन	भेडापालन	बाख्ता	बाख्ता	बाख्ता	बाख्ता	
२	वाख्ता पालन	वाख्ता पालन	भैसी	कुखुरा	भैसी	कुखुरा	

६.१.७ जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना रणनीति

जल उपयोग गुरुयोजनाको कार्यान्वयन संगै स्थानीय स्तरमा जीविकोपार्जनका अवसरहरु समेत हासिल गर्न सकिन्छ । पानी क्षेत्रका योजनाहरुको कार्यान्वयन संगै गरिने जीविकोपार्जन क्रियाकलापहरुले स्थानीय स्तरमा स्वरोजगारि श्रजना गरि स्थानीयको अर्थोपार्जनमा समेत टेवा पुग्ने हुदा जल उपयोग गुरुयोजनासंगै जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको समेत सफल कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी पालिकाहरुको रहन जान्छ । जीविकोपार्जन योजना कार्यान्वयनका लागि तपासिल अनुसारका नीतिहरु कार्यान्वयन गरिने छ ।

- जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाको कार्यान्वयन गर्दा अनिवार्य रूपमा “एक घर एक व्यवस्थित घरवारी” सुनिश्चिता कायम हुनेगरी योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
- प्रत्येक घरधुरीको आयआर्जन बृद्धि गर्न पालिका को योजना तर्जुमा को पहिलो खुड्किलो बाटनै स्थानीय क्षेत्रको सम्भाव्यतालाई मध्यनजर गरी छनौट भएको सह क्षेत्रलाईनै प्राथमिकता दिन सबै सरोकारवाला हरुको संयुक्त योजना तर्जुमा बैठक गरी बजेट तथा कार्यक्रमहरु गरिनेछ । साथै कृषि उत्पादन पकेटको रूपमा व्यवसायिक खेती प्रणाली लाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- जीविकोपार्जन क्षेत्रमा काम गर्ने सबै कार्यालय तथा निकायहरुले अनिवार्य रूपमा यो जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनाले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्रहरुको दोहोरोपन नहुने गरी कार्यक्रम प्रत्येक आ.व. को योजना तर्जुमा गोष्ठी भन्दा अगावै संयुक्त रूपमा छनौट गर्ने र सोहिं अनुसार कार्यान्वयन गर्ने तिर विशेष जोड दिइनेछ ताकि स्रोतवाट टाढाँ रहेका समुदायहरुले लाभ उठाउन सकुन ।
- यो जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजना कार्यान्वयन गर्दा कृषिमा आधारित सरोकारवालाहरु मुल्य श्रृङ्खलाका सबै एजेन्डहरुको क्षमता विकासका क्रियाकलाप हरुमा केन्द्रित गर्ने र बजारको श्रृङ्खला मजबुद बनाउने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ ।
- पालिका मा विद्यमान कृषि सहकारीहको अवस्था लाई मापन गरी उत्कृष्ट क्षमतावान वा आफ्ना शेयर सदस्यहरु प्रति उत्तरदायी सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गरी सक्षम सबल सहकारी विकास तथा परिचालनको नीति लिई बजारीकरणको क्षेत्रमा समेत क्षमता हेरी सहकारी मार्फत कारोबारको संजाल निर्माण गरिनेछ ।
- यसरी सहकारीको मूल्यांकन तथा अनुगमन पालिकाले आवधिक रूपमा गर्नेछ र आवश्यकताको आधारमा क्षमता विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गर्नेछ । सहकारीलाई पालिकाको अर्थतन्त्रको एक खम्बाको रूपमा लिई जनतालाई लघु वित्तको सुलभ उपलब्धताको रूपमा परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । पालिकामा समुह हरुमा हालसम्म छारिएर रहेको, सहि सदुपयोग हुन नसकेको पूँजिलाई एकत्रित गरी सहकारी मार्फत परिचालन गर्ने तर्फ विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन का लागि पालिकाले यस जीविकोपार्जन कार्यान्वयन योजनालाई आवधिक रूपमा समिक्षा गर्नेछ र आवश्यकता र समय सापेक्ष यसको परिमार्जन गर्नेछ ।
- कृषिको उत्पादकत्व बृद्धि गर्न सिंचाई योजनाहरु लाई प्राथमिकता दिई निर्माण गरिनेछ ।
- पालिका मा श्रोतको उपलब्धताको आधारमा विभिन्न लघु तथा साना उद्योग स्थापनामा जोड दिइनेछ र लघु उद्यम कार्यक्रमलाई दिगो बनाउन सहकारी सँग कार्यगत एकता तथा लगानी को लागि सम्बन्ध जोड्ने कार्यलाई मुर्त रूप दिइनेछ ।
- जीविकोपार्जन का मूल्य प्राप्त हरु जस्तै : सेवा तथा सामग्री प्रदायक हरु, उत्पादक समुह, उद्यमी, बजारका एजेन्डहरु, सहकारी, सहयोगी निकायहरु, पालिका को बीचमा तिनिहरुको अवस्था समिक्षा तथा आगामी रणनीति तथा कार्य नितिको बारेमा बृहत छलफल गरी आइपरेका समस्या समाधान का उपायहरुको खोजी गरी सुचारु गर्ने (श्रृङ्खला विग्रिन नदिन) उद्देश्य ले समय समयमा समिक्षा बैठकहरु संचालन गरिनेछ ।

७ अध्याय : गुरुयोजनाको अनुगमन, कार्यान्वयन तथा बजारीकरण

७.१ जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन

जलउपयोग गुरुयोजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका स्रोत साधनको पहिचान, सरोकारवाला सहयोगी वा साभेदार निकायहरूको पहिचान तथा परिचालन पनि महत्वपूर्ण हुन्छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले पालिकाहरूलाई योजना कार्यान्वयन गर्ने कार्यकारि निकायका रूपमा राखेको छ भने पालिका आफैमा स्थानीय सरकार समेत भएकाले जलस्रोत क्षेत्रका योजनाहरू कार्यान्वयन गराउन स्थानीय, प्रदेश स्तरीय तथा केन्द्रिय सरोकारवाला साभेदारहरूलाई परिचालन गर्न सहज हुने देखिन्छ । गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्न पालिकाको नेतृत्वमा सबै साभेदारहरू परिचालन गर्नु पर्ने हुन्छ । गुरुयोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने नीति नियमहरू पालिकाको गाउँसभा मार्फत निर्माण गरि क्षेत्रगत साभेदारहरूलाई स्पष्ट जिम्मेवारि प्रदान गर्नुका साथै समय सापेक्ष कार्यान्वयनको अनुगमन समेत गर्नु पर्ने हुन्छ ।

७.२ जलउपयोग गुरुयोजनाको अद्यावधि

समय सापेक्ष गाउँपालिकाले विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरूको सहजीकरणमा जलउपयोग गुरुयोजना कार्यान्वयन स्थितिको समिक्षा गरी अद्यावधि गर्नुपर्ने जरुरी हुन्छ । जलउपयोग गुरुयोजना आधारभूत तथ्यांक र एकिकृत जलस्रोत विकासको खाका वा प्राथमिकृत योजना तर्जुमाको दस्तावेज भएको हुनाले यसको आवश्यकता अनुसार आवधिक रूपमा अद्यावधि गर्नु उपयुक्त हुन्छ । यसको अद्यावधिवाट पालिकाको एकिकृत जलस्रोत विकासको लागि चाहिने श्रोतको अनुमान र तर्जुमा गर्न सजिलो हुन्छ । सामान्यतया गुरुयोजना कार्यान्वयन समिक्षा, स्रोत साधन जुटाउन, तथ्याङ्गहरू अध्यावधिक प्रत्येक वर्ष गर्नु पर्दछ । आवश्यकता अनुसार यो अवधि घटबढ गर्न सकिन्छ । साथै जलउपयोग गुरुयोजना अध्यावधी गर्नको लागि गाउँकार्यपालिकावाट अनिवार्य रूपमा निर्णय गर्नु पर्दछ ।

७.३ जलउपयोग गुरुयोजना बजारीकरण तथा परिचालन रणनीति

गुरुयोजना तयार भएपछि यसको प्राथमिकता क्रममा परेका योजनाहरू कार्यान्वयनका लागि उपयुक्त स्रोत साधनहरूको खोजी गरी बाँडफाँड जस्ता कार्यको भुमिका पुर्ण रूपमा गाउँपालिकाको रहन्छ भने यसको प्रचारप्रसार गरि कार्यान्वयनका लागि आवश्यक स्रोत साधन जुटाउन यसको परिचालन एवं बजारीकरणमा महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्नुपर्ने हुन्छ । गाउँपालिकामा जलस्रोत विकासको क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको अभिलेखीकरण गरी सबैले जलउपयोग गुरुयोजनालाई अवलम्बन गर्दै लैजाने प्रणालीको विकास गर्नु पर्दछ । यसले गर्दा एकातिर पालिकामा आएको स्रोत एकद्वार प्रणालीको भावना अनुसार विकास निर्माणमा सदुपयोग हुन गई दोहोरोपना हुन पाउदैन भने अर्को तर्फ चरणबद्ध रूपमा जलस्रोत व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरू सम्पन्न हुन गई गुरुयोजनाको सफल कार्यान्वयन हुन जान्छ, गुरुयोजना तथ्याङ्ग जलस्रोतहरूको लगत, सम्भाव्य प्रयोग र सम्भावना सहितको अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू समय समयमा सरोकारवाला माझ सञ्चालन गरिने छ ।

- संघीय तथा प्रदेश सरकारका जलस्रोत विकास सम्बद्ध मन्त्रालय, विभागहरूमा गुरुयोजनाको प्रचार प्रसार गरि आवश्यक लगानी सहकार्यका लागि समन्वय गरिने छ ।
- गाउँपालिकास्तरका सरोकारवाला साभेदारहरूको आवश्यकता अनुसार समन्वय बैठकर अन्तक्रियाहरू आयोजना गरि गुरुयोजनाका निर्दिष्ट लक्ष्य हासिल गर्न लगानी प्रतिबद्धता सहितका कार्यक्रम तय गरिने छ ।
- गाउँपालिका स्तरमा गुरुयोजना सम्बन्धी प्रचार प्रसार, समिक्षा तथा पानी क्षेत्रमा कार्यगर्ने सरोकारवालाहरूलाई गुरुयोजनाले औत्याएका क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रेरित गराउने जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- क्षेत्रगत योजनाहरूमा लगानी सम्बन्धी दोहोरोपना हटाउन वार्षिक कार्यक्रम तय गर्नु पूर्ब विषयगत समितिका बैठकहरू मार्फत आगामी वर्षका योजना तथा कार्यक्रमहरू सरोकारवालाहरू संगको उपलब्ध बजेट, सहकार्यका क्षेत्र सहितको कार्ययोजना सहित तय गरिने छ ।

****

अनुसुची -१
गाउँपालिकाको घरधुरी तथा जनसंख्या सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा			घरधुरी			
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा	
वडा नं. १			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४															
१	लुम्चा	75001401C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२४	२५	४९	५	२४	२५	४९	५
२	रिम	75001401C02	०	०	०	०	०	०	०	०	४	२	६	१	४	२	६	१
३	खाइकोट	75001401C03	०	०	०	०	०	०	०	०	३	१	४	१	३	१	४	१
४	मल्लोल्वाथी	75001401C04	०	०	०	०	०	०	०	०	२७	३०	५७	१०	२७	३०	५७	१०
५	तल्लोल्वाथी	75001401C05	०	०	०	०	०	०	०	०	७	७	१४	२	७	७	१४	२
६	भट्टर	75001401C06	०	०	०	०	०	०	०	०	१३	१३	२६	५	१३	१३	२६	५
७	धारधर	75001401C07	०	०	०	०	०	०	०	०	१४	१२	२६	३	१४	१२	२६	३
८	गुर्सांड	75001401C08	०	०	०	०	०	०	०	०	७	१०	१७	३	७	१०	१७	३
९	आलीधर	75001402C01	०	०	०	०	०	०	०	०	११	१५	२६	४	११	१५	२६	४
१०	थिपा	75001402C02	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३	४	१	१	३	४	१
११	बोडाडा	75001402C03	०	०	०	०	०	०	०	०	११	९	२०	३	११	९	२०	३
१२	भाडधर	75001402C04	०	०	०	०	०	०	०	०	११	११	२२	३	११	११	२२	३
१३	ठुलाधर	75001402C05	०	०	०	०	०	०	०	०	३२	२८	६०	६	३२	२८	६०	६
१४	पनरौटा	75001402C06	०	०	०	०	०	०	०	०	३१	२५	५६	७	३१	२५	५६	७
१५	अर्रोतो	75001402C07	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	१२	२७	३	१५	१२	२७	३
१६	घरमाथी	75001402C08	०	०	०	०	०	०	०	०	४४	३८	८२	१०	४४	३८	८२	१०
१७	डौटिखोला क	75001403C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२९	२६	५५	८	२९	२६	५५	८
१८	डौटिखोला ख	75001403C02	०	०	०	०	०	०	०	०	४६	६४	११०	१४	४६	६४	११०	१४
१९	घराडा	75001403C03	०	०	०	०	०	०	०	०	११	११	२२	५	११	११	२२	५
२०	छिङ्क्यानी	75001403C04	०	०	०	०	०	०	०	०	७	७	१४	२	७	७	१४	२

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा					
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी			
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा				
२१	घरपत्त्यार	75001403C05	०	०	०	०	०	०	०	०	१७	१८	३५	५			
जम्मा (वडा नं. १)			०	०	०	०	०	०	०	०	३६५	३६७	७३२	१०१			
वडा नं. २			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४														
१	तल्लोढुङ्घारी	75001406C05	०	०	०	०	०	०	०	२०	१९	३९	७	२०	१९	३९	७
२	नाली क	75001404C01	०	०	०	०	०	०	०	७	६	१३	२	७	६	१३	२
३	दरुवाकटन	75001404C02	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२	१	२	०	२	१
४	मल्लोढुङ्घारी क	75001404C03	०	०	०	०	०	०	०	१	३	४	१	१	३	४	१
५	भाडड B	75001404C04	०	०	०	०	०	०	०	२	३	५	१	२	३	५	१
६	भाडडA	75001404C05	०	०	०	०	०	०	०	१०	७	१७	३	१०	७	१७	३
७	थर्पु	75001404C06	०	०	०	०	०	०	०	१३	११	२४	४	१३	११	२४	४
८	भाडडाडा	75001404C07	०	०	०	०	०	०	०	१७	१७	३४	६	१७	१७	३४	६
९	फेर	75001404C08	०	०	०	०	०	०	०	२५	३२	५७	११	२५	३२	५७	११
१०	कोठा	75001405C01	०	०	०	०	०	०	०	६	४	१०	२	६	४	१०	२
११	तेर्छाब्जार	75001405C02	०	०	०	०	०	०	०	८	८	१६	४	८	८	१६	४
१२	भडडाडा	75001405C03	०	०	०	०	०	०	०	५	१	६	२	५	१	६	२
१३	परचाल	75001405C04	०	०	०	०	०	०	०	२४	२७	५१	८	२४	२७	५१	८
१४	भडगाडा	75001405C05	०	०	०	०	०	०	०	९	५	१४	२	९	५	१४	२
१५	धाराखला	75001405C06	०	०	०	०	०	०	०	७	५	१२	२	७	५	१२	२
१६	भाडड	75001405C07	०	०	०	०	०	०	०	४	६	१०	१	४	६	१०	१
१७	दमभाड	75001406C01	०	०	०	०	०	०	०	३	५	८	१	३	५	८	१
१८	गन्ना	75001406C02	०	०	०	०	०	०	०	१६	१३	२९	४	१६	१३	२९	४
१९	मल्लोढुङ्घारी	75001406C03	०	०	०	०	०	०	०	२५	२६	५१	१०	२५	२६	५१	१०
२०	धराखला	75001406C04	०	०	०	०	०	०	०	१२	१५	२७	५	१२	१५	२७	५
२१	खोलाघर	75001406C06	०	०	०	०	०	०	०	१६	२२	३८	८	१६	२२	३८	८

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा		
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा	
२२	कटौल	75001407C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	४	१
२३	चौपाता	75001407C02	०	०	०	०	०	०	०	०	२	३	५	२
२४	भाडगाडा	75001407C03	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	१२	२२	३
२५	मनकोटे	75001407C04	०	०	०	०	०	०	०	०	४	२	६	१
२६	पट्युस	75001407C05	०	०	०	०	०	०	०	०	२३	१८	४१	७
२७	लिथी	75001407C06	०	०	०	०	०	०	०	०	५५	५८	११३	१८
२८	तल्लो पाटु	75001408C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२९	२४	५३	८
२९	सेरा	75001408C02	०	०	०	०	०	०	०	०	९	६	१५	२
३०	तल्लोघर	75001408C03	०	०	०	०	०	०	०	०	३	३	६	१
३१	माझपाटु	75001408C04	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	२१	३७	८
३२	जाजरी	75001408C05	०	०	०	०	०	०	०	०	२०	११	३९	४
३३	अस्पताल	75001408C06	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	१४	३०	६
३४	मल्लो दैभात	75001409C01	०	०	०	०	०	०	०	०	४१	३६	७७	९
३५	तल्लोदैभात	75001409C02	०	०	०	०	०	०	०	०	४६	३७	८३	१३
३६	मल्लो सकर	75001409C03	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	१७	२९	६
३७	तल्लो सकार	75001409C04	०	०	०	०	०	०	०	०	१७	१४	३१	५
३८	जोलाभेल	75001409C05	०	०	०	०	०	०	०	०	४	३	७	१
३९	थाला	75001409C06	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	८	१८	३
जम्मा (वडा नं. २)			०	०	०	०	०	०	०	०	५५१	५३२	१०८३	१८३
वडा नं. ३			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४											
१	क्षेती	75002301C01	०	०	०	०	०	०	०	०	३५	४०	७५	१५
२	तोथी	75002301C02	०	०	०	०	०	०	०	०	२१	१६	३७	७

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा		
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा	
३	रड्घाडी	75002301C03	०	०	०	०	०	०	०	०	२३	३०	५३	८
४	घाजिर	75002301C04	०	०	०	०	०	०	०	०	११	१८	१८९	३०
५	कसौती	75002302C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२८	३३	६१	९
६	पाथा	75002302C02	०	०	०	०	०	०	०	०	१०५	११६	२२९	३६
७	ईजर	75002302C03	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	११	२६	४
८	कोर्थी	75002302C04	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	१७	३२	३
९	बथेलदुंगा	75002302C05	०	०	०	०	०	०	०	०	१४	१२	२६	४
१०	मर्फुल	75002302C06	०	०	०	०	०	०	०	०	२२	३०	५२	८
११	काटै	75002302C07	०	०	०	०	०	०	०	०	४१	५६	९७	१५
१२	महादेवफागाला	75002302C08	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	९	१९	३
१३	राताखीटा	75002302C09	०	०	०	०	०	०	०	०	४०	४९	८९	१४
१४	पिथताय	75002303C01	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	८	२०	५
१५	थुम्ती	75002303C02	०	०	०	०	०	०	०	०	९२	९१	१८३	२८
१६	झुस्कू	75002304C01	०	०	०	०	०	०	०	०	५१	५०	१०१	१७
१७	चौड	75002304C02	०	०	०	०	०	०	०	०	२३	२१	४४	६
१८	खिर्सा	75002304C03	०	०	०	०	०	०	०	०	५६	४७	१०३	१८
१९	सम्बाड	75002304C04	०	०	०	०	०	०	०	०	५७	५२	१०९	१९
२०	भट्टार	75002305C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२०	२८	४८	८
२१	भट्टार कं	75002305C02	०	०	०	०	०	०	०	०	२२	२३	४५	८
२२	तल्लोराउला	75002305C03	०	०	०	०	०	०	०	०	२१	२२	४३	८
२३	ठुलदुनी	75002305C04	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	१४	२४	३
२४	कालजौवाया	75002305C05	०	०	०	०	०	०	०	०	३२	३३	६५	१२
२५	मरखोला	75002305C06	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	१८	३४	६
२६	रजिउडा	75002305C07	०	०	०	०	०	०	०	०	३८	३६	७४	१४

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा						
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी				
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा					
२७	काफलधार	75002305C08	०	०	०	०	०	०	०	०	१२	११	२३	४	१२	११	२३	४
जम्मा (वडा नं. ३)			०	०	०	०	०	०	०	०	१२२	१७१	१८९३	३१२	९२२	९७१	१८९३	३१२
वडा नं. ४			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४															
१	मल्लोराउला	75002306C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२७	२९	५६	११	२७	२९	५६	११
२	कुलदेउमांडौ	75002306C02	३	२	५	१	०	०	०	०	१५	१४	२९	५	१८	१६	३४	६
३	गैरी खतोली	75002306C03	०	०	०	०	०	०	०	०	१९	१५	३४	५	१९	१५	३४	५
४	खतोली	75002306C04	३२	३७	६९	१३	०	०	०	०	२०	१६	३६	७	५२	५२	१०५	२०
५	खतोली सैनभाड़ीगाडा	75002306C05	७	६	१३	२	०	०	०	०	२२	१९	४१	६	२९	२५	५४	८
६	छायाङ्क सरौनखोल्ला डुम्याउडा	75002306C06	२३	१९	४२	६	०	०	०	०	५३	४३	९६	१३	७६	६२	१३८	१९
७	लाश्याउँ	75002307C01	०	०	०	०	०	०	०	०	२०	२६	४६	११	२०	२६	४६	११
८	सल्ली	75002307C02	०	०	०	०	०	०	०	०	१९	२३	४२	८	१९	२३	४२	८
९	नाली	75002307C03	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	१३	२३	४	१०	१३	२३	४
१०	नौपाटा	75002307C04	०	०	०	०	०	०	०	०	६	७	१३	३	६	७	१३	३
११	नौपाटा क	75002307C05	०	०	०	०	०	०	०	०	८६	९६	१८२	३६	८६	९६	१८२	३६
१२	बागेढुड़गा खलकोट	75002307C06	०	०	०	०	०	०	०	०	६८	१०२	१७०	२५	६८	१०२	१७०	२५
१३	देउरुख	75002308C01	०	०	०	०	०	०	०	०	५०	५५	१०५	२२	५०	५५	१०५	२२
१४	खाती	75002308C02	०	०	०	०	०	०	०	०	१२८	११३	२४१	४२	१२८	११३	२४१	४२
१५	चौबिसन	75002308C03	०	०	०	०	०	०	०	०	५७	४७	१०४	१६	५७	४७	१०४	१६
१६	चौबिसन क	75002308C04	०	०	०	०	०	०	०	०	३०	२९	५९	११	३०	२९	५९	११
१७	माजगाऊ	75002309C01	१	५	१४	२	०	०	०	०	३४	४१	७५	१५	४३	४६	८९	१७
१८	चिलडुगा	75002309C02	३	४	७	१	०	०	०	०	७४	८४	१५८	२५	७७	८८	१६५	२६
जम्मा (वडा नं. ४)			७७	७३	१५०	२५	०	०	०	०	७३८	७७२	१५१०	२६५	८१५	८४५	१६६०	२९०
वडा नं. ५		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१																

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	दलित			जनजाती			अन्य			जम्मा						
			जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी	जनसंख्या			घरधुरी				
			महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा		महिला	पुरुष	जम्मा					
१	तिम्ला	75001601C01				४								१२				१६
२	शाननधार	75001601C02				४								९				१३
३	सैनखर्क	75001601C03												१५				१५
४	तललो सैगन्ना	75001601C04												१५				१५
५	माझ गाउँ	75001601C05												१६				१६
६	मल्ला सौगून्ना	75001601C06												१५				१५
७	वारी लूम्थी	75001601C07				८								७				१५
८	बीच लूम्थी	75001601C08												१३				१३
९	पारी लूम्थी	75001601C09												१०				१०
जम्मा (वडा नं. ५)			०	०	०	१६	०	०	०	०	०	०	०	११२	०	०	०	१२८
वडा नं. ६			तथाङ्क संकलन वर्ष: २०६८															
१	Sitola					१					२३							२४
२	Khadiyan										३३							३३
३	Sitola B										२७							२७
४	Dhankan					११								२७				३८
५	Kakanadi					४								४०				४४
६	Phirpat													२१				२१
७	Deuli													८				८
८	Rigur													२९				२९
९	Majje													१९				१९
१०	Chauki Bagar Salyad													२८				२८
११	Rangpang													२१				२१
जम्मा (वडा नं. ६)			०	०	०	१६	०	०	०	८३	०	०	०	१९३	०	०	०	२९२
गाउँपालिकाको जम्मा			७७	७३	१५०	५७	०	०	०	८३	२५७६	२६४२	५२१८	११६६	२६५३	२७१५	५३६८	१३०६

अनुसूची - २

गाउँपालिकाका घरधुरीहरुको मुख्य पेशा तथा खाद्यान्न प्रयाप्तता सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)								खाद्यान्न प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				लघु उद्यम	कृषि	लगापार ब्यवसाय	सरकारी / गेरसरकारी क्षेत्रमा कार्यरत	मजदुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुऱ्ही	६ देखी ९ महिना सम्म	६ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्न बचत	
वडा नं. १				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४											
१	लुम्बा	75001401C01	५	०	५	१	२	०	१	२	०	५	०	०	०
२	रिम	75001401C02	१	०	१	०	१	०	०	०	१	०	०	०	०
३	खाईकोट	75001401C03	१	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०
४	मल्लोल्वाथी	75001401C04	१०	०	१०	३	०	०	१	३	७	३	०	०	०
५	तल्लोल्वाथी	75001401C05	२	०	२	१	०	०	०	१	१	१	०	०	०
६	भट्टर	75001401C06	५	०	५	१	०	०	०	०	५	०	०	०	०
७	धारधर	75001401C07	३	०	३	०	०	१	०	१	२	१	०	०	०
८	गुर्साड	75001401C08	३	०	३	०	०	०	१	०	२	१	०	०	०
९	आलीधर	75001402C01	४	०	४	०	१	१	१	०	०	४	०	०	०
१०	थिपा	75001402C02	१	०	१	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०
११	बोडाडा	75001402C03	३	०	३	०	०	१	०	०	१	२	०	०	०
१२	भाडधर	75001402C04	३	०	३	१	०	१	०	०	०	३	०	०	०
१३	ठुलाधर	75001402C05	३	०	३	३	०	१	१	०	३	३	०	०	०
१४	पनरौटा	75001402C06	७	०	७	१	१	३	०	०	२	५	०	०	०
१५	अर्झोती	75001402C07	३	०	३	१	१	०	१	१	०	३	०	०	०
१६	घरमाथी	75001402C08	१०	०	१०	१	१	५	१	६	३	७	०	०	०

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)								खाद्यान्त प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				लघु उद्यम	कृषि	व्यापार छन्दो	प्रकारी/ ग्रेसरकारी देशमा कार्यरत	मजुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुँही	६ देखी ९ महिना सम्म	९ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्त बचत	
१७	डौटिखोला क	75001403C01	५	०	५	२	१	३	०	३	३	५	०	०	०
१८	डौटिखोला ख	75001403C02	१४	०	१४	१	१	५	०	४	५	५	१	०	०
१९	घराडा	75001403C03	५	०	५	३	०	०	०	०	५	०	०	०	०
२०	छिंडक्यानी	75001403C04	२	०	२	१	१	०	०	१	२	०	०	०	०
२१	घरपन्चार	75001403C05	५	०	५	१	०	२	०	३	३	२	०	०	०
जम्मा (वडा नं. १)				१०१	०	१०१	२१	१०	२३	८	२५	४७	५३	१	०
वडा नं. २				तथाङ्क संकलन वर्ष: २०७४											
१	तल्लोदुख्यारी	75001406C05	७	०	७	१	०	०	०	०	४	१	२	०	०
२	नाली	75001404C01	२	०	२	०	०	०	०	२	२	०	०	०	०
३	दरुवाकटन	75001404C02	१	०	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०
४	मल्लोदुख्यारी	75001404C03	१	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०
५	भाड-ड B	75001404C04	१	०	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०
६	भाड-डA	75001404C05	३	०	३	०	०	०	०	२	३	०	०	०	०
७	थर्पु	75001404C06	४	०	४	०	१	०	१	१	३	१	०	०	०
८	भाडडाडा	75001404C07	६	०	६	१	०	०	०	४	५	१	०	०	०
९	फेर	75001404C08	११	०	११	२	०	०	०	६	२	७	२	०	०
१०	कोठा	75001405C01	२	०	२	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०
११	तेढ्बिजार	75001405C02	४	०	४	०	०	०	०	०	२	१	१	०	०
१२	भडडाडा	75001405C03	२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०
१३	परचाल	75001405C04	५	०	५	०	१	२	०	२	४	०	४	०	०
१४	भडगाडा	75001405C05	२	०	२	०	०	१	०	०	२	०	०	०	०

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)								खाद्यान्त प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				लघु उद्यम	कृषि	व्यापार छवताय	प्रकारी/ ग्रेसरकारी क्षेत्रमा कार्यरत	मजदुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुँही	६ देखी ९ महिना सम्म	६ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्त बचत	
१५	धाराखला	75001405C06	२	०	२	१	०	०	०	०	२	०	०	०	०
१६	भाडड	75001405C07	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०
१७	दमभाड	75001406C01	१	०	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०
१८	गन्ना	75001406C02	४	०	४	०	०	१	०	०	२	०	२	०	०
१९	मल्लोदुङ्घारी क	75001406C03	१०	०	१०	१	०	०	०	२	३	४	३	०	०
२०	धराखाला	75001406C04	५	०	५	०	०	२	०	०	०	०	२	३	०
२१	खोलाघर	75001406C06	५	०	५	१	०	०	०	३	४	४	०	०	०
२२	कटौल	75001407C01	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
२३	चौपाता	75001407C02	२	०	२	०	०	०	०	१	०	२	०	०	०
२४	भाडगाडा	75001407C03	३	०	३	०	०	०	०	१	०	२	१	०	०
२५	मनकोट	75001407C04	१	०	१	०	०	०	१	०	०	१	०	०	०
२६	पट्युस	75001407C05	७	०	७	०	१	०	०	५	१	५	१	०	०
२७	लिथी	75001407C06	१८	०	१७	०	४	२	०	४	१२	४	१	०	०
२८	तल्लो पाटु	75001408C01	५	०	५	०	१	०	०	३	१	७	०	०	०
२९	सेरा	75001408C02	२	०	२	१	०	०	०	०	०	२	०	०	०
३०	तल्लोघर	75001408C03	१	०	१	०	०	०	०	१	०	१	०	०	०
३१	माझपाटु	75001408C04	५	०	५	०	०	०	०	१	१	७	०	०	०
३२	जाजरी	75001408C05	४	०	४	२	२	०	०	१	२	२	०	०	०
३३	अस्पताल	75001408C06	६	०	६	०	०	०	१	०	२	४	०	०	०
३४	मल्लो दैभात	75001409C01	९	०	९	०	६	०	०	६	१	५	०	०	०
३५	तल्लोदैभात	75001409C02	१३	०	१३	२	१	०	०	५	१	१२	०	०	०

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)								खाद्यान्त प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				रुपु उद्यम	कृषि	व्यापार ब्यवसाय	सरकारी / ग्रेसरकारी देशमा कार्यरत	मजुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुँही	६ देखी ९ महिना सम्म	६ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्त बचत	
३६	मल्लो सकर	75001409C03	६	०	६	०	१	०	०	३	०	६	०	०	०
३७	तल्लो सकार	75001409C04	५	०	५	०	०	०	०	४	०	४	१	०	०
३८	जोलाभेल	75001409C05	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०
३९	थाला	75001409C06	३	०	३	१	०	०	०	१	१	२	०	०	०
जम्मा (वडा नं. २)				१८३	०	१८२	१३	१८	८	३	६०	६६	९२	२४	०
वडा नं. ३				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४											
१	क्षेत्री	75002301C01	१५	०	१५	१	०	०	०	०	१३	१	१	०	०
२	तोस्ती	75002301C02	७	०	७	०	०	०	०	०	५	२	०	०	०
३	रड्घाडी	75002301C03	८	०	८	०	१	०	०	०	८	०	०	०	०
४	घाजिर	75002301C04	३०	०	३०	१	१	१	२	०	२६	४	०	०	०
५	कसौती	75002302C01	९	०	९	१	०	०	०	०	८	१	०	०	०
६	पाथा	75002302C02	३६	०	३६	५	७	१	१	०	३२	४	०	०	०
७	ईजर	75002302C03	४	०	४	०	०	०	०	०	४	०	०	०	०
८	कोर्थी	75002302C04	३	०	३	१	३	०	१	०	२	१	०	०	०
९	बथेल्टुंगा	75002302C05	४	०	४	१	१	०	१	०	४	०	०	०	०
१०	मर्फुल	75002302C06	८	०	८	१	१	०	१	०	८	०	०	०	०
११	काटै	75002302C07	१५	०	१५	१	१	०	१	०	१३	१	०	१	१
१२	महादेवफागाला	75002302C08	३	०	३	०	०	०	२	०	२	०	१	०	०
१३	राताभीटा	75002302C09	१४	०	१४	३	२	०	०	०	१०	४	०	०	०
१४	पिथताय	75002303C01	५	०	५	०	०	०	२	०	५	०	०	०	०
१५	थुम्ती	75002303C02	२८	०	२८	३	१	३	८	०	२०	६	२	०	०

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)								खाद्यान्त प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				लघु उद्यम	कृषि	व्यापार छन्दोलन	प्रकारी/ ग्रेसरकारी देशमा कार्यरत	मजुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुँही	६ देखी ९ महिना सम्म	६ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्त बचत	
१६	झुस्कू	75002304C01	१७	०	१७	३	४	०	२	०	१३	३	१	०	०
१७	चौड	75002304C02	६	०	६	२	१	०	१	०	६	०	०	०	०
१८	खिर्सा	75002304C03	१८	०	१८	१	१	०	३	०	१२	३	१	२	
१९	सब्बाड	75002304C04	१९	०	१९	६	३	२	१	०	१२	४	२	१	
२०	भट्टार	75002305C01	५	०	५	३	१	०	०	०	०	७	१	०	
२१	भट्टार क	75002305C02	५	०	५	२	०	०	०	०	२	६	०	०	
२२	तल्लोराउला	75002305C03	५	०	५	०	०	०	१	०	४	४	०	०	
२३	ठुलढूनी	75002305C04	३	०	३	१	०	०	०	०	१	१	१	०	
२४	कालजौवाया	75002305C05	१२	०	१२	१	०	०	०	०	६	६	०	०	
२५	मरखोला	75002305C06	६	०	६	०	६	६	६	६	२	४	०	०	
२६	रजिउडा	75002305C07	१४	०	१४	०	१	०	०	०	७	५	१	१	
२७	काफलधार	75002305C08	४	०	४	१	१	०	१	०	३	१	०	०	
जम्मा (वडा नं. ३)				३१२	०	३१२	३८	३६	१३	३४	६	२२८	६८	११	५
वडा नं. ४				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४											
१	मल्लोराउला	75002306C01	११	०	११	२	१	०	०	०	३	८	०	०	
२	कुलदेउमांडौ	75002306C02	६	०	६	१	१	०	३	०	५	१	०	०	
३	गैरी खतोली	75002306C03	५	०	५	३	१	०	०	०	०	३	२	०	
४	खतोली	75002306C04	२०	०	२०	९	०	०	०	१	१७	३	०	०	
५	खतोली सैनभाडीगाडा	75002306C05	५	०	५	४	१	१	१	०	४	३	१	०	
६	छायाङ्ग सरौनखोला दुम्पाउडा	75002306C06	१९	०	१८	१०	३	०	३	०	७	४	८	८	०

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	मुख्य पेशा (घर संख्या)							खाद्यान्त प्रयाप्तता (यदि मुख्य पेशा कृषि भए) (घर संख्या)			
				राष्ट्रिय उद्यम	कृषि	व्यापार ब्यांकन	प्रकर्की / गोरसरकारी छेत्रमा कार्यरत	मजुरी	विदेश	अन्य	६ महिना भन्दा मुन्ही	६ देखी १ महिना सम्म	६ देखी १२ महिना सम्म	खाद्यान्त बचत
८	बीच लूम्थी	75001601C08	१३											
९	पारी लूम्थी	75001601C09	१०											
जम्मा (वडा नं. ५)				१२८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
वडा नं. ६				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८										
१	Sitola		२४											
२	Khadiyan		३३											
३	Sitola B		२७											
४	Dhankan		३८											
५	Kakanadi		४४											
६	Phirpat		२१											
७	Deuli		८											
८	Rigur		२९											
९	Majje		१९											
१०	Chauki Bagar Salyad		२८											
११	Rangpang		२१											
जम्मा (वडा नं. ६)				२९२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
गाउँपालिकाको जम्मा				१३०६	०	८८४	१३०	१०३	८१	६६	९२	५४४	२६६	६९

अनुसूची - ३

घरायसी सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था विश्लेषण

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शौचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)					महिनावारी को बेला शौचालयमा पहुच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)					नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)							
				सुधारिएको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति	सबैको पहुच	आशंक	फोहोर व्यवस्थापन	सुख्खा	फोहोर पानी	साडुन पानीते हात धुने स्थान	केसाबारी खाडल	जथभावी	भाडा सुकाउने चाग	पशुपालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो याप	बिजुली बति	सुधारिएको युलो
वडा नं. १		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
१	लुम्चा	75001401C01	५	४	१	०	५			३						३	५	०	५	०	०	१
२	रिम	75001401C02	१	०	०	०	१			१						१	१	०	१	०	०	०
३	खाइकोट	75001401C03	१	०	१	०	१			१						१	१	०	१	०	०	०
४	मल्लोल्चाथी	75001401C04	१०	१०	०	०	१०			४						८	१०	०	१०	०	०	१
५	तल्लोल्चाथी	75001401C05	२	१	१	०	२			१						०	२	०	२	०	०	०
६	भट्टर	75001401C06	५	०	५	०	५			४						३	४	०	५	०	०	१
७	धारधर	75001401C07	३	०	३	०	३			१						२	३	०	३	०	०	०
८	गुर्साड	75001401C08	३	०	३	०	३			१						२	३	०	३	०	०	३
१०	आलीधर	75001402C01	४	१	३	०	४			१						४	४	०	४	०	०	३
११	थिपा	75001402C02	१	०	१	०	१			०						०	१	०	०	०	०	०
१२	बोडाडा	75001402C03	३	१	२	०	३			२						३	३	०	३	०	०	०
१३	भाडधर	75001402C04	३	०	३	०	३			३						३	३	०	३	०	०	०
१४	तुलाधर	75001402C05	६	०	६	०	६			५						६	५	०	६	०	०	१
१५	पनरौटा	75001402C06	७	०	७	०	७			७						७	७	०	७	०	०	२

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)				महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)					नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)							
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति		सुख्खा	फोहोर पानी	खाडल	जथाभावी	केसाबारी खाडल	जथाभावी	सुख्खा	पशुबालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बहिं	सुधारिएको चुलो
१६	अरोतो	75001402C07	३	३	०	०	३			०						३	०	३	०	०	१
१७	घरमाथी	75001402C08	१०	०	१०	०	१०			७						१०	०	१०	०	०	२
१८	डौटिखोला क	75001403C01	८	०	८	०	८			७						८	०	८	०	०	४
१९	डौटिखोला ख	75001403C02	१४	०	१४	०	१४			११						१४	१३	०	१४	०	८
२०	घराडा	75001403C03	५	०	५	०	५			५						५	०	५	०	०	०
२१	छिडक्यानी	75001403C04	२	०	२	०	२			२						२	०	२	०	०	०
२२	घरपन्यार	75001403C05	५	०	५	०	५			२						३	५	०	५	०	२
जम्मा (वडा नं. १)				१०१	२०	८०	०	१०१	०	०	६८	०	०	०	०	८४	१८	०	१००	०	२९
वडा नं. २																					
तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																					
२३	नाली क	75001404C01	२	१	१	०	२			०						२	२	०	२	०	०
९	तल्लोढुङ्गारी	75001406C05	७	६	१	०	७			१						३	७	०	७	०	०
२४	दरुवाकटन	75001404C02	१	१	०	०	१			०						१	१	०	१	०	०
२५	मल्लोढुङ्गारी क	75001404C03	१	१	०	०	१			०						०	१	०	१	०	०
२६	भाड्ड B	75001404C04	१	०	१	०	१			१						१	१	०	१	०	०
२७	भाड्डA	75001404C05	३	२	१	०	३			३						३	३	०	३	०	०
२८	थर्पु	75001404C06	४	४	०	०	४			२						३	४	०	४	०	०
२९	भाडडाडा	75001404C07	६	३	३	०	०			३						६	५	०	६	०	०
३०	फेर	75001404C08	११	९	२	०	०			०						७	१०	०	१०	०	१

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)				महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)					नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)								
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति		फोहोर व्यवस्थापन			सुख्खा	फोहोर पानी	साधुन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पशुबलन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बत्ति	सुधारिएको चुलो	
									स्वैक्षण्यको पहुँच	आशंक	खाडल	जथाभावी										
३१	कोठा	75001405C01	२	०	२	०	२				१					०	२	०	१	०	०	
३२	तेछाबिजार	75001405C02	४	४	०	०	४				१					१	४	०	३	०	०	
३३	भडाडा	75001405C03	२	१	१	०	२				१					१	२	०	२	०	०	
३४	परचाल	75001405C04	८	७	१	०	८				८					६	८	०	८	०	०	
३५	भडगाडा	75001405C05	२	२	०	०	२				२					२	२	०	२	०	०	
३६	धाराखला	75001405C06	२	२	०	०	२				१					२	२	०	२	०	०	
३७	भाङ्ड	75001405C07	१	१	०	०	१				१					१	१	०	१	०	०	
३८	दमभाड	75001406C01	१	१	०	०	१				१					१	१	०	१	०	०	
३९	गन्ना	75001405C02	४	२	०	०	२				३					२	४	०	४	०	०	
४०	मल्लोदुङ्घारी	75001406C03	१०	७	३	०	१०				६					५	१०	०	८	०	०	
४१	धराखला	75001406C04	५	५	०	०	५				२					३	५	०	५	०	०	
४२	खोलाधर	75001406C06	८	८	०	०	८				१					१	८	०	८	०	०	
४३	कटौल	75001407C01	१	१	०	०	१				१					१	१	०	१	०	१	
४४	चौपाता	75001407C02	२	०	२	०	२				०					०	२	०	१	०	०	
४५	भाङ्डगाडा	75001407C03	३	३	०	०	३				३					३	३	०	२	०	२	
४६	मनकोट	75001407C04	१	१	०	०	१				०					१	१	०	१	०	१	
४७	पट्टुस	75001407C05	७	७	०	०	७				५					२	७	०	६	०	०	
४८	लिथी	75001407C06	१८	१८	०	०	१८				२					३	१६	०	१५	०	१८	

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)					महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)					नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)									
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति				फोहोर व्यवस्थापन			सुख्खा	फोहोर पानी	सञ्चालन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पञ्चालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बहिः	सुधारिएको चुलो	
											स्टैबिको पहुँच	आशिंक	खाडल	जथाभावी	केसाबारी खाडल	जथाभावी								
४९	तल्लो पाटु	75001408C01	८	७	१	०	८			१							४	८	०	२	०	०	०	
५०	सेरा	75001408C02	२	२	०	०	२			१							१	२	०	१	०	०	०	
५१	तल्लोघर	75001408C03	१	१	०	०	१			१							१	१	०	१	०	०	०	
५२	माझपाटु	75001408C04	८	८	०	०	८			५							६	८	०	५	०	०	०	
५३	जाजरी	75001408C05	४	३	१	०	०			३							४	४	०	२	०	०	०	
५४	अस्पताल	75001408C06	६	४	२	०	६			२							३	६	०	२	०	०	०	
५५	मल्लो दैभात	75001409C01	१	१	०	०	१			६							४	८	०	८	०	०	०	
५६	तल्लोदैभात	75001409C02	१३	१३	०	०	१३			४							४	१२	०	१२	०	०	०	
५७	मल्लो सकर	75001409C03	६	५	१	०	६			२							३	६	०	४	०	०	०	
५८	तल्लो सकार	75001409C04	५	५	०	०	५			०							४	५	०	५	०	०	०	
५९	जोलाभेल	75001409C05	१	१	०	०	१			१							१	१	०	१	०	०	०	
६०	थाला	75001409C06	३	३	०	०	३			०							१	३	०	३	०	०	०	
जम्मा (वडा नं. २)				१८३	१५८	२३	०	१६०	०	०	७५	०	०	०	०	०	१७	१७७	०	१५२	०	०	३०	
वडा नं. ३				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
६१	क्षेती	75002301C01	१५	१५	०	०	१५			२							७	१४	०	९	०	०	२	
६२	तोसी	75002301C02	७	६	१	०	७			३							७	७	०	७	०	०	३	
६३	रडघाडी	75002301C03	८	८	०	०	८			१							८	८	०	८	०	०	७	
६४	घाजिर	75002301C04	३०	२९	१	०	३०			१३							२३	२३	४	२९	०	०	१५	

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)				महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)						नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)							
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति		फोहोर व्यवस्थापन			सुख्खा	फोहोर पानी	सञ्चालन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पञ्चालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बत्ति	सुधारिएको चुलो	
									स्वैक्षण्यको पहुँच	आशंक	खाडल	जथाभावी										
६५	कसौती	75002302C01	१	१	०	०	१				६					८	१	१	१	०	०	१
६६	पाथा	75002302C02	३६	३५	१	०	३६				६					२०	३४	१	३४	०	०	१२
६७	ईजर	75002302C03	४	३	१	०	४				२					१	४	०	४	०	०	०
६८	कोर्थी	75002302C04	३	३	०	०	३				३					३	३	०	३	०	०	२
६९	ब्येलटुङ्गा	75002302C05	४	४	०	०	४				०					१	४	०	४	०	०	२
७०	मर्कुल	75002302C06	८	७	१	०	८				२					५	८	१	८	०	०	३
७१	काटै	75002302C07	१५	१४	१	०	१५				८					७	१५	३	१५	०	०	७
७२	महादेवफागाला	75002302C08	३	३	०	०	३				०					२	२	१	२	०	०	१
७३	राताभीटा	75002302C09	१४	१४	०	०	१४				६					६	१४	१	१४	०	०	१
७४	पिथाताय	75002303C01	५	५	०	०	५				२					२	५	०	०	०	५	२
७५	थुम्ती	75002303C02	२८	२८	०	०	२८				१२					१९	२८	१५	११	०	२८	२६
७६	झुस्कू	75002304C01	१७	१७	०	०	१७				१०					१६	१७	२	८	०	१७	१४
७७	चौड	75002304C02	६	६	०	०	६				२					६	६	१	४	०	६	६
७८	खिर्सा	75002304C03	१८	१६	०	०	१६				१२					११	१६	४	७	०	१६	८
७९	सम्भाड	75002304C04	१९	१९	०	०	१९				४					१४	१८	३	१०	०	१९	१२
८०	भट्टार	75002305C01	८	७	१	०	८				६					८	८	०	२	०	८	६
८१	भट्टार क	75002305C02	८	६	२	०	८				३					६	७	१	२	०	६	१
८२	तल्लोराउला	75002305C03	८	७	१	०	८				५					७	७	१	१	०	८	०

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)				महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)						नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)							
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति		फोहोर व्यवस्थापन			सुख्खा	फोहोर पानी	सञ्चालन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पञ्चालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बत्ति	सुधारिएको चुलो	
									स्टैबिको पहुँच	आशिंक	खाडल	जथाभावी	केसाबारी खाडल	जथाभावी								
८३	ठुलढूर्सी	75002305C04	३	३	०	०	३				२					३	३	२	३	०	३	२
८४	कालजौवाया	75002305C05	१२	११	१	०	१२				१२					१२	१२	३	५	०	१२	६
८५	मरखोला	75002305C06	६	६	०	०	६				५					६	६	१	४	०	६	२
८६	रजिउडा	75002305C07	१४	१४	०	०	१४				९					१४	१४	१	२	०	१३	३
८७	काफलधार	75002305C08	४	४	०	०	४				३					४	४	०	२	०	२	०
जम्मा (वडा नं. ३)				३१२	२९९	११	०	३१०	०	०	१३९	०	०	०	०	२२६	२९६	५४	२०७	०	१४९	१६०
वडा नं. ४				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																		
८८	मल्लोराउला	75002306C01	११	९	०	०	९				८					९	१०	१	१	०	८	२
८९	कुलदेउमांडौ	75002306C02	६	६	०	०	६				२					४	६	१	०	०	६	४
९०	गैरी खतोली	75002306C03	५	५	०	०	५				२					४	५	०	१	०	५	२
९१	खतोली	75002306C04	२०	१८	२	०	२०				१२					१५	२०	१	२	०	१८	१
९२	खतोली सैनभाडीगाडा	75002306C05	८	६	१	०	८				७					७	८	४	२	०	८	३
९३	छ्याम्पाङ्ग सरौनखोला डुम्पाउडा	75002306C06	११	१८	१	०	१९				१५					१४	११	६	६	०	१७	३
९४	लम्घाड	75002307C01	११	९	२	०	११				२					६	११	१	८	०	०	७
९५	सल्ली	75002307C02	८	८	०	०	८				२					५	८	२	१	०	८	६
९६	नाली	75002307C03	४	४	०	०	४				२					०	३	१	१	०	४	२
९७	नौपाटा	75002307C04	३	३	०	०	३				०					२	३	३	१	०	३	३
९८	नौपाटा क	75002307C05	३६	३५	०	०	३५				७					२७	३६	४	१	०	३६	३१

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शैचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)				महिनावारी को बेला शैचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)					नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)								
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति		स्टैब्को पहुँच	आशंक	फोहोर व्यवस्थापन	सुख्खा	फोहोर पानी	सञ्चालन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पञ्चालन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बायो यास	बिजुली बत्ति	सुधारिएको चुलो	
११	बागेढुङ्गा खलकोट	75002307C06	२५	२५	०	०	२५				४					११	२४	२	१७	०	०	८
१००	देउरुख	75002308C01	२२	२१	१	०	२२				३					१७	२२	२	२०	०	०	१७
१०१	खाती	75002308C02	४२	४२	०	०	४२				१३					३०	४१	७	३९	०	०	१८
१०२	चौबिसन	75002308C03	१६	१५	०	०	१५				५					१३	१६	४	१४	०	०	११
१०३	चौबिसन क	75002308C04	११	११	०	०	११				४					८	११	१	१०	०	०	७
१०४	माजागाउ	75002309C01	१७	१७	०	०	१७				४					१७	१७	३	१६	०	०	१०
१०५	चिलडुग्रा	75002309C02	२६	२४	२	०	२६				७					२६	२६	१	२३	०	०	२०
जम्मा (वडा नं. ४)				२९०	२७६	९	०	२८६	०	०	९९	०	०	०	०	२१५	२८६	४४	१७९	०	११३	१५५
वडा नं. ५																तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१						
१०६	तिम्ला			१६	१४														१२			
१०७	शाननधार			१३	१४														११			
१०८	सैनखर्क			१५	१५														१५			
१०९	तल्लो सैगन्ना			१५	१८														१५			
११०	माझ गाउ			१६	१३														१५		१	
१११	मल्ला सौगून्ना			१५	१५														१३			
११२	वारी लूम्थी			१५	१०														१०			
११३	बीच लूम्थी			१३	१३														१२			
११४	पारी लूम्थी			१०	९														१०			

क्र. स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधु री	शौचालयको प्रकार तथा प्रयोग (घरसंख्या)			महिनावारी को बेला शौचालयमा पहुँच (घरसंख्या)	सरसफाई तथा स्वच्छता (घरसंख्या)						नवीकरणीय उर्जा (घरसंख्या)								
				सुधारिको	सुरक्षित अस्थाई (खाले)	गोबर यास जडित	प्रयोग स्थिति	फोहोर व्यवस्थापन			सुख्खा	फोहोर पानी	साधुन पानीले हात धुने स्थान व्यवस्थापन	भाडा सुकाउने चाग	पशुबाटन	गोठेमल व्यवस्थापन	सोलार	बाधो यास	बिजुली बत्ति	सुधारिएको चुलो		
	जम्मा (वडा नं. ५)		१२८	१२१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११	०	०	२३		
वडा नं. ६																						
११५	Sitola		२४	८			८			०					०		१९			०		
११६	Khadiyan		३३	३०			३०			०					०		२०			०		
११७	Sitola B		२७	८			८			०					०		१५			०		
११८	Dhankan		३८	३७			३७			०					०		१५			०		
११९	Kakanadi		४४	४४			४४			०					०		१७			०		
१२०	Phirpat		२१	२१			२१			०					०		१०			०		
१२१	Deuli		८	०			०			०					०		३			०		
१२२	Rigur		२९	२०			२०			०					०		१५			०		
१२३	Majje		१९	०			०			०					०		७			०		
१२४	Chauki Bagar Salyad		२८	२८			२८			०					०		१२			०		
१२५	Rangpang		२१	०			०			०					०		९			०		
जम्मा (वडा नं. ६)				२९२	११६	०	०	११६	०	०	०	०	०	०	०	०	१४२	०	०	०		
गाउँपालिकाको जम्मा				१२१०	१०५०	४८	०	१५७	०	०	३१५	०	०	०	०	५४१	७६४	९८	७७६	०	२६२	३७०

अनुसुची - ४

सामुदायिक संस्थाहरुको बिद्यमान अवस्था

क्र.स.	संस्थाको नाम	संस्थाको किसिम	सकृयता	सदस्य		जम्मा पुँजी
				महिला	पुरुष	
वडा नं. १	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४					
१	फूल हजारीमाला आमा समूह	महिला	सक्रिय	३४	०	३०,०००.००
२	खाईकोट जिबिकोपार्जन बाख्ता पालन समूह	महिला	सक्रिय	२५	०	३६,०००.००
३	पाडग्रानी सा.बन	मिश्रीत	सक्रिय	३	६	६०,०००.००
४	महादेव महिला समूह	महिला	सक्रिय	३४	०	१५,०००.००
५	फुलबारी आमा समूह	महिला	सक्रिय	३०	०	२८,०००.००
६	लाली गुरास कृसक समूह	महिला	सक्रिय	२५	०	५,०००.००
७	महादेव बाख्तापालन समूह	मिश्रीत	सक्रिय	२३	२	१८,०००.००
८	महादेव सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१३	१२	३५०,०००.००
९	नागरिक सचेतना केन्द्र	मिश्रीत	सक्रिय	२२	३	९०,०००.००
१०	दोगडा सा.बन	मिश्रीत	सक्रिय	६	७	४९,०००.००
११	पिल्लापानी सा.बन	महिला	सक्रिय	३०	०	५,०००.००
१२	न्यु आदर्स आमा	महिला	सक्रिय	२६	०	२०,०००.००
१३	अपि सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	६	२०	५००,०००.००
वडा नं. २	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४					
१४	हजारीमाला आमा समूह	महिला	सक्रिय	२७	०	४०,०००.००
१५	अपि बाख्तापालन समूह	मिश्रीत	सक्रिय	२२	३	१५,०००.००
१६	न्यू नाम्पा युवा क्लब	मिश्रीत	सक्रिय	१०	१५	५०,०००.००
१७	सूर्योदय आमा समूह	महिला	सक्रिय	२०	०	४०,०००.००
१८	जन सेबी आयआर्जन सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१२	८	३००,०००.००
१९	श्री महादेव आमा समूह	महिला	सक्रिय	३५	०	३५,०००.००
२०	सुनौलो बिहानी कृसी समूह	मिश्रीत	सक्रिय	२३	२	५००.००

क्र.सं.	संस्थाको नाम	संस्थाको किसिम	सकृयता	सदस्य		जम्मा पुँजी
				महिला	पुरुष	
२१	लटीनाथ बाखापालन समूह	मिश्रीत	सक्रिय	२३	२	१०,०००.००
२२	सूर्योदय सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	२०	१५	३०,०००.००
२३	महिला जागरण आमा समूह	महिला	सक्रिय	२९	०	१००,०००.००
२४	नौलाकोट जिबिकोपार्जन बाखापालनसमूह	महिला	सक्रिय	२५	०	१०,०००.००
२५	चौलानी सिर्जनसील युवा क्लब	मिश्रीत	सक्रिय	३	६	२५,०००.००
२६	बिहानी आमा समूह	महिला	सक्रिय	३०	०	३०,०००.००
२७	लाली गुरास महिला बिकास समूह	महिला	सक्रिय	३०	०	२०,०००.००
२८	समाज सुधारआयआर्जन	मिश्रीत	सक्रिय	१२	१८	१४०,०००.००
२९	सेरी समुदायिक बन	मिश्रीत	सक्रिय	१७	१३	४०,०००.००
३०	सम्झना आमा समूह	महिला	सक्रिय	२२	०	२८,०००.००
३१	सम्झना आमा समूह	महिला	सक्रिय	१५	०	२०,०००.००
३२	लामागुरु युवा क्लब	मिश्रीत	सक्रिय	५	६	६०,०००.००
३३	अपि नम्पा नानी क्लब	महिला	सक्रिय	१५	०	५,०००.००
वडा नं. ३	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४					
३४	क्षेती सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	८	७	२५०,०००.००
३५	घाजिर सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१८	१२	३०,०००.००
३६	रड्घाडी सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	८	६	१४०,०००.००
३७	पाथा सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	२५	२०	४५०,०००.००
३८	काटै	मिश्रीत	सक्रिय	१५	८	२७५,०००.००
३९	राताभिटा	मिश्रीत	सक्रिय	८	७	१८०,०००.००
४०	थुम्ती समाज सेवा समूह	मिश्रीत	सक्रिय	४	५	३५०,०००.००
४१	श्री सूर्मा भवानी आय आर्जन समूह	महिला	सक्रिय	९	०	१६,०००.००
४२	लालीगुरास आमा समूह	महिला	सक्रिय	३०	०	६३,०००.००
४३	सुर्मा भवानी सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१२	१०	५५०,०००.००
४४	डाडाबाग महिला आय आर्जन	महिला	सक्रिय	९	०	४०,०००.००
४५	डाफे आमा समूह	महिला	सक्रिय	५६	०	२५,०००.००

क्र.सं.	संस्थाको नाम	संस्थाको किसिम	सकृयता	सदस्य		जम्मा पुँजी
				महिला	पुरुष	
४६	जाग्रीती सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	८	८	२०६,०००.००
४७	संजीवनी सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	६	४	२५०,०००.००
४८	मकरीकोट सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	२६	१०	१५०,०००.००
४९	चौलानी आयआर्जन स.	महिला	सक्रिय	६३	०	४०,०००.००
वडा नं. ४	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४					
५०	कालीदेवी सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१४	१०	३००,०००.००
५१	भुमीराज समाज सुधार समुह	मिश्रीत	सक्रिय	२४	१२	४००,०००.००
५२	राउला सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	६	५	२५०,०००.००
५३	सयपत्री आमा समुह	महिला	सक्रिय	१०	०	३०,०००.००
५४	सुर्मा आयमुलक समुह	महिला	सक्रिय	१०	०	१५,०००.००
५५	भुमीराज कृषि समुह	महिला	सक्रिय	२३	०	१,६००.००
५६	मष्ट सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	२२	२१	६००,०००.००
५७	जनजागरण सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१४	१४	४७५,०००.००
५८	मष्ट सा.स.	महिला	सक्रिय	२३	०	१,२००.००
५९	नवप्रतिभा सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१०	९	३००,०००.००
६०	देउरुख आमा समुह	महिला	सक्रिय	२१	०	२५,०००.००
६१	नव प्रतिभा वचत कोष	मिश्रीत	सक्रिय	१०	९	३३,०००.००
६२	सुजनशिल सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१६	१२	६७५,०००.००
६३	खाती आमा समुह	महिला	सक्रिय	४३	०	२४,०००.००
६४	गोल्डेन गार्डेन खाती युवा क्लब	मिश्रीत	सक्रिय	४३	०	५०,०००.००
६५	तामाखानी सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	२३	३	३००,०००.००
६६	चौबिसन आमा समुह	महिला	सक्रिय	२६	०	४०,०००.००
६७	लटिनाथ सा.स.	मिश्रीत	सक्रिय	१२	८	७००,०००.००
६८	धौलापुर आमा समुह	महिला	सक्रिय	४२	०	२५,०००.००
६९	चिलडुड्ग्रा संरक्षित सामुदायिक वन	मिश्रीत	सक्रिय	५	४	१५०,०००.००
७०	लटिनाथ आयआर्जन	महिला	निस्कृय	४२	०	१८,०००.००

क्र.सं.	संस्थाको नाम	संस्थाको किसिम	सकृयता	सदस्य		जम्मा पुँजी
				महिला	पुरुष	
वडा नं. ५	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१					
७१	महिला जार्गति समूह	महिला	सक्रिय	३३		१५,०००.००
वडा नं. ६	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८					
७२	Durgeswari Bikash Community Organizaton	मिश्रीत	सक्रिय	११	१२	-
७३	Rural Found Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	९	१४	१५,०००.००
७४	Baswari Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	८	२०	१४,०००.००
७५	Jivan Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	४	४	२,०००.००
७६	Nirajan Community Organization	महिला	सक्रिय	०	२५	१३,०००.००
७७	Hariyali Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	४	१०	३६,६७५.००
७८	Durgabhawani Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	७	८	१७,९२५.००
७९	Malla Murai Bikash Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	६	५	३३,९००.००
८०	Talla Murai Bikash Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	९	८	९४०.००
८१	Jannigaun Bikash Community Orgnization	मिश्रीत	सक्रिय	१९	१८	५,०००.००
८२	Aokhaldunga Community Organization	महिला	निस्कृय	०	२५	७,३५०.००
८३	Syentin Female Community Organization	महिला	सक्रिय	०	२४	३४,३२०.००
८४	Nilkoti Female Community Organization	महिला	सक्रिय	०	१५	१३,६३०.००
८५	Laligurash Female Community Organization	महिला	सक्रिय	०	१७	७,०००.००
८६	Samjhana Female Community Organoization	महिला	निस्कृय	०	२४	३,६००.००
८७	Badipidit Female Community Organization	महिला	निस्कृय	०	१७	६,१०५.००
८८	Mandang Bikash Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	४	६	८,०००.००
८९	Chipurkedar Female Community Organization	महिला	निस्कृय	०	११	७,४८०.००
९०	Salleri Community Organization	महिला	सक्रिय	०	१३	१०,०९०.००
९१	Chaukidagar Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	६	८	११,३००.००
९२	Majje Bikash Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	७	७	७,४८०.००
९३	Chaulani Female Community Organization	महिला	निस्कृय	०	१२	६,८८२.००
९४	Satana Female Community Organization	महिला	सक्रिय	०	१४	७,०००.००

क्र.सं.	संस्थाको नाम	संस्थाको किसिम	सकृयता	सदस्य		जम्मा पुँजी
				महिला	पुरुष	
१५	Chaimatela Bikash Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	६	८	५,८१०.००
१६	Laligurash Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	१२	१३	३,०८०.००
१७	Tham Pragatishil Community Organization	मिश्रीत	निस्कृय	९	२०	४,५००.००
१८	Himal Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	२२	१८	३२,०००.००
१९	Pragatishil Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	१४	२०	२९,०००.००
२०	Laligurash Community Organization	मिश्रीत	सक्रिय	१८	१४	११३,७०५.००
	जम्मा					१०,६३५,९९२.००

अनुसुची - ५

बिद्यमान सहकारीको संचालन अवस्था

क्र.स.	सहकारी संस्थाको नाम	सहकारी संस्थाको प्रकार	शेयर सदस्य								शेयर पुँजी रु	जम्मा संचित बचत	ऋण लगानी रु			संचालक समितिको संख्या					
			दलित		जनजाती		अन्य		जन्मा				लघु उधम	जिविकोपार्जन तथा आयवार्जन	घरायसी कामको लागि	महिला	दलित	जनजाती	जन्मा		
			महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष											
१	Suryaday Saving and Creadit Co - operative Ltd	बचत तथा ऋण	४	६	०	०	३८	३८	४२	४४	५७०००	८०००	०	६५०००	४७०००	६	२	०	२२		
२	श्री दुर्गश्वरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	बचत तथा ऋण	७	१२			२७	१५६	३४	१६८	२५०००			१०५००००							
३	मल्लदेश बचत तथा ऋण	बचत तथा ऋण	५	१			२८०	१२२	२८५	१२३	६५३५००	३३३०१२७		२३२०४३८	१५५००००	२	०	११	१३		
	जम्मा		१६	१९	-	-	३४५	३१६	३६१	३३५	७३५,५००	३,३३८,१२७	-	१२,८८५,४३८	१,५९७,०००	८	२	११	३५		

अनुसुचि - ६
बिद्यालय तथा सस्थागत सरसफाई अवस्था

क्र.स.	संस्था तथा बिद्यालयको नाम	तह	बिद्यार्थी संखा			शिक्षक कर्मचारी संखा	खानेपानी सुविधा	फोहोर व्यबस्थापन (छ/छैन)	संयुक्त एउटै शौचालय	छुट्टा छुट्टै शौचालय	शौचालय पर्याप्ति	शौचालयमा हात धुने सुविधा (छ/छैन)	शौचालयको स्तर
			छाता	छात	जुडी								
वडा नं. १	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४												
१	श्री महादेव प्रा.वि. ल्याथी	प्रा.बि.	११	१२	२३	४	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	
२	श्री भवानी नि.मा.वि. सिती	नि.मा.बि.	७४	४३	११७	८	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छैन	
३	श्री अपि बाल विकास केन्द्र	बाल विकास केन्द्र	६	९	१५	१	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	
वडा नं. २	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४												
४	श्री सिद्धनाथ प्रा.वि. दैभात	प्रा.बि.	१९	९	२८	४	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	
५	श्री सिद्धनाथ वालविकाश केन्द्र	बाल विकास केन्द्र	२	९	११	१	छ	छैन	छ	छैन	छ	छैन	
६	अपि प्रा.वि. चौरी लिथी	प्रा.बि.	६	५	११	३	छ	छ	छैन	छ	छ	छ	
७	श्री अपि नाम्पा प्रा.वि. पाटु	प्रा.बि.	१८	१४	३२	३	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	
८	श्री महादेव मा.वि. घुसा	प्रा.बि.	१३२	१०१	२३३	१५	छ	छ	छैन	छ	छैन	छैन	

क्र.स.	संस्था तथा विद्यालयको नाम	तह	विद्यार्थी संख्या			शिक्षक कर्मचारी संख्या	खानेपानी सुविधा	फोहोर व्यबस्थापन (छ/छैन)	संयुक्त एउटै शौचालय	छुट्टा छुट्टै शौचालय	शौचालय पर्याप्ति	शौचालयमा हात धुने सुविधा (छ/छैन)	शौचालयको स्तर	
			छाता	छात	कुल									
वडा नं. ३	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४													
९	दुधिला भवानी प्रा.बि.	प्रा.बि.	२५	१२	३७	३	छ		छ	छैन	छ	छ	छ	मध्यम
१०	सुर्मा भवानी प्रा.बि.	प्रा.बि.	२७	१९	४६	५	छ		छ	छैन	छैन	छैन	छैन	न्युन
११	सिद्धनाथ प्रा.बि.	प्रा.बि.	२०	२०	४०	४	छ		छ	छैन	छ	छैन	छैन	मध्यम
१२	महादेव प्रा.बि.	प्रा.बि.	१०	१२	२२	३	छ		छ	छैन	छ	छ	छैन	न्युन
१३	हिमालयन नि.मा.बि.	नि.मा.बि.	५५	४५	१००	१०	छ		छ	छैन	छ	छैन	छैन	मध्यम
वडा नं. ४	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४													
१४	सरस्वती नि.मा.बि. मर्होला	नि.मा.बि.	९१	८५	१७६	११	छ		छैन	छैन	छ	छैन	छैन	न्युन
१५	तामाखानी नि.मा.बि.	नि.मा.बि.	८६	६३	१४९	९	छ		छ	छैन	छ	छैन	छैन	मध्यम
वडा नं. ५	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१													
१६	श्री भवानी नि.मा.बि सौगून्ना	नि.मा.बि.	११३	११७	२३०	८	छ		छ	छुट्टा छुट्टै शौचालय	छ			

क्र.सं.	संस्था तथा विद्यालयको नाम	तह	विद्यार्थी संख्या			शिक्षक कर्मचारी संख्या	खानेपानी सुविधा	फोहोर व्यबस्थापन (छ/छैन)	संयुक्त एउटै शौचालय	छुट्टा छुट्टै शौचालय	शौचालय पर्याप्ति	शौचालयमा हात धुने सुविधा (छ/छैन)	शौचालयको स्तर
			छात्रा	छात्र	जुड्हा								
१७	श्री चौलानी बाल विकास केन्द्र	बाल बिकास केन्द्र	१५	१३	२८	१	छ	छ	संयुक्त एउटै शौचालय		छ		
१८	श्री डाढावाग प्रा.बि लूम्थी	प्रा.बि.	४३	४२	८५	४	छ	छ	संयुक्त एउटै शौचालय		छ		
वडा नं. ६		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८											
१९	Mahila Sang Primary School	प्रा.बि.	१७	५	२२		छैन	छैन				छैन	
२०	Mahadev Primary School	प्रा.बि.	४३	२७	७०		छ	छ		छुट्टा छुट्टै शौचालय	छ	छैन	
२१	Shree Kedar Lower Secondary School	नि.मा.बि.	८१	६०	१४१		छ	छैन		छुट्टा छुट्टै शौचालय	छैन	छैन	
२२	Shree Mahadev Primary School	प्रा.बि.	४३	१८	६१		छ	छैन				छैन	
२३	Bhumiraj Primary School	प्रा.बि.	२७	२३	५०		छ	छैन		छुट्टा छुट्टै शौचालय	छ	छैन	
२४	Shree Gaurishankar Primary School	प्रा.बि.	३२	२५	५७		छैन	छैन		छुट्टा छुट्टै शौचालय	छैन	छैन	
२५	Sano Primary School	प्रा.बि.	२७	२०	४७		छैन	छैन		छुट्टा छुट्टै शौचालय		छैन	
२६	Bhawani Primary School	प्रा.बि.	३०	२५	५५		छैन	छैन		छुट्टा छुट्टै शौचालय		छैन	

अनुसूची-७

गाउँपालिकामा बिद्यमान जलस्रोतहरुको वडागत विवरण

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रवाहितको घनत्व मेट्रिक लिटर	स्रोत भएको दृष्टि तार्ड	नापिएको क्षमता	नापेको मिति	स्रोतको अपनन्त	स्रोत प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्भावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आबश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्भावित सेक्टर	दोब्रे सम्भावित सेक्टर			X	Y	Z	
वडा नं. १	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																		
१	गड्द A	75001401S04	मूल		घुणा	१	०.०७२	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत			४९०५९२	३३०३११५	२०५९
२	गड्द B	75001401S05	मूल		घुणा	१	०.२००	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत			४९०६३६	३३०३७३३	२०९७
३	गड्द C	75001401S06	मूल	०	घुणा	१	०.११२	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत			४९०४९	३३०२८३०	२०४०
४	घुतघुते a	75001401S07	मूल		घुणा	१	०.२९६	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८९७२१	३३०४७२१	२३८३
५	छाउ पन्यार	75001401S08	मूल		घुणा	१	०.१२८	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत			४९०२५६	३३०३९६८	२३३७
६		75001401S09	मूल		घुणा	१	०.५०४	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक					सुरक्षित श्रोत			४९००१४	३३०३७७८	२१४६
७	भड्छेडी B	75001401S10	मूल	०	घुणा	१	०.०४८	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत			४९००१८	३३०३७९६	२१४९
८	ब्लौर A	75001401S12	मूल	०	घुणा	१	०.०४८	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	ब्लौरस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८९१६७	३३०२४५३	२२२९
९	ब्लौर B	75001401S13	मूल	०	घुणा	१	०.०६०	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		४८९१७८	३३०२४६८	२२५१
१०	ब्लौर C	75001401S14	मूल	०	घुणा	१	०.३२०	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत			४८९१८७	३३०२४८९	२३०५
११	गोलागाड	75001401S16	मूल		घुणा	१			सार्वजनिक					सुरक्षित श्रोत			४९०२२९	३३०२७४४	२००६
१२	पिल्ला पानी	75001402S08	खोला/नदी		घुणा	२	०.०६४	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८८८७८	३३०२७११	२५२३
१३	ब्लौर D	75001402S01	मूल	०	घुणा	२	०.०५६	१२/२२/२०७३	सार्वजनिक	०				सुरक्षित श्रोत		०	४८९१६६	३३०२५०९	२३१९
१४	थेपाले खोला	75001402S03	खोला/नदी	०	घुणा	२	१५.३००	१/१६/२०७४	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८५६५	३३०२७१९	२२०३
१५	गराइड	75001402S04	मूल	०	घुणा	२	०.०५६	१२/२४/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८८७७१	३३०२२१७	२१८७
१६	डोराम	75001402S05	मूल	०	घुणा	२	०.०६४	१२/२४/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४८८५५३	३३०२६०८	२४२४
१७	ढडेभेल खोला	75001402S06	मूल		घुणा	२	०.०४८	१२/२४/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८८६१८	३३०२६३९	२३८४

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रतिवर्षको ब्यातको मौज़ा	स्रोत भएको दिन	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनत्व	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोब्रे सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
१८	सिती नौला	75001402S07	नौला/कुवा	०	घुणा	२	०.०५४	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक					नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८९०६१	३३०२४१२	२२८९
१९	रैतोली A	75001402S10	मूल	०	घुणा	२	०.०२०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४८७५६२	३३०३३४४	२९८२
२०	रैतोली चुनाड B	75001402S11	मूल	०	घुणा	२	०.०५०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७३६३	३३०३३२४	२९५५
२१	रैतोली C	75001402S12	मूल	०	घुणा	२	०.०८०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७३२४	३३०३२८५	२९०४
२२	फुकपट्टे	75001402S13	मूल	०	घुणा	२	०.०५०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७९९९	३३०२८६५	२६७२
२३	फराङ्कि	75001402S14	मूल	०	घुणा	२	०.०२७	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४८८१३५	३३०२९०३	२६६०
२४	गोनसमधार	75001402S15	मूल	०	घुणा	२	०.०५६	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८७८२२	३३०२९६६	२४७३
२५	दोनथे	75001402S16	मूल	०	घुणा	२	०.१६०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७४१०	३३०२८०१	२५७३
२६	लोईसिल	75001403S01	मूल	०	घुणा	३	०.०८०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०	अव्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८५३५	३३०१७०४	२३८७
२७	ठुलाढोल	75001403S05	मूल	०	घुणा	३	०.०९६	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०	अव्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८८६३७	३३०१६७८	२२८७
२८	घोडेढुङ्गा	75001403S06	मूल	०	घुणा	३	०.१२९	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८८७४७	३३०१६२६	२२५०
२९	रोपसी खोला	75001403S07	खोला/नदी	०	घुणा	३	०.१६०	१२/३१/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८४६८	३३०१६०८	२३७३
वडा नं. २		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																	
३०	खिरम A	75001404S01	मूल	०	घुणा	४	०.३२०	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन		४८८०६४	३२९९६७३	२११७
३१	चातुलाटै०	75001404S03	मूल	०	घुणा	४	०.६७०	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०	खानेपानि	घट्ट	स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण	Cl+IWM+Energy	४८८३६६	३३००५१५	२४४१	
३२	निरमाना	75001404S06	मूल	०	घुणा	४	०.०८०	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०	अव्यबस्थित योजनामा			सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८१३०	३३००५६२	२६०८
३३	पीडपीडे पानी	75001404S10	मूल	०	घुणा	४	०.१९२	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०	अव्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८२३९	३३००१५४	२५४३
३४	पानीखोला	75001404S11	मूल	०	घुणा	४	०.५५२	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७५८०	३३००३८४	२६१३
३५	पनलपानी	75001404S12	खोला/नदी	०	घुणा	४	१.२००	१२/१४/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८३२८	३३००२०९	२४६५
३६	ढडेभेल	75001404S13	खोला/नदी	०	घुणा	४	१.०८०	१२/१५/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८८३०९	३३००५६१	२४६१

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रतिवेदनको संख्या	स्रोत भएको दिन	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनत्व	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोब्रे सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
३७	पानीविसाना	75001405S01	मूल	०	घुणा	५	०.०२४	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक	०				सुरक्षित श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७२९४	३२९९८३०	२२०६
३८	महादेव नौला	75001405S02	नौला/कुवा	०	घुणा	५	०.०२४	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८७५२६	३२९९८६१	२१९४
३९	मल्लो दोबैनी	75001406S01	मूल	०	घुणा	६	०.१२०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत			४८६८४४	३३००८६६	२१९२
४०	भ्यालाईन	75001406S02	मूल	०	घुणा	६	०.१०४	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक			खानेपानि		स्विकार्य श्रोत			४८६३४०	३३००४०१	२७२५
४१	मनबौरा	75001406S03	मूल	०	घुणा	६	१.१२०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक			खानेपानि	सिचाई	स्विकार्य श्रोत	WS+MIT	४८६६०२	३३००४०४	२५०७	
४२	परिपातल A	75001406S04	मूल	०	घुणा	६	०.३०४	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक			खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८६५३२	३३००२००	२५५२
४३	परिपातल B	75001406S05	मूल	०	घुणा	६	०.२७२	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६५८१	३३००१५१	२५३२
४४	बमर भेल	75001406S06	मूल	०	घुणा	६	०.०८०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६३४५	३२९९६९६	२४८८
४५	चपर गाड A	75001406S07	मूल	०	घुणा	६	०.०४०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६७३७	३३००२६२	२३३९
४६	अनडे खोला	75001406S08	मूल	०	घुणा	६	०.०४८	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					सुरक्षित श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८६१७५	३३००१५१	२४२९
४७	चपर गाड B	75001406S09	मूल	०	घुणा	६	०.०५८	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६७६४	३३००१७४	२३८५
४८	घटे खोला A	75001406S10	मूल	०	घुणा	६	०.०४८	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६९२९	३३०००९४	२२९७
४९	तल्लो बुलेली गाड	75001406S11	मूल	०	घुणा	६	०.२४०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८७११४	३३००१९६	२३०९
५०	घटे खोला	75001406S12	खोला/नदी	०	घुणा	६	४०५.०००	१/३/२०७४	सार्वजनिक				सिचाई	नराम्रो श्रोत	WS+MIT+Energy	४८६८०७	३३००२२७	२३४५	
५१	दोबैनी खोला	75001406S13	खोला/नदी	०	घुणा	६	०.३९२	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक	पुषाखापा कार्यमूलक प्रमाण	ब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८८३६६	३३००५१५	२४४१
५२	बुलेलीगाड	75001406S14	मूल	०	घुणा	६	०.०८०	१२/१६/२०७३	सार्वजनिक	घुणा खापा	ब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७१०७	३३००१२४	२४१९
५३	पन्साडी	75001407S01	मूल	०	घुणा	७	०.०११	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८६०५०	३२९९०४५	२५२४
५४	ठाठीइजर	75001407S02	मूल	०	घुणा	७	०.०२४	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक	० अब्यबस्थित योजनामा				स्विकार्य श्रोत			४८५१७१	३२९९३०३	२५४२
५५	मेलभराणी	75001407S03	मूल	०	घुणा	७	०.५६०	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत			४८५८५४	३२९९४७७	२६३०
५६	मल्लो अफरे	75001407S04	मूल	०	घुणा	७	०.०८०	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८५२५४	३२९९३२४	२८८३

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रतिवेतक स्रोतको नाम	स्रोत भएको दिन	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनल्त	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्भावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)				
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्भावित सेक्टर	दोब्रे सम्भावित सेक्टर			X	Y	Z		
५७	तल्लोअफरे	75001407S05	मूल	०	घुणा	७	०.२४०	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत			४८५२८९	३२९९३४२	२८७१	
५८	घृतघुते	75001407S06	मूल		घुणा	७	२.०८०	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक					सानेपानि	सिचाई	सुरक्षित श्रोत	WS+MIT	४८५५२६	३२९९५२१	२७७४
५९	चमडेकाठा	75001407S07	मूल	०	घुणा	७	०.०४४	१२/१०/२०७३	सार्वजनिक					सुरक्षित श्रोत			४८६२१६	३२९९६९८	२५९१	
६०	गुरु खोला A	75001407S08	खोला/नदी		घुणा	७	४.०००	१२/१०/२०७२	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				सुरक्षित श्रोत		WS+MIT+Energy	४८६५१५	३२९९४४३	२३०९	
६१	सेलासडी	75001407S09	मूल	०	घुणा	७	०.१२०	१२/१०/२०७२	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				स्विकार्य श्रोत			४८५३६२	३२९९२५८	२८५१	
६२	गुरु खोला	75001408S01	खोला/नदी	०	घुणा	८	६.०००	१/१०/२०७३	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				नराम्रो श्रोत		CI+IWM+Energy	४८६५९०	३२९९४६३	२२७७	
६३	हाणीखोला	75001408S02	मूल	०	घुणा	८	०.०२४	१२/१२/२०७३	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८६७८६	३२९८८९३	२१३०	
६४	बनरपानी	75001408S03	मूल	०	घुणा	८	०.०६५	१२/१२/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४८७०९२	३२९९७१२	२१६३	
६५	भराणी	75001408S04	मूल	०	घुणा	८	०.०३५	१२/१२/२०७२	सार्वजनिक					स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८६७८६	३२९८८९७	२१३०	
६६	भेराखोला B	75001409S01	मूल	०	घुणा	९	०.१५६	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	अव्याख्यित योजनामा				सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४८६५१०	३२९८७८३	२१११	
६७	भेराखोला A	75001409S02	मूल	०	घुणा	९	०.०८८	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	०				सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४८६४५७	३२९८७३०	२१८०	
६८	जोलछौदा	75001409S03	मूल	०	घुणा	९	०.०२४	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८५५०३	३२९८२३७	२१५४	
६९	अल्याड	75001409S04	मूल	०	घुणा	९	०.११२	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत			४८५०५९	३२९८२०३	२२६५	
७०	दोबाटो	75001409S05	मूल	०	घुणा	९	०.०६४	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	अव्याख्यित योजनामा				स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४८५२९९	३२९८४०९	२३८४	
७१	ल्पुडेखोला	75001409S06	मूल	०	घुणा	९	०.०४८	१२/१८/२०७२	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४८५३३५	३२९८८०३	२६४४	
७२	चोरयाल	75001409S07	मूल	०	घुणा	९	०.०३२	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४८५००३	३२९८५७२	२५४६	
७३	घाङ्गारानी	75001409S08	मूल	०	घुणा	९	०.०८८	१२/१८/२०७२	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४८४४४०	३२९८४३६	२४५८	
७४	दैभात नौला	75001409S09	मूल	०	घुणा	९	०.०१६	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८२५४१	३२९८७९१	२७५८	
७५	डासीकोट	75001409S10	मूल		घुणा	९	०.२४८	१२/१८/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८१३२३	३३००७४७	३०३९	
७६	सातन	75001409S11	मूल	०	घुणा	९	०.२०८	१२/७/२०७३	सार्वजनिक	० अव्याख्यित योजनामा				सुरक्षित श्रोत	रिजाच		४८११००	३३०१६०७	३५८९	

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रति वर्ष कुल मूल्य	स्रोत भएको रूपमा	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनत्व	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोब्रे सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
७७	छुमछुम	75001409S12	मूल	घुणा	१	०.३००		सार्वजनिक						सुरक्षित श्रोत			४८३४८६	३२९९३५३	२३२३
वडा नं. ३		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																	
७८	जुम्फुल	75002301S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.१२०	१२/२३/२०७३	सार्वजनिक	जुम्फुल खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा			सुरक्षित श्रोत	बृक्षरोपन	०	५०००७८	३२९७७१९	३०५१
७९	कुन्धुडाउन	75002301S02	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.८६०	२०७३//१२/२३	सार्वजनिक	०	खानेपानि			सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		५००३११	३२९८७२३	३१२३
८०	बसधारा	75002301S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.२५५	१२/२५/२०७३	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत		०	४९९९६८	३२९६४५८	२७१०
८१	शेरीगाड	75002301S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.१५२	१२/२५/२०७३	सार्वजनिक	घाजिर खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	४९९३४९	३२९६९२८	२७८९
८२	ओरामुल	75002301S05	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	५.२००	१/१८/२०७४	सार्वजनिक	०	खानेपानि	सिचाई		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण	WS+MIT	२०८८७१	३२९८१७५	३०८१
८३	मौरीखोला मूल	75002301S06	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.३५०	१/१८/२०७४	सार्वजनिक	तोली रङ्घाडी खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	बृक्षरोपन		४९७४८६	३२९७९४३	२८०१
८४	सेलाखोला	75002301S07	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	१	२२९.६२४	१/१९/२०७४	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४९९३४४	३३००४३५	२७२२
८५	काप्पुखोला	75002301S08	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	१	२०७.२३०	१/१९/२०७४	सार्वजनिक	०	घट्ट	बिधुत		नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	IWM+Energy	४९९८५१	३२९७५४८	२८८९
८६	खोवेमुल	75002301S09	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	१	०.१०२	१/१८/२०७४	सार्वजनिक	०	खानेपानि			सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४९७९१२	३२९७५०१	२७३२
८७	गोजुखोला	75002301S10	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	१	२.१३०	१/१८/२०७४	सार्वजनिक	०	सिचाई			नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४९७४८८	३२९७५३८	२६४५
८८	गोथीगाड	75002301S11	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	१	२१३.६१३	१/१९/२०७४	सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		४९९६३८	३१९६४१०	२६१६
८९	कालीमाटी गाड	75002301S12	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	१	८०.१४०	१/१९/२०७४	सार्वजनिक	०	बिधुत			नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४९९६३८	३२९६४१०	२६१६
९०	चमत्याडी	75002302S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.३३५	१२/२४/२०७३	सार्वजनिक	पाथा कसौती खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४९५४४३	३२९८८३८	२७७६
९१	चमत्याडी (क)	75002302S02	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.६११	१२/२५/२०७३	सार्वजनिक	०	सिचाई			स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन		४९५७३५	३२९८११	२६६८
९२	पानीमुल	75002302S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०३०	१/१९/२०७४	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		२०४२५५	३३०२६१९	२६१२
९३	गैरीउमन	75002302S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०१४	१/२०/२०७४	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		२०३८५८	३३०२८४५	२५४४
९४	कोइरीली खोला	75002302S05	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.१०७	१२/२५/२०७३	सार्वजनिक	मर्फुल खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार		४९३२०९	३२९७५०	२५७९
९५	हुड्के खोला	75002302S06	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०९०	१२/२५/२०७३	ब्यतिगत	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४९३२७७	३२९७४४	२५६७

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रति वर्तमान स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भागोलिक अवस्थिति (GPS)	X	Y	Z												
					स्रोतको वर्तमान प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्भावित प्रयोग	पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी											
१६	हुइके मूल (क)	75002302S07	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.१६०	१२/२६/२०७३	सार्वजनिक	महादेव खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	सिचाई	नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	०	४९२५९५	३२९९८२९	२७६५	
१७	मल्लो गुरजङ्गला	75002302S08	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०३४	१२/२६/२०७३	सार्वजनिक	फुलभाडी खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४९१०४८	३२९८४८८	२६४५	
१८	खोल्टेपातल	75002302S09	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०६७	१२/२६/२०७३	सार्वजनिक		० अब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		४९२३७२	३२९८१७५	२४०८	
१९	पानीमूल (क)	75002302S10	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	८०.९८०	१२/२६/२०७३	सार्वजनिक		०		घट्ट	बिधुत	नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		२०३०४३	३३०२७६०	२३६७
१००	कटेरीगाड	75002302S11	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.१९६	१/१९/२०७४	सार्वजनिक		०		सिचाई		नराम्रो श्रोत	बृक्षयरोपन		२०३७३१	३३०२९१०	२५१५
१०१	मिथेभेल (क)	75002302S12	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०६२	१/२०/२०७४	सार्वजनिक		०				नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		२०३२२२	३३०२२८२	२५४०
१०२	मिथेभेल (ख)	75002302S13	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०७६	१/२०/२०७४	सार्वजनिक		०		खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		२०३१६१	३३०२२६९	२५०५
१०३	धुलखेल्ले मूल	75002302S15	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.८००	१/२१/२०७४	सार्वजनिक		०		खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		२००५४१	३३००८६८	२८६०
१०४	जांगलामूल (क)	75002302S16	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०१८	१/२१/२०७४	सार्वजनिक		०		खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	बृक्षयरोपन		२०१४०३	३३०२९८१	२३६८
१०५	जांगलामूल (ख)	75002302S17	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०२१	१/२१/२०७४	सार्वजनिक		०		खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		२०१४२३	३३०२९७०	२३७७
१०६	गोधभेल खोला	75002302S18	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.१६०	१/२०/२०७४	सार्वजनिक		०		खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन		२०१४०५	३३०२९८५	२३६५
१०७	गुरजंला खोला	75002302S19	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	२०.१७०	१/२०/२०७४	सार्वजनिक		०		घट्ट		नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		२०११६०	३३०२९८४	२२६१
१०८	घट्टखोला	75002302S20	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	२	०.०००	१/०/१९००	सार्वजनिक		०				नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		२०४९२३	३३०१७१७	२४५४
१०९	चेटाबगर	75002302S21	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	२	१.२८५	१/२०/२०७३	सार्वजनिक		०		खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		२०६५३०	३३००३८१	२७६५
११०	कटोल मूल	75002303S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	३	०.०७५	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		०	अब्यबस्थित योजनामा		स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८९७९९	३२९८४८४	२४५०	
१११	मुलसैन मूल दोसो	75002303S02	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	३	१.७३३	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	थुम्ती खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४९०१५६	३२९८७११	२३५३	
११२	मुलसैन मूल तेसो	75002303S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	३	१.७६७	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	थुम्ती लघु सिचाई योजना	ब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४९००७५	३२९८६९९	२४०१	
११३	जिवजेनी मूल	75002303S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	३	०.१३५	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		०	अब्यबस्थित योजनामा	सिचाई		स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	४९०२९६	३२९८१७६	२२८७
११४	भिडखोला	75002303S05	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	३	५०.३७५	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक	थुम्ती लघु जल त्रि.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	सिचाई	बिधुत	नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	Cl+IWM+Energy	४८९१७४	३२९८७५७	२२८५	
११५	ठाठीगाड क	75002304S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	४	९.११०	१२/२०/२०७३	सार्वजनिक	झुस्कू चौड खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	सिचाई	सुरक्षित श्रोत	बृक्षयरोपन	WS+MIT	४८७७३५	३२९९६४९	२०३८	

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रति वर्षकै स्रोतको रुपमा	स्रोत भएको रुपमा	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनत्व	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोब्रे सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
११६	काप्पू क्षेत्री गाड	75002304S02	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	४	०.०००	१/०/१९००	सार्वजनिक	०		घट्ट	विधुत	नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण		२०१९६०	३३०२९४४	२२६१
११७	रजिउडा	75002305S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	५	०.५८४	१२/२०/२०७३	ब्यातिगत	रजिउडा खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	खानेपानि	सुरक्षित श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८६९५५	३२९१०१४	१८४५
११८	छडेखोला	75002305S02	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	५	२६.४००	१२/२०/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा	सिचाई	घट्ट	नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	Cl+IWM+Energy	४८७६०६	३२९८५८५	२१७२
११९	ठाडीगाड	75002305S03	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	५	११.०४०	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा	घट्ट	सिचाई	नराम्रो श्रोत	बृक्षरोपन	Cl+IWM+Energy	४८७७३५	३२९१६४९	२०३८
१२०	कोलेउडा	75002305S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	५	०.०७९	१२/२१/२०७३	ब्यातिगत	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७०८७	३२९८८७५	१९२०
१२१	काफलधार	75002305S05	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	५	१.७३६	१२/२१/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	खानेपानि	स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन	WS/MIT	४८७२४१	३२९१९५९	१७३४
१२२	भराडी (क)	75002305S06	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	५	०.२८०	१२/२१/२०७३	ब्यातिगत		अब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	खानेपानि	नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८६२६०	३२९८८०३	१८०२
१२३	रजिउडा (क)	75002305S07	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	५	०.५६२	१२/२१/२०१२	ब्यातिगत	०	सिचाई	सिचाई	सिचाई	नराम्रो श्रोत	बृक्षरोपन	०	४८६१६६	३२९८१७९	१८४८
वडा नं. ४	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																		
१२४	छडेखोला	75002306S02	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	६	२६.४००	२०/१२/२०७३	सार्वजनिक		अब्यबस्थित योजनामा	सिचाई	घट्ट	नराम्रो श्रोत	भू-संरक्षण तथा पहरो नियन्त्रण	Cl+IWM+Energy	४८७६०६	३२९८५८५	२१७२
१२५	छडेमुल	75002306S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	६	०.३२७	२०/१२/२०७३	ब्यातिगत	०	ब्यबस्थित योजनामा	सिचाई		नराम्रो श्रोत	बृक्षरोपन		४८७२६५	३२९८९०१	२०६०
१२६	छिचराईन (क)	75002306S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	६	०.०५६	२१/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७०९३	३२९८०१३	२१०८
१२७	छिचराईन (ख)	75002306S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	६	०.०९०	१२/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	ब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७०५३	३२९७७६४	२१५१
१२८	छिचराईन (ग)	75002306S05	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	६	०.१२३	१२/१२/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण		४८६८६४	३२९७८५०	२२२८
१२९	बलढ़ंगी	75002306S06	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	६	१.०७८	१५/१२/२०७३	ब्यातिगत	बलढ़ंगी भट्टार खा.पा.यो.	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन	०	४८६९९०	३२९८५३३	११७४
१३०	पल्टेखानी	75002307S01	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.७५०	१४/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४९०२११	३२९७६९९	२६९९
१३१	माचेखोला	75002307S02	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.०६५	१४/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	जंगल संरक्षण	०	४८९५४५	३२९८४४०	२६०२
१३२	खलकोट	75002307S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	५२.०००	२२/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	अब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि	सिचाई	स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन	०	४८७६०६	३२९८५८५	२१७२
१३३	खलकोट (क)	75002307S04	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.६००	२३/१२/२०७४	ब्यातिगत	०	ब्यबस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	१९७४६८	३३०२६१७	२२०४
१३४	नाला	75002307S05	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.०२६	२०/१२/२०७३	सार्वजनिक	०				स्विकार्य श्रोत	बृक्षरोपन	०	४८८३१५	३२९८६६९	२३९२

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	प्रति वेतक ज्ञान	स्रोत भएको प्रति वेतक ज्ञान	नापिएको क्षमता	नापेको मिति	स्रोतको अपनत्व	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आबश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोश्रो सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
१३५	छडेमूल (क)	75002307S06	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.८८०	२२/१२/२०७३	ब्यतिगत	० अव्यवस्थित योजनामा				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७२५९	३२९८८१४	२००४
१३६	भराडीमूल (ख)	75002307S07	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	७	०.६२०	२२/१२/२०७३	सार्वजनिक	भराडी खा.पा.यो.	ब्यवस्थित योजनामा	खानेपानि		स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन	०	४८७५२७	३२९८६१४	२११३
१३७	बरौसेपानी	75002308S01	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.१३०	२४/१२/२०७३	सार्वजनिक	बरौसे खा.पा.यो.	ब्यवस्थित योजनामा	खानेपानि		सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण		४८७१७८	३२९७२७३	२४०९
१३८	शुर्मामूल	75002308S02	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.१७०	१६/१२/२०७३	सार्वजनिक	राउला खा.पा.यो.	ब्यवस्थित योजनामा			स्विकार्य श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७७३१	३२९६७१९	२५११
१३९	गेरहाल्ला (क)	75002308S03	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.११०	१२/१/२०७४	सार्वजनिक	० अव्यवस्थित योजनामा				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७९३५	३२९६८४५	२५२२
१४०	भाम्पाताल	75002308S04	नौला/कुवा	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.०१		ब्यतिगत	० अव्यवस्थित योजनामा	सिचाई			नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार	०	४८७७५१	३२९६९९८	२४७२
१४१	खातीताल	75002308S05	नौला/कुवा	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.०१		सार्वजनिक	०				नराम्रो श्रोत	श्रोत सुधार		४८७९८५	३२९६८११	२४४२
१४२	मकरगाड	75002308S06	खोला/नदी	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.०१		सार्वजनिक	०		घट्ट	बिधुत	नराम्रो श्रोत	जंगल संरक्षण	Energy+IWM	१९४७३४	३३०१८१	१५२८
१४३	गेरहाल्ला (ख)	75002308S07	मूल	छैन	खण्डेश्वरी	८	०.०२६	१२/१/२०७४	सार्वजनिक	० अव्यवस्थित योजनामा				स्विकार्य श्रोत	बृक्षयरोपन	०	४८७९६३	३२९६६३६	२६६५
वडा नं. ५		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१-०७३																	
१४४	कुरमूल	75001601S01	मूल	छैन	गुल्जर	१	४७.८००	२१/१२/२०७३	सार्वजनिक	०	खानेपानि	सिचाई	सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण	WS+MIT	४९१३५	३२९४७०४	३०५४	
१४५	कुरमूल (क)	75001601S02	मूल	छैन	गुल्जर	१	२२.२५५	२४/१२/२०७३	सार्वजनिक	कुरमूल खा.पा.यो.	ब्यवस्थित योजनामा	खानेपानि	सिचाई	सुरक्षित श्रोत	जंगल संरक्षण	WS+MIT	४८७९११२	३२९५७४०	२६५४
१४६	गोमून पानी	70001601S01	मूल		गूल्जर	१	०.५५	७/१/२०७१						स्विकार्य श्रोत			४८४९१३	३२८७१४४	१४८१
१४७	मल्लो भंडेउडो	70001601S02	मूल		गूल्जर	१	०.७६९	७/१/२०७१						स्विकार्य श्रोत			४८३३००	३२९५३०५	१४६६
१४८	तल्लो भंडेउडो	70001601S03	मूल		गूल्जर	१	०.४७६	७/१/२०७१		खानेपानी			स्विकार्य श्रोत			४८३२९४	३२९५३८१	१४२७	
१४९	मल्लो र	70001601S04	मूल		गूल्जर	१	०.२४९	७/१/२०७१		खानेपानी			स्विकार्य श्रोत			४८३२८६	३२९५४७१	१४२१	
१५०	तल्लो र	70001601S05	मूल		गूल्जर	१	०.४६	७/१/२०७१					स्विकार्य श्रोत			४८३२४९	३२९५४७०	१३९५	
१५१	घोडे भिटा	70001601S06	मूल		गूल्जर	१	०.२८२	७/१/२०७१		खानेपानी			स्विकार्य श्रोत			४८३४६३	३२९५८६०	१३५५	
१५२	रक्ख्या	70001601S07	मूल		गूल्जर	१	२	७/१/२०७१					स्विकार्य श्रोत			४८३६६६	३२९६४४१	१४६१	
१५३	रामलाडी (क)	70001601S08	मूल		गूल्जर	१	०.१३९	७/१/२०७१					स्विकार्य श्रोत			४८३७२३	३२९६४८२	१४८१	

सि. नं.	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	स्रोतको किसिम	स्रोतको विकारी	स्रोत भएको दृष्टि	नापिएको क्षेत्रमा	नापेको मिति	स्रोतको अपनल्त	स्रात प्रयोगको वर्तमान	स्रोतको सम्मावित प्रयोग			पानीको गुणस्तर	स्रोत सुधारको आवश्यकता	स्रोतको बहुउपयोगी	स्रोतको भौगोलिक अवस्थिति (GPS)			
										योजनाको नाम	योजनाको किसिम	पहिलो सम्मावित सेक्टर	दोध्रे सम्मावित सेक्टर			X	Y	Z	
१५४	रामलाई (ख)	70001601S09	मूल		गूल्जर	१	२	७/१/२०७९						स्विकार्य श्रोत			४८४७७६	३२९६०८९	१४५८
१५५	पनरखोला	70001601S10	मूल		गूल्जर	१	०.९९९	७/१/२०७९						स्विकार्य श्रोत			४८४८२६	३२९६४३९	१५५४
१५६	उत्तिसान	70001601S11	मूल		गूल्जर	१	०.४०६	७/१/२०७९						स्विकार्य श्रोत			४८४९२७	३२९६४१७	१४८८
१५७	ठण्डापानी	70001601S12	मूल		गूल्जर	१	०.६०२	७/१/२०७९						स्विकार्य श्रोत			४८३२४९	३२९५४७०	१४८९
१५८	चरहुंगा (क)	70001601S13	खोला/नदी		गूल्जर	१	०.९०९	१/७/२०७९						नराम्रो श्रोत			४८६०९१	३२९५२५४	२२३६
१५९	चार ढुंगा (ख)	70001601S14	खोला/नदी		गूल्जर	१	२.९२२	८/१/२०७९						नराम्रो श्रोत			४८६०८८	३२९५३८८	२२५०
१६०	भूवने मूल (क)	70001601S15	मूल		गूल्जर	१	०.२९१	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३८८२	३२९४६०३	१८६०
१६१	भूवने मूल (ख)	70001601S16	मूल		गूल्जर	१	०.२४५	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३८६९	३२९४५६६	१८६७
१६२	खानीडडा मूल	70001601S17	मूल		गूल्जर	१	०.५१३	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३९०६	३२९४४६१	२०१०
१६३	हाईहाई	70001601S18	मूल		गूल्जर	१	०.०५	९/१/२०७९						स्विकार्य श्रोत			४८४४४६	३२९४७३७	२११९
१६४	भराणी	70001601S19	मूल		गूल्जर	१	१.१७६	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३७४५	३२९४७८६	१७७३
१६५	बाईसी धारा	70001601S20	मूल		गूल्जर	१	०.७६९	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३६९५	३२९४७६१	१७४९
१६६	पन्यारखोला	70001601S21	मूल		गूल्जर	१	०.४	९/१/२०७९		खानेपानी				स्विकार्य श्रोत			४८३४९२	३२९४३६७	१९५४
१६७	मकरी गाड	70001609S110	मूल		गूल्जर	१								स्विकार्य श्रोत			४८४९२७	३२९६४१७	१४६९

अनुसूची -८
गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सम्बन्धि विवरण

OPD Morbility Data

क्र.सं.	ICD Code	रोगको नाम	विरामी संख्या														
			महिला						पुरुष						जम्मा संख्या		
		बडा नं.	१	२	३	४	५	६	१	२	३	४	५	६	महिला	पुरुष	जम्मा
		तथ्याङ्क संकलन गरिएको बर्ष :	२०७४	२०७४			२०६८	२०७४	२०७४	२०७४		२०६८	२०६८	२०६८	२०६८	२०६८	२०६८
१	A01	स्नाइट ज्वरो	५		११			७	५		५			६	२३	१६	३९
२	A09	झाडापखाला	१२		०				१२		०			०	१२	१२	२४
३	A06	आउँमासी	८		१३			३४	३		१९			२४	५५	४६	१०१
४	A03	रगतमासी	१		३			३१	०		६			२६	३५	३२	६७
५	K52	किटाणुरहित झाडापखाला	३०		४			६५	२४		६			५४	९९	८४	१८३
६	A00	हैजा	०		०				०		०			०	०	०	०
७	B82	जुका	०		७			३८	०		४			३४	४५	३८	८३
८	R17	जंडिस	०		०			०	०		०			०	०	०	०
९	A64	यौनजन्य रोगहरू	२		११			०	०		१			०	१३	१	१४
१०	B24	H IV /A ID S	०		०			०	०		०			०	०	०	०
११	E46	कुपोषण	०		०			६	१		०			४	६	५	११
१२	E50	भिटामिनको कमीले हुने रोगहरू	०		०			०	०		०			०	०	०	०
जम्मा			५८	०	४९	०	०	१८१	४५	०	४१	०	०	१४८	२८८	२३४	५२२

अनुसुचि - ९

स्थानीय स्तरमा उपलब्ध निर्माण सामग्रीहरु

स्थानीय निर्माण सामग्रीहरु		वडा नं.					
		१	२	३	४	५	६
	तथ्याङ्क संकलन वर्ष						
दुःख	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ	छ	छ
	उपलब्ध हुने स्थान (स्थानीय स्तरमै / बाहिर)	स्थानीय स्तरमै					
	उपलब्ध परिमाण (ओसत/प्रयाप्त)	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त
	ओसत ढुवानी समय (घण्टामा)	१	१	१	१	१	१
बालुवा	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ	छ	छ
	उपलब्ध हुने स्थान (स्थानीय स्तरमै / बाहिर)	स्थानीय स्तरमै					
	उपलब्ध परिमाण (ओसत/प्रयाप्त)	प्रयाप्त	प्रयाप्त	औशत	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त
	ओसत ढुवानी समय (घण्टामा)	३	५	१	४		
गीट्टी	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ	छ	छ
	उपलब्ध हुने स्थान (स्थानीय स्तरमै / बाहिर)	स्थानीय स्तरमै					
	उपलब्ध परिमाण (ओसत/प्रयाप्त)	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त	प्रयाप्त
	ओसत ढुवानी समय (घण्टामा)	१	१	१	१		
काठ	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ	छ	छ
	उपलब्ध हुने स्थान (स्थानीय स्तरमै / बाहिर)	स्थानीय स्तरमै					
	उपलब्ध परिमाण (ओसत/प्रयाप्त)	औशत	औशत	औशत	प्रयाप्त	औशत	औशत
	ओसत ढुवानी समय (घण्टामा)	३	१२	४	५		

बास	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ	छ	छ
	उपलब्ध हुने स्थान	स्थानिय स्तरमै	स्थानिय स्तरमै	स्थानिय स्तरमै	स्थानिय स्तरमै		
	(स्थानीय स्तरमै / बाहिर)						
	उपलब्ध परिमाण (ओंसत/प्रयास)	औशत	औशत	औशत	औशत		
	ओंसत ढुवानी समय (घण्टामा)	८	६	१२	२		
स्लेट	उपलब्ध (छ/छेन)	छ	छ	छ	छ		
	उपलब्ध हुने स्थान	बाहिर	बाहिर	बाहिर	बाहिर		
	(स्थानीय स्तरमै / बाहिर)						
	उपलब्ध परिमाण (ओंसत/प्रयास)	औशत	औशत	औशत	औशत		
	ओंसत ढुवानी समय (घण्टामा)	८	१२	१२	२४		

अनुसुचि - १०
टोलस्तरीय खानेपानीको वर्तमान अवस्था

क्र.स.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)					पानीको गुणस्तर			उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्न लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)		
				बाबस्ति योजनाको धारा	मूल	नैला/कुवा	कुलो	दुगोधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्त्रीकार्य	नरास्ता	>४५	>२५ <४५	<२५	<१५	>१५	>३०	>५०	<१२
वडा नं. १	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																			
१	लुम्चा	75001401C01	५		५						१		१			१			१	
२	रिम	75001401C02	१		१						२		२			२		२		२
३	खार्इकोट	75001401C03	१		१						३		३			३		३		३
४	मल्लोल्वाथी	75001401C04	१०		१०				१		१	१				१		१		१
५	तल्लोल्वाथी	75001401C05	२		२					७		७			७		७		७	
६	भट्टार	75001401C06	५	५						१८		१८			१८		१८		१८	
७	धारधर	75001401C07	३	३							५		५			५		५		५
८	गुर्साड	75001401C08	३		३						१		१			१		१		१
९	आलिघर	75001402C01	४		४						१		१			१		१		१
१०	थिपा	75001402C02	१								१०		१०			१०		१०		१०
११	बोडाडा	75001402C03	३		३						२		२			२		२		२
१२	भाडघर	75001402C04	३									५	५			५		५		५
१३	ठुलाघर	75001402C05	६	६							३	३			३		३		३	
१४	पनरौटा	75001402C06	७		७						३	३			३		३		३	
१५	अरौतो	75001402C07	३								४	४				४		४		४
१६	घरमाथी	75001402C08	१०		१०				१		१	१			१			१		१
१७	घराडा	75001403C03	५		५						३		३			३		३		३

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)	पानीको गुणस्तर						उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्ने लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)						
					व्यवस्थित घोजनको धारा	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुगोधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्वीकार्य	नरामा	>४५	=४५	<४५	>२५	=२५	<२५	>३०	=३०	<३०	
१८	डौटिखोला	75001403C01	८		८					३			३	३			३			३			
१९	आरुखोड	75001403C02	१४	१४									६	६					६	६			
२०	छिटक्यानी	75001403C04	२	२									७	७			७		७		७		
२१	घरपन्यार	75001403C05	५		५		३						३	३			३		३		३		
जम्मा (वडा नं. १)				१०१	३०	६४	०	३	०	५	२५	२८	३६	८९	०	०	५	७८	६	८९	०	०	
वडा नं. २				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																			
१	नाली क	75001404C01	२		२								१०		१०				१०		१०		
२	दरुवाकाटन	75001404C02	१		१								५		५			५		५		५	
३	मल्लोदुडयारि	75001404C03	१	१									८		८			८		८		८	
४	भाडाड B	75001404C04	१	१									१४		१४				१४	१४			
५	भाडाड A	75001404C05	३	३									२		२			२		२		२	
६	थर्पू	75001404C06	४	४									५		५			५		५		५	
७	भाडाडाख	75001404C07	६	६									२		२			२		२		२	
८	फेर	75001404C08	११	११									१		१			१		१		१	
९	कोठा	75001405C01	२		२								१	१				१		१		१	
१०	तेढ्ठोबिजार	75001405C02	४	४									१		१			१		१		१	
११	भाडाडा	75001405C03	२	२									३	३				३		३		३	
१२	परचाल	75001405C04	८	८									४	४				४		४		४	
१३	भडगाडा	75001405C05	२	२									६	६				६		६		६	
१४	धाराखला	75001405C06	२	२									११	११				११		११		११	

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)	पानीको गुणस्तर						उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्ने लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)				
					ब्याबचित् योजनाको धारा	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुगोधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्वीकार्य	नरान्ना	<४५	=४५-८५	>८५	<३५	=३५-५०	>५०	<१२	=१२-१५
१५	भड्ड	75001405C07	१	१								२		२				२	२		
१६	धराखला	75001406C04	५	५								४	४				४		४		
१७	दम्भाड	75001406C01	१		१							२	२				२		२		
१८	गन्ना	75001406C02	४	४								८	८				८		८		
१९	मल्लोढुङ्चारी	75001406C03	१०	१०								२	२				२		२		
२०	तल्लो ढुङ्चारी	75001406C05	७	७								२		२			२		२		
२१	खोलाघर	75001406C06	८	८								१	१				१		१		
२२	कटौल	75001407C01	१		१							५		५			५		५		
२३	चौपाता	75001407C02	२		२							१		१			१		१		
२४	भाडगाडा	75001407C03	३		३							४		४			४		४		
२५	मनकोट	75001407C04	१									१०	१०				१०		१०		
२६	पटयुस	75001407C05	७	७								७	७				७		७		
२७	लिथि	75001407C06	१८	१८								८	८				८		८		
२८	तल्लोपाटू	75001408C01	८									८		८			८		८		
२९	सेरा	75001408C02	२									२		२			२		२		
३०	तल्लोघर	75001408C03	१		१							१		१			१		१		
३१	माझपाटू	75001408C04	८									८		८			८		८		
३२	जाजरी	75001408C05	४		४							४		४			४		४		
३३	अस्पताल	75001408C06	६									६		६			६		६		
३४	मल्लो दैभात	75001409C01	९		९							९		९			९		९		
३५	तल्लोदैभात	75001409C02	१३		१३							१३		१३			१३		१३		

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)	पानीको गुणस्तर						उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्न लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)							
					ब्याबचित् घोजनाको धारा	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुगोधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्वीकार्य	नरामा	>४५	=४५	<४५	>३५	=३५	<३५	>२०	=२०	<२०	>१२	=१२
३६	मल्लोसाकार	75001409C03	६		६									६							६	६		
३७	तल्लोसाकार	75001409C04	५		५									५							५	५		
३८	जोलाभेल	75001409C05	१											१							१	१		
३९	थला	75001409C06	३		३									३							३	३		
जम्मा (वडा नं. २)					१८३	१०४	५३	०	०	०	२५	२३	८८	८४	१९५	०	०	११	१३९	४५	१९५	०	०	
वडा नं. ३				तथाङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
१	भट्टार	75002305C01	८		८										८	८					८	८		
२	भट्टार (क)	75002305C02	८	८											८	८					८	८		
३	तल्लो राउला	75002305C03	८	८											८	८					८	८		
४	ठुलढुङ्गी	75002305C04	३	३											३	३					३	३		
५	कालजौवया	75002305C05	१२	१२											१२	१२					१२	१२		
६	मरखोला	75002305C06	६	६											६	६					६	६		
७	क्षेत्री	75002301C01	१५	१५											१५						१५	१५		
८	तोल्पी	75002301C02	७	७											७						७	७		
९	रडङ्घाडी	75002301C03	८	८											८						८	८		
१०	घाजिर	75002301C04	३०	३०											३०	३०					३०	३०		
११	कसौती	75002302C01	९	९											९						९	९		
१२	पाथा	75002302C02	३६	३६											३६						३६	३६		
१३	ईजर	75002302C03	४		४										४		४				४	४		
१४	कोर्थी	75002302C04	३		३										३	३					३	३		
१५	बथेलढुङ्गा	75002302C05	४		४										४		४				४	४		

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)						पानीको गुणस्तर			उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्ने लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)			
				ब्याबचित घोषित धारा	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुगोधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्वीकार्य	नराम्बा	४५	४५	४५	४५	३५	३५	३०	१२	१११२	<११
१६	मर्फुल	75002302C06	८	८									८	८			८			८		
१७	काटै	75002302C07	१५	१५									१५	१५			१५			१५		
१८	महादेवफागाला	75002302C08	३		३								३	३			३			३		
१९	राताभीट्टा	75002302C09	१४	१४									१४		१४		१४		१४		१४	
२०	पिथताय	75002303C01	५		५								५	५	५			५		५		५
२१	थुम्ती	75002303C02	२८	२८									२८		२८			२८		२८		२८
२२	झुस्कू	75002304C01	१७	१७									१७		१७			१७		१७		१७
२३	चौड	75002304C02	६	६									६		६			६		६		६
२४	खिर्सा	75002304C03	१८						१८				१८		१८		१८		१८		१८	
२५	सब्माड	75002304C04	१९	१९									१९		१९			१९		१९		१९
२६	रजिउडा	75002305C07	१४	१४									१४		१४		१४		१४		१४	
२७	काफलधार	75002305C08	४		४								४	४	४		४		४		४	
जम्मा (वडा नं. ३)				३१२	२६३	३१	०	०	०	१८	१४५	११६	५१	२७६	१४	२२	५०	१११	७१	२९०	०	२२
वडा नं. ४				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																		
१	मल्लो राउला	75002306C01	११	११									११				११		११		११	
२	कुलदेउमाण्डौ	75002306C02	६		६								६				६		६		६	
३	सल्ली	75002307C02	८	८									८		८			८		८		८
४	गैरीखतोली	75002306C03	५		५								५	५	५		५		५		५	
५	खतोली	75002306C04	२०	२०									२०		२०		२०			२०		२०
६	नौपाटा	75002307C04	३		३								३	३	३		३		३		३	
७	नौपाटाङ्क०	75002307C05	३६	३६									३६	३६	३६		३६		३६		३६	

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)							पानीको गुणस्तर			उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्न लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)			
				ब्याबचित घोषित स्रोत	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुग्धधारा	नदि/खोला	रास्ता	स्वीकार्य	नराम्भा	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	
८	बागेढुङ्गा खलकोट	75002307C06	२५	२५						२५			२५					२५	२५				
९	खतोली सैनभाडीगाडा	75002306C05	८		८						८		८			८		८		८			
१०	छ्यामपांग सरोनखोल्ला	75002306C06	१९	१९								१९	१९			१९		१९		१९			
११	लाश्याङ्क	75002307C01	११		११							११	११						११	११			
१२	नाली	75002307C03	४	४							४			४					४	४			
१३	देउरुख	75002308C01	२२	२२						२२			२२			२२			२२		२२		
१४	खाती	75002308C02	४२	४२						४२			४२			४२		४२		४२			
१५	चौबिसन	75002308C03	१६			१६						१६	१६					१६	१६				
१६	चौबिसन ९०	75002308C04	११	११						११			११				११	११	११	११			
१७	माजगाऊँ	75002309C01	१७	१७						१७			१७					१७	१७	१७			
१८	चिलडुइङ्गा	75002309C02	२६	२६						२६			२६					२६	२६				
जम्मा (वडा नं. ४)				२९०	२४१	३३	१६	०	०	०	१५५	८९	४६	२७३	११	६	११९	८०	११	२९०	०	०	
वडा नं. ५				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१																			
१	तिम्ला			१६		१६						१६	१६				१६						
२	शाननधार			१३		१३						१३	१३				१३						
३	सैनखर्क			१५		१५						१५	१५				१५						
४	तललो सैगन्ना			१५		१५						१५	१५				१५						
५	माझ गाउँ			१६		१६						१६	१६				१६			१६			
६	मल्ला सौगून्ना			१५		१५						१५	१५				१५			१५			
७	वारी लूम्थी			१५		१५						१५	१५				१५			१५			

क्र.सं.	टोलको नाम	टोलको कोड	जम्मा घरधुरी	वर्तमान प्रयोग (प्राथमिक स्रोत)							पानीको गुणस्तर			उपलब्ध परिमाण प्रति व्यक्ति प्रति दिन			औसत पानी भर्न लाग्ने समय मिनेटमा			विश्वसनीयता (महिना/बर्ष)							
				ब्याबिलित घोजनको धारा	मूल	नैला/कुवा	कुला	दुर्गोधारा	नदि/खोला	राङ्गा	स्वीकार्य	नराङ्गा	>४५	=४५	<४५	>३५	=३५	<३५	>२०	=२०	<२०	>११८१२	=११८१२	<११८			
८	बीच लम्थी		१३		१३							१३		१३						१३							
९	पारी लम्थी		१०		१०							१०		१०						१०							
जम्मा (वडा नं. ५)				१२८	०	१२८	०	०	०	०	०	६७	६१	१२८	०	०	१६	८१	३१	०	०	०					
वडा नं. ६				तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८																							
१	Sitola		२४	२४																२४							
२	Khadiyan		३३	३३																३३							
३	Sitola B		२७	२७																२७							
४	Deuli		८	८																८							
५	Dhankan		३८	३८																३८							
६	Kakanadi		४४	४४																४४							
७	Phirpat		२१	२१																२१							
८	Rigur		२९	२९																२९							
९	Chauki Bagar Salyad		२८	२८																२८							
१०	Majje		१९									१९									१९						
११	Rangpang		२१	२१																२१							
जम्मा (वडा नं. ६)				२९२	२६५	८	०	०	०	१९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२३६	४८	८	०	०	०		
पालिकाको जम्मा				१३०६	९०३	३१७	१६	३	०	६७	३४८	३८८	२७८	९६१	२५	२८	४३७	६१७	२५२	८६४	०	२२					

अनुसूची-११

टोल अनुसार सुबिधा स्तर बर्गिकरण तथा कठिनता अंक

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
वडा नं. १			तथाङ्क संकलन वर्ष: २०७४								
१	लुम्चा	75001401C01	५		१		५	५		१	
२	रिम	75001401C02	१		२		१	१		२	
३	खाईकोट	75001401C03	१		३		१	१		३	
४	मल्लोल्वाथी	75001401C04	१०			१	१०	१०			
५	तल्लोल्वाथी	75001401C05	२		७		२	२		७	
६	भट्टार ख	75001401C06	५		१८		५	५		१८	
७	धारघर	75001401C07	३		५		३	३		५	
८	गुर्साडि	75001401C08	३		१		३	३		१	
९	आलिघर	75001402C01	४		१		४	४		१	
१०	थिपा	75001402C02	१		१०		१	१		१०	
११	बोडाडा	75001402C03	३		२		३	३		२	
१२	भाडघर	75001402C04	३			५	३	३			
१३	ठुलाघर	75001402C05	६			३	६	६			
१४	पनरौटा	75001402C06	७			३	७	७			
१५	अरौतो	75001402C07	३			४	३	३			
१६	घरमाथी	75001402C08	१०			१	१०	१०			

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
१७	घराडा	75001403C03	५		३		५	५		३	
१८	डौटिखोला	75001403C01	८			३	८	८			
१९	आरुखोड	75001403C02	१४			६	१४	१४			
२०	छिटक्यानी	75001403C04	२			७	२	२			
२१	घरपन्यार	75001403C05	५			३	५	५			
जम्मा (वडा नं. १)			१०१	०	५३	३६	१०१	१०१	०	५३	०
वडा नं. २			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४								
१	नाली क	75001404C01	२		१०		२		१०		
२	दरुवाकाटन	75001404C02	१		५		१		५		
३	मल्लोदुडयारि	75001404C03	१		८		१		८		
४	भाडाड B	75001404C04	१			१४	१			१४	
५	भाडाड A	75001404C05	३		२		३		२		
६	थर्पू	75001404C06	४		५		४		५		
७	भाडाडा क	75001404C07	६		२		६		२		
८	फेर	75001404C08	११		१		११		१		
९	कोठा	75001405C01	२			१	२			१	
१०	तेच्छिजार	75001405C02	४		१		४		१		
११	भाडाडा	75001405C03	२			३	२			३	
१२	परचाल	75001405C04	८			४	८			४	
१३	भडगाडा	75001405C05	२			६	२			६	

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
१४	धाराखला	75001405C06	२			११	२			११	
१५	भइङ्ग	75001405C07	१			२	१			२	
१६	धराखला	75001406C04	५			४	५			४	
१७	दम्माड	75001406C01	१			२	१			२	
१८	गन्ना	75001406C02	४		८		४		८		
१९	मल्लोढुङ्घारी	75001406C03	१०			२	१०			२	
२०	तल्लो ढुङ्घारी	75001406C05	७		२		७		२		
२१	खोलाघर	75001406C06	८			१	८			१	
२२	कटोल	75001407C01	१		५		१		५		
२३	चैपाता	75001407C02	२		१		२		१		
२४	भाडगडा	75001407C03	३		४		३		४		
२५	मनकोट	75001407C04	१			१०	१			१०	
२६	पटयुस	75001407C05	७			७	७			७	
२७	लिथि	75001407C06	१८			८	१८			८	
२८	तल्लोपाटौ	75001408C01	८			८	८			८	
२९	सेरा	75001408C02	२			२	२			२	
३०	तल्लोघर	75001408C03	१		१		१		१		
३१	माझपाटौ	75001408C04	८			८	८			८	
३२	जाजरी	75001408C05	४			४	४			४	
३३	अस्पताल	75001408C06	६			६	६			६	
३४	मल्लो दैभात	75001409C01	९		९		९		९		

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
३५	तल्लोदैभात	75001409C02	१३			१३	१३			१३	
३६	मल्लोसाकार	75001409C03	६		६		६		६		
३७	तल्लोसाकार	75001409C04	५			५	५			५	
३८	जोलाभेल	75001409C05	१			१	१			१	
३९	थला	75001409C06	३		३		३		३		
जम्मा (वडा नं. २)			१८३	०	७३	१२२	१८३	०	७३	१२२	०
वडा नं. ३			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४								
१	क्षेत्री	75002301C01	१५		१५		१५		१५		
२	तोर्यी	75002301C02	७		७		७		७		
३	रड्न्हाडी	75002301C03	८		८		८		८		
४	घाजिर	75002301C04	३०			३०	३०			३०	
५	कसौती	75002302C01	९		९		९		९		
६	पाथा	75002302C02	३६		३६		३६		३६		
७	ईजर	75002302C03	४		४		४		४		
८	कोर्थी	75002302C04	३		३		३		३		
९	बथेलदुङ्गा	75002302C05	४			४	४			४	
१०	मर्फुल	75002302C06	८		८		८		८		
११	काटै	75002302C07	१५			१५	१५			१५	
१२	महादेवफागाला	75002302C08	३		३		३		३		
१३	राताभीटा	75002302C09	१४			१४	१४			१४	

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
१४	पिथताय	75002303C01	५		५		५		५		
१५	थुम्ती	75002303C02	२८		२८		२८		२८		
१६	झुस्कू	75002304C01	१७		१७		१७		१७		
१७	चौड	75002304C02	६		६		६		६		
१८	खिर्सा	75002304C03	१८			१८	१८			१८	
१९	सम्बाड	75002304C04	१९		१९		१९		१९		
२०	भट्टार	75002305C01	८			८	८			८	
२१	भट्टार (क)	75002305C02	८			८	८			८	
२२	तल्लो राउला	75002305C03	८			८	८			८	
२३	ठुलढुङ्गी	75002305C04	३			३	३			३	
२४	कालजौवया	75002305C05	१२		१२		१२		१२		
२५	मरखोला	75002305C06	६			६	६			६	
२६	रजिउडा	75002305C07	१४		१४		१४		१४		
२७	काफलधार	75002305C08	४		४		४		४		
जम्मा (वडा नं. ३)			३१२	०	१९८	११४	३१२	०	१९८	११४	०
वडा नं. ४			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४								
१	मल्लो राउला	75002306C01	११		११		११		११		
२	कुलदेउमाण्डौ	75002306C02	६			६	६			६	
३	गैरी खतोली	75002306C03	५		५		५		५		
४	खतोली	75002306C04	२०		२०		२०		२०		

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
५	खतोली सैनभाडीगाडा	75002306C05	८		८		८		८		
६	छायामपांग सरोनखोल्ला	75002306C06	१९			१९	१९			१९	
७	लम्थ्याङ्ग	75002307C01	११			११	११			११	
८	सल्ली	75002307C02	८			८	८			८	
९	नाली	75002307C03	४			४	४			४	
१०	नौपाटा	75002307C04	३		३		३		३		
११	नौपाटा ९क०	75002307C05	३६		३६		३६		३६		
१२	बागेठुङ्गा खलकोट	75002307C06	२५		२५		२५		२५		
१३	देउरुख	75002308C01	२२	२२			२२	२२			
१४	खाती	75002308C02	४२	४२			४२	४२			
१५	चौबिसन	75002308C03	१६			१६	१६			१६	
१६	चौबिसन ९क०	75002308C04	११	११			११	११			
१७	माजगाऊ	75002309C01	१७			१७	१७			१७	
१८	चिलडुङ्गा	75002309C02	२६			२६	२६			२६	
जम्मा (वडा नं. ४)			२९०	७५	१०८	१०७	२९०	७५	१०८	१०७	०
वडा नं. ५			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१								
१	तिम्ला		१६			१६	१६			१६	
२	शाननधार		१३		१३		१३		१३		
३	सैनखर्क		१५			१५	१५			१५	
४	तललो सेगन्ना		१५		१५		१५		१५		

सि.नं.	टोलको नाम	टोलको कोड	आधार बर्षको तथ्यांक (२०७१-२०७४)				हालको तथ्यांक (२०७५)				कठिनता अंक
			जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	जम्मा घरधुरी	प्रथम सुबिधास्तर	दोश्रो सुबिधास्तर	तेश्रो सुबिधास्तर	
५	माझ गाउँ		१६			१६	१६			१६	
६	मल्ला सौगून्ना		१५		१५		१५		१५		
७	वारी लूम्थी		१५			१५	१५			१५	
८	बीच लूम्थी		१३			१३	१३			१३	
९	पारी लूम्थी		१०			१०	१०			१०	
जम्मा (वडा नं. ५)			१२८	०	४३	८५	१२८	०	४३	८५	०
वडा नं. ६	तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८										
१	Sitola		२४		२४		४५	४५			
२	Khadiyan		३३	३३			३३	३३			
३	Sitola B		२७		२७		२७		२७		
४	Deuli		८			८	८			८	
५	Dhankan		३८	३८			३८		३८		
६	Kakanadi		४४	४४			४४		४४		
७	Phirpat		२१		२१		२१		२१		
८	Rigur		२९		२९		२९		२९		
९	Chauki Bagar Salyad		२८	२८			२८	२८			
१०	Majje		१९			१९	१९	१९			
११	Rangpang		२१		२१		२१		२१		
जम्मा (वडा नं. ६)			२९२	१४३	१२२	२७	३१३	१२५	१८०	८	०
गाउँपालिकाको जम्मा			१३०६	२१८	५९७	४९१	१३२७	३०१	६०२	४८९	०

अनुसुचि - १२

बिद्यमान खानेपानी योजनाहरुको हालको संचालन अवस्था

क्र. सं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	घरधुरी	स्रोतको नाम	स्रोतको कोड	सहयोगी निकाय	योजना सुचारू भएको वर्ष	योजनाको संचालन अवस्था	इन्टेक			आर भी टि			धारा		पाइपलाइनको अवस्था					
									रामो	सन्तोषजनक	नरसंबोधी	रामो	सन्तोषजनक	नरसंबोधी	रामो	सन्तोषजनक	नरसंबोधी	छुल्ला वेतिकर्ता	तामार्ह	पाइप लाइनका	प्राप्ति	फुटेक्स वा आविष्कार
वडा नं. १		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
१	सितीखापा योजना	750014EW04	३०	ब्लौर A, ब्लौर भराणी , रापसी A	75001401S12, 75001402S02, 75001403S02	NEWAH	२०५७	नराप्री	०	१	०	१	०	०	०	१	०	१०००	छ	छ	छ	छ
वडा नं. २		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
२	लिथी पाटु खापा सरसफाई योजना	750014EW01	२५	घुतघुते	75001407S06	NEWAH	२०५६	सन्तोषजनक	०	१	०	१	०	१	०	१	०	५००	छैन	छ	छैन	छैन
३	घुषा खापा कार्यमूलक योजना	750014EW02	५९	दोबैनी खोला	75001406S13	PAF	२०६९	सन्तोषजनक	०	१	०	१	०	०	०	१	०	५०	छ	छ	छैन	छैन
४	घुषा खापा योजना	750014EW03	२०	बुलेलीगाड , परिपातल B	75001406S14, 75001406S05	NEWAH	२०५६	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	१	०	१००	छ	छ	छैन	छैन
वडा नं. ३		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
५	रजिउडा खा.पा.यो.	750023EW02	१४	रजिउडा मूल	75002305S01	PAF/मार्क्झे	२०६७	नराप्री	०	०	१	१	०	०	०	०	१	२५०	छैन	छ	छ	छ
६	जोलाधारा खा.पा.यो.	750023EW03	८	जोलाधारा मूल	75002306S02	PAF/मार्क्झे	२०६२	नराप्री	०	१	०	१	०	०	०	१	०	५०	छ	छ	छैन	छैन
७	कालिदेबी खा.पा.यो.	750023EW04	२५	छदेमूल	75002306S01	PAF/मार्क्झे	२०६३	आंशिक रूपमा संचालित	०	१	०	०	१	०	०	०	१	२०	छैन	छ	छैन	छैन

८	झुस्कू चौड खा.पा.यो.	750023EW10	२३	ठाडीगाड मूल	75002304S01	PAF/मार्कन्डे	२०६४	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	१	०	०	छैन	छैन	छैन
९	थुम्ती खा.पा.यो.	750023EW11	४७	मुलसैन मूल दोसो	75002303S02	NEWAH	२०५६	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	०	१	०	छैन	छैन	छैन
१०	जुम्फुल खा.पा.यो.	750023EW12	१५	जुम्फुल	75002301S01	PAF/मार्कन्डे	२०६५	सन्तोषजनक	०	०	१	१	०	०	०	०	१	१५	छैन	छैन	छैन
११	घाजिर खा.पा.यो.	750023EW13	३०	शेरीगाड मूल	75002301S04	Care Nepal	२०६४	नराम्रो	०	१	०	१	०	०	०	१	०	०	छैन	छ	छैन
१२	तोस्ती रङ्गाडी खा.पा.यो.	750023EW14	१५	मौरीखोला मूल	75002301S06	PAF/मार्कन्डे	२०६६	सन्तोषजनक	०	१	०	०	१	०	०	१	०	०	छैन	छैन	छैन
१३	पाथा कसौती खा.पा.यो.	750023EW15	४५	चम्प्याडी मूल	75002302S01	PAF/मार्कन्डे	२०६५	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	१	०	०	छैन	छैन	छैन
१४	मर्फुल खा.पा.यो.	750023EW16	८	हुइके खोला मूल	75002302S06	PAF/मार्कन्डे	२०६६	नराम्रो	०	०	१	०	१	०	०	०	१	०	छैन	छैन	छैन
१५	महादेव खा.पा.यो.	750023EW17	१५	कोइरली खोला	75002302S05	Care Nepal	२०६४	नराम्रो	१	०	०	०	०	०	१	०	१	१०	छैन	छैन	छ
१६	फुलभाडी खा.पा.यो.	750023EW18	१४	मल्लो गुरजङ्गला	75002302S08	PAF/मार्कन्डे	२०६७	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	१	०	०	छैन	छैन	छैन

वडा नं. ४

तथाङ्क संकलन वर्ष: २०७४

१७	खतोली खा.पा.यो.	750023EW05	२०	खलकोट (क)	75002307S04	PAF/मार्कन्डे	२०६४	नराम्रो	१	०	०	०	०	१	०	०	१	०	छैन	छैन	छैन
१८	खाती राउला खा.पा.यो.	750023EW06	१२	शुर्मा मूल	75002308S02	PAF/मार्कन्डे	२०६५	राम्रो	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	छैन	छैन	छैन
१९	भराडी खा.पा.यो.	750023EW07	३६	भराडी मूल (ख)	75002307S07	PAF/मार्कन्डे	२०६६	सन्तोषजनक	०	०	१	०	१	०	०	१	०	३०	छैन	छैन	छैन
२०	कुरमूल खा.पा.यो.	750023EW08	१६१	कुरमूल (क)	75001601S01	PAF/मार्कन्डे	२०६९	सन्तोषजनक	१	०	०	१	०	०	०	०	१	२००	छैन	छैन	छैन
२१	बरौसे खा.पा.यो.	750023EW09	१६	बरौसे पानीमुल	75002308S01	PAF/मार्कन्डे	२०५०	नराम्रो	०	१	०	०	०	१	०	१	०	०	छैन	छैन	छैन

अनुसुचि - १३

बिद्यमान खानेपानी योजनाहरूको हालको संस्थागत तथा सामाजिक पक्ष

क्र. सं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	उ. स. का सदस्यहरू			उ.स. दर्ता भएको व्यवस्थित रूपमा खानापानी रेकर्ड गर्ने प्रणाली	गत वर्ष साधारण सभा भएको	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता			मर्मत सम्भार कोषमा भएको रु.	विवात २ बर्षमा मर्मत सम्भारमा भएको छर्च पानी शुल्क रु.	पानी सुरक्षा लागि भएको	योजनाको मर्मत अवस्था	
			महिला	पुरुष	जम्मा			नियुक्ति	सक्रिय	मासिक तरिवा					
वडा नं. १															
१	सितीखापा योजना	750014EW04	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	राम्रो(मर्मत गर्न आवश्यक छैन)
वडा नं. २															
२	लिथी पाटु खापा सरसफाई योजना	750014EW01	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	१००००	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
३	घुषा खापा कार्यमूलक योजना	750014EW02	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	५००००	○	छैन	राम्रो(मर्मत गर्न आवश्यक छैन)
४	घुषा खापा योजना	750014EW03	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	राम्रो(मर्मत गर्न आवश्यक छैन)
वडा नं. ३															
५	राजिउडा खा.पा.यो.	750023EW02	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छ	○	○	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
६	जोलाधारा खा.पा.यो.	750023EW03	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
७	खतोली खा.पा.यो.	750023EW05	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
८	थुम्ती खा.पा.यो.	750023EW11	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
९	धाजिर खा.पा.यो.	750023EW13	○	○	○	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	○	○	○	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)

क्र. सं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	उ. स. का सदस्यहरू			उ.स. दर्ता अएको व्यवस्थित रूपमा खातापाता रेकर्ड राखि प्रणाली	गत वर्ष साधारण सभा अएको	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता				मर्मत सम्भार कोषपा अएको रु.	विगत ३ वर्षमा मर्मत सम्भारमा अएको छन्द	पानी शुल्क रु.	पानी सुरक्षा लागि अएको	योजनाको मर्मत अवस्था
			महिना	पुस्त	जम्मा			नियुक्ति	सक्रिय	मासिक	तराव					
१०	तोथी रङ्घाडी खा.पा.यो.	750023EW14	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
११	पाथा कसौती खा.पा.यो.	750023EW15	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१२	मर्फुल खा.पा.यो.	750023EW16	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१३	महादेव खा.पा.यो.	750023EW17	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१४	फुलभाडी खा.पा.यो.	750023EW18	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०		०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
वडा नं. ४			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४													
१५	खाती राउला खा.पा.यो.	750023EW06	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छ	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१६	भराडी खा.पा.यो.	750023EW07	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१७	कुरमूल खा.पा.यो.	750023EW08	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१८	बरैसे खा.पा.यो.	750023EW09	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
१९	झुख्कू चौड खा.पा.यो.	750023EW10	०	०	०	छैन	न्युन	छैन	छैन	छैन	०	०	०	०	छैन	आंशिक(मर्मत गर्न आवश्यक छ)
वडा नं. ५			तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१													
२०	तिम्ला खानेपानी	750016EW01														पाईप लगायत अन्य भौतिक संरचनाहरू मर्मत गर्ने
२१	सामुदाइक खानेपानी	750016EW04														पाईप लगायत अन्य भौतिक संरचनाहरू मर्मत गर्ने

क्र. सं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	उ. स. का सदस्यहरू			उ.स. दर्ता भएको व्यवस्थित रूपमा खातापाला रेकर्ड राखि प्रणाली	गत वर्ष साधारण सभा भएको	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता				मर्मत सम्भार कोषपा भएको रु.	विगत ३ वर्षमा मर्मत सम्भारमा भएको छर्च	पानी शुल्क रु.	पानी उरुखा लाग्ने भएको	योजनाको मर्मत अवस्था	
			महिना	पुरुष	जम्मा			नियुक्ति	सक्रिय	मात्रिक	तराव						
२२	लूम्थी खानेपानी	750016EW05														पाइप लगायत अन्य भौतिक संरचनाहरू मर्मत गर्ने	
२३	पन्तारखोला खानेपानी	750016EW06														पाइप लगायत अन्य भौतिक संरचनाहरू मर्मत गर्ने	
बडा नं. ६																	
तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०६८																	
२४	Rigur WS		२	६	८	छ				NO		७००	१२००		१०		Repair of physical structures and pipelines
२५	Rangpang WS		१२	१२	२४	छ				YES		०	१३०००		०		Repair of physical structures and pipelines
२६	Chaukibagar Salyad WS		६	८	१४	छ				YES		६००	४५००		२१		
२७	धंकं कुटी खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				नगम्भी
२८	फुटेपैरा इजर खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				नगम्भी
२९	यादांसेली पांचिम्फु खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				सन्तोषजनक
३०	सितोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				सन्तोषजनक
३१	मज्जे खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				सन्तोषजनक
३२	सल्याडी चौकिबगर खानेपानी तथा सरसफाइ योजना					छ				छैन			छैन				सन्तोषजनक

अनुसूचि - १४

विद्यमान कुलो सिचाई योजनाहरूको संचालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनको अवस्था

अनुसूचि - १५

बिद्यमान आधुनिक तथा लघु सिचाई योजनाहरूको भौतिक तथा संचानल व्यवस्थापनको अवस्था

अनुसूचि - १६

विद्यमान सूधारिएको / परम्परागत पानी घट्ट योजनाहरूको संचालन तथा व्यवस्थापन अवस्था

१३	छौडा घट्ट B	750014EG01	परम्परागत	गुरुखोला A	75001407S08	३.००	ब्यतिगत	2068	२५	४०		०	संतोषजनक
१४	गुरुखोला घट्ट B	750014EG02	परम्परागत	गुरुखोला B	75001408S01	५.००	संस्थागत	2050	१२	५		०	संतोषजनक
१५	भूतनी घट्ट A	750014EG04	परम्परागत	घट्टेखोला	75001406S12	३.००	ब्यतिगत	2062	९	२०		०	राम्रो
१६	भूतनी घट्ट B	750014EG05	परम्परागत	घट्टे खोला	75001406S12	३.००	ब्यतिगत	2030	४	२०		०	संतोषजनक
१७	चपरीगाडघट्ट	750014EG06	परम्परागत	चपरिगाड	75001406S15	१.४९	ब्यतिगत	2065	५	३०		०	राम्रो
१८	छौडा घट्ट A	750014EIWM01	सुधारियको	गुरुखोला A	75001407S08	३.००	ब्यतिगत	2068	६	५०		०	संतोषजनक
१९	सीमार घट्ट	750014EIWM02	सुधारियको	गुरुखोला B	75001408S01	५.००	सामुदायिक	2065	१०	१५		०	राम्रो
२०	घट्टे चौर घट्ट	750014EIWM03	सुधारियको	घट्टे खोला	75001406S12	३.००	ब्यतिगत	2062	१७	२००	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	०	संतोषजनक
२१	घट्टे खोला घट्ट	750014EIWM04	सुधारियको	घट्टे खोला	75001406S12	३.००	ब्यतिगत	2072	१२	३०	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	०	संतोषजनक

वडा नं. ३		तथ्यांक संकलन वर्ष: २०७४										
२२	मरखोला पानीघटू -१	750023EG01	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	५.७०	सामुदायिक	2071	६	२५		० राप्ते
२३	मरखोला पानीघटू-४	750023EG04	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१८.५१	सामुदायिक		१२	१०		० संतोषजनक
२४	मरखोला पानीघटू-५	750023EG05	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२७.००	सामुदायिक	2073	१०	८		० संतोषजनक
२५	काफलधार पानीघटू	750023EG06	परम्परागत	ठाडीगाड खोला	75002305S03	१०.०५	ब्यतिगत	2070	४	१५		० संतोषजनक
२६	रजिउडा पानीघटू-२	750023EG08	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२१.४१	ब्यतिगत	2072	४	१५		० संतोषजनक
२७	रजिउडा पानीघटू-३	750023EG09	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२३.०७	ब्यतिगत	2050	१२	१०		० संतोषजनक
२८	रजिउडा पानीघटू-४	750023EG10	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२५.१५	ब्यतिगत	2050	१२	८		० संतोषजनक
२९	मरखोला पानीघटू-१	750023EG12	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१५.२०	ब्यतिगत	2050	१९	६		० संतोषजनक
३०	मरखोला पानीघटू-३	750023EG14	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१८.००	ब्यतिगत	2050	८	१८		० संतोषजनक
३१	ठाडीगाड पानीघटू(क)	750023EG21	परम्परागत	ठाडीगाड खोला	75002305S03	९.८७	ब्यतिगत		२३	२०		संतोषजनक
३२	ठाडीगाड पानीघटू(ख)	750023EG22	परम्परागत	ठाडीगाड खोला	75002305S03	१०.०१	ब्यतिगत	2052	५९	१०		० संतोषजनक
३३	काप्पुखोला पानीघटू	750023EG23	परम्परागत	काप्पुखोला	75002304S02	३५.०७	ब्यतिगत	2050	१८	१५		० संतोषजनक
३४	काप्पुखोला पानीघटू(क)	750023EG24	परम्परागत	काप्पुखोला	75002304S02	४५.००	सामुदायिक	2056	१९	३०		० संतोषजनक
३५	भिडखोला पानीघटू (क)	750023EG25	परम्परागत	भिडखोला	75002303S05	२६.८७	सामुदायिक	2015	३३	५०		० संतोषजनक
३६	क्षेत्री पानीघटू	750023EG26	परम्परागत	काप्पुगाड	75002301S08	४२.०४	सामुदायिक	2050	१५	२५		० संतोषजनक
३७	घाजिर पानीघटू	750023EG27	परम्परागत	गोथिगाड	75002301S11	३७.१०	सामुदायिक	2055	३०	१५		० संतोषजनक
३८	तोथी रड्घाडी पानीघटू	750023EG28	परम्परागत	काप्पुखोला	75002301S08	४५.०६	सामुदायिक	2050	१५	१८		० संतोषजनक
३९	घटेखोला पानीघटू-१	750023EG29	परम्परागत	घटेखोला	75002302S20	४०.९६	सामुदायिक	2050	३६	३०		० संतोषजनक

४०	घटेखोला पानीघटृ-२	750023EG30	परम्परागत	घटेखोला	75002302S20	४३.१९	सामुदायिक	2050	३६	५०		०	संतोषजनक
४१	घटेखोला पानीघटृ-३	750023EG31	परम्परागत	घटेखोला	75002302S20	३२.३७	सामुदायिक	२०५१	३६	३०		०	संतोषजनक
४२	कटेलीगाड पानीघटृ	750023EG32	परम्परागत	कटेलीगाड	75002302S10	४७.०८	सामुदायिक	२०४६	३४	२०		०	संतोषजनक
४३	भिडखोला पानीघटृ	750023EIWM06	सुधारियको	भिडखोला	75002303S05	२६.८७	सामुदायिक	२०६०	३३	१२	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	२	संतोषजनक
४४	जीवजेनी पानीघटृ	750023EIWM07	सुधारियको	जीवजेनी	75002303S04	२.१७	सामुदायिक		४२	१५	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	१	संतोषजनक
४५	मरखोला पानीघटृ -३	750023EW03	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२२.०४	ब्यतिगत	२०६०	८	२०		०	संतोषजनक
४६	रजिउडा पानीघटृ-१	750023EW07	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१४.३०	ब्यतिगत	२०५२	५	१२		०	संतोषजनक
४७	रजिउडा पानीघटृ-५	750023EW11	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२०.५०	ब्यतिगत	२०७३	८	१३		०	संतोषजनक

वडा नं. ४ तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४

४८	मरखोला पानीघटृ -२	750023EG02	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	३३.००	ब्यतिगत	2050	६२	६		०	संतोषजनक
४९	मरखोला पानीघटृ-२	750023EG13	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१६.७०	ब्यतिगत	2055	१४	५		०	संतोषजनक
५०	खतोली पानीघटृ-१	750023EG15	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१२.३०	ब्यतिगत	2055	२०	४		०	संतोषजनक
५१	खतोली पानीघटृ-२	750023EG16	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१५.४५	ब्यतिगत	2050	११	६		०	संतोषजनक
५२	खतोली पानीघटृ-३	750023EG17	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	१५.२५	ब्यतिगत	2050	२०	६		०	संतोषजनक
५३	खतोली सामुदायिक पनीघटृ	750023EG18	परम्परागत	छडेखोला	75002305S02	२४.१०	सामुदायिक	२०७०	४७	७		०	संतोषजनक
५४	दल्याड पानीघटृ	750023EG19	परम्परागत	मकरगाड	75002308S06	३६.००	सामुदायिक	२०५९	६४	१२		०	संतोषजनक
५५	दल्याड पानीघटृ(क)	750023EG20	परम्परागत	मकरगाड	75002308S06	३७.२६	ब्यतिगत	२०५५	४४	११		०	संतोषजनक
५६	नौपाटा पानीघटृ	750023EIWM01	सुधारियको	छडेखोला	75002305S02	२५.०६	सामुदायिक	२०६५	११	२	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	२	राम्रो
५७	नौपाटा पानीघटृ(क)	750023EIWM02	सुधारियको	छडेखोला	75002305S02	१९.७२	सामुदायिक	२०७०	११	४	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	२	संतोषजनक

५८	खलकोट पानीघट्ट	750023EIWM03	सुधारियको	छडेखोला	75002305S02	२०.२०	सामूदायिक	२०७०	५१	४	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	१	संतोषजनक
५९	खलकोट पानीघट्ट(क)	750023EIWM04	सुधारियको	छडेखोला	75002305S02	२०.०१	सामूदायिक	२०७१	६५	५	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	१	संतोषजनक
६०	ठाडीगाड पानीघट्ट	750023EIWM05	सुधारियको	ठाडीगाड खोला	75002305S03	१०.५०	व्यतिगत	२०६०	२७	५	छोटो मानी(Short Shaft) भएको	२	संतोषजनक

बडा नं. ५ तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७१

६१	मकरी गाड घट्ट (क)	750016EG01	परम्परागत	मकरीगाड	75001601s110		सामूदायिक	१९९०	२५	१००			
६२	मकरी गाड घट्ट (ख)	750016EG02	परम्परागत	मकरीगाड	75001601s110		सामूदायिक	१९८०	३१	१००			
६३	मकरी गाड घट्ट (ग)	750016EG03	परम्परागत		75001601s110		सामूदायिक		२८	१००			
६४	सिरान घट्ट	750016EG04	परम्परागत	तंगाड	75001606s109		सामूदायिक	१९८५	१६	२५			

अनुसुचि - १७

विद्यमान लघु जलविद्युत योजनाहरुको संचालन अवस्था

क्र.सं.	योजनाको नाम	योजनाको कोड	प्रकार	उपभोक्ता समितिका सदस्य		उपभोक्ता समिति दर्ता भएको	स्रोतको विवरण			सेवा क्षेत्र	सेवा आरम्भ भएको वर्ष	सहयोगी निकाय	योजनाको स्वामित्व	नियमित विज्ञली महशुल (प्रति यूनिट)	मर्मत सम्पादकोष र कार्यकर्ता विवरण				संरचनाको स्थिति			योजनाको संचालन अवस्था
				महिला	पुरुष		नाम	कोड	प्रयोग गरेको प्रति वर्ष						नियुक्ति	मासिक तालब	कोषमा भएको रु.	वितरण र वर्षको मर्मत	इंटर्न	नहर	उत्तर	
वडा नं. २		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
१	पाटु ल.ज.बि.	75014EMH01	MHP	०	०	छैन	गुरु खोला B	75001408S01	७	५८	२०६७	PAF	सामुदायिक	०	छ	४,५००	-	-				नराम्रो
वडा नं. ३		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
२	तल्लो छडे ल.ज.बि.	750023EMH01	MHP	६	५	छ	छडेखोला	75002305S02	२५	८६	२०६६	PAF/मार्कन्डे	व्यक्तिगत	१००	छैन	४,०००	-	५५०,०००	राम्रो			सन्तोषजनक
३	झुस्कू ल.ज.बि.	750023EMH03	MHP	३	५	छ	ठाडीगाड खोला	75002305S03	११	५५	२०६९	PAF/मार्कन्डे	सामुदायिक	१००	छैन	४,२००	५०,०००	-	राम्रो			सन्तोषजनक
४	थुम्ती ल.ज.बि.	750023PS01	PHP	०	०	छैन	मिठखोला	75002303S05	४०	७०	२०६८	PAF/मार्कन्डे	सामुदायिक	५०	छैन	३,०००	५०,०००	-	नराम्रो			सन्तोषजनक
वडा नं. ४		तथ्याङ्क संकलन वर्ष: २०७४																				
५	छडे दोस्सो ल.ज.बि.	750023EMH02	MHP	०	०	छैन	छडेखोला	75002305S02	२९	५६	२०६८	PAF/मार्कन्डे	व्यक्तिगत	१००	छैन	३,५००	५०,०००	-	राम्रो			राम्रो

अनुसूची-१ द

गुरुयोजना समायोजनको समयमा (२०७५) निर्माणधिन अवस्थामा रहेका जलश्रोत सम्बन्धि योजनाहरूको विवरण

क्र.सं.	योजनाको नाम	योजनाको क्षेत्र	वडा नं.	मुलको नाम	योजना सम्पन्न हुन बर्ष	सहयोगी निकाय	लाभान्वित घरधुरी
तथांक संकलन बर्ष २०७५							
१	लुम्थी पन्यारखोला खानेपानी तथा सरसफाइ योजना	खानेपानी	५	पन्यारखोला, बाइसधारा	२०७६	RVWRMP	४८
२	तिम्ला चौलानी खानेपानी तथा सरसफाइ योजना	खानेपानी	५	भराडी, कानीभेल	२०७६	RVWRMP	५०
३	कुर्मुल खानेपानी तथा सरसफाइ योजना	खानेपानी	४		२०७७	RVWRMP	१५९
	जम्मा						२५७

अनुसूची - १९

गाँउपालिका स्तरीय प्रस्तावित बहुउपयोगी योजनाहरूको प्राथमिकता क्रम आनुसारको सुचि

क्र. सं.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	नं. वडा	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नेपाली/मर्मत/पुनः निर्माण	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरूको नाम	लाभान्वित घरघुरी				स्थिति रेपनी	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा	
										बाटेपाता	स्विच	एट-ब्रॉकरेइंजिनियरिंग	जलविद्युत				
		गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५															
१	१	आरुखोड खापा तथा लघु सिचाइ	7030501PMUSRL01	१	WS+MIT	नयाँ	रोपसी ए, रोपसी बि,लाइसिल	०.४०.४६.०.०८	आरुखोड	३४	३४					२,२४४,०००	गा. पा.
२	२	ल्वाथी लुम्चा खापा तथा लघु सिचाइ	7030501PMUSRL02	१	WS+MIT	नयाँ	भगांछेडी, घुतघुते, मल्लोपन्थार	०.४०.३.०.१	ल्वाथी, लुम्चा	१९	१९					१,२५४,०००	गा. पा.
३	३	गुर्साड भटटार सुधारिएको पानीघटट, लघु सिचाइ	7030501PMUSRL03	१	WS+MIT	नयाँ	ब्यौर सि	०.३२	गुर्साड भटटार	११	११					७२६,०००	गा. पा.
४	४	सिती सुधारिएको घटट, लघु सिचाइ योजना	7030501PMUSRL04	१	WS+MIT	नयाँ	थेपलेखोला	१५.३	सिती	३७	३७					२,४४२,०००	गा. पा.
५	५	लिथी पाटु खापा, लघु सिचाइ, पानी घटट	7030502PMUSRL05	२	WS+MIT	नयाँ	घुठघुते, पारिपातल ए	२.६.०.३८	लिथी, पाटु	६९	६९					४,५५४,०००	गा. पा.
६	६	घुसा सुधारिएको घटट, लघु सिचाइ	7030502PMUSRL06	२	WS+MIT	नयाँ	ढडेमेल खोला,पनलपानी, पानीखेत, दोबैनी	०.९६.१.२.०.५.५,०.३९	घुसा	८५	८५					५,६१०,०००	गा. पा.
७	७	छुम्छुम खोला सुधारिएको घटट, लघु जलविद्युत	7030502PMUSRL07	२	MHP+IWM	नयाँ	छुम्छुम खोला		घुसा	३७		३७					गा. पा.
८	८	मज्जे बहुउपयोगी योजना	7030506PMUSRL08	६	WS+MIT	नयाँ			मज्जे	१९	१९					१,२५४,०००	गा. पा.
		जम्मा								३११	२७४	३७	०	०	१८०८४०००		

अनुसूची -२०

गाँउपालिका स्तरीय प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरूको प्रातिमिकता क्रम अनुसारको सुचि

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित खानेपानी योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नयाँ/मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरूको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५												
१	१	कुर्मुल खानेपानी तथा सरसफाइ योजना	7030504PWSRL01	४	पाईप प्रणाली	नयाँ	कुर्मुल	२७.८१	देउरुख, लम्घ्यारां, चौविसन, माझगाउ, बजार, खलकोट, सल्ली, नाली .	१५९	१०,४९४,०००	गा.पा
२	२	थुम्ती खिर्सा सम्भाड खापा योजना	7030503PWSRL02	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	मुलसैन मुल	२.१७	थुम्ती, खिर्सा,सम्भाड	६५	४,२९०,०००	गा.पा
३	३	खत्तोली खापा योजना	7030504PWSRL03	४	पाईप प्रणाली	नयाँ	खलकोट मुल क	०.७५	खत्तोली	२०	१,३२०,०००	गा.पा
४	४	कुनघुडाउन क्षेत्री घाजिर खापा	7030503PWSRL04	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	कुनघुडाउन	१.०८३	क्षेत्री, घाजिर	४५	२,९७०,०००	गा.पा
५	५	भुस्कु चौड खापा योजना	7030503PWSRL05	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	ढाडीगाड मुल	११.३९	भुस्कु, चौड	२३	१,५१८,०००	गा.पा
६	६	तोत्थी रंघाडी खापा योजना	7030503PWSRL06	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	गोजुखोला	२.६६	तोत्थी, रंघाडी	१५	९९०,०००	गा.पा
७	७	पाथा कसौती खापा योजना	7030503PWSRL07	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	चम्हियाडी, चेटावगर	.४१९,१.४२	कसौती, पाथा	४५	२,९७०,०००	गा.पा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित खानेपानी योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नयाँ/मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यालयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
८	८	कोर्थी इजर खापा योजना	7030503PWSRL08	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	गैरीउमन, पानीमुल	.११८,०.०३७	कोर्थी, इजर	७	४६२,०००	गा.पा
९	९	मरफुल खापा योजना	7030503PWSRL09	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	हुडकेखोला	०.१३	मरफुल	८	५२८,०००	गा.पा
१०	१०	महादेव खापा योजना	7030503PWSRL10	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	कोइरेली खोला	१.२	काटै	१५	९९०,०००	गा.पा
११	११	महोदव फागाला खापा योजना	7030503PWSRL11	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	मिथेभेल क	०.१	बथेलढुंगा	४	२६४,०००	गा.पा
१२	१२	राताभिटा खापा योजना	7030503PWSRL12	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	धुलखेल्ले	१	राताभिटा	१४	९२४,०००	गा.पा
१३	१३	काफलधार खापा योजना	7030503PWSRL13	३	पाईप प्रणाली	नयाँ	काफलधार	२.१७	काफलधार	४	२६४,०००	गा.पा
१४	१४	कालीदेवी खापा योजना	7030504PWSRL14	४	पाईप प्रणाली	नयाँ	छडेमुल	०.४१	कालजौबाया, मरखोला, रजिउडा	३२	२,११२,०००	गा.पा
१५	१५	सिती गुर्साड भट्टार खापा योजना	7030501PWSRL15	१	पाईप प्रणाली	नयाँ	छानाओखर, व्यौरए, व्यौर बी, रैतोली बी, रैतोली सी, फुकपट्टे, डेलढुगां	.१२,०.०६,०.१,०.०६०.११,०.०७,०.०४,	भट्टार, धारधर, गुर्साड, ठुलाधर, घरमाथि	४८	३,१६८,०००	गा.पा
१६	१६	घुसा खापा योजना	7030502PWSRL16	२	पाईप प्रणाली	नयाँ	मनबौरा, वमरभेल, बलेली गाड, परिपातल, जेवालाखोला, पीडपीडे	१.४,०.१,०.१,०.१,०.६७,०.२४,०.३७	ध्रम्भाड, गन्ता, मल्लोढयांरी, धाराखला, तल्लोढुयांरी, खोलाधर, कोठा, तेढ्ठावजार, परचाल, भाडगाडा, धाराखला, भाडडाडा	८३	५,४७८,०००	गा.पा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित खानेपानी योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नयाँ/मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यालयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
१७	१७	दैभात सकार थला खापा योजना	7030502PWSRL17	२	पाइप प्रणाली	नयाँ	सातन, डासीकोट,चारयाल,दोबा टो,ल्युडेखोला,भराखोला	०.२६,०.३१, ०.०४,०.०८ ,०.०६,०.१९	दैभात, साकार, जौलाखेल	३७	२,४४२,०००	गा.पा
१८	१८	खड्यान खापा योजना	7030506PWSRL18	६	पाइप प्रणाली	नयाँ			खड्यान, रनपगं	३०	१,९८०,०००	गा.पा
१९	१९	रुगुर धंक खापा योजना	7030506PWSRL19	६	पाइप प्रणाली	नयाँ			रुगुर, धंक	५५	३,६३०,०००	गा.पा
२०	२०	ककनाडी मागांदागां खापा योजना	7030506PWSRL20	६	पाइप प्रणाली	नयाँ			ककनाडी, मागांदागां	४०	२,६४०,०००	गा.पा
२१	२१	मकरीगाड तल्लो रेला, मल्लो रेला खापा योजना	7030506PWSRL21	६	पाइप प्रणाली	नयाँ			मकरीगाड, रेला	१५	९९०,०००	गा.पा
गाउँपालिकाको जम्मा										७६४	५०,४२४,०००	

अनुसूची - २१

गाँउपालिका स्तरीय प्रस्तावित लघु सिंचाई योजनाहरूको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सुचि

क्र. सं.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित सिंचाई योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नया / मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	घरधुरी संख्या	लाभान्वित टोलहरूको नाम	सिंचित क्षेत्रफल (रोपनी)	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५													
१	१	नौपाटा लघु सिंचाई योजना	7030504PMITRL01	४	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	खलकोट मुल	६५.००	३६	नौपाटा	१८	१८०,०००	गा.पा.
२	२	भुस्कु चौड लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL02	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	ठाडीगाड खोला	१३.८०	२३	भुस्कु, चौड	११.५	११५,०००	गा.पा.
३	३	राताभिटा लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL03	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	धुलखेल्ले	१.००	१४	राताभिटा	७	७०,०००	गा.पा.
४	४	छडेखोला लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL04	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	छडेखोला	३३.००	३२	मरखाला, काल्जौबाया, डिमौरा	१६	१६०,०००	गा.पा.
५	५	तोत्थी रंघाडी लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL05	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	गोजुखोला	२.६६	१५	तोत्थी	७.५	७५,०००	गा.पा.
६	६	कोर्थी लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL06	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	खोल्टेपातल खोला	०.२५	७	कोर्थी, इजर	३.५	३५,०००	गा.पा.
७	७	मर्फुल लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL07	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	हुडके मुल क	०.११	८	मर्फुल	४	४०,०००	गा.पा.
८	८	पाथा कसौती लघु सिंचाई योजना	7030503PMITRL08	३	सुधारिएको पोखरी	नयाँ	घटटेखोला		४५	पाथा, कसौती	२३	२३०,०००	गा.पा.
९	९	लुम्थी सौगन्ना पाइप सिंचाई	7030505PMITRL09	५	पाइप सिंचाई	नयाँ	मकरीगाड		२	लुम्थी, सौगन्ना	४०	४००,०००	गा.पा.

क्र. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित सिंचाइ योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नया / मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	घरधुरी संख्या	लाभान्वित टोलहरुको नाम	सिंचित क्षेत्रफल (रोपनी)	अनुमानित लागत	कार्यालयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
१०	१०	तिम्ला पाइप सिचाइ योजना	7030505PMITRL10	५	पाइप सिचाइ	नयाँ	मल्लो भढ्हौडा	१.४०	१६	तिम्ला	५२०	५,२००,०००	गा.पा.
११	११	मकरीगाड पाइप सिचाइ योजना	7030505PMITRL11	५	पाइप सिचाइ	नयाँ	मकरीगाड	५.०१	२	मकरीगाड	६५	६५०,०००	गा.पा.
१२	१२	मज्जे पाइप सिचाइ योजना	7030505PMITRL12	५	पाइप सिचाइ	नयाँ			२५	मज्जे	-	-	गा.पा.
१३	१३	चौकीबगर पाइप सिचाइ	7030505PMITRL13	५	पाइप सिचाइ	नयाँ			२५	चौकीबगर, सल्याड	७५	७५०,०००	गा.पा.
१४	१४	राउला लघु सिचाइ	7030504PMITRL14	४	पाइप सिचाइ	नयाँ			२५	राउला	८०	८००,०००	गा.पा.
१५	१५	भाडगाडा राता बलदुंगी पाइप सिचाइ	7030503PMITRL15	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			१५	बलदुंगी	४५	४५०,०००	गा.पा.
१६	१६	खत्तोली पाइप सिचाइ	7030504PMITRL16	४	पाइप सिचाइ	नयाँ			४०	खत्तोली	१२०	१,२००,०००	गा.पा.
१७	१७	घुसापाटु पाइप सिचाइ	7030502PMITRL17	२	पाइप सिचाइ	नयाँ			११०	घुसा, पाटु	१००	१,०००,०००	गा.पा.
१८	१८	सिती लघु सिचाइ	7030501PMITRL18	१	पोखरी	नयाँ			३७	सिती	२००	२,०००,०००	गा.पा.
१९	१९	ल्वाथी खाइकोट पाइप सिचाइ	7030501PMITRL19	१	पाइप सिचाइ	नयाँ			२५	ल्वाथी, खाइकोट	१२५	१,२५०,०००	गा.पा.
२०	२०	खाती कुलो सिचाइ	7030504PMITRL20	४	पाइप सिचाइ	नयाँ			३५	खाती	१२५	१,२५०,०००	गा.पा.
२१	२१	खल्लकोट तल्लो भाग पाइप सिचाइ	7030504PMITRL21	४	पाइप सिचाइ	नयाँ			१०	खल्कोट	१००	१,०००,०००	गा.पा.

क्र. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित सिंचाइ योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नया / मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	घरधुरी संख्या	लाभान्वित टोलहरुको नाम	सिंचित क्षेत्रफल (रोपनी)	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
२२	२२	काटै पोखरी सिचाइ	7030503PMITRL22	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			१५	काटै	६०	६००,०००	गा.पा.
२३	२३	घाजिर लघु सिचाइ	7030503PMITRL23	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			३४	घाजिर	-	-	गा.पा.
२४	२४	थुम्ती लघु सिचाइ	7030503PMITRL24	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			३२	थुम्ती	-	-	गा.पा.
२५	२५	खिर्सा लघु सिचाइ	7030503PMITRL25	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			१९	खिर्सा	-	-	गा.पा.
२६	२६	संभाड लघु सिचाइ	7030503PMITRL26	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			१६	संभाड	-	-	गा.पा.
२७	२७	छडेखोला पाइप सिचाइ	7030503PMITRL27	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			१५	रज्युडा, धामीगाउ	-	-	गा.पा.
२८	२८	राउला भटटार लघु सिचाइ	7030503PMITRL28	३	पाइप सिचाइ	नयाँ			२५	राउला, भटटार	-	-	गा.पा.
२९	२९	खडियान पाइप सिचाइ	7030506PMITRL29	६	पाइप सिचाइ	नयाँ			३०	खडियान	-	-	गा.पा.
३०	३०	सितोला पाइप सिचाइ	7030506PMITRL30	६	पाइप सिचाइ	नयाँ			४५	सितोला	२५०	२,५००,०००	गा.पा.
३१	३१	रुगुर धंकं पाइप सिचाइ	7030506PMITRL31	६	पाइप सिचाइ	नयाँ			९५	रुगुर, धंकं	-	-	गा.पा.
३२	३२	आरुखोड पाइप सिचाइ	7030501PMITRL32	१	पाइप सिचाइ	नयाँ			३६	आरुखोड	-	-	गा.पा.
		जम्मा							९०९	०	१९९५.५	१९,९५५,०००	

अनुसूची - २२

गाउँपालिका स्तरीय प्रस्तावित लघुजलबिघुत् योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूचि

सं. क्र.	प्रथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नया / मर्मत / पुनः निर्माण	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा.
१	१	पाटु लघु जलविघुत योजना	7030502PMHRL01	२	लघु जलविघुत	नयाँ	गुरुखोला	७.५१	तल्लो पाटु, लिथी, मझपाटु, मनकोट	५८	४,६४०,०००	गा.पा.
२	२	काटै लघु जलविघुत यो	7030503PMHRL02	३	लघु जलविघुत	नयाँ	कटेलीगाड	१०१.२३	राताभिटा, महादेवफागाला, बथेलीदुगां, मर्फुल	४४	३,५२०,०००	गा.पा.
३	३	पाथा लघु जलविघुत यो	7030503PMHRL03	३	लघु जलविघुत	नयाँ	घटटेखोला		पाथा, कसौती, घाजिर, कोर्थी, क्षेत्री, तोत्थी, रघाडी	११२	८,९६०,०००	गा.पा.
४	४	थुम्ती लघु जलविघुत यो	7030503PMHRL04	३	लघु जलविघुत	मर्मत	भिडखोला	६२.९७	थुम्ती, खिर्सा, संभाड, पिथताय	६९	५,५२०,०००	गा.पा.
५	५	भुस्कु लघु जलविघुत यो	7030503PMHRL05	३	लघु जलविघुत	मर्मत	ठाडीगाड	१३.८०	भुस्कु, चौड	२३	१,८४०,०००	गा.पा.
६	६	छडे पहिलो लघु जलविघुत योजना	7030503PMHRL06	३	लघु जलविघुत	मर्मत	छडेखोला	३३.००	खत्तोली, नौपाटा	६३	५,०४०,०००	गा.पा.
७	७	छडे दोश्रो लघु जलविघुत योजना	7030504PMHRL07	४	लघु जलविघुत	नयाँ	छडेखोला	३३.००	राउला	८५	६,८००,०००	गा.पा.
८	८	रिगुरगाड लघु जलविघुत	7030506PMHRL08	६	लघु जलविघुत	नयाँ	सेलीखोला			४६८	३७,४४०,०००	गा.पा.
गाउँपालिकाको जम्मा										९२२	७३,७६०,०००	

अनुसूची - २३

गाउँपालिका स्तरीय प्रस्तावित सुधारिएको पानीघट्ट योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सुचि

क्र. सं.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नंया / मर्मत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५												
१	१	लुम्चा सुधारिएको घट्ट	7030501PIWMRL01	१	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	साउनेटीखोला	७.००	लुम्चा	७	२००,०००	गा.पा.
२	२	साकार सुधारिएको घट्ट	7030502PIWMRL02	२	सुधारिएको घट्ट	नयाँ		६.००	साकार	१५	२००,०००	गा.पा.
३	३	ककनाडी सुधारिएको घट्ट	7030506PIWMRL03	६	सुधारिएको घट्ट	नयाँ		८.००	ककनाडी	४४	२००,०००	गा.पा.
४	४	तल्लो छडे सुधारिएको घट्ट	7030504PIWMRL04	४	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	छडेमुल	१०.००	तल्लो छडे	१५	२००,०००	गा.पा.
५	५	मल्लो छडे सुधारिएको घट्ट	7030504PIWMRL05	४	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	छडेमुल	१२.००	मल्लो छडे	१२	२००,०००	गा.पा.
६	६	कोर्थी इजर सुधारिएको घट्ट	7030503PIWMRL06	३	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	कोर्थी	६.००	कोर्थी, इजर	७	२००,०००	गा.पा.
७	७	घट्टेखोला सुधारिएको घट्ट	7030502PIWMRL07	२	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	घट्टेखोला		घुसा	६	२००,०००	गा.पा.
८	८	चपरीगाड सुधारिएको घट्ट	7030502PIWMRL08	२	सुधारिएको घट्ट	नयाँ				२२	२००,०००	गा.पा.
९	९	ल्वाथी सुधारिएको घट्ट	7030501PIWMRL09	१	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	चौलानी नदी		ल्वाथी	२०	२००,०००	गा.पा.
१०	१०	थेपलेखोला सुधारिएको घट्ट	7030501PIWMRL10	१	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	थेपलेखोला	१५.३०	ल्वाथी, सिती	३५	२००,०००	गा.पा.
११	११	भुवनेश्वरी ए सु.घ.	7030502PIWMRL11	२	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	घट्टेखोला	५.००	घुसा	२५	२००,०००	गा.पा.
१२	१२	भुवनेश्वरी बी सु.घ.	7030502PIWMRL12	२	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	घट्टेखोला	५.००	घुसा	२०	२००,०००	गा.पा.
१३	१३	सेलाखोला सु.घ.	7030503PIWMRL13	३	सुधारिएको घट्ट	नयाँ	सेलाखोला	२८६.८२	क्षेत्री	१५	२००,०००	गा.पा.

क्र. सं.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नयाँ / मरमेत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
१४	१४	घाजिर सु.घ.	7030503PIWMRL14	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गोर्थीखोला		घाजिर	३०	२००,०००	गा.पा.
१५	१५	गोजुखोला सु.घ.	7030503PIWMRL15	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गोजुखोला	२.६६	तोत्थी, रंगाडी	१५	२००,०००	गा.पा.
१६	१६	कटेलीगाड सु.घ.	7030503PIWMRL16	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	कटेलीगाड	०.१३	कटेलीगाड, काटै, कोर्थी	२३	२००,०००	गा.पा.
१७	१७	राताभिटा सु.घ.	7030503PIWMRL17	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गुरजंला खोला	२५.२२	राताभिटा	१४	२००,०००	गा.पा.
१८	१८	थुम्ती सु.घ.	7030503PIWMRL18	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	भिडखोला	६२.९६	थुम्ती	२८	२००,०००	गा.पा.
१९	१९	पिथताय सु.घ.	7030503PIWMRL19	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	भिडखोला	६२.९६	पिथताय	१५	२००,०००	गा.पा.
२०	२०	भुस्कु सु.घ.	7030503PIWMRL20	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	ठाडीगाड	११.०४	भुस्कु	२३	२००,०००	गा.पा.
२१	२१	रजिउडा सु.घ.	7030503PIWMRL21	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	३३.००	रजिउडा	१४	२००,०००	गा.पा.
२२	२२	छडेखोला सु.घ.	7030504PIWMRL22	४	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	३३.००	मरखोला, खत्तोली	३९	२००,०००	गा.पा.
२३	२३	खलकोट सु.घ.	7030504PIWMRL23	४	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	६५.००	खलकोट	३९	२००,०००	गा.पा.
२४	२४	मकरीगाड सु.घ.	7030505PIWMRL24	५	सुधारिएको घटट	नयाँ	मकरीगाड		तिम्ला, सौगन्ना, लुम्थी	७४	२००,०००	गा.पा.
२५	२५	सितोला सु.घ.	7030506PIWMRL25	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			सितोला	८५	२००,०००	गा.पा.
२६	२६	खडियान सु.घ.	7030506PIWMRL26	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			खडियान	१५	२००,०००	गा.पा.
२७	२७	वीरखंग सु.घ.	7030506PIWMRL27	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			खडियान	२०	२००,०००	गा.पा.
		जम्मा								६७७	५,४००,०००	

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नया / मरमत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
-------------	-----------------	------------------------	-------------	--------	----------------	-------------------------------	---------------------------	---------------	---------------------------	------------------	--------------------------	--------------------------------------

वडा स्तरीय प्रस्तावित सुधारिएको पानीघटट योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सुचि

१	१	ल्वाथी सुधारिएको घटट	7030501PIWMWL01	१	सुधारिएको घटट	नयाँ	चौलानी नदी		ल्वाथी	२०	२००,०००	वडा
२	२	थेपलेखोला सुधारिएको घटट	7030501PIWMWL02	१	सुधारिएको घटट	नयाँ	थेपलेखोला	१५.३०	ल्वाथी, सिती	३५	२००,०००	वडा
३	१	घटटेखोला सुधारिएको घटट	7030502PIWMWL01	२	सुधारिएको घटट	नयाँ	घटटेखोला		घुसा	६	२००,०००	वडा
४	२	चपरीगाड सुधारिएको घटट	7030502PIWMWL02	२	सुधारिएको घटट	नयाँ				२२	२००,०००	वडा
५	३	भुवनेश्वरी ए सु.घ.	7030502PIWMWL03	२	सुधारिएको घटट	नयाँ	घटटेखोला	५.००	घुसा	२५	२००,०००	वडा
६	४	भुवनेश्वरी बी सु.घ.	7030502PIWMWL04	२	सुधारिएको घटट	नयाँ	घटटेखोला	५.००	घुसा	२०	२००,०००	वडा
७	१	सेलाखोला सु.घ.	7030503PIWMWL01	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	सेलाखोला	२८८.८२	क्षेत्री	१५	२००,०००	वडा
८	२	घाजिर सु.घ.	7030503PIWMWL02	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गोथीखोला		घाजिर	३०	२००,०००	वडा
९	३	गोजुखोला सु.घ.	7030503PIWMWL03	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गोजुखोला	२.६६	तोत्या, रंगाडी	१५	२००,०००	वडा
१०	४	कटेलीगाड सु.घ.	7030503PIWMWL04	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	कटेलीगाड	०.१३	कटेलीगाड, काटै, कोर्थी	२३	२००,०००	वडा
११	५	राताभिटा सु.घ.	7030503PIWMWL05	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	गुरजंला खोला	२५.२२	राताभिटा	१४	२००,०००	वडा
१२	६	थुम्ती सु.घ.	7030503PIWMWL06	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	भिडखोला	६२.९६	थुम्ती	२८	२००,०००	वडा
१३	७	पिथताय सु.घ.	7030503PIWMWL07	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	भिडखोला	६२.९६	पिथताय	१५	२००,०००	वडा
१४	८	झुस्कु सु.घ.	7030503PIWMWL08	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	ठाडीगाड	११.०४	झुस्कु	२३	२००,०००	वडा

क्र.सं.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति नयाँ / मरमेत	प्रस्तावित स्रोतको नाम	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
१५	९	रजिउडा सु.घ.	7030503PIWMWL09	३	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	३३.००	रजिउडा	१४	२००,०००	वडा
१६	१	छडेखोला सु.घ.	7030504PIWMWL01	४	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	३३.००	मरखोला, खत्तोली	३९	२००,०००	वडा
१७	२	खलकोट सु.घ.	7030504PIWMWL02	४	सुधारिएको घटट	नयाँ	छडेखोला	६५.००	खलकोट	३९	२००,०००	वडा
१८	१	मकरीगाड सु.घ.	7030505PIWMWL01	५	सुधारिएको घटट	नयाँ	मकरीगाड		तिम्ला, सौगन्ना, लुम्थी	७४	२००,०००	वडा
१९	१	सितोला सु.घ.	7030506PIWMWL01	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			सितोला	८५	२००,०००	वडा
२०	२	खडियान सु.घ.	7030506PIWMWL02	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			खडियान	१५	२००,०००	वडा
२१	३	वीरखंग सु.घ.	7030506PIWMWL03	६	सुधारिएको घटट	नयाँ			खडियान	२०	२००,०००	वडा
जम्मा										५७७	४,२००,०००	
गाउँपालिकाको जम्मा										१,२५४	९,६००,०००	

अनुसूची - २४

गाँउपालिका स्तरीय प्रस्तावित वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धीय योजनाहरूको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सूचि

क्र. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि./से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्यान्वयन गर्ने वडा/गा.पा
गुरुयोजनाको समिक्षा, समायोजन तथा योजना तर्जुमा २०७५												
१	१	बजलानी बन संरक्षण	7030502PORL01	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			थला	३०	१७५,०००	गा.पा.
२	२	धनधानी बन संरक्षण	7030502PORL02	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			मल्लोदैभात, तल्लोदैभात	३	१७५,०००	गा.पा.
३	३	सेरी सा.व. संरक्षण	7030502PORL03	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			तल्लो पाटु, तल्लोधर, माझपाटु	२२	१७५,०००	गा.पा.
४	४	गुरुखोला खड्डुगां	7030502PORL04	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			लिथी	२९	१७५,०००	गा.पा.
५	५	पन्साडी वृक्षारोपण	7030502PORL05	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			भाडगाडा	१८	१७५,०००	गा.पा.
६	६	अफरे वृक्षारोपण	7030502PORL06	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			कटौल, चौपाता, भाडगाडा	३	१७५,०००	गा.पा.
७	७	ठुल्हुगां वृक्षारोपण	7030502PORL07	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			मनकोट, लिथी, पटयुस	६	१७५,०००	गा.पा.
८	८	लेकमाल बन संरक्षण	7030502PORL08	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			कटौल, चौपाता, भाडगाडा	२६	१७५,०००	गा.पा.
९	९	पारिपातल बन संरक्षण	7030502PORL09	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गन्ना	३२	१७५,०००	गा.पा.

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
१०	१०	जेवलाखोला वन संरक्षण	7030502PORL10	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दम्भाट, गन्ना, मल्लो दुयांरी	४	१७५,०००	गा.पा.
११	११	नाली देखि दैबैनी	7030502PORL11	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दम्भाट, गन्ना, मल्लो दुयांरी	८२	१७५,०००	गा.पा.
१२	१२	खिरम देखि नाली	7030502PORL12	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			नाली	८६	१७५,०००	गा.पा.
१३	१३	कल्ढाड वन संरक्षण	7030501PORL13	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गुर्साङ, भट्टार, धारघर	११	१७५,०००	गा.पा.
१४	१४	पिल्लापानी वन संरक्षण	7030501PORL14	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गुर्साङ, भट्टार, धारघर	१	१७५,०००	गा.पा.
१५	१५	कटौल वन संरक्षण	7030501PORL15	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			डौटीखोला, आरुखोड, घराडा, घरपन्यार	३५	१७५,०००	गा.पा.
१६	१६	साकार पहिरो नियन्त्रण	7030502PORL16	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			साकार, जौलाभेल	३४	१७५,०००	गा.पा.
१७	१७	दुयांरी खोला पहिरो नियन्त्रण	7030502PORL17	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दुयांरी	१२	१७५,०००	गा.पा.
१८	१८	आरुखोड पहिरो नियन्त्रण	7030501PORL18	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			आरुखोड	१७	१७५,०००	गा.पा.
१९	१९	ल्वाथी पहिरो नियन्त्रण	7030501PORL19	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			ल्वाथी	३४	१७५,०००	गा.पा.
२०	२०	पाटु ढलनिकास	7030502PORL20	२	ढलनिकास	नयाँ			पाटु	१२	१७५,०००	गा.पा.

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
२१	२१	लिथी ढलनिकास	7030502PORL21	२	ढलनिकास	नयाँ			कटौल, चौपाता, लिथी, मनकोट	२९	१७५,०००	गा.पा.
२२	२२	घुसा ढलनिकास	7030502PORL22	२	ढलनिकास	नयाँ			दुयांरी	३२	१७५,०००	गा.पा.
२३	२३	गुर्साड भटटार ल्वाथी लुम्चा ढलनिकास	7030501PORL23	१	ढलनिकास	नयाँ			गुर्साड, भटटार, ल्वाथी, लुम्चा	७८	१७५,०००	गा.पा.
२४	२४	सिती ढलनिकास	7030501PORL24	१	ढलनिकास	नयाँ			सिती	३०	१७५,०००	गा.पा.
२५	२५	आरुखोड ढलनिकास	7030501PORL25	१	ढलनिकास	नयाँ			आरुखोड	३७	१७५,०००	गा.पा.
२६	२६	खडिखोला कटान नियन्त्रण	7030502PORL26	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दुयांरी, धाराखला	३४	१७५,०००	गा.पा.
२७	२७	पन्यारखोला कटान नियन्त्रण	7030502PORL27	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दुयांरी, धाराखला	२२	१७५,०००	गा.पा.
२८	२८	जेवलाखोला कटान नियन्त्रण	7030502PORL28	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			नाली, भाडडाडा	२२	१७५,०००	गा.पा.
२९	२९	चौलानी नदी नियन्त्रण	7030501PORL29	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			खाइकोट, मल्लो ल्वाथी, तल्लो ल्वाथी, भटटार	२४	१७५,०००	गा.पा.
३०	३०	डौटीखोला कटान नियन्त्रण	7030501PORL30	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			आरुखोड, डौटीखोला	१८	१७५,०००	गा.पा.
३१	३१	खानीगाड कटान नियन्त्रण	7030501PORL31	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			घरपन्थार	२७	१७५,०००	गा.पा.

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नयाँ / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
३२	३२	दैभात नौला संरक्षण	7030502PORL32	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	दैभात नौला		दैभात	५	१७५,०००	गा.पा.
३३	३३	घारांनी मुल संरक्षण	7030502PORL33	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	घारांनी		साकार	२२	१७५,०००	गा.पा.
३४	३४	महादेव नौला संरक्षण	7030502PORL34	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	महादेव नौला		परचाल, भाडगाडा, धाराखला	११	१७५,०००	गा.पा.
३५	३५	पानी विसाना मुल संरक्षण	7030502PORL35	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	पानी विसाना		परचाल, भाडगाडा, धाराखला	१९	१७५,०००	गा.पा.
३६	३६	मल्लो पन्यार मुल संरक्षण	7030501PORL36	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	मल्लो पन्यार		ल्वाथी	२१	१७५,०००	गा.पा.
३७	३७	सिती नौला मुल संरक्षण	7030501PORL37	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	सिती नौला		सिती	१३	१७५,०००	गा.पा.
३८	३८	रोपसी वी मुल संरक्षण	7030501PORL38	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	रोपसी वी		आरुखोड, डौटीखोला	३७	१७५,०००	गा.पा.
३९	३९	छुमछुम सा.व.	7030505PORL39	५	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ				३४	१७५,०००	गा.पा.
४०	४०	भन्यारखोला तटबन्ध	7030505PORL40	५	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ				४६	१७५,०००	गा.पा.
४१	४१	पल्टेखानी भुक्षय नियन्त्रण	7030506PORL41	६	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			सितोला पथरखानी	५०	१७५,०००	गा.पा.
४२	४२	उत्तीस बगर घटटेबगर भुक्षय नियन्त्रण	7030506PORL42	६	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			चौकीबगर	२९	१७५,०००	गा.पा.
४३	४३	मज्जे भुक्षय नियन्त्रण	7030506PORL43	६	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			मज्जे	१९	१७५,०००	गा.पा.

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
४४	४४	सिनटोर्ग भूभ्य नियन्त्रण	7030506PORL44	६	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			रिगुर, मागांदारां, ककनाडी	१०८	१७५,०००	गा.पा.
४५	४५	खलकोट मुल संरक्षण	7030504PORL45	४	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			खलकोट	१८	१७५,०००	गा.पा.
४६	४६	थुम्ती मुल संरक्षण	7030503PORL46	३	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			थुम्ती	३०	१७५,०००	गा.पा.
४७	४७	खाती पोखरी संरक्षण	7030504PORL47	४	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			खाती	४५	१७५,०००	गा.पा.
४८	४८	सिती पुनर्भरण पोखरी	7030501PORL48	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			सिती	३७	१७५,०००	गा.पा.
		जम्मा								१३९४	८,४००,०००	

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
-------------	-----------------	------------------------	-------------	--------	----------------	---	---	------------	------------------------	---------------	-----------------------	------------------------------------

वडा स्तरीय प्रस्तावित वातावरण तथा पर्यावरण सम्बन्धि योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम अनुसारको सुचि

१	१	सिती पुनर्भरण पोखरी	7030501POWL01	१	मूल संरक्षण/सुधार	नयाँ			सिती	३७	१७५,०००	वडा
२	२	कल्ढाड वन संरक्षण	7030501POWL02	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गुर्साड, भट्टार, धारघर	११	१७५,०००	वडा
३	३	पिल्लापानी वन संरक्षण	7030501POWL03	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गुर्साड, भट्टार, धारघर	१	१७५,०००	वडा
४	४	कटौल वन संरक्षण	7030501POWL04	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			डौटीखोला, आरुखोड, घराडा, घरपन्थार	३५	१७५,०००	वडा
५	५	आरुखोड पहिरो नियन्त्रण	7030501POWL05	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			आरुखोड	१७	१७५,०००	वडा
६	६	ल्वाथी पहिरो नियन्त्रण	7030501POWL06	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			ल्वाथी	३४	१७५,०००	वडा
७	७	गुर्साड भट्टार ल्वाथी लुम्चा ढलनिकास	7030501POWL07	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गुर्साड, भट्टार, ल्वाथी, लुम्चा	७८	१७५,०००	वडा
८	८	सिती ढलनिकास	7030501POWL08	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			सिती	३०	१७५,०००	वडा
९	९	आरुखोड ढलनिकास	7030501POWL09	१	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			आरुखोड	३७	१७५,०००	वडा
१०	१०	चौलानी नदी नियन्त्रण	7030501POWL10	१	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			खाइकोट, मल्लो ल्वाथी, तल्लो ल्वाथी, भट्टार	२४	१७५,०००	वडा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
११	११	डौटीखोला कटान नियन्त्रण	7030501POWL11	१	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			आरुखोड, डौटीखोला	१८	१७५,०००	वडा
१२	१२	ग्वानीगाड कटान नियन्त्रण	7030501POWL12	१	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			घरपन्धार	२७	१७५,०००	वडा
१३	१३	मल्लो पन्धार मुल संरक्षण	7030501POWL13	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	मल्लो पन्धार		ल्वाथी	२१	१७५,०००	वडा
१४	१४	सिती नौला मुल संरक्षण	7030501POWL14	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	सिती नौला		सिती	१३	१७५,०००	वडा
१५	१५	रोपसी बी मुल संरक्षण	7030501POWL15	१	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	रोपसी बी		आरुखोड, डौटीखोला	३७	१७५,०००	वडा
१६	१	बजलानी बन संरक्षण	7030502POWL01	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			थला	३०	१७५,०००	वडा
१७	२	धनधानी बन संरक्षण	7030502POWL02	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			मल्लोदैभात, तल्लोदैभात	३	१७५,०००	वडा
१८	३	सेरी सा.व. संरक्षण	7030502POWL03	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			तल्लो पाटु, तल्लोघर, माझपाटु	२२	१७५,०००	वडा
१९	४	गुरुखोला खडदुगां	7030502POWL04	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			लिथी	२९	१७५,०००	वडा
२०	५	पन्साडी वृक्षारोपण	7030502POWL05	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			भाडगाडा	१८	१७५,०००	वडा
२१	६	अफरे वृक्षारोपण	7030502POWL06	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			कटौल, चौपाता, भाडगाडा	३	१७५,०००	वडा
२२	७	ठुलदुगां वृक्षारोपण	7030502POWL07	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			मनकोट, लिथी, पटयुस	६	१७५,०००	वडा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
२३	८	लेकमाल बन संरक्षण	7030502POWL08	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			कटौल, चौपाता, भाडागाडा	२६	१७५,०००	वडा
२४	९	पारिपातल बन संरक्षण	7030502POWL09	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			गन्ना	३२	१७५,०००	वडा
२५	१०	जेवलाखोला बन संरक्षण	7030502POWL10	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दम्भाट, गन्ना, मल्लो ढुयांरी	४	१७५,०००	वडा
२६	११	नाली देखि दौबैनी	7030502POWL11	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			दम्भाट, गन्ना, मल्लो ढुयांरी	८२	१७५,०००	वडा
२७	१२	खिरम देखि नाली	7030502POWL12	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			नाली	८६	१७५,०००	वडा
२८	१३	साकार पहिरो नियन्त्रण	7030502POWL13	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			साकार, जौलाभेल	३४	१७५,०००	वडा
२९	१४	ढुयांरी खोला पहिरो नियन्त्रण	7030502POWL14	२	वृक्षारोपण तथा पहिरो नियन्त्रण	नयाँ			ढुयांरी	१२	१७५,०००	वडा
३०	१५	पाटु ढलनिकास	7030502POWL15	२	ढलनिकास	नयाँ			पाटु	१२	१७५,०००	वडा
३१	१६	लिथी ढलनिकास	7030502POWL16	२	ढलनिकास	नयाँ			कटौल, चौपाता, लिथी, मनकोट	२९	१७५,०००	वडा
३२	१७	घुसा ढलनिकास	7030502POWL17	२	ढलनिकास	नयाँ			ढुयांरी	३२	१७५,०००	वडा
३३	१८	खइखोला कटान नियन्त्रण	7030502POWL18	२	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			ढुयांरी, धाराखला	३३	१७५,०००	वडा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरघुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
३४	१९	पन्यारखोला कटान नियन्त्रण	7030502POWL19	२	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			दुयांरी, धाराखला	२२	१७५,०००	वडा
३५	२०	जेवलाखोला कटान नियन्त्रण	7030502POWL20	२	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			नाली, भाडडाडा	२२	१७५,०००	वडा
३६	२१	दैभात नौला संरक्षण	7030502POWL21	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	दैभात नौला		दैभात	५	१७५,०००	वडा
३७	२२	धारानी मुल संरक्षण	7030502POWL22	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	धारानी		साकार	२२	१७५,०००	वडा
३८	२३	महादेव नौला संरक्षण	7030502POWL23	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	महादेव नौला		परचाल, भाडगडा, धाराखला	११	१७५,०००	वडा
३९	२४	पानी विसाना मुल संरक्षण	7030502POWL24	२	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ	पानी विसाना		परचाल, भाडगडा, धाराखला	१९	१७५,०००	वडा
४०	१	थुम्ती मुल संरक्षण	7030503POWL01	३	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			थुम्ती	३०	१७५,०००	वडा
४१	१	खलकोट मुल संरक्षण	7030504POWL01	४	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			खलकोट	१८	१७५,०००	वडा
४२	२	खाती पोखरी संरक्षण	7030504POWL02	४	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ			खाती	४५	१७५,०००	वडा
४३	१	छुमछुम सा.व.	7030505POWL01	५	मुल संरक्षण/सुधार	नयाँ				३४	१७५,०००	वडा
४४	२	भन्यारखोला तटबन्ध	7030505POWL02	५	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ				४६	१७५,०००	वडा
४५	१	पल्टेखानी भुक्षय नियन्त्रण	7030506POWL01	६	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			सितोला पथरखानी	५०	१७५,०००	वडा

सं. क्र.	प्राथमिकता क्रम	प्रस्तावित योजनाको नाम	योजनाको कोड	वडा न.	योजनाको प्रकार	योजनाको प्रकृति (नया / मर्मत /पुनः निर्माण)	प्रस्तावित स्रोतको नाम (श्रोत सुधार भए)	बहाब लि/से	लाभान्वित टोलहरुको नाम	घरधुरी संख्या	योजनाको अनुमानित लागत	कार्याचयन गर्ने निकाय वडा/गा.पा
४६	२	उतीस बगर घट्टेबगर भुक्ष्य नियन्त्रण	7030506POWL02	६	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			चौकीबगर	२९	१७५,०००	वडा
४७	३	मज्जे भुक्ष्य नियन्त्रण	7030506POWL03	६	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			मज्जे	१९	१७५,०००	वडा
४८	४	सिनटोगं भुक्ष्य नियन्त्रण	7030506POWL04	६	तटबन्ध तथा भू-क्षय नियन्त्रण	नयाँ			रिगुर, मागांदागं, ककनाडी	१०८	१७५,०००	वडा
जम्मा										१३९३	८,४००,०००	
गाउँपालिकाको जम्मा										२७८७	१६,८००,०००	